

**T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE VE FİNANSMAN PROGRAMI**

**EĞİTİMDE KALİTE ARAYIŞLARI VE AKREDİTASYON:
MUHASEBE EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA**

Şerife YALIN

**Danışman
Prof. Dr. Rabia AKTAŞ**

MANİSA-2022

**T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE VE FİNANSMAN PROGRAMI**

**EĞİTİMDE KALİTE ARAYIŞLARI VE AKREDİTASYON:
MUHASEBE EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA**

Şerife YALIN

**Danışman
Prof. Dr. Rabia AKTAŞ**

MANİSA-2022

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Eğitimde Kalite Arayışları ve Akreditasyon: Muhasebe Eğitimi Üzerine Bir Çalışma” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

30/05/2022

Şerife YALIN

İmza

ÖZET

EĞİTİMDE KALİTE ARAYIŞLARI VE AKREDİTASYON: MUHASEBE EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dijital dönüşüm, günümüzde hızla değişen teknolojik gelişmeleri beraberinde getirmekte ve bu gelişen teknolojilerin etkisiyle yeni bilgi, beceri ve yetkinliklerle donatılmış işgücü ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Eğitimde kalitenin en önemli göstergesi, ihtiyacı tam olarak karşılayabilecek nitelikli mezunların yetiştirilmesidir.

Muhasebe eğitiminde akreditasyon, belirli standartların eksiksiz uygulanarak nitelikli meslek elemanlarının yetiştirilmesine katkısı olan; eğitim kurumlarının birçok açıdan değerlendirilerek, kaliteli ve güncel eğitimin gerçekleştirilmesi, ilgili paydaşlara eğitim programının kalite güvencesinin verilmesini sağlamakla birlikte kalitenin sürdürülmesine olanak tanıyan önemli bir uygulamadır.

Bu araştırmada, akredite olan ve akredite olmayan lisans programlarındaki muhasebe eğitiminin dijital içerikli dersler bakımından mevcut durumunun tespit edilmesi ve bu bakımdan akreditasyonun program müfredatlarına etkisi hakkında fikir edinmek amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında AACSB, ACBSP, IACBE ve EFMD tarafından akredite edilen “muhasebe” ile ilgili lisans programları ve Türkiye’de akredite olmayan “muhasebe ve finans yönetimi” ile “işletme” lisans programlarının müfredatları incelenerek, dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranları tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda, akredite olmayan programlarda dijital içerikli derslerin genel oranının akredite olan programlara göre daha fazla olduğu fakat akredite programlarda dijitalleşmenin etkisiyle öneminin artacağı düşünülen yeni teknolojilere, değişen iş süreçlerine dair daha üst düzey bilgi ve becerilere yönelik dijital içerikli dersler ile muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli derslerin akredite olmayan programlara göre daha fazla verildiği tespit edilmiştir.

Dijital dönüşümün etkisiyle muhasebe mesleğinin görev tanımlamalarındaki değişimler; muhasebe eğitiminin de müfredat, derslerde kullanılan teknolojiler, öğretim elemanlarının nitelikleri ve iş dünyası ile etkileşimler gibi birçok açıdan yeniden tasarlanması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu noktada akreditasyon ile

yapılan iyileştirmeler, eğitim kurumlarını teşvik edecek sũreçlerden biri olarak dũřũnũlmektedir.

Anahtar Sũzcũkler: Muhasebe eğitimi, akreditasyon, dijitalleşme, muhasebe lisans mũfredatı

ABSTRACT

THE PURSUIT OF QUALITY AND ACCREDITATION IN EDUCATION: A STUDY ON ACCOUNTING EDUCATION

Digital transformation brings with it rapidly changing technological developments, and with the effect of these developing technologies, the need for a workforce equipped with new knowledge, skills and competencies is revealed. The most important indicator of quality in education is the training of qualified graduates who can fully meet the needs.

Accreditation in accounting education aims at contributing to the training of qualified professionals by fully applying certain standards; the realization of quality and up-to-date education by evaluating educational institutions from many aspects. It is an important practice that allows the quality assurance of the education program to the relevant stakeholders, as well as allowing the quality to be maintained.

In this research, it is aimed to determine the current situation of accounting education in accredited and non-accredited undergraduate programs in terms of digital content courses and to get an idea about the effect of accreditation on program curricula. Within the scope of the research, the curricula of the "accounting" undergraduate programs accredited by AACSB, ACBSP, IACBE and EFMD and the "accounting and financial management" and "business" undergraduate programs that are not accredited in Turkey were examined, and the rate of digital courses in the programs was determined.

As a result of the research, the general rate of digital content courses in non-accredited programs is higher than accredited programs, but digital content courses for higher level knowledge and skills on new technologies, changing business processes, and changing professional roles of the accounting profession, which are thought to increase in importance with the effect of digitalization in accredited programs. As a result, it has been determined that data-oriented digital content courses are given more than non-accredited programs.

Changes in job descriptions of the accounting profession with the effect of digital transformation; accounting education also needs to be redesigned in many aspects such as the curriculum, the technologies used in the courses, the qualifications of the instructors and the interactions with the business world. At this point, improvements made with accreditation are considered as one of the processes that will encourage educational institutions.

Keywords: Accounting education, accreditation, digitalization, accounting undergraduate curriculum

TEŞEKKÜR

Çalışmamın konusunun belirlenmesinden son aşamasına kadar her konuda bana yol gösteren, bilgi ve deneyimlerini paylaşan, vaktini ayıran ve beni sabırla dinleyen değerli danışman hocam Prof. Dr. Rabia Aktaş'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Hayatım boyunca benim yanımda olan ve beni destekleyen aileme teşekkür ederim.

Şerife YALIN

Manisa, 2022

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
TABLolar LİSTESİ.....	xvi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xviii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xix
EKLER LİSTESİ.....	xx
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHASEBE EĞİTİMİ VE AKREDİTASYON

1.1. MUHASEBE EĞİTİMİ.....	3
1.1.1. Muhasebe Eğitimi ve Öğretimi Kavramları.....	3
1.1.2. Muhasebe Eğitiminin Amacı.....	4
1.1.3. Muhasebe Eğitiminin Kalitesi.....	4
1.1.4. Muhasebe Eğitiminde Yaşanılan Sorunlar.....	7
1.1.5. Ülkemizde Muhasebe Eğitimi.....	8
1.1.5.1. Ülkemizde Muhasebe Eğitiminin Gelişimi.....	8
1.1.5.2. Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitimi.....	9
1.1.5.3. Ön Lisans Programlarında Muhasebe Eğitimi.....	10
1.1.5.4. Lisans Programlarında Muhasebe Eğitimi.....	11
1.1.6. Dünyada Muhasebe Eğitime Yönelik Yapılan Çalışmalar.....	12
1.1.6.1. Amerikan Muhasebeciler Birliği'nin (AAA) Çalışmaları.....	12

1.1.6.2.	Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (International Federation of Accountants - IFAC).....	13
1.1.6.3.	Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB) ve Muhasebe Eğitim Standartları (IES).....	14
1.1.6.3.1.	Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB).....	14
1.1.6.3.2.	Muhasebe Eğitim Standartları (IES).....	15
1.2.	MUHASEBE MESLEĞİ.....	18
1.2.1.	Ülkemizde Muhasebe Mesleği.....	18
1.2.2.	Muhasebe Meslek Kanunu.....	18
1.2.3.	Mesleğin Konusu.....	19
1.3.	YÜKSEKÖĞRETİMDE AKREDİTASYON.....	20
1.3.1.	Akreditasyon.....	20
1.3.1.1.	Akreditasyon Tanımı.....	20
1.3.1.2.	Akreditasyonun Amaçları.....	22
1.3.1.3.	Akreditasyonun Faydaları.....	24
1.3.1.4.	Akreditasyon Türleri.....	25
1.3.1.5.	Akreditasyon Süreci.....	25
1.3.2.	Türkiye’de Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Çalışmaları.....	27
1.3.3.	Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK).....	28
1.3.4.	Akreditasyon Çalışmaları.....	30
1.3.5.	Muhasebe Eğitiminde Akreditasyon.....	32
1.3.6.	Dünyada İşletme ve Muhasebe Alanında Akreditasyon Veren Kuruluşlar.....	33
1.3.6.1.	AACSB International (The Association to Advance Collegiate Schools of Business- İşletme Yüksekokullarını Geliştirme Derneği).....	34
1.3.6.2.	ACBSP (The Accreditation Council for Business Schools and Programs-İşletme Okulları ve Programları Akreditasyon Konseyi).....	37

1.3.6.3.	IACBE (The International Accreditation Council for Business Education - Uluslararası İşletme Eğitimi Akreditasyon Konseyi).....	38
1.3.6.4.	EQUIS (EFMD Quality Improvement System - EFMD Kalite İyileştirme Sistemi).....	39
1.3.6.5.	AMBA (Association of MBAs - MBA Derneği).....	41
1.3.7.	Muhasebe Program Akreditasyonunda Standartlar İlkeler Kriterler.....	43
1.3.7.1.	AACSB Muhasebe Program Akreditasyon Standartları.....	43
1.3.7.2.	ACBSP Muhasebe Program Akreditasyon Standartları.....	45
1.3.7.3.	IACBE Muhasebe Akreditasyon İlkeleri.....	48
1.3.7.4.	EFMD Programı Akreditasyon Standartları.....	50

İKİNCİ BÖLÜM

DİJİTALLEŞME VE MUHASEBE EĞİTİMİ

2.1.	SANAYİ DEVRİMLERİ.....	53
2.2.	ENDÜSTRİ 4.0.....	54
2.3.	DİJİTALLEŞME İLE İLGİLİ KAVRAMLAR.....	55
2.3.1.	Dijitalleşme.....	55
2.3.2.	Dijital Dönüşüm.....	56
2.4.	DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ TEKNOLOJİLER.....	56
2.4.1.	Otonom Robotlar.....	56
2.4.2.	Akıllı Fabrikalar.....	56
2.4.3.	Nesnelerin İnterneti.....	57
2.4.4.	Simülasyon.....	57
2.4.5.	Siber Fiziksel Sistemler.....	57
2.4.6.	Bulut Teknolojileri.....	57
2.4.7.	Arttırılmış Gerçeklik.....	58

2.4.8. Büyük Veri.....	58
2.4.9. Üç Boyutlu (3D) Yazıcılar.....	59
2.5. DİJİTALLEŞME VE MUHASEBE MESLEĞİNİN GELECEĞİ.....	60
2.6. DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE MUHASEBE EĞİTİMİ.....	62
2.6.1. Muhasebe Eğitiminin Önemi.....	62
2.6.2. Muhasebe Eğitiminde Müfredat.....	63
2.6.3. Akreditasyon ve Muhasebe Müfredatlarında Teknoloji Vurgusu.....	68

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AKREDİTE OLAN MUHASEBE LİSANS PROGRAMLARI İLE AKREDİTE OLMAYAN MUHASEBE VE İŞLETME LİSANS PROGRAMLARI MÜFREDATLARININ DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

3.1. LİTERATÜR TARAMASI.....	71
3.1.1. Akreditasyon ile İlgili Çalışmalar.....	71
3.1.1.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	71
3.1.1.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	76
3.1.2. Dijitalleşme ile İlgili Çalışmalar.....	80
3.1.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	80
3.1.2.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	83
3.2. MUHASEBE EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA.....	86
3.2.1. Araştırmanın Amacı.....	86
3.2.2. Araştırmanın Önemi.....	88
3.2.3. Araştırmanın Kapsamı.....	89
3.2.4. Araştırmanın Modeli.....	90
3.2.5. Verilerin Toplanması.....	91
3.2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	93

3.3. ARAŞTIRMA BULGULARI.....	93
3.3.1. Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Analizi ve Bulgular.....	93
3.3.1.1. Akredite Olan Muhasebe Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular.....	93
3.3.1.2. Akredite Olmayan Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular.....	100
3.3.1.3. Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programların Dijital İçerikli Dersler Bakımından Karşılaştırılması.....	106
3.3.2. Muhasebe Mesleğinin Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollerine Yönelik Olarak Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlardaki Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Analizi ve Bulgular.....	110
3.3.3. Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programları ile İşletme Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Analizi ve Bulgular.....	116
3.3.3.1. Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular.....	116
3.3.3.2. Türkiye’de İşletme Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular.....	123
3.3.3.3. Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarının Dijital İçerikli Dersler Bakımından Karşılaştırılması.....	130
3.4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	133
3.4.1. Sonuç.....	133
3.4.2. Öneriler.....	136

KAYNAKÇA.....	138
EKLER.....	154

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

YÖK	Yükseköğretim Kurulu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
AAA	Amerikan Muhasebe Birliği
IFAC	Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu
AECC	Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu
IFAC	Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu
IAASB	Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu
IESBA	Muhasebeciler İçin Uluslararası Etik Standartları Kurulu
IPSASB	Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları Kurulu
IAESB	Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kurulu
IES	Muhasebe Eğitim Standartları
SM	Serbest Muhasebeci
SMMM	Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
YMM	Yeminli Mali Müşavir
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CHEA	Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi
ABET	Mühendislik ve Teknoloji için Akreditasyon Kuruluşu
AYA	Avrupa Yükseköğretim Alanı
MÜDEK	Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
YÖDEK	Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu
ADEK	Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulları
YÖKAK	Yükseköğretim Kalite Kurulu

AACSB	İşletme Yüksekokullarını Geliştirme Derneği
ACBSP	İşletme Okulları ve Programları Akreditasyon Konseyi
IACBE	Uluslararası İşletme Eğitimi Akreditasyon Konseyi
EQUIS	EFMD Kalite İyileştirme Sistemi
EFMD	Avrupa Yönetim Geliştirme Vakfı
AMBA	İşletme Mezunları Derneği

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Ülkemizde Örgün Eğitim İşletme Lisans Bölümü Olan Fakülte Türleri ve Sayısı.....	12
Tablo 2: IAESB Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları.....	15
Tablo 3: Akreditasyon ve Kalite Güvencesi için Eski ve Yeni Paradigmalar.....	26
Tablo 4: Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi Bileşenleri.....	29
Tablo 5: Akreditasyon Kurumlarına Göre Akredite Olan Okul ve Muhasebe Programlarının Dağılımı.....	42
Tablo 6: AACSB Muhasebe Program Akreditasyon Standartları.....	43
Tablo 7: ACBSP Muhasebe Program Akreditasyon Standartları.....	46
Tablo 8: IACBE Muhasebe Akreditasyon İlkeleri.....	49
Tablo 9: EFMD Programı Akreditasyon Standartları.....	50
Tablo 10: Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleği ve Performansı Üzerindeki Temel Etkileri.....	61
Tablo 11: En İyi 25 Teknoloji.....	65
Tablo 12: Akredite Programlarda Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları.....	94
Tablo 13: Akredite Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	95
Tablo 14: Akredite Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	98
Tablo 15: Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları.....	100
Tablo 16: Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	101
Tablo 17: Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı...	104
Tablo 18: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Derslerin Oranları.....	106

Tablo 19: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Ortalama Ders Sayıları.....	109
Tablo 20: Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Programlarda Bulunan Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Grupları ve Ders Sayıları.....	110
Tablo 21: Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Programlarda Bulunma Oranları.....	111
Tablo 22: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlarda Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Ortalama Ders Sayıları	115
Tablo 23: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları.....	116
Tablo 24: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	117
Tablo 25: Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	120
Tablo 26: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları.....	123
Tablo 27: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	124
Tablo 28: İşletme Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	127
Tablo 29: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Oranları.....	130
Tablo 30: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ortalama Ders Sayıları	133

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Etkileyen İç ve Dış Faaliyetler.....5

Şekil 2: Muhasebe Eğitiminin Temel Yeteneklerini Etkileyen Unsurlar.....6

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Akredite Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı.....	95
Grafik 2: Akredite Programlarda Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	97
Grafik 3: Akredite Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	99
Grafik 4: Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı.....	101
Grafik 5: Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	103
Grafik 6: Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı....	105
Grafik 7: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	108
Grafik 8: Akredite Programlardaki Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	113
Grafik 9: Akredite Olmayan Programlardaki Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	114
Grafik 10: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı.....	117
Grafik 11: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	119
Grafik 12: Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	122
Grafik 13: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı.....	124
Grafik 14: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı.....	126
Grafik 15: İşletme Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı....	129
Grafik 16: Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı.....	132

EKLER LİSTESİ

EK 1: Akredite Programlarda Dijital İçerikli Ders Grupları.....	154
EK 2: Veri Toplanan Akredite Muhasebe Lisans Programları.....	166
EK 3: Veri Toplanan Okullar.....	168
EK 4: Türkiye’de Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Ders Grupları.....	178
EK 5: Türkiye’de Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Genel Listesi.....	183
EK 6: Veri Toplanan Türkiye’deki Programlar ve Bulundukları Üniversiteler.....	187
EK 7: Türkiye’de İşletme Bölümü Olan İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri ile Bulundukları Üniversiteler.....	189
EK 8: Akredite Programlarda Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Ders Grupları.....	192
EK 9: Akredite Olmayan Programlarda Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Ders Grupları.....	199
EK 10: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ders Grupları.....	202
EK 11: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ders Grupları.....	204

GİRİŞ

Muhasebe eğitiminde kalite, paydaşların beklentilerini karşılama düzeyi, mezunlarının sahip olması gereken bilgi ve becerilerinin yeterliliği, mesleki değerlerin kazandırılması gibi birçok faktöre göre değerlendirilebilir. Eğitimde kalitenin her geçen gün öneminin arttığı, sürekli gelişen teknolojilerin muhasebe mezunlarından teorik bilgilerden ziyade beceri ve yetkinlik beklentisini öncelikli hale getirdiği günümüzde yükseköğretimde akreditasyon, eğitim kurumlarında eğitim kalitesinin güvence altına alındığı ve sürdürülmesine imkân tanıyan bir araç olarak görülmektedir.

21.yüzyılda yaşanan teknolojik gelişmeler ve dijital dönüşümün etkisiyle muhasebe mesleğinin geleceği düşünüldüğünde, yükseköğretimde verilen muhasebe eğitimi ile iş dünyasının ihtiyacını karşılayabilecek bilgi ve becerilerle donatılmış nitelikli mezunların yetiştirilmesi beklenmektedir. Dolayısıyla, eğitimin kalitesini belirleyen en önemli unsurlardan biri olan program müfredatlarının yaşanan teknolojik değişiklikleri de dikkate alarak oluşturulması ve güncellenmesi büyük önem taşımaktadır. Yüksel ve Kayalı (2021), muhasebe müfredatlarının oluşturulması, değiştirilmesi veya içeriğinin belirlenmesinde dikkate alınacak unsurlarda, akreditasyon kuruluşları tarafından yayınlanan standartlara da değinmişlerdir.

Bu çalışmada, akredite olan ve akredite olmayan programlardaki müfredatların dijital içerikli dersler açısından incelenerek hem genel olarak dijital içerikli hem de dijital dönüşümde muhasebe mesleğinin değişen rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranlarını tespit etmek suretiyle, yükseköğretimde verilen muhasebe eğitiminin mevcut durumunu göstermek ve akreditasyonun program müfredatlarına etkisi hakkında fikir edinmek amaçlanmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda yapılan çalışma, akredite olan ve akredite olmayan programlardaki müfredatlarda dijital içerikli dersler ile veri odaklı dijital içerikli derslerin bulunma oranlarını, bu kapsamda da yükseköğretimde verilen muhasebe eğitiminin mevcut durumunu ve akreditasyonun müfredatların güncel ihtiyaçlar doğrultusunda tasarlanmasındaki etkisini göstermesi açısından önemlidir. Bununla birlikte araştırma, muhasebe eğitiminin verildiği lisans programlarında yeni teknolojilere yönelik derslerin neler olduğu ve programlarda bulunma oranlarına dair bilgiler de vermektedir.

Araştırma nitel araştırma modeli olup, doküman analizi tekniği ile akredite olan ve akredite olmayan muhasebe lisans programları müfredatları incelenerek veriler toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemine göre analiz edilmiştir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; muhasebe eğitimi ve mesleği, yükseköğretimde akreditasyon, Türkiye’de kalite güvencesi ve akreditasyon çalışmaları, muhasebe eğitiminde akreditasyon, dünyada işletme ve muhasebe alanında akreditasyon veren bazı kuruluşlar ile bunların akreditasyon standartları ve kriterlerine dair bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde; endüstri 4.0, dijitalleşme, dijital dönüşümün getirdiği yeni teknolojiler açıklanarak, dijital dönüşüm sürecinde muhasebe mesleğinin geleceği, muhasebe eğitimin önemi, muhasebe eğitiminde müfredat, akreditasyon standartlarının müfredatlarda teknoloji vurgusu gibi konulara değinilmiştir. Üçüncü bölümde ise; AACSB, ACBSP, IACBE ve EFMD tarafından akredite olan muhasebe ile ilgili lisans programları ve Türkiye’de akredite olmayan “Muhasebe ve Finans Yönetimi” ile “İşletme” lisans programlarının müfredatları genel olarak dijital içerikli ve dijital dönüşümde muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli dersler açısından incelenmiştir. Araştırmanın devamında, ülkemizde “Muhasebe ve Finans Yönetimi” lisans programları ile “İşletme” lisans programlarının dijital içerikli dersler bakımından karşılaştırılması yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHASEBE EĞİTİMİ VE AKREDİTASYON

Çalışmanın birinci bölümünde, muhasebe eğitiminin tanımı, amacı, kalitesi ve muhasebe eğitiminde yaşanan sorunlar açıklanmış; Türkiye’deki muhasebe eğitimi ile ilgili bilgilere yer verilmiş, dünyada muhasebe eğitime yönelik yapılan çalışmalar ele alınmış, sonrasında muhasebe mesleği anlatılmıştır. Bölümün devamında, yükseköğretimde akreditasyona dair genel bilgiler ile muhasebe eğitiminde akreditasyon, dünyada işletme ve muhasebe alanında akreditasyon veren kuruluşlar ve bu kuruluşların akreditasyon standartları incelenmiştir.

1.1. MUHASEBE EĞİTİMİ

1.1.1. Muhasebe Eğitimi ve Öğretimi Kavramları

Muhasebe eğitimi, “muhasebe alanında yetiştirilecek bir kimse veya grupça edinilen ahlaksal, kültürel, entelektüel ya da teknik bilgilerin tümüdür” (Güney, 2003: 22).

Muhasebe öğretimi, “muhasebe eğitiminin uygun bir öğretim ortamında planlı ve programlı olarak yürütülen kısmıdır. Orta eğitimde muhasebe eğitiminin verilmesi, yükseköğretimde muhasebe eğitiminin verilmesi gibi” (Güney, 2003: 23).

Muhasebe öğretimi, muhasebenin fonksiyonlarını etkin bir şekilde yerine getirebilen, güncel gelişmelere uyum sağlayabilen, güncel teknolojileri kullanabilen, çözüm odaklı ve en önemlisi meslek etiğine sahip meslek elamanları yetiştirmek amacıyla gerekli bilgi ve becerilerin belli bir program dahilinde bireylere kazandırılarak, ihtiyaç duyulan mesleki yeterliliği kazanmış mezunların yetiştirilmesi sürecidir.

Muhasebe eğitimi; muhasebe mesleğini seçen bireylerin işletmelere faydalı verilerin toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, kaydedilmesi, raporlar halinde sunulması ve bu verilerin uygulanması amacıyla bireylerin yeteneğinin geliştirilmesidir (Aksu ve Gül, 2018: 97).

Eğitim ve öğretim kavramları genel olarak birbirinden farklı olup eğitim, öğretimi de kapsamaktadır. Hem literatürde genel olarak “muhasebe eğitimi” kavramının yaygın kullanımı, hem de muhasebe eğitimi sempozyumlarında

“muhasabe eğitimi” ifadesi kullanıldığı için, muhasabe eğitimi ve öğretiminin birleşimi olarak “muhasabe eğitimi” kavramı her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerinde kullanılabilir.

Ülkelerin ekonomik ve hukuki yapılarının yanı sıra kültürlerinin de etkisinde olan muhasabe mesleği, küreselleşme ve ülkeler arası yaşanan gelişmelerden her geçen gün daha fazla etkilenir olmuştur. Muhasabe biliminin küreselleşen dünyada yaşanan ekonomik, siyasi, teknolojik ve hukuki değişimlerden etkilenmesi, mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerilerde de değişimi beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla bu değişim de muhasabe eğitiminde tekrarlayan güncelleştirmeler ve yeni uygulamalar ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Ülkemizin muhasabe sisteminin oluşumunda Fransa ve Almanya, son yıllarda da Amerika Birleşik Devletleri’nden etkilenmeler söz konusudur (Terzi vd., 2013: 84).

1.1.2. Muhasebe Eğitiminin Amacı

Muhasebenin sadece kayıt sistemi ve vergi yasaları çerçevesinde bilgi hazırlayan bir sistem olarak düşünülmesi yerine, işletme çevresindeki değişimlerden de doğrudan etkilenen ve kendini sürekli güncelleyen bir bilgi sistemi olduğu unutulmamalıdır. Bu sistem içerisinde muhasebeciler, muhasabe bilgisinin yanı sıra iktisat, maliye, hukuk, işletmecilik gibi bilgilerle donatılmalıdır. Dolayısıyla muhasabe eğitiminin amacı muhasabe bilgisinin kazandırılması ile birlikte bu bilgileri yorumlama, analiz etme ve karar almada kullanılmasına yardımcı diğer disiplinlerden faydalanmaktır. Ders programlarında muhasabe eğitiminin amacı doğrultusunda iktisat, hukuk, maliye, işletmecilik, matematik, edebiyat, müzik ve tiyatro gibi genel eğitim dersleri de muhasabe dersleri kadar bulunmalıdır (Akdoğan, 2017: 47).

1.1.3. Muhasebe Eğitiminin Kalitesi

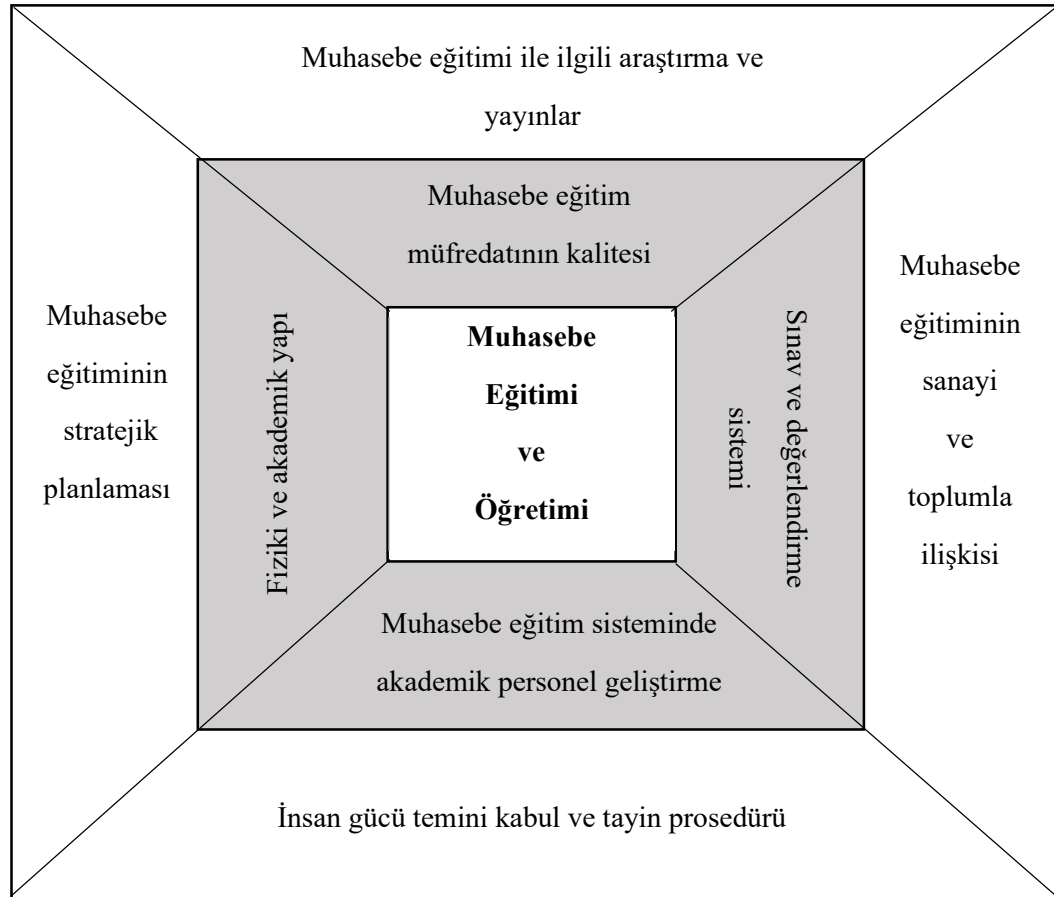
Amerikan Muhasebe Birliği (AAA) tarafından 1966’da muhasebeyi, “bir kuruluşun ekonomik olaylarını tanımlayan, kaydeden ve ilgili kullanıcılara sunan bir bilgi sistemi” olarak tanımlanmıştır. Kısaca içinde bulunduğumuz bilgi çağında, muhasebenin temel işlevi birçok bilgi hizmetini sağlamaktır. Buna bağlı olarak da muhasabe işletmenin dili olmakla birlikte denetmenleri bilgilendirici role de sahiptir. İş dünyasında önemli ve çeşitli rolleri olan, ekonomik kalkınmayı önemli ölçüde

etkileyen muhasebenin meslek olarak iş dünyasında fonksiyonunun geliştirilmesi, üniversitelerde muhasebe eğitiminin kalitesinin artırılmasına bağlıdır (Cheng, 2007: 581).

Muhasebe eğitiminde kalite; “öğrencinin şimdi ve gelecekte okuluna ve toplumuna bağlılığını artıracak sosyal, psikolojik, ilmi ve ahlaki değerlerini geliştirecek sistemlerin sürekli iyileştirilmesidir” (Özcan,1996’dan aktaran Güney, 2019: 945).

Muhasebe eğitim sistemi hareketli bir yapı içerir. Bu yapı içinde iç ve dış çevre unsurlarında meydana gelen değişimler sistemi etkilemektedir. Bu etkilenme Şekil 1’de belirtildiği gibi özetlenebilir (Elmacı, 1996’dan aktaran Güney 2019: 941-942):

Şekil 1. Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Etkileyen İç ve Dış Faaliyetler

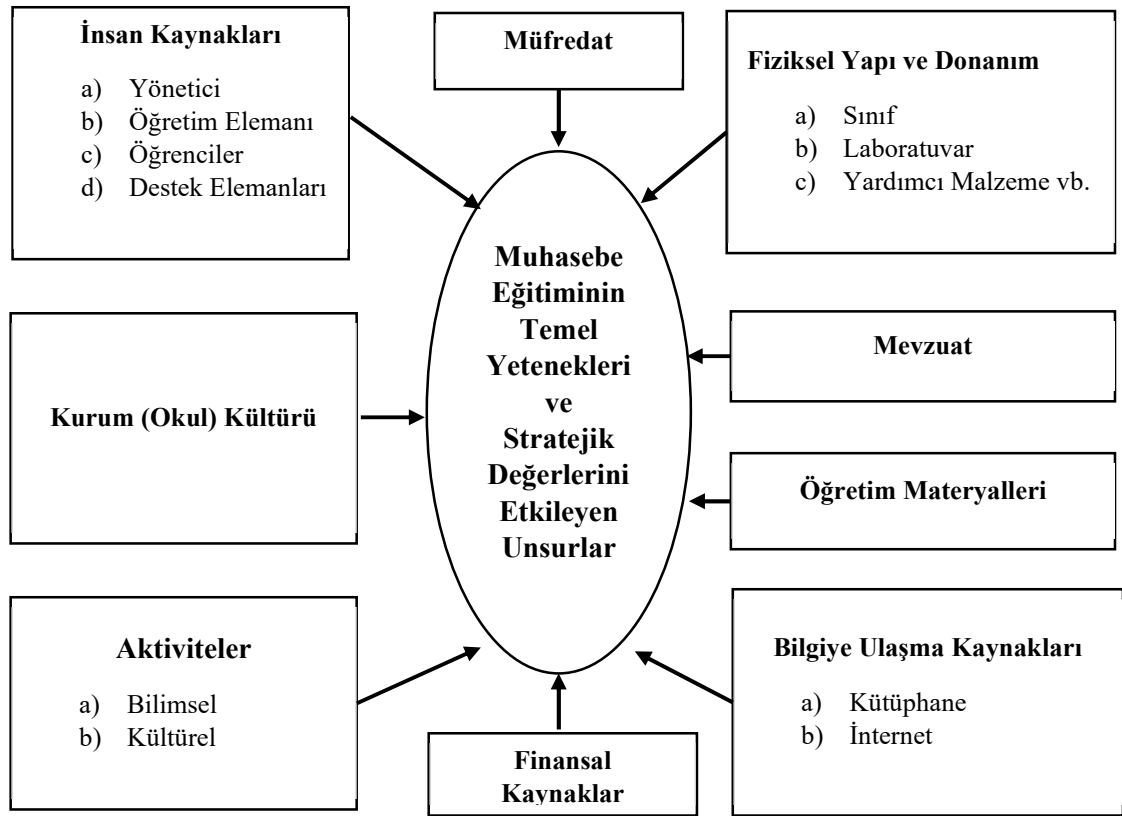
Kaynak: Elmacı, 1996’dan aktaran Güney, 2019: 942.

Muhasebe eğitimde kalite, muhasebe uzmanlık bilgisinin değişen koşulların ihtiyacı olan bilgi ihtiyaçlarının üretilmesine yönelik gerekli yeteneklerin sağlanması ile mümkün olabilir. Muhasebe eğitiminde kalitenin artırılması, muhasebe bilgi

sisteminin ana unsurları olan insan (muhasebeci), süreçler ve teknoloji kalitesinin artırılması ile sağlanabilir. Bunun da en önemli noktası eğitimidir. Eğitimin kalitesinde etkili olan başlıca faktörler; dersler, derslerin içerikleri, ders verme şekli, ders verme araçları, donanımı ve ortamı, ders alan öğrenciler, dersleri veren öğretim elamanları ve uygulamalardır (Kalmış ve Yılmaz, 2004: 39).

Muhasebe eğitiminin mesleki ve iş etiği çerçevesinde temel yetenekleri ve stratejik değerleri, çok farklı değişkenlerin karşılıklı etkileşimi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu unsurlar Şekil 2’de gösterilmiştir (Elmacı, 1996’dan aktaran Güney, 2019: 942):

Şekil 2. Muhasebe Eğitiminin Temel Yeteneklerini Etkileyen Unsurlar

Kaynak: Elmacı, 1996’dan aktaran Güney, 2019: 942.

Muhasebe eğitiminde muhasebe uzmanlık bilgisine etki eden unsurlar bir bütünlük içerisinde ele alınarak bu unsurların kalitesinin artırılması amacıyla yapılacak geliştirmeler tespit edilmeli ve bu doğrultuda muhasebe öğretiminin de temelleri belirlenmelidir (Akdoğan, 2017: 50).

Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu (Accounting Education Change Commission) 1993 raporunda, etkili bir öğretim için şu faktörlere dikkat çekmiştir (Cook and Hazelwood, 2002’den aktaran Erol ve Erkan, 2008: 287):

- Ders programlarının belirlenmesi
- Uygun ders materyallerinin temin edilmesi
- Materyallerin sunumu
- Uygun pedagojik yöntem ve değerlendirme araçları
- Öğrencilere kılavuzluk ve danışmanlık konularına önem verme

Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu tarafından gerekli eğitim unsurları olarak şunlar belirlenmiştir (Sundem ve Williams, 1992’den aktaran Kelly vd., 1999: 327):

- Konu entegrasyonunun önemi ve işlevsel farklılaşmadan kaçınma
- “Tek doğru cevap” sendromundan kaçınmak
- Nasıl öğrenileceğini öğrenmeye odaklanmak
- İletişim ve kişilerarası beceriler
- Pasif öğrenmeye karşı aktif öğrenme
- Teknoloji

Nicelik olarak gün geçtikçe artan öğretim kurumları açısından, eğitim ile ilgili ulusal ve uluslararası uygulamalar ile meslekteki gelişmelere uyum sağlayabilme ihtiyacını karşılamak üzere kaliteyi sağlamak ve sürdürülebilmek zorunlu bir ihtiyaçtır.

1.1.4. Muhasebe Eğitiminde Yaşanılan Sorunlar

Muhasebe eğitiminde ders program ve içeriklerinin çalışma hayatındaki değişimleri zamanında yansıtamaması muhasebe eğitimcileri ve uygulamacıları arasında önceden beri devam eden bir tartışmadır (Zaif ve Ayanoğlu, 2007: 118). Genel olarak, “muhasebe eğitimindeki sorunlar; sistem ve işleyişe ilişkin sorunlar, eğitim programlarına ilişkin sorunlar, öğretmen eğitime ilişkin sorunlar, öğretim yöntemlerine ilişkin sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır” (Orhaner ve Tunç, 2003’den aktaran Aydın, 2007: 43).

Öztürk ve Fındık (2016), geleceğin muhasebe uygulayıcılarından olan işletme bölümü öğrencileri için belirlenen muhasebe kültür değerleri profili, bu öğrencilere

verilen muhasebe eğitiminin uluslararası muhasebe standartları ile yeterince uyumlaştırılmadığını tespit etmiştir. Muhasebe uygulayıcıları açısından gelecekte yaşanabilecek çatışmaların önüne geçebilmek amacıyla muhasebe eğitiminin belirlenen tespitleri giderecek bir yaklaşımla yeniden tasarlanması gerektiğini ifade etmiştir.

Karakaya (2020) tarafından, bilgi çağında yükseköğretim kurumlarının lisans ya da lisansüstü programlarında verilen muhasebe eğitimde karşılaşılan temel sorunlar, ilgili programlarda görevli öğretim üyelerinin görüşleri alınarak şu şekilde sıralanmıştır:

- Etkin ders programları/müfredat oluşturulamaması
- Bölüm derslerinin ağır olması
- Öğretim kalitesi
- Güncel seçmeli derslerin eksikliği
- Öğrencilerin ilgisi/ilgisizliği
- Derslerin teori ile sınırlı kalması
- Yeni öğretim metotlarının geliştirilmemesi
- Eğitimde teknolojinin az kullanılması
- Yeni ölçme ve değerlendirme metotlarının eksikliği

1.1.5. Ülkemizde Muhasebe Eğitimi

1.1.5.1. Ülkemizde Muhasebe Eğitiminin Gelişimi

Geçmişten itibaren ülkemizde diğer alanlarda olduğu gibi muhasebe eğitimi ve öğretimi de yaşanan gelişmelerden etkilenmiştir. Muhasebe eğitimi yaşanan gelişmeler dahilinde genel olarak üç dönem halinde ele alınmaktadır:

- **1926'dan Öncesi Dönem:** Fransız etkisinin olduğu bu dönemde muhasebe eğitiminin İstanbul Ticaret Mektebi, Darüşşafaka ve Askeriye Rüştiye Mektepleri ile Mülkiye Mektebinde verildiği bilinmektedir (Beyazıtlı, 2000'den aktaran Güney, 2003: 51).
- **1926-1960 Dönemi:** Alman etkisinin görüldüğü bu dönemde çağdaş anlamda üniversiteler kurulup üniversitelerde muhasebe eğitimi veren kürsüler oluşturulmuştur (Beyazıtlı, 2000'den aktaran Güney, 2003: 51).

- **1960'dan Sonraki Dönem:** Genel olarak muhasebe uygulamalarında Amerikan etkisinin hâkim olduğu bu dönemde, muhasebe eğitimi ve muhasebe uygulamalarına dair önemli gelişmeler yaşanmıştır. “Kamu İktisadi Teşekkülleri Tekdüzen Muhasebe Sistemi” kabul edilmiş ve 1971 yılında uygulanmaya başlanmıştır. 1983 yılında Sermaye Piyasası kapsamındaki ortaklar için Standart Genel Hesap Planı, 1986 yılında Bankacılık Sektörü için Tek Düzen Hesap Planı, 1993 yılında isteğe bağlı olarak kullanılan Tek Düzen Muhasebe Sistemi'nin 1994 yılında tüm işletmeler için zorunlu olarak uygulanmaya başlanması bu dönemin başlıca gelişmeleridir (Beyazıtlı, 2000'den aktaran Güney, 2003: 51; Beyazıtlı, 2000'den aktaran Şengel, 2010: 82-83).

Günümüzde muhasebe eğitimi, orta eğitim düzeyinde örgün eğitim olarak Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri (Ticaret Meslek Liseleri), Çok Programlı Anadolu Liselerinde, yaygın eğitim olarak ise Halk Eğitim Merkezleri, Mesleki Eğitim Merkezleri ve Mesleki Açık Öğretim Liselerinde; yükseköğretim kurumlarında ise ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarda verilmektedir (Karlıklı, 2016: 22-23).

1.1.5.2. Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitimi

2011 yılında çıkarılan 652 sayılı kanun kapsamında Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü, Sağlık İşleri Daire Başkanlığı ile Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Dairesi Başkanlığı “Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü” bünyesinde toplanmıştır (Fındık vd., 2016: 7-8).

Günümüzde ortaöğretim düzeyinde verilen muhasebe eğitimi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın çatısı altında Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olmakla birlikte Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü ile Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü gibi bakanlığın diğer birimlerinin kararlarından da etkilenmektedir (Fındık vd., 2016: 10).

Ortaöğretim olarak muhasebe meslek eğitimi, meslek liselerinin Muhasebe Finansman alanında Bilgisayarlı Muhasebe ve Dış Ticaret Ofis Hizmetleri dallarında verilmektedir. Öğrenciler ortaöğretim kurumlarından mezun olduktan sonra “Yükseköğretim Kurumları Sınavı”ndan (YKS) yeterli puan alarak lisans

programlarında veya meslek yüksekokullarında eğitimlerine devam edebilmektedirler. Meslek mensupları muhasebe ve mali müşavirlik bürolarında çalışabilecekleri gibi her türlü kuruluşun mali işlerle ilgili bölümlerinde çalışma imkanına sahiptirler (<http://meslekitanitim.meb.gov.tr/#alanlar>, Erişim Tarihi: 15.03.2021; <http://meslek.eba.gov.tr/upload/hdc/muhasebe.pdf>, Erişim Tarihi: 15.03.2021)

Muhasebe ve finansman alanında Mart 2021 tarihi itibarıyla 100.453 adet kayıtlı öğrencisi bulunmaktadır. Muhasebe Finansman alanı diğer alanlarla karşılaştırıldığında kayıtlı öğrenci sayısına göre beşinci sırada, bu alanda çalışan sayısına göre ise dördüncü sırada yer aldığı görülmektedir (<http://meslekegitimharitasi.meb.gov.tr/alan.php>, Erişim Tarihi: 15.03.2021)

Mesleki ve teknik ortaöğretim programları ulusal ve uluslararası meslek standartları, sektörün talepleri, bilimsel ve teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak ilgili alan uzmanları, sektör, meslek kuruluşu, üniversite ve diğer paydaş temsilcilerinin katkı ve katılımları ile modüler yapıda kazanımlara dayalı bir şekilde güncellenmektedir (<http://meslekitanitim.meb.gov.tr/meslekegitimsurec.html>, Erişim Tarihi: 15.03.2021).

1.1.5.3. Ön Lisans Programlarında Muhasebe Eğitimi

Ülkemizde 1975 yılında kurulduktan sonra 1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile üniversitelere bağlanan ve iki yıllık ön lisans eğitimi veren yükseköğretim statüsündeki yükseköğretim kuruluşları olan meslek yüksekokulları, mesleki ve teknik eğitimin en üst kurumu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir (Fındık vd., 2016: 55).

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3. maddesinde meslek yüksekokulu, "Belirli mesleklere yönelik nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, yılda iki veya üç dönem olmak üzere iki yıllık eğitim-öğretim sürdüren, ön lisans derecesi veren bir yükseköğretim kurumudur." şeklinde tanımlanmıştır (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3568.pdf> , Erişim Tarihi: 07.04.2021)

2002 yılında MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Program Geliştirme Projesi ile meslek yüksekokullarında müfredatlar standardize edilip, güncel gelişmelere uygun olarak müfredat değişikliklerinin yapılmasının yanı sıra bulunan bölgenin

ihtiyaçlarına yönelik seçmeli ders belirleme esnekliği de verilmiştir. Gelişmelerden bir diğeri de Bologna süreci kapsamında müfredatların uluslararası denkliği sağlayacak şekilde yenilenmesidir (Fındık vd., 2016: 63-64).

1.1.5.4. Lisans Programlarında Muhasebe Eğitimi

Ülkemizde yükseköğretim düzeyinde muhasebe finans eğitimi ilk olarak Osmanlı'nın son dönemlerinde, devlet bürokrasisinin mülkiyet erkanı ihtiyaını karşılamak amacıyla kurulan Mülkiye Mektebi'nde 1859 yılında başlamıştır (Aslan vd., 2020: 119). 1883 yılında alan ile ilgili olarak ticaret ve muhasebe alanında ihtiyaç duyulan elemanların eğitilmesine yönelik Hamidiye Ticaret Mektebi kurulmuştur. Cumhuriyet döneminde, 1933  niversite reformu sonrasında ilk olarak 1936'da İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, ardından 1944'de İzmir Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu (YİTO) kurulmuştur. 1950'den itibaren liberal İktisat politikalarının etkisiyle artan işletmeler, muhasebe elemanı ihtiyaı ve bu gelişmelere bağlı olarak alanla ilgili akademik birimlerin de arttığı görülmektedir (Güvemli, 2003'den aktaran Aslan vd., 2020: 119; Güvemli vd., 2018: 190). 1950 yılında İstanbul Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, İzmir Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu ile birlikte Siyasal Bilgiler Fakültesi olmak üzere muhasebe eğitimi veren dört yükseköğretim kurumu bulunurken, 1980 yılında kırk sekiz adet yükseköğretim kurumu olmuştur (Güvemli vd.,2018:186-189).

1981 sonrasında 2547 sayılı kanun ve 06.11.1981 tarihinde Yüksek  ğretim Kurulu (Y K)' nun kurulması ile tüm  niversiteler tek bir çatı altında toplanmıştır. Ülkemizde bu gelişme ile üniversitelerin arttığı, muhasebe eğitiminin de yoğun olarak İşletme lisans programlarında verildiği görülmektedir. Ülkemizde yoğun olarak  niversitelerin İşletme programlarında olmak üzere, Muhasebe, Muhasebe ve Finans, Muhasebe ve Denetim, Muhasebe ve Finansal Yönetim programlarında da ayrıntılı; İktisat, Pazarlama, Maliye, alışma Ekonomisi, Hukuk, Turizm ve Otel İşletmeciliği ile Yönetim Organizasyon lisans programlarında ise kısmen muhasebe dersleri bulunmaktadır (Fındık vd., 2016: 110).

Günümüzde, muhasebe eğitiminin büyük ölçüde verildiği İşletme lisans programının (Aktaş ve Karėın, 2013: 69)  rg n eğitim olarak bulunduğu fakülte türleri ve sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Ülkemizde Örgün Eğitim İşletme Lisans Bölümü Olan Fakülte Türleri ve Sayısı

Fakülte Türü	Sayısı
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	97
İşletme Fakültesi	26
Yönetim Bilimleri Fakültesi	2
Siyasal Bilgiler Fakültesi	6
Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi	1
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	3
İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	14
İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	6
İktisat Fakültesi	1
Toplam:	156

Kaynak: <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10117> adresinde 16.01.2022 tarihinde yer alan bilgilerden yararlanılarak oluşturulmuştur.

1.1.6. Dünyada Muhasebe Eğitime Yönelik Yapılan Çalışmalar

Muhasebe eğitiminde kalitenin sağlanmasına yönelik çalışmalar yapan kuruluşların başında gelen Amerikan Muhasebeciler Birliği (AAA) ve Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) tarafından yapılan düzenlemelerin ortak amacı, muhasebe eğitiminin belirli bir kalite düzeyinde verilmesidir. Yapılan düzenlemeler doğrultusunda üniversitelerin birçoğu beklentinin hangi düzey eğitimle (lisans veya lisansüstü) gerçekleşeceğini tespit edip, ders programlarını ve ders içeriklerini gözden geçirerek bir standart elde etmeye çalışmıştır. Amerikan üniversiteleri bu standardizasyon için ulusal düzenlemelerini, Avrupa Birliği ise Erasmus Sokrates programını almıştır. Özellikle Erasmus Sokrates programı kapsamında ders programları ve ders saati (kredi) konusunda birlik üye devletleri arasında standardizasyon sağlanmıştır (Terzi vd., 2013: 84; Zaif ve Ayanoğlu, 2007: 118).

1.1.6.1. Amerikan Muhasebeciler Birliği'nin (AAA) Çalışmaları

Amerika'da muhasebe öğretiminde yaşanan sıkıntılar nedeniyle 1986 yılında yayımlanan Bedford Raporu (Future of Accounting Education: Preparing for the Expanding Profession) ile 1989 yılında 8 büyük denetim şirketinin (Author&Anderson, Arthur Young, Deloitte Haskings and Selis, Ernest&Young, Price WaterHouse gibi muhasebe ve denetim şirketleri) "Eğitime Bakış: Muhasebe

Mesleğinde Başarı İçin Yapılabilecekler” çalışması ile sonrasındaki çalışmaların sonucunda Amerikan Muhasebeciler Birliği’ne bağlı Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu (The Accounting Education Change Commission (AECC) kurulmuştur (Akdoğan, 2017: 89; Zaif ve Ayanoglu, 2007: 119).

Muhasebe öğretiminde yapılması gereken değişiklikleri tespit ederek, lisans düzeyinde verilen muhasebe öğretimi ihtiyacını karşılayacak mesleki beceri ve bilginin kazandırılması ile birlikte eğitimin güncelliğinin korunmasını sağlama amacı olan bu komisyon, Amerika’da lisans düzeyinde verilecek muhasebe öğretiminin çerçevesini belirlemiştir (AECC, 1999’dan aktaran Zaif ve Ayanoglu, 2007: 119).

Muhasebe Eğitimi Değişim Komisyonu tarafından hazırlanan raporda ders programları Genel Eğitim, Genel Muhasebe Eğitimi ve İhtisas Muhasebesi Eğitimi olarak üç başlık halinde sunulmuştur (AECC, 1999’dan aktaran Zaif ve Ayanoglu, 2007: 119-120):

Genel eğitim programı, muhasebe mesleğine dair derslerin yanı sıra öğrencilerin zihinsel gelişimleri ve analiz yeteneklerine katkı sağlayacak farklı bilimleri kapsamaktadır. Örneğin, anlama kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla sanat, müzik, edebiyat ve matematik gibi meslek eğitim dışında diğer disiplinlere yer verilmesi gerekir.

Genel muhasebe eğitimi programında, öğrencilere muhasebe bilgisi, tekniği kazandırılarak bilginin oluşma süreci bir bütün olarak aktarılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu eğitimde programlar, yaratıcı düşünme, mantıksal bağlantılar kurma, sosyal sorumluluklara hassasiyet, liderlik ve kültürel farklılıkların anlaşılmasını sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır.

İhtisas muhasebesi eğitimi programı, daha çok belli bir mesleki beceriyi kazanmış, yüksek lisans ile doktora düzeyindeki eğitimde öğrenciye kazandırılması gerekli becerileri kapsamaktadır.

1.1.6.2. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (International Federation of Accountants - IFAC)

Dünyada muhasebe mesleğini geliştirmeyi amaçlayan IFAC, Ekim 1977 tarihinde 51 ülkeden 63 muhasebe meslek kuruluşunun Almanya’nın Münih kentinde 11. Dünya Muhasebeciler Kongresi’nde bir araya gelerek kurulmuştur (<https://www.ifac.org/who-we-are/our-purpose>, Erişim Tarihi: 01.05.2021).

Muhasebe standartlarının küreselleşmesinde önemli rolleri olan IFAC'ın misyonu aşağıdaki gibi belirtilmiştir (Belverd, 2010: 602):

1. Kamu yararına hizmet etmek amacıyla dünya çapında muhasebe mesleğini güçlendirmek ve güçlü uluslararası ekonomilerin gelişmesine katkıda bulunmak,
2. Yüksek kaliteli profesyonel standartlara bağlılığı oluşturmak ve teşvik etmek,
3. Bu tür standartların uluslararası uyumuna katkı sağlamak,
4. Mesleğin sesinin en çok ilgili olduğu kamu yararına dair konuları gündeme getirmek.

IFAC bünyesinde denetim, etik, kamu sektörü ve eğitim alanlarında standartlar geliştiren dört kurul vardır (Gökten Okan, P. ve Gökten, S., 2016: 52):

- Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu (IAASB - International Auditing and Assurance Standards Board)
- Muhasebeciler İçin Uluslararası Etik Standartları Kurulu (IESBA - International Code of Ethics for Professional Accountants)
- Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları Kurulu (IPSASB - International Public Sector Accounting Standards Board)
- Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kurulu (IAESB – International Accounting Education Standards Board)

1.1.6.3. Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB) ve Muhasebe Eğitim Standartları (IES)

1.1.6.3.1. Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB)

Uluslararası Eğitim Standartları (IES), başlangıçta Ekim 1977'de faaliyetlerine başlamış olan Eğitim Komitesi (Education Committee) tarafından oluşturulurken daha sonra bu komitenin ismi ve yapısında yapılan değişiklik ile “Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu” (International Accounting Education Standards Board - IAESB) olarak faaliyetlerine devam etmiştir (Gökten Okan, P. ve Gökten, S., 2016: 52).

IAESB'nin amacı, aşağıda belirtilen faaliyetler vasıtasıyla kamu yararına hizmet etmektir (IFAC, 2012'den aktaran McPeak vd. 2012: 744):

- Muhasebe meslek mensuplarının eğitimi, gelişimi ve değerlendirilmesinde iyi uygulamaları yansıtan bir dizi yüksek kalite standartları ve diğer yayınları oluşturmak,
- Uluslararası Eğitim Standartlarının benimsenmesini ve uygulanmasını teşvik etmek,
- Uluslararası uygulanmasının ölçülmesi için eğitim ölçütlerini geliştirmek,
- Muhasebe meslek mensuplarının eğitimi, gelişimi ve değerlendirilmesi ile ilgili ortaya çıkan konularda uluslararası tartışmalar geliştirmek.

Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB) tarafından profesyonel muhasebeciler için geliştirilen, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'nun (IFAC) üye organları tarafından zorunlu tutulan Uluslararası Eğitim Standartları, dünya çapında muhasebe eğitim ve öğretimini etkilemekle birlikte, ekonomik karar vericilere muhasebe meslek mensuplarının yeterliliğine dair güvence oluşturmak amacını içermektedir (McPeak vd., 2012: 750).

1.1.6.3.2. Muhasebe Eğitim Standartları (IES)

Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB) tarafından yayınlanan ve Kasım 2019'da revize edilen, muhasebe meslek mensubunun sahip olması ve sürdürmesi gereken mesleki bilgi, beceri ve etik değerleri açıklayan muhasebe eğitim standartları şunlardır (IFAC 2019'dan aktaran Yüksel ve Kayalı, 2021: 170-171):

Tablo 2: IAESB Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları

Standart	Yürürlük Tarihi	Amaç	Yetkinlik Alanı
IES 1- Profesyonel Muhasebe Programına Giriş Gereksinimleri	2014	Kamu yararı güden muhasebe eğitim programlarına giriş gereksinimlerini belirlemek	

IES 2- İlk Mesleki Gelişim-Teknik Yeterlilik	2015	Muhasebe meslek mensubu adaylarının ilk mesleki gelişim aşamasında göstermesi ve geliştirmesi gereken teknik yeterlilik	Muhasebe, vergilendirme, denetim ve güvence, yönetim, risk yönetimi, iç kontrol, hukuk, bilgi teknolojileri, ekonomi konularında yetkinlikler
IES 3- İlk Mesleki Gelişim-Mesleki Beceriler	2015	Muhasebe meslek mensubu adaylarının sahip olması gereken mesleki becerileri oluşturmak	Entelektüel beceri, kişilerarası ve iletişim becerisi, kişisel beceri, organizasyonel beceri
IES 4- İlk Mesleki Gelişim-Mesleki Değerler, Etik ve Tutumlar	2015	Muhasebe meslek mensubunun sahip olması ve uygulaması gereken değer, etik ilkeler ve tutumları ortaya koymak	Mesleki şüphecilik ve mesleki yargı, etik ilkeler, kamu yararına bağlılık
IES 5- İlk Mesleki Gelişim-Uygulama Deneyimi	2015	Muhasebe meslek mensubu olabilmek için gerekli olan uygulama deneyimine ilişkin bilgileri ortaya koymak	
IES 6- İlk Mesleki Gelişim-Mesleki Yetkinliğin Değerlendirilmesi	2015	Muhasebe meslek mensubunun ilk mesleki gelişimleri sonunda gerekli yetkinlik seviyesine gelip gelmediğini	
IES 7- Sürekli Mesleki Gelişim	2014	Meslek mensuplarının tüm paydaşların kaliteli bilgi ihtiyaç duyduğu finansal bilgiyi sunabilme yetkinliklerini geliştirmek ve korumak için gerekli olan bilgileri açıklamak	

IES 8- Finansal Tabloların Denetiminden Sorumlu Partner olmak için Mesleki Yeterlilik	2016	Sorumlu Partner olarak meslek mensubunun geliştirmesi ve koruması gereken yeterliliği açıklamak	
---	------	---	--

Kaynak: IFAC 2019’dan aktaran Yüksel ve Kayalı, 2021: 171.

Dünya genelinde muhasebe eğitiminde kalite ve tutarlılığı teşvik etmeyi amaçlayan Uluslararası Eğitim Standartları, muhasebe meslek kuruluşlarına yardımcı olma önceliği ile hazırlanmış olsalar da muhasebe meslek mensuplarının eğitimini tasarlama, verme ve değerlendirme ilkelerinin belirlenmesinde etkili olarak eğitimcilere de yardımcı olabilmektedir. IFAC ye kuruluşları ve diğer muhasebe meslek kuruluşları için öğrenme ve geliştirme programlarının bu ilkeleri içermesi ile uluslararası tanınırlık, kabul ve uygulama potansiyeline sahip olması beklenmektedir (McPeak vd., 2012: 744).

Muhasebe eğitiminin içeriğini konu alan IES 2 standardında, muhasebe eğitim programlarında bulunması gereken dersler tek tek belirtilmeyip, belirli başlıklar ve bu başlıklar altında öğrenim ıktıları olarak gösterilmiştir. Standardın 7. maddesinde yeterlilik alanlarına dair başlıklar aşağıdaki gibidir (Eren, 2021: 44):

- Finansal Muhasebe ve Raporlama
- Yönetim Muhasebesi
- Finans ve Finansal Yönetim
- Vergilendirme
- Denetim ve Güvence
- Yönetim İç Kontrol ve Risk Yönetimi
- İş Hukuku ve Düzenlemeleri
- Bilgi Teknolojileri
- İşletme ve Organizasyonel evre
- Ekonomi
- İşletme Stratejisi ve Yönetim

1.2. MUHASEBE MESLEĞİ

1.2.1. Ülkemizde Muhasebe Mesleği

Ülkemizde muhasebe alanında çalışanlar, serbest muhasebeci mali müşavir ile yeminli mali müşavirlerin dahil olduğu “profesyonel muhasebe meslek grubu” ve meslek elemanlarından oluşan “profesyonel olmayan muhasebe meslek grubu” olarak iki ayrı açıdan incelenmektedir. Profesyonel olmayan muhasebe meslek grubunda genellikle “ön muhasebe elemanları”, “muhasebe elemanları”, “muhasebe meslek elemanları” ile bunların dışında kalanların ifade edildiği “diğer unvanlar” olarak sınıflandırılan, 3568 sayılı meslek kanununda belirtilen profesyonellik ayrımı şartlarını bulundurmeyen, kamu yada özel sektördeki işletmelerde her türlü ön muhasebe işlemlerini yapan, profesyonel meslek mensuplarına yardımcı olan ve ara eleman sıfatıyla muhasebe işlemlerini gerçekleştiren mesleki çalışanlar yer almaktadır. (Karasioğlu vd., 2018: 22; Gücenme, 2010’dan aktaran Karasioğlu vd., 2018: 22-23).

Profesyonel olmayan muhasebe meslek unvanlarını kazanabilmek için mesleğe yönelik eğitim, ortaöğretim kurumlarında lise düzeyinde ve yükseköğretim kurumlarında önlisans, lisans ve lisansüstü düzeylerinde alınmaktadır. Bununla birlikte bu unvanlara sahip olabilmek için mesleki eğitim verilmeyen ya da az düzeyde verilen diğer bölümlerden mezun olmak, eğitim kurumları dışında açılan kursların sağladığı eğitimlerden elde edilen beceriler de yeterli olmaktadır (Karasioğlu vd., 2018: 23).

1.2.2. Muhasebe Meslek Kanunu

Muhasebe meslek mensupluğuna dair ilk düzenleme 1989 yılında yürürlüğe giren “3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu” ile yapılmıştır. Bu kanun kapsamında muhasebe mesleği mensupluğu Serbest Muhasebeci (SM), Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) ve Yeminli Mali Müşavir (YMM) olarak üç unvana ayrılmıştır. 2008 yılında çıkarılan “5786 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 3568 sayılı kanunun adı "Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu" olarak değiştirilerek muhasebe mesleği mensupluğu da Serbest Muhasebeci

Mali Müşavir (SMMM) ve Yeminli Mali Müşavir (YMM) olarak iki unvana ayrılmıştır (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/07/20080726-2.htm>, Erişim Tarihi: 06.04.2021;

https://www.turmob.org.tr/Arsiv/FCKEditor/userfiles/file/3568%20SAYILI%20YASA/3568Say%C4%B1liYasa_14_11_2018.pdf, Erişim Tarihi: 06.04.2021).

3568 sayılı Muhasebe Meslek Kanunu'nun amacı (1) maddesinde; "işletmelerde faaliyetlerin ve işlemlerin sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişini sağlamak, faaliyet sonuçlarını ilgili mevzuat çerçevesinde denetlemeye, değerlendirmeye tabi tutarak gerçek durumu ilgililerin ve resmi mercilerin istifadesine tarafsız bir şekilde sunmak ve yüksek mesleki standartları gerçekleştirmek üzere, (...) (2) "Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik" ve "Yeminli Mali Müşavirlik" meslekleri ve hizmetleri ile Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğinin kurulmasına, teşkilat, faaliyet ve denetimlerine, organlarının seçimlerine dair esasları düzenlemektir" şeklinde belirtilmiştir (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3568.pdf>, Erişim Tarihi: 07.04.2021)

1.2.3. Mesleğin Konusu

Muhasebecilik ve mali müşavirlik mesleğinin konusu 3568 sayılı kanunun (2/A) maddesinde:

"gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin;

a) Genel kabul görmüş muhasebe prensipleri ve ilgili mevzuat hükümleri gereğince, defterlerini tutmak, bilanço, kar-zarar tablosu ve beyannameleri ile diğer belgelerini düzenlemek ve benzeri işleri yapmak.

b) Muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, muhasebe, finans, mali mevzuat ve bunların uygulamaları ile ilgili işlerini düzenlemek veya bu konularda müşavirlik yapmak.

c) Yukarıdaki bentte yazılı konularda, belgelerine dayanılarak, inceleme, tahlil, denetim yapmak, mali tablo ve beyannamelerle ilgili konularda yazılı görüş vermek, rapor ve benzerlerini düzenlemek, tahkim, bilirkişilik ve benzeri işleri yapmak" olarak ifade edilmiştir. Söz konusu bu belirtilen işleri bir işyerine bağlı olmaksızın yapanlar 'serbest muhasebeci mali müşavir'" olarak

tanımlanmıştır (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3568.pdf>,

Erişim Tarihi: 07.04.2021).

3568 sayılı kanunun (2/B) maddesinde yeminli mali müşavirlik mesleğinin konusu; “(A) fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yazılı işleri yapmanın yanında Kanunun 12’nci maddesine göre çıkartılacak yönetmelik çerçevesinde tasdik işlerini yapmaktır. Yeminli mali müşavirler muhasebe ile ilgili defter tutamazlar, muhasebe bürosu açamazlar ve muhasebe bürolarına ortak olamazlar” şeklinde açıklanmıştır (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3568.pdf>, Erişim Tarihi: 07.04.2021).

1.3. YÜKSEKÖĞRETİMDE AKREDİTASYON

1.3.1. Akreditasyon

1.3.1.1. Akreditasyon Tanımı

Sözlük anlamı “denklik” olan akreditasyon; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından belirli bir alanda önceden belirlenmiş akademik ve alana özgü standartların bir yükseköğretim programı ve yükseköğretim kurumu tarafından karşılanıp karşılanmadığını ölçen değerlendirme ve dış kalite güvence sürecidir

(<https://sozluk.gov.tr/>, Erişim tarihi: 03.05.2021;

<https://denklik.yok.gov.tr/akreditasyon-tanima-denklik-nedir>, Erişim Tarihi: 03.05.2021).

20. yüzyılın başında ilk olarak ABD’de yükseköğretime artan talep ile yeni çalışma alanlarının doğması sonucu başlayan akreditasyon, yükseköğretim kurumlarının kalite güvencesi bakımından değerlendirilmesinde temel araçtır (Atatekin ve Dulupçu, 2018: 16).

Yükseköğretimde akreditasyon; “bir yüksek öğretim kurumunun ya da yüksek öğretim kurumu tarafından uygulanmakta olan herhangi bir programın, ulusal ve/veya uluslararası düzeyde belirli performans standartlarına (kalite, verimlilik, etkinlik ve saire) sahip olduğunu ortaya koymayı amaçlayan ve böylece yüksek öğretime talepte bulunanlar ve aynı zamanda kamuoyu nezdinde güven tesis etmeye yönelik bir sistemdir. Akreditasyon, hem yüksek öğretim kurumunun kendi kendini dönemsel olarak değerlendirmesine (kurumsal öz değerlendirme) hem de yüksek öğretim

kurumunun kurum-dışı bağımsız akreditasyon ajansları tarafından dönemsel değerlendirilmesine imkân veren bir gönüllü kalite güvence sürecidir. Bir başka ifadeyle, yüksek öğretimde akreditasyon, akademik kalitenin iyileştirilmesi, saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun aracıdır” (Aktan ve Gencel, 2010: 138).

Akreditasyonun tanımlayıcı özellikleri ABD’nin Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (Council for Higher Education [CHEA]) tarafından şu şekilde belirtilmiştir (<https://www.chea.org/what-is-accreditation>, Erişim Tarihi: 04.05.2021):

- Akreditasyon, bir kurum ya da programın standartlar gibi bir takım beklentiye göre kalite ve etkililiğine ilişkin yargılarını içerir.
- Akreditasyon, devlet tarafından yapılan düzenlemeler, kurallar ve kanunlara uymanın aksine hükümet dışı özdenetimdir.
- Akreditasyon, kurum veya programın misyonuna, tarihine ve amaç duygusuna dayanır.
- Akreditasyon, kurumların ve programların özerkliğini ve çeşitliliğini kabul eder ve saygı duyar.
- Akreditasyon, kamuoyuna, akredite edilmiş kurumların ve programların yaygın olan kamu kalite beklentilerini (standartlarını) karşıladığını veya aştığına ilişkin güvence sağlar.
- Akreditasyon, harici (dış) bir komisyonun sorumluluğundadır.
- Geçerli bir akreditasyon için tüm öğretim personelinin katılımı gereklidir.
- Akreditasyon, genellikle 5-10 yıl olmak üzere döngüsel olarak yürütülüp, önemli sorunların tespit edilmesi durumunda daha kısa döngüler kullanılır.
- Akreditasyon, öğrencinin öğrenmesini ve gelişimini etkililik ile kalitenin önemli bir kriteri olarak vurgulamıştır.

Akreditasyon, kurum ve programların isteğe bağlı olarak dahil oldukları; eğitim ve öğretim niteliğinin sürekli geliştirilmesi suretiyle tüm paydaşlara ilgili kurum ya da programın belirli standartlar dahilinde, hatta ötesinde olduğunun güvencesini sunan; uluslararası yükseköğretim kurumları arasındaki hareketliliği ve iş birliğini kolaylaştırıcı ve en önemlisi nitelikli mezunların yetiştirilmesinde katkısı olan bir kalite güvence sürecidir. Her ne kadar gönüllük esasına dayalı bir süreç olsa da yükseköğretimde yaşanan uluslararası hareketlilik, kurum ve programların nitelikli mezun verebilme çabaları, öğrenme süreçlerinde güncelliği elde edebilme ihtiyacı ve

en önemlisi toplumda artan kalite beklentisi gün geçtikçe akreditasyonu bir ihtiyaç haline getirmektedir.

1.3.1.2. Akreditasyonun Amaçları

Aktan ve Gencel (2010), akreditasyonun başlıca amaçlarını aşağıdaki gibi belirtmişlerdir:

- Eğitim-öğretim ve araştırmaların niteliğini arttırmak, sistematik bir yaklaşımla sürekli geliştirerek kaliteyi güvence altına almak,
- Yüksek öğretim kurumlarının hizmet sunduğu öğrencilere ve tüm paydaşlara eğitim-öğretimin kalitesinin belirli standartlara dayalı olarak yürütüldüğünün güvencesini vermek; öğrencileri ve paydaşları kalitesiz eğitim hizmeti sunan kurumlar konusunda bilgilendirmek,
- Yüksek öğretim kurumlarının karşılıklı birbirlerini tanıma (recognition) sürecini kolaylaştırmak ve hızlandırmak,
- Diplomaların ve unvanların karşılaştırılabilirliğine yardımcı olmak,
- Öğrenci ve öğretim görevlilerinin kurumlar arasında değişimini (akademik değişim) kolaylaştırmak,
- Mezunların meslek yaşamına girişlerinde temel standartları belirlemek,
- En yüksek standartların garanti edilmesi gerektiğinde bir “mükemmeliyet etiketi” sağlamak ve karşılaştırma yapmayı ve üst düzey iş birliğini kolaylaştırmak,
- Devlet yardımları için yüksek öğretim kurumlarının akreditasyon sürecinden geçmiş olmaları koşulunun aranması halinde bu sürecin iyi işlemesine araç olmak,
- Sınır ötesi yüksek öğretimin giderek yaygınlaştığı bir çağda farklı ülkelerde sürdürülen yüksek öğretim kurumları ve programları hakkında hizmete talepte bulunanları bilgilendirmek; bir başka ifadeyle eksik enformasyon sorununu kısmen ortadan kaldırmak.

Yükseköğretimde akreditasyon genel olarak aşağıdaki amaçlara yönelik uygulanmaktadır (YÖK, 1999: 1.1):

(https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/turkiyede_ogretmen_egitiminde_standartlar_ve_akreditasyon.pdf, Erişim Tarihi: 03.05.2021)

- Eğitim-öğretimin niteliğinin arttırılması ve sistematik bir yaklaşımla sürekli geliştirilmesi
- Eğitim- öğretim niteliğinin güvence altına alınması
- Yükseköğretimin hizmet sunduğu kesimlere eğitim-öğretimin niteliğinin belirli standartlara dayalı olarak yürütüldüğünün güvencesinin verilmesi

Eaton, CHEA (2015), ABD’de akreditasyonun aşağıdaki rolleri yerine getirdiğini ifade etmiştir:

- **Kalite güvencesi:** Akreditasyon, kolejlerin, üniversitelerin ve programların öğrencilere ve halka kaliteyi güvence altına aldığı birincil araçtır. Öğrencilere ve halka, bir kurum veya programın fakültesi, müfredatı, öğrenci hizmetleri ve kütüphaneleri vb. için en azından eşik standartlarını karşıladığına dair bir işaret olan akredite statü, sadece kurumlar ve programlar mali istikrarın kanıtını sağladıkları takdirde aktarılır.
- **Federal ve eyalet fonlarına erişim:** Federal öğrenci yardım fonları, sadece katıldıkları kurum veya program, tanınmış bir akreditasyon kuruluşu tarafından akredite edilmişse öğrenciler için kullanılabilir. Kurumlara ve öğrencilere sağlanan devlet fonları, akredite statüye bağlı olmasından dolayı bu fonlara erişim için akreditasyon gereklidir.
- **Özel sektöre güven kazandırma:** İş başvurusunda bulunanların değerlendirilmesi ve ek eğitim arayan mevcut çalışanlara yönelik eğitim ücreti desteği sağlanıp sağlanmayacağı konusunda karar verirken işverenler için, kurum ve programın akreditasyon durumu önemlidir. Özel şahıslar ve vakıflar, özel bağışlarla ilgili kararlar alırken akreditasyon kanıtı aramaktadırlar.
- **Aktarımı kolaylaştırma:** Akreditasyon, kolejler ve üniversiteler arasında derslerin ve programların sorunsuz aktarımı açısından önemlidir. Kabul eden kurumlar, bir öğrencinin transfer etmek istediği kredilerin akredite bir kurumda kazanılıp kazanılmadığına dikkat etmektedirler. Akreditasyon, kabul eden kurumlar tarafından dikkate alınan birkaç faktörden sadece biri olmasına rağmen, dikkatle incelenmekte ve önemli bir kalite göstergesi olarak kabul edilmektedir.

1.3.1.3. Akreditasyonun Faydaları

Yükseköğretimde akreditasyonun başlıca yararları olan “saydamlık” ve “hesap verme sorumluluğu” dışında sağlayacağı diğer yararları aşağıdaki gibi özetlenebilir (Aktan ve Gencel, 2010: 142-143):

- Akreditasyonun sağladığı tanınma (recognition) imkanıyla, öğrenciler ve tüm paydaşlar eğitim kurumlarının mükemmeliyet standartlarını sağlayıp sağlamadığı konusunda bilgi sahibi olurlar.
- Özel sektöre kaliteli insan gücü istihdamı yönünden kolaylıklar ve dahası güven sağlar. İşverenler, iş başvurusunda bulunan kişinin mezun olduğu okulun akademik kalite düzeyini kolaylıkla araştırabilirler ve bu onlar için bir güven oluşturur.
- Yüksek öğretim kurumları arasında kredi transferi işlemlerini kolaylaştırır.
- Kaliteyi güvence altına alır.
- Bazı ülkelerde yüksek öğretim kurumlarına yapılacak devlet yardımı için akreditasyon ön koşul olarak gereklidir. Bu bakımdan, akreditasyon, devlet fonlarına erişim imkânı sağlar.
- Yüksek öğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanlarının değişim programlarının uygulanmasını kolaylaştırır.
- Yüksek öğretim kurumlarının saygın bir kuruluş tarafından akredite edilmesi, veli ve öğretmenlerin okula yönelik güvenini artırır.
- Yüksek öğretim kurumlarında çalışanlara sorunları ortaya koyma ve çözüm üretme olanağını verir ve çalışanların süreçlere katılımını teşvik eder.
- Yüksek öğretim kurumlarında kurum içi iletişimi geliştirir.
- Kuruma dışarıdan detaylı, tarafsız bir değerlendirme olanağını sağlar.
- Kuruma, gelecekle ilgili planlama olanağı sağlar.
- Üst yönetime ve idarecilere önceliklerin tespitinde yol gösterir.
- Uluslararası derece ve diplomalar arasında uyum sağlar; derece ve diplomaların kalitesini ve geçerliğini karşılaştırmayı kolaylaştırır; ulusal ve kültürel değerlerin transferini destekler, ulusal eğitim sistemiyle uluslararası sistem arasında yaşanabilecek uyum sorunlarını ortadan kaldırır.
- Yüksek öğretimin uluslararasılaşmasını ve kültürler-arası iş birliğini sağlar.

- Yüksek öğretim kurumlarında mali yönetimin ve bütçe sürecinin iyileştirilmesine olanak sağlar.
- Kurum politikaların belgelendirilmesini ve prosedürlerin geliştirilmesini teşvik eder.
- Kurumda tutarlı ve kapsamlı uygulamalar yapılmasına yardım eder.

1.3.1.4. Akreditasyon Türleri

Genel olarak “kurumsal akreditasyon” ve “programa dönük akreditasyon” olmak üzere iki tür akreditasyon uygulaması vardır.

- **Kurumsal akreditasyon**, kurumsal olarak kalitenin garanti edilmesi amacına yönelik olup, süreç kapsamında yükseköğretim kurumunun idari, mali ve ekonomik kapasitesi bir bütün olarak değerlendirilmektedir (Aktan ve Gencel, 2010: 139).
- **Programa dönük akreditasyon**, yükseköğretim kurumundaki herhangi bir programın (lisans, yüksek lisans veya doktora eğitimi) kalite ve mükemmeliyet standartlarına uygunluğunun gösterilmesini amaçlamaktadır. Programa dönük akreditasyon aynı zamanda “uzmanlaşmaya yönelik akreditasyon” veya “profesyonel akreditasyon” olarak da bilinmektedir (Aktan ve Gencel, 2010: 139-140).

1.3.1.5. Akreditasyon Süreci

Genel olarak yükseköğretimde akreditasyon süreci altı temel unsurdan oluşmaktadır. Bunlar (YÖK, 1999: 1.1):

(https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/turkiyede_ogretmen_egitiminde_standartlar_ve_akreditasyon.pdf, Erişim Tarihi: 03.05.2021)

- Programlar hakkında yargıya varmada kullanılan bir **standartlar** kümesi
- Fakülte tarafından hazırlanan, kendilerinin standartları karşılamak üzere nasıl çalıştıklarını açıklayan ve standartları karşılamada ne kadar başarılı oldukları ile ilgili kendi değerlendirmelerini içeren bir **öz değerlendirme**
- Öz değerlendirme raporunun ve diğer belgelerin incelenmesi, tesislerin incelenmesi, derslerin gözlenmesi ve öğretim elemanları, öğrenciler, dekan ve

ilgili diğer kimselerle görüşmelerin yapılması konularında eğitilmiş uzman meslektaşlardan oluşan bir ekip tarafından yapılan **ziyaretler**

- Ziyareti gerçekleştiren ekip tarafından hazırlanan, fakültenin akreditasyonla ilgili standartları ne ölçüde karşıladığı hakkındaki ekip değerlendirmelerini ve programların akreditasyon durumu hakkındaki önerilerini içeren bir **rapor**
- Ekibin raporunda önemli bir bilgiyi dikkate almaması ya da ziyaretin ardından ortaya önemli bir bilgi çıkması halinde, ziyaret edilen fakülte **dekanı** tarafından yazılan bir **cevap**
- Fakülteden ve ziyareti gerçekleştiren ekipten elde edilen kanıtlara dayalı olarak yetkili merciin verdiği **karar**

Aşağıdaki Tablo 3’de akreditasyon ve kalite güvencesine dair eski ve yeni paradigmlar sıralanmıştır (Pond, W.K., 2002:189):

Tablo 3: Akreditasyon ve Kalite Güvencesi için Eski ve Yeni Paradigmlar

Eski Paradigma	Yeni Paradigma
Öğretmen ve kurum merkezli	Öğrenen merkezli
Merkezi	Bölgesel/Yerel
Baskın	Uyumlu
Herkese uyan bir model	Kişiyeye özel hazırlanmış
Kapalı	Açık
Rekabet	İş birliği
Nitel	Nitel
Kuralcı	Esnek
Sabit bir zaman/Değişken öğrenme	Sabit bir öğrenme/Değişken zaman
Öğretmen yeterlilik belgeleri	Öğretmen becerileri
Birleştirilmiş deneyim	Toplu deneyim
Bölgesel/Ulusal	Uluslararası/Global
Durağan	Dinamik
Tek teslim modeli	Dağıtılmış teslim modeli
Süreç	Sonuçlar
Altyapı	Hizmetler

Kaynak: Pond, W. K., 2002: 189.

1.3.2. Türkiye’de Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Çalışmaları

Ülkemiz yükseköğretim sisteminde 1981 tarihli 2547 sayılı yükseköğretim kanununda Yükseköğretim Kurulu (YÖK)’nun yükseköğretimde kalite güvencesi konusundaki rolü ve sorumluluklarının vurgulanması, kalite güvencesine dair sürecin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile başladığını göstermektedir. YÖK tarafından yapılan kalite konusundaki çalışmaları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür

(https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-higher-education-86_tr, Erişim Tarihi: 23.05.2021; Öztürk, R., 2012: 56):

- 1994’te Türkiye’de ilk ABET (Accreditation Board for Engineering and Technology) akreditasyon çalışmaları başlatılmıştır.
- 1997’de sonuç alınamayan bir kalite değerlendirmesi projesi çalışması olmuştur.
- 1998’de öğretmen yetiştirme programlarına yönelik bir kalite geliştirme ve akreditasyon çalışmaları yapılmıştır.
- 2001’de ülkemizin Bologna Sürecine dahil olması ile kalite güvencesi alanındaki ilk sistemli çalışmalar başlamıştır. Bu doğrultuda ilk olarak eğitim-öğretim programlarının Avrupa Yükseköğretim Alanı’na (AYA) uyum çalışmaları tüm üniversitelerde yürütülmüştür.
- 2002’de mühendislik dekanları konseyi olarak çalışmalara başlayan, mühendislik programlarını değerlendirme ve akreditasyon çalışması ile “Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK)” nin temelleri atılmıştır.
- 2002’de üniversitelerimiz Avrupa Üniversiteler Birliği’nden kurumsal değerlendirme almaya başlamıştır.
- 2005’de MÜDEK bağımsız bir akreditasyon kuruluşu olarak kurulup, günümüzde de çalışmalarına devam etmektedir.
- 2005’de Yükseköğretim Kurumları Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği yayımlanarak “Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YÖDEK)” kurulmuştur. Bu kapsamda da üniversitelerde “Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme

Kurulları (ADEK)” oluşturularak üniversitelerce hazırlanan yıllık ADEK raporları vasıtasıyla kalite süreçlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. YÖDEK’in faaliyetleri 2015 yılına kadar sürmüştür.

- 2006 yılında 5018 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu”, tüm kamu idareleri tarafından stratejik planlama yapılması hükmünü getirmiş, stratejik planlama ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir.
- 2007’de YÖK tarafından MÜDEK’e program akreditasyon yetkisi verilmiştir.
- 2009 yılından itibaren çeşitli programlara özgü yeni değerlendirme ve akreditasyon kuruluşları kurulmuştur.
- 2010’da YÖK tarafından “Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi” geliştirilmiş ve onaylanmıştır.
- 2010’dan itibaren YÖK program akreditasyonu için yeni kuruluşlara yetki vermiştir.
- 2011 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na 6111 sayılı yeni bir kanun maddesi eklenerek yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi faaliyetlerine ilişkin değişiklikler belirtilmiştir. Örneğin mezun yeterlilikleri için gereken toplam AKTS kredileri çeşitli seviyelerde tanımlanmıştır.
- 2015 yılında 29423 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği” kapsamında “Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) kurulmuş, 2017 yılında 7033 sayılı “Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na eklenen Ek Madde 35 hükümlerine göre yeniden düzenlenmiştir. Avrupa Yükseköğretim Alanı (AYA) kapsamındaki kalite güvencesi süreçlerine uyum açısından büyük öneme sahip YÖKAK, ülkemizin yükseköğretim sisteminde kalite güvencesi mekanizmalarını güçlendirmek üzere ulusal bir kalite güvencesi kuruluşudur.

1.3.3. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK)

Ülkemizde, yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin ulusal ve uluslararası kalite standartlarına göre değerlendirmeler yapmak, iç ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerini

yürütmek amacıyla Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) oluşturulmuştur. Yükseköğretim Kalite Kurulunun üç temel görevi vardır. Bunlar (<https://yokak.gov.tr/hakkinda>, Erişim Tarihi: 23.05.2021):

- ✓ Yükseköğretim kurumlarının dış değerlendirmesini yapmak,
- ✓ Akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve tanınması süreçlerini yürütmek
- ✓ Yükseköğretim kurumlarında kalite güvencesi kültürünün içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlamak.

Tablo 4: Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi Bileşenleri

Yükseköğretim Kalite Güvence Sistemi Bileşenleri	Alt Bileşenleri
1. Yükseköğretim Kalite Yönetim Sistemi	• Kriterler/Standartlar (Kalite Yönetim Modeli) • Süreçler ve Organizasyonel Yapılar • Kalite Politikası ve Kültürel Boyutu
2. Kurumsal Kalite Yönetim Sistemi	• Uygulamalar ve Sonuçlar • Organizasyonel Yapılar • İyi Uygulama Örnekleri
3. Dış Kalite Değerlendirme Sistemi	• Kurumsal Dış Değerlendirme Kriterleri • Dış Değerlendirme Yaklaşımı/Yöntemi • Dış Değerlendirme Ekipleri
4. Akreditasyon Kuruluşları ve Program Akreditasyonları	• Akreditasyon kuruluşlarının uyması gereken kriterler • Tescil belgelendirme süreci • Programların akreditasyon kriterleri /standartları

1. Yükseköğretim Kalite Yönetim Sistemi; tüm değerlendirmelerde ortak referans alınacak modeldir.
2. Kurumsal Kalite Yönetim Sistemi; referans modele göre üniversitelerde kurumsal düzeyde uygulanacak sistemdir.

Kaynak: <https://www.yokak.gov.tr/Common/Docs/24072018/MuzafferElmas.pdf>, Erişim Tarihi: 23.05.2021.

1.3.4. Akreditasyon Çalışmaları

Ülkemizde program akreditasyonu faaliyetleri ulusal ve uluslararası bağımsız akreditasyon kuruluşlarınca gönüllülük esasına göre yürütülmektedir. Ulusal akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve uluslararası akreditasyon kuruluşlarının tanınması süreci YÖKAK tarafından belirlenen ilke ve ölçütler doğrultusunda yürütülmektedir. YÖKAK ulusal akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi sürecinde aşağıdaki yedi ölçütü dikkate almaktadır (https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/GenelDegerlendirme20152019.pdf, Erişim Tarihi: 23.05.2021):

- Kuruluşun; önceden tanımlanmış ve ilan edilmiş misyon ve hedefleri olmalı; faaliyetlerini bu hedefler doğrultusunda sürdürmeli, yönetim süreçlerine uygulamalarına geniş paydaş katılımı sağlanmalı, çıktı odaklı program akreditasyonuna ilişkin uygulamaların ve kullanılan ölçütlerin ulusal ve uluslararası standartlara (özellikle ESG) uygun ve güvenilir olduğu ve kararlarının isabetli olduğu kanıtlanmalıdır.
- Kuruluşun, kurumsal ve mali yapısı mevzuata ve faaliyet alanına uygun, sağlam ve sürdürülebilir olmalıdır.
- Kuruluş, organizasyonel yapılanması, operasyonel süreçleri ve resmî sonuçların sorumluluğu açısından bağımsız hareket etmelidir.
- Kuruluş, program akreditasyonu faaliyetlerinin sonuçlarını analiz eden genel değerlendirme raporlarını düzenli olarak yayımlamalıdır.
- Kuruluş, program akreditasyonu faaliyetlerini yürütmek için hem insan kaynağına hem de finansal bakımdan yeterli ve uygun kaynaklara sahip olmalıdır.
- Kuruluş, faaliyetlerinin çıktılarının izlenmesi, değerlendirilmesi, güvence altına alınması ve sürekli iyileştirme çalışmalarının yürütülebilmesi amacıyla uygun iç kalite güvencesi süreçlerine sahip olmalıdır.
- Kuruluş, kalite güvence teminin sürekli iyileştirilmesi için dış değerlendirme süreçlerine dâhil olmalı ve faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası standartlara (özellikle ESG) uyumluluğu değerlendirilmelidir.

2019 yılı Ekim ayı itibarıyla Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi'ne sahip 12 ulusal akreditasyon kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlar

(https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/GenelDegerlendirme20152019.pdf, Erişim Tarihi: 23.05.2021):

- Eczacılık Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ECZAKDER),
- Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (EPDAD),
- Fen, Edebiyat, Fen-Edebiyat, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakülteleri Akreditasyon Derneği (FEDEK),
- Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (HEPDAK),
- İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA),
- İletişim Araştırmaları Derneği (İletişim Eğitimi Değerlendirme Akreditasyon Kurulu (İLEDAK),
- Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK),
- Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK),
- Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD),
- Turizm Akademisyenleri Derneği (Turizm Eğitimi Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu–TURAK),
- Veteriner Hekimliği Eğitim Kurumları ve Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (VEDEK)’tir.
- Türk Psikologlar Derneği,
- Spor Bilimleri Derneği (Spor Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme Akreditasyon Kurulu – SPORAK),
- Diş Hekimliği Eğitimi Programları Akreditasyon Derneği (DEPAD),
- Açık ve Uzaktan Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (AUDAK),
- Peyzaj Mimarlığı Eğitim ve Bilim Derneği (PEMDER),
- Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği (STAR),
- Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ZİDEK).

YÖKAK, uluslararası akreditasyon kuruluşlarının tanınması sürecinde aşağıdaki iki ölçütü dikkate almaktadır

(https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/GenelDegerlendirme20152019.pdf, Erişim Tarihi: 23.05.2021):

- Kuruluş, program akreditasyonuna ilişkin uygulamalarının ve kullandığı ölçütlerin ulusal (ülkemizin) ve uluslararası standartlara (özellikle ESG) uygun ve güvenilir olduğunu kanıtlamalıdır.
- Kuruluş, “çıktı odaklı” akreditasyon (öğrenme çıktıları, öğrenci başarısının izlenmesi, ölçme değerlendirme yaklaşımları, mezun görüşleri vb.) yaklaşımını benimsemiş olduğunu kanıtlamalıdır.

YÖKAK tarafından tanınan uluslararası akreditasyon kuruluşları şunlardır

(<https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/uluslararasi-taninan-akreditasyon-kuruluslari>, Erişim Tarihi: 23.05.2021):

- Agency for Quality Assurance (AQAS)
- Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB)
- Foundation for International Business Administration Accreditation (FIBAA)
- International Accreditation Council for Business Education (IACBE)
- The Accreditation Agency in Health and Social Sciences (AHPGS)
- Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics (ASIIN)
- Accreditation Commission for Education in Nursing (ACEN)
- Aviation Accreditation Board Int’l (AABI)

1.3.5. Muhasebe Eğitiminde Akreditasyon

Günümüzde akreditasyon, yükseköğretim kurumlarının kalite açısından değerlendirilmesinde ve kalitelerinin artırılmasında önemli bir uygulamadır.

Eğitimde akreditasyon, eğitim kurumunun kaliteli programlar sunma yetisinin dışarıdan bir sistem tarafından gözden geçirilmesini içeren ve isteğe bağlı, hükümet dışı bir süreçtir. Akreditasyon kapsamında yapılan bu gözden geçirmeler öz-değerlendirme, meslektaş gözüyle inceleme, komite incelemeleri ve detaylı stratejik planların geliştirilmesi süreçlerinden oluşmaktadır. Bununla birlikte eğitim kurumunun misyonu, öğretim üyelerinin özellikleri ve ders içerikleri de incelenmektedir (Akdoğan, 2017: 65).

Eğitimde akreditasyonun en önemli faydası, kurum prosedürlerinin yazılı olması, öğretim üyeleri ve öğrencilere yönelik standartlar oluşturmaları, müfredatın güncellenmesi ve eksikliklerinin değerlendirilerek gerekenlerin yapılmasını sağlayarak kurumun misyon ve vizyonu ile uyumlu olarak yönetilmesini mümkün kılmaktadır (Türel ve Altıntaş, 2018: 1037).

Ülkemizde muhasebe eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının amaçlarının farklı olması, muhasebe programlarında çeşitlilik görülmesine neden olmuştur (Çelik ve Gürdal, 1999 ‘dan aktaran Civan ve Yıldız, 2003: 8). Yaşanan gelişmelerin etkisiyle işletmelerin ulusal olduğu kadar uluslararası işletmelerle de rekabet etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan düşünüldüğünde de akreditasyonla eğitim alan mezunların rekabet gücü bakımından daha fazla başarılı olacağı düşünülmektedir. Akreditasyon kaliteyi arttırmakla birlikte kalite düzeyinin korunmasında etkilidir. Dolayısıyla amaç değil; kendi kendini değerlendirme, mesleki denetimi kullanarak kaliteye ulaşma ve sürekli iyileştirmeyi teşvik eden araçtır. Kısaca kalite denetimi, kalite güvencesi ve kalite değerlendirmesi konularını kapsamaktadır (Çelik ve ark., 1999’dan aktaran Yılmaz ve Cığır, 2004: 222-223).

Amerikan İşletme Fakülteleri Birliği Akreditasyon Konseyi AACSB (Accreditation Council of the American Assembly of Collegiate Schools of Business), yükseköğretim kurumlarında eğitim sisteminin öğrenciler, öğretim elemanları, finansal kaynaklar, eğitim programları ve fiziki altyapıdan etkilediğini tespit etmiş ve dolayısıyla akreditasyon standartlarını bu kriterlere göre oluşturmuşlardır (Çelik ve Gürdal, 1999’dan aktaran Akdoğan, 2017: 51).

Ülkemizde 2020 yılında YÖKAK tarafından tescillenen “Sosyal Beşeri ve Temel Bilimler Akreditasyon ve Rating Derneği (STAR)”, işletme ve yönetim bilimleri alanları ile ilgili lisans programlarını akredite etmektedir (<https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/tescil-suresi-devam-edenler>, Erişim Tarihi:23.05.2021; <https://star.org.tr/misyon-ve-vizyon/>, Erişim Tarihi:23.05.2021).

1.3.6. Dünyada İşletme ve Muhasebe Alanında Akreditasyon Veren Kuruluşlar

Dünyada işletme okullarını akredite eden birçok akreditasyon kurumu mevcuttur. Bu akreditasyon kuruluşlarından bazıları şunlardır: ABD merkezli AACSB, ACBSP, IACBE; Avrupa merkezli EQUIS ve AMBA. Bu akreditasyon kurumları tarafından belirlenen ve akredite ettikleri okulların uyması gereken

standartlar, bazı farklılıkları bulunmasına rağmen genellikle uygun yönetim mekanizmaları, mali yeterlilik, uygun fakülte yeterliliği ve uygun öğrenme güvencesi gibi benzer fikirleri kapsamaktadır (Zhao ve Ferran, 2016: 53).

1.3.6.1. AACSB International (The Association to Advance Collegiate Schools of Business- İşletme Yüksekokullarını Geliştirme Derneği)

1916 yılında ilk olarak “ACSB (The Association of Collegiate Schools of Business -İşletme Okulları Birliği)” adıyla kurulmuş, geçen zaman içerisinde birkaç kez ad değişikliği yaptıktan sonra, 2001 yılında “AACSB International - The Association to Advance Collegiate Schools of Business” olarak adı değiştirilmiştir. Kurucu üyeler arasında şunlar yer alır: Columbia Üniversitesi, Cornell Üniversitesi, Dartmouth Koleji, Harvard Üniversitesi, New York Üniversitesi, Northwestern Üniversitesi, Ohio Eyalet Üniversitesi, Tulane Üniversitesi, California Üniversitesi, Berkeley, Chicago Üniversitesi, Illinois Üniversitesi, Nebraska Üniversitesi, Pennsylvania Üniversitesi, Pittsburgh Üniversitesi, Teksas Üniversitesi, Wisconsin Üniversitesi – Madison, Yale Üniversitesi. Kurum 1919 yılında ilk minimum akreditasyon standartlarını onaylamıştır. 1961 yılında Ulusal Akreditasyon Komisyonu tarafından resmi tanınırlık verilen kurum, 1968 yılında Amerika Birleşik Devletleri dışındaki ilk okulu (Alberta Üniversitesi) akredite etmiştir. Akreditasyon standartlarında zaman zaman güncelleştirmeler yapan kurum, 1980 yılında da muhasebe akreditasyon standartlarını kabul etmiştir (<https://www.aacsb.edu/about/who-we-are/timeline>, Erişim Tarihi: 15.05.2021).

Küresel bir kâr amacı olmayan AACSB International’ın misyonu, katılımı teşvik etmek, yeniliği hızlandırmak ve işletme eğitiminde etkiyi artırmaktır. Derneğin vizyonu ise olumlu toplumsal etki için küresel olarak iş eğitimi dönüştürmektir (<https://www.aacsb.edu/about>, Erişim Tarihi: 15.05.2021).

AACSB’nin genel olarak akreditasyon süreci aşağıdaki gibidir (<https://www.aacsb.edu/accreditation/journey/process-overview>, Erişim Tarihi: 15.05.2021):

- Akreditasyona başvurabilmek için AACSB’nin eğitim üyesi olunması,
- Akreditasyon ile ilgili görüşmelerin yapılabilmesi amacıyla bir AACSB akreditasyon personeli ile iletişime geçilmesi,

- Başvuruda bulunan okulun uygunluk başvurusunu sunması (işletme ve /veya muhasebe akreditasyonu için) ve uygunluk başvuru ücretinin uygulanması,
- Uygunluk başvurusunun ön incelemesi sonrasında başvurunun gerekli bilgileri içerdiğine dair karar verilirse, nihai karar için ilk Akreditasyon Komitesine (IAC) veya Muhasebe Akreditasyon Komitesine (AAC) iletilmesi,
- Uygunluk başvurusu onaylanınca başvuran kuruma, ilk öz değerlendirme raporunun (Initial Self Evaluation Report - ISER) geliştirilmesine yardımcı olması amacıyla gönüllü işletme okulu yöneticilerinden bir danışman (mentor) ve akreditasyon ile ilgili iletişimde birincil kişi konumundaki AACSB akreditasyon irtibat görevlisinin atanması,
- Başvuran okulun AACSB'den uygunluk başvurusunun onaylandığını ve mentorun atandığını bildiren resmi mektubu alması, IAC veya AAC süreci kabul ücreti ve ilk akreditasyon ücreti için bir faturanın okula gönderilmesi ve ücretin tam olarak ödenmesi,
- Okulun akreditasyon standartlarıyla uyumunu belirlemek ve bir ISER geliştirmesine yardımcı olmak amacıyla atanan mentorun başvuran okulla birlikte çalışması, gerektiğinde tavsiyede bulunması,
- Mentorun izniyle okulun ISER'ını stratejik planıyla birlikte düzenli olarak planlanan toplantıda gözden geçirilmek üzere IAC veya AAC'ye sunması,
- IAC veya AAC, ISER'ı incelemesi ve aşağıdaki sonuçlardan birine ulaşması:
 - a. İlk akreditasyon başvurusu için bir davetin sonrasında okulun nihai bir öz değerlendirme raporu (SER) hazırlaması tavsiyesi ile ISER'ın kabulü
 - b. Okulun ISER'ın uygulama aşamasına girmesi tavsiyesi ISER'ının kabul edilmesi, okuldan standartlara uyumdaki ilerlemeyi komiteye bildirilmesi amacıyla yıllık ilerleme raporlarının istenilmesi ve mentorun okul ile çalışmalarına devam etmesi
 - c. ISER'ın daha çok geliştirilmesine ihtiyaç olduğu için okula gözden geçirme ve yeniden gönderme önerisinde bulunulması
 - d. Okulun ilk akreditasyon sürecini tanımlamak için belirlenen maksimum süre içerisinde standartlara uyum sağlayamayacağının belirlenmesi üzerine ISER'ın kabul edilmemesi
- Nihai SER'ın incelenmesi ve analizi,

- Okula ziyaretin yapılması; akran değerlendirme ekibinin okula akreditasyon, ertelenmesi ya da akreditasyonun reddini içeren ziyaret raporunu sunması ve rapor ile tavsiyenin IAC veya AAC'ye iletilmesi,
- Akreditasyon ya da akreditasyonun reddi önerilerinin IAC veya AAC tarafından onaylanması ve AACSB yönetim kuruluna da onaylanmak üzere gönderilmesi.

Özetle, AACSB akreditasyon süreci; akredite olmak isteyen okulun AACSB'nin eğitim üyesi olduktan sonra uygunluk başvurusunda bulunması ile başlar ve başvurusunun onaylanması sonucu ilk akreditasyon aşamasına geçilir. İlk akreditasyon sürecinin genel değerlendirilmesi öz değerlendirmeler, detaylı stratejik planların geliştirilmesi, akran ve komite incelemelerini içeren akreditasyon sürecini tamamlamak için gerekli aşamaları sağlar. Okul AACSB'nin standartlarına uyabilirse akreditasyon için önerilir. Eğer okul muhasebe akreditasyonunu elde etmek isterse önce veya eşzamanlı olarak AACSB işletme akreditasyonu takip etmelidir. Bu durumda işletme akreditasyon standartlarını karşılamamanın yanı sıra muhasebe disiplini ve mesleğine özgü muhasebe standartlarını da karşılamakla sorumludur. Bir başka ifadeyle muhasebe akreditasyonu başvurusu, işletme akreditasyonuna başvuruda bulunmaksızın yapılamamaktadır. Akreditasyon sağlandıktan sonra okulun her beş yılda bir sürekli iyileştirme incelemesinden geçmesi gerekir (<https://www.aacsb.edu/accreditation/journey>, Erişim Tarihi: 16.05.2021).

Ülkemizde Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Bahçeşehir Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Boğaziçi Üniversitesi İşletme bölümü, Doğu Akdeniz Üniversitesi İşletme ve Ekonomi Fakültesi, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi İşletme Fakültesi, Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Özyeğin Üniversitesi İşletme Fakültesi, Sakarya Üniversitesi Sakarya İşletme Okulu, TED Üniversitesi İşletme Bölümü, Trakya Üniversitesi İşletme Bilimleri ve Ekonomi Fakültesi AACSB International üyeliği bulunan üniversitelerdir. Bilkent Üniversitesi İşletme Fakültesi, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi, Koç Üniversitesi İdari Bilimler ve İktisat Yüksekokulu, Sabancı Üniversitesi Sabancı İşletme Okulu işletme alanında AACSB Akreditasyonu bulunan üyelerdir (https://www.aacsb.edu/membership/listings/all-educational-members?F_Country=Turkey, Erişim Tarihi: 01.06.2021).

1.3.6.2. ACBSP (The Accreditation Council for Business Schools and Programs-İşletme Okulları ve Programları Akreditasyon Konseyi)

1988 yılında ilk olarak “The Association of Collegiate Business Schools and Programs” (İşletme Okulları ve Programları Derneği) olarak kurulan dernek, 2010 yılında “The Accreditation Council for Business Schools and Programs” (İşletme Okulları ve Programları Akreditasyon Konseyi) olarak adını değiştirmiştir. Konsey, küresel bir işletme eğitimi akreditasyon organı olup, işletme okullarının önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde akreditasyon sunmaktadır. ABD Eğitim Bakanlığı (U.S. Department of Education) ve Yükseköğretim Akreditasyon Konseyi (Council for Higher Education Accreditation - CHEA) tarafından tanınan ilk akreditasyon kurumudur. 2006 yılında da muhasebe standartları onaylanmıştır <https://acbsp.org/page/about-who-we-are>, Erişim Tarihi:16.05.2021; <https://acbsp.org/page/about-our-history>, Erişim Tarihi: 16.05.2021).

ACBSP, Eylül 2015 tarihi itibarıyla, dünya genelinde 430’den fazla kampüste yaklaşık olarak 3.000 programı akredite etmektedir (https://acbsp.org/page/search_accredited, Erişim Tarihi: 16.05.2021).

Bir kurum ACBSP akreditasyonuna başvuru yapmadan önce ACBSP üyesi olmalıdır (<https://acbsp.org/page/accreditation-eligibility>, Erişim Tarihi: 24.06.2021).

ACBSP akreditasyonu 10 yıllık süre için verilmekte olup ABD dışındaki okullar için süreç aşağıdaki gibidir

https://cdn.ymaws.com/acbsp.org/resource/resmgr/docs/estimated_costsoutside_the_u.pdf (Erişim Tarihi: 24.06.2021):

İlk yıl:

- **Üyelik:** Akredite olmak isteyen okulun ACBSP üyeliği başvurusunun tamamlanması ve yıllık üyelik aidatının ödenmesi (Üyelik yılı, her yıl 1 Temmuz'dan 30 Haziran'a kadar devam etmektedir)
- **Adaylık Başvurusu:** Adaylık başvurusunun tamamlanması ile akreditasyon sürecinin başlaması ve ücretin ödenmesi
- **Mentor Ataması:** Okulun bir ön ziyaret anketi doldurarak danışmanına göndermesi, akreditasyon standartları ve kriterlerini karşılamak üzere danışmanın yardımıyla bir faaliyet planı geliştirmesi

İkinci yıl:

- **Üyelik:** Yıllık üyelik ücretinin ödenmesi
- **Faaliyet Planının Sonuçlandırılması:** Bireysel çalışmanın ilk aşamasında standartlar ve kriterleri karşılamadaki eksiklikleri kapatmak için danışman ile çalışmanın tamamlanması
- **Bireysel Çalışmaların Başlaması:** Birimin, bir akademik yılı (güz ve bahar) kapsayan bireysel çalışmaya başlamadan önce Akreditasyon direktörü tarafından onaylanması
- **Akreditasyon Ücretinin Kalan Yarısının Ödenmesi:** Ödemenin yapılması (bazı durumlarda gelecek yıl yapılabilmektedir), bireysel çalışmanın herhangi bir yılın 15 Ocak veya 15 Ağustos tarihi veya öncesinde sunumu ve ziyaretin gerçekleşmesi

Üçüncü yıl:

- **Üyelik:** Yıllık üyelik ücretinin ödenmesi
- **Yıllık İlerleme Raporu:** Süreç içerisinde gönderilmesi gereken ikinci raporun da gönderilmesi
- **Saha Ziyaret Depozitosu:** Ziyaretten önce depozitonun ödenmesi
- **Ziyaret:** Başlangıç akreditasyonu için bireysel çalışma yapma niyeti sonrası bir değerlendirme ekibinin atanması, saha ekibinin ziyaretten sonraki iki hafta içerisinde raporunu ACBSP' ye sunması ve daha önce yatırılan depozitodan ziyaret maliyetinin alınarak kalan bakiyenin okula iadesi
- **Saha Ziyaretleri Maliyetlerinin Devamı:** Kasım ve Nisan aylarında olmak üzere yılda iki kez ACBSP Kurulu tarafından okulların akreditasyon belgelerinin gözden geçirilmesi, akreditasyon kararının üyelere bildirilmesi
Akredite okullar ve programlar, akreditasyon sertifikalarını haziran ayında düzenlenen ACBSP Yıllık Konferansı sırasında özel bir törenle almaktadırlar.

1.3.6.3. IACBE (The International Accreditation Council for Business Education - Uluslararası İşletme Eğitimi Akreditasyon Konseyi)

1997 yılında kurulan IACBE'nin ilk adı "The International Assembly for Collegiate Business Education" (Uluslararası Üniversite İşletme Eğitimi Meclisi) iken, daha sonra "The International Accreditation Council for Business Education - Uluslararası İşletme Eğitimi Akreditasyon Konseyi" olmuştur

(<https://iacbe.org/about-page/>, Erişim Tarihi: 16.05.2021). Dünya genelinde işletme okullarının ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde akreditasyonunu uygulamakta olan kurum 1.800' den fazla işletme ve işletme ile ilgili bölümü akredite etmiştir. (<https://iacbe.org/accreditation/process-and-requirements/>, Erişim Tarihi: 16.05.2021; (<https://iacbe.org/about-page/>, Erişim Tarihi: 16.05.2021).

IACBE'nin akreditasyon süreci şu aşamalardan oluşmaktadır

(<https://iacbe.org/accreditation/process-and-requirements/first-time-accreditation-process/>, Erişim Tarihi: 26.06.2021):

- IACBE tarafından akredite olmak isteyen okula adaylık statüsünün verilmesi
- Okul tarafından bireysel çalışma yılının başlangıcından önce akreditasyon başvurusunun gönderilmesi ve başvuru ücretinin ödenmesi
- Bireysel çalışmaya dahil olan akademik programlar için sonuç değerlendirme planının tam olarak uygulanması
- Bireysel çalışma yılının başlangıcından önceki yıl okuldan en az bir temsilcinin IACBE Akreditasyon Enstitüsü'ne katılımı
- Saha ziyaretinden en az 120 gün önce bireysel çalışma taslağı ve diğer belgelerin gönderilmesi
- Saha ziyaretinden en az 60 gün önce nihai bireysel çalışma taslağı ve diğer belgelerin gönderilmesi
- Saha ziyaretinin yapılması
- Okul uygun görülmesi durumunda yedi yılı geçmeyecek süre için akredite edilir.

1.3.6.4. EQUIS (EFMD Quality Improvement System - EFMD Kalite İyileştirme Sistemi)

EQUIS, Asya ve Amerika'da ofisleri bulunan, Brüksel, Belçika merkezli küresel ve üyelik odaklı bir kuruluş olan EFMD'nin (European Foundation for Management Development - Avrupa Yönetim Geliştirme Vakfı) sunduğu bir akreditasyon programıdır. EQUIS (EFMD Kalite İyileştirme Sistemi), yönetim ve işletme yüksek öğretim kurumlarının kalite değerlendirme, iyileştirme ve akreditasyonunun başlıca uluslararası sistemi olup, EFMD'nin misyonuyla bağlantılı olarak temel amacı, dünya çapında yönetim eğitimi standardını yükseltmektir. 1997'den itibaren 42 ülkede 170'in üzerinde kurumu akredite etmiştir

(https://efmdglobal.org/wp-content/uploads/EFMD_Global-About_brochure.pdf,

Erişim Tarihi: 16.05.2021).

Genel olarak 2-3 yıl süren ve en uygun koşullarda, başvurudan sonraki 15 ay içerisinde gerçekleşen EQUIS akreditasyon süreci aşağıdaki gibidir

(<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/equis/equis-process/>

Erişim Tarihi: 17.05.2021):

- **Soruşturma:** EQUIS için uygun ilan edilme olasılığı ile ilgili okul yönetimine bağlayıcı olmayan ön tavsiyelerin sunulması.
- **Resmi Uygulama:** EQUIS akreditasyon sürecine girmek isteyen okulun EQUIS ofisine başvuru formu göndermesi ve ilgili veri sayfasını doldurması.
- **Bilgilendirme Ziyareti:** Okulların EQUIS programına hem kriterleri hem de süreci tam olarak anlayarak girmelerini sağlamak amacıyla, EQUIS ofisi tarafından en kısa sürede (genellikle EQUIS sürecine giriş için resmi başvurunun alınmasından en geç üç ay sonra) bir brifing ziyaretinin düzenlenmesi.
- **İsteğe Bağlı Danışmanlık Hizmetiyle Ön Uygunluk:** Brifing ziyareti raporunun okulla paylaşılması sonrasında, EQUIS ofisi, okulun talebi üzerine, uygunluk için resmi başvuruya giden aşamada okulu destekleyecek bir danışmanı ataması.
- **EQUIS Uygunluğu Başvurusu:** Okulun hedef komite toplantısından en geç bir ay önce, EQUIS ofisine EQUIS Komitesine sunulma planını ve son, güncellenmiş veri sayfasını belirten bir mektup veya resmi bir e-posta göndererek uygunluk için başvuruda bulunması.
- **Uygunluk Kararı:** EQUIS Komitesinin, okulun uygunluk kriterlerini karşıladığından emin olması durumunda okulun uygun olarak ilan edilmesi.
- **Öz Değerlendirme:** Öz Değerlendirme Raporu, “EQUIS Standartları ve Kriterleri” belgesinin on bölümü ve “Süreç El Kitabı”nın 5. Bölümündeki “Öz Değerlendirme Kılavuzu”na uygun olmalıdır. Ön İnceleme Danışmanlığı sürecin zorunlu bir bileşenidir.
- **Akran İncelemesi Ziyareti:** Bir akran gözden geçirme ekibinin EQUIS standartları ile ilgili durumunu değerlendirmek ve yönelik öneriler hazırlamak için okulu ziyaret etmesi.
- **Akreditasyon:** Okulun resmi mutabakatıyla akran denetim raporunun, akreditasyona ilişkin nihai karar için Akreditasyon Kurulu’na sunulması

sonrasında “5 yıllık akreditasyon”, “3 yıllık akreditasyon” veya “akreditasyon dışı” sonuçlarından birine ulaşılması.

- **Akreditasyonun Sonrası Sürekli İyileştirme:** EQUIS sistemindeki okulların belirlenen bir geliştirme planını aktif olarak takip etmesi.
- **Yeniden Akreditasyon:** Akreditasyonunu sürdürmek isteyen bir okul, üç veya beş yıllık sürenin bitiminden önce yeniden akreditasyon sürecine girmelidir.

Ülkemizde Koç Üniversitesi İşletme Enstitüsü EQUIS akreditasyonuna sahiptir.

1.3.6.5. AMBA (Association of MBAs - MBA Derneği)

1967 yılında ilk olarak BGA (Business Graduates Association - İşletme Mezunları Derneği) olarak kurulan AMBA (Association of MBAs - MBA Derneği)'in merkezi Londra, Birleşik Krallık'tadır <https://www.associationofmbas.com/about-us/history-and-heritage/> Erişim Tarihi: 24.06.2021).

Tanımlanan standartlara göre 75'ten fazla ülkede 260'dan fazla işletme okulunda yüksek lisans (MBA-Master in Business Administration) ve doktora (DBA-Doctors in Business Administration) programlarını akredite eden kuruluş, diğer akreditasyon kuruluşlarından farklı olarak programları doğrudan akredite etmektedir. Akredite edilen programlar kalite ve iyileştirmenin sürekliliği açısından en az beş yılda bir gözden geçirilmektedir. AMBA'nın akreditasyon felsefesinin merkezinde etki, istihdam edilebilirlik ve öğrenme çıktıları bulunmaktadır

(<https://www.associationofmbas.com/business-schools/accreditation/>, Erişim Tarihi: 24.06.2021).

AMBA akreditasyon süreci aşağıdaki gibidir

(<https://www.associationofmbas.com/wp-content/uploads/2020/11/Accreditation-Guidance-for-Business-Schools-updated-Nov-20.pdf>, Erişim Tarihi: 24.06.2021):

- **İlk Aşama (Dahili Uygunluk)**
 - Kurumun akreditasyonla ilgilendiğini ifade etmesi
 - Kurumun, değerlendirme koşullarını kabul eden resmi “Niyet Mektubu” nu göndermesi
 - Kurumun, geçerlilik süresi bir yıl olan ve iade edilmeyen kayıt ücretini ödemesi
 - Kurumun başvuru formunu doldurması
 - Kurumun akreditasyon için resmi aday olmaya davet edilmesi

- **Ön Değerlendirme Aşaması (IAAB Uygunluğu)**
 - Kurumun üç yıl geçerli olan ve iade edilmeyen ön değerlendirme ücretini ödemesi
 - Kurumun “Öz Değerlendirme Formu” nu doldurması
 - Başvurunun IAAB Uygunluk Komitesi’ne gönderilmesi
 - Ön değerlendirme ziyaretinin yapılması
- **Değerlendirme Aşaması**
 - “Okulun Özdenetim Raporu” nu doldurması
 - Değerlendirme ziyaretinin hazırlığı
 - Kurumun değerlendirme ücretini ödemesi
 - Resmi Değerlendirme Ziyareti
 - Kuruma ilk geri bildirim / tavsiyenin verilmesi
 - Kurumun bilirkşi giderlerini ödemesi
- **Değerlendirme Sonrası Aşaması**
 - Değerlendirme ekibi tarafından rapor derlenmesi
 - Okul tarafından raporun eksiksiz kontrolü
 - IAAB tarafından onaylanmak üzere değerlendirilen rapor
 - Yeni okullar için 3 veya 5 yıllık nihai akreditasyon kararı ya da bir yıl erteleme. Yeniden akreditasyon için 1, 2, 3 veya 5 yıl verilebilir ya da akreditasyon kaldırılabilir.
 - Yıllık akreditasyon aboneliğinin ödenmesi
 - Akreditasyon döngüsünün sonunda süresi gelen tam yeniden değerlendirmenin yapılması

Ülkemizde Koç Üniversitesi İşletme Enstitüsü AMBA tarafından akredite olmuştur.

Tablo 5: Akreditasyon Kurumlarına Göre Akredite Olan Okul ve Muhasebe Programlarının Dağılımı

	AKREDİTASYON KURULUŞU	İŞLETME OKULU AKREDİTASYONU	MUHASEBE PROGRAM AKREDİTASYONU
ABD	AACSB	901	189
	ACBSP	960	106
	IACBE	189	9
AVRUPA	EQUIS	197	4*
	AMBA	289	
		2536	308

* EFMD program akreditasyonu, EQUIS tarafından akredite edilmiş okullara yönelik tamamlayıcı akreditasyon; program akreditasyonudur. Tabloda bu program akreditasyonuna sahip muhasebe programı sayısı sadece verilmiştir. Muhasebe programı dışında da bu program akreditasyonuna sahip programlar bulunmaktadır.

Kaynak: https://www.aacsb.edu/accreditation/accredited-schools?F_Accreditation=Business;

<https://www.aacsb.edu/accreditation/accredited-schools;>

<https://acbspsearch.org/Home/Results>; <https://iacbe.org/wp-content/uploads/2018/01/Accredited-Accounting-Programs-July-2020.pdf>;

<https://iacbe.org/accreditation/member-status-information/results/?BCountry=&BState=&BStatus=Member+with+Accredited+Programs&BAlpha=>;

<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/equis/equis-accredited-schools/>;

<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/efmd-accredited/efmd-accredited-programmes/>;

<https://www.associationofmbas.com/business-schools/accreditation/accredited-schools/>

(Erişim Tarihi: 01.07.2021)

1.3.7. Muhasebe Program Akreditasyonunda Standartlar İlkeler Kriterler

1.3.7.1. AACSB Muhasebe Program Akreditasyon Standartları

AACSB muhasebe programı akreditasyon standartları sürekli kalite iyileştirmesi amacına yönelik olarak entegre edilen katılım, yenilik ve etki temaları üzerine oluşturulmuş olup, işletme standartları ile uyumlu ve benzer bir yapıdadır. Üç kategoride düzenlenen muhasebe standartları aşağıdaki Tablo 6’te gösterilmiştir (https://www.aacsb.edu/accreditation/standards/accounting, Erişim Tarihi: 19.08.2021):

Tablo 6: AACSB Muhasebe Program Akreditasyon Standartları

Muhasebe Akademik Birimleri için Stratejik Yönetim ve Yenilik (Strategic Management and Innovation for Accounting Academic Units)
Standart A1: Muhasebe akademik birimi, işletme okulu ve kurumla uyumlu açık ve ayırt edici bir misyon ifade eder. Muhasebe akademik birimi, bu misyonun ima ettiği beklenen sonuçları ve bu

sonuçlara ulaşmak için kullanacağı stratejileri geliştirmiştir. Birim, başarı ve sürekli iyileştirme geçmişine sahiptir ve gelecekteki stratejik öncelikleri belirler.

[MUHASEBE AKADEMİK BİRİMİ MİSYON, ETKİ VE YENİLİK- İLGİLİ İŞLETME STANDARDI 1]

Standart A2:

Muhasebe akademik birimi, misyonu, beklenen sonuçları ve stratejileri ile tutarlı olan ve muhasebe, işletme ve yönetim teori, uygulama ve öğretimini etkileyen yüksek kaliteli entelektüel katkılar üretir.

[MUHASEBE ENTELEKTÜEL KATKILARININ ETKİSİ VE MİSYON İLE UYUM – İLGİLİ İŞLETME STANDARDI 8]

Standart A3:

Muhasebe akademik birimi, misyon ve eylem öğelerini gerçekleştirmeye uygun ve yeterli kaynakları sağlamak için finansal stratejilere sahiptir.

[FİNANSAL STRATEJİLER VE KAYNAKLARIN TAHSİSİ — İLGİLİ İŞLETME STANDARDI 2]

Muhasebe Öğrenme ve Öğretme
(Accounting Learning and Teaching)

Standart A4:

Müfredat, her muhasebe derecesi programı için mesleki beklenti ve gereksinimlere uygundur.

Muhasebe akademik birimi, lisans programı öğrenme hedeflerinin belirlenmesi ve düzenlemelerinin yapılması; öğrenim hedeflerine ulaşmak için lisans programı müfredatını tasarlamak, sunmak ve geliştirmek; lisans programı öğrenme hedeflerinin karşılandığını göstermek için iyi belgelenmiş sistematik süreçler kullanır.

[MUHASEBE MÜFREDATI İÇERİĞİ, YÖNETİM VE ÖĞRENİM GÜVENCESİ- İLGİLİ İŞLETME STANDARTLARI 84 ve 5]

Standart A5:

Misyon, beklenen sonuçlar ve destekleyici stratejilerle tutarlı olarak, muhasebe lisans programları, bilgi teknolojisinin muhasebe ve işletmeye entegrasyonu ile ilgili beceri ve bilgileri geliştiren öğrenme deneyimlerini içerir.

Bu hem öğretim üyelerinin hem de öğrencilerin gelişen teknolojilere uyum sağlama becerisinin yanı sıra mevcut teknolojiye hâkim olma becerisini de içerir.

[MUHASEBE MEZUNLARI VE FAKÜLTELER İÇİN BİLGİ TEKNOLOJİSİ BECERİLERİ, ÇEVİKLİK VE BİLGİSİ- İLGİLİ İŞLETME STANDARDI 4]

Muhasebe Akademik ve Profesyonel Katılım ve Profesyonel Etkileşimler
(Accounting Academic and Professional Engagement and Professional Interactions)

Standart A6:

Muhasebe akademik birimi, okulun misyon ve stratejileriyle tutarlı yüksek kaliteli sonuçları desteklemek için gerekli entelektüel sermayeyi sürdüren, toplu ve bireysel olarak önemli akademik ve/veya profesyonel katılım gösteren, mesleki ve akademik referanslara, niteliklere, sertifikalara ve mesleki deneyime sahip yeterli sayıda öğretim üyesi bulundurur ve stratejik olarak görevlendirir.

[MUHASEBE FAKÜLTESİ YETERLİLİĞİ, YETKİNLİKLER, NİTELİKLER VE YERLEŞTİRME- İLGİLİ İŞLETME STANDARDI 3]

KAYNAK:

https://www.aacsb.edu/-/media/aacsb/docs/accreditation/accounting/standards-and-tables/accounting2018standards_2021.ashx?la=en&hash=0F5C273E42BEF9236D7A7678F7ACC9CD22BE251B (Erişim Tarihi: 19.08.2021)

Muhasebe akreditasyon standartlarında referans gösterilen AACSB işletme akreditasyon standartları şunlardır

(https://www.aacsb.edu/-/media/aacsb/docs/accreditation/accounting/standards-and-tables/accounting2018standards_2021.ashx?la=en&hash=0F5C273E42BEF9236D7A7678F7ACC9CD22BE251B, 19.08.2021):

- ✓ Standard 1: Stratejik Planlama (Strategic Planning)
- ✓ Standard 2: Fiziksel, Sanal ve Finansal Kaynaklar (Physical, Virtual, and Financial Resources)
- ✓ Standard 3: Fakülte ve Profesyonel Personel Kaynakları (Faculty and Professional Staff Resources)
- ✓ Standard 4: Müfredat (Curriculum)
- ✓ Standard 5: Öğrenme Güvencesi (Assurance of Learning)
- ✓ Standard 6: Öğrenci İlerlemesi (Learner Progression)
- ✓ Standard 7: Öğretim Etkinliği ve Etkisi (Teaching Effectiveness and Impact)
- ✓ Standard 8: Bursun Etkisi (Impact of Scholarship)
- ✓ Standard 9: Katılım ve Toplumsal Etki (Engagement and Societal Impact)

1.3.7.2. ACBSP Muhasebe Program Akreditasyon Standartları

ACBSP muhasebe standartları ile akredite olmak isteyen muhasebe akademik biriminin bu akreditasyon standartlarını karşılama durumunun tespit edilmesine yönelik, her bir standart ile ilgili olarak birim tarafından cevaplanması ve istenilen formatta (akreditasyon kurumunca sunulan örnek belgelerin vb. kullanılması suretiyle) kanıtlanması istenen sorulardan ve açıklamalardan oluşan kriterlerin özeti aşağıdaki Tablo 7’de verilmiştir:

Tablo 7: ACBSP Muhasebe Program Akreditasyon Standartları

Standart 1: Liderlik (Leadership) Yöneticiler (baş akademik görevliler, dekanlar, bölüm başkanları) ve fakülte, değerlerin yaratılması ve sürdürülmesi, muhasebe programı yönergeleri, performans beklentileri, öğrenci odaklılık ve performans mükemmelliğini destekleyen bir liderlik sistemi konusunda kişisel olarak liderlik etmeli ve dahil olmalıdır. Bu değerler ve beklentiler muhasebe programının liderlik sistemine entegre edilmelidir ve muhasebe programı, toplumsal sorumluluklarını ve topluluk katılımını sürekli olarak öğrenmeli, iyileştirmeli ve ele almalıdır.	Kriter 1: Bazı terimlerin muhasebe birimi organizasyon şeması tarafından tanımlanması; yönetici ve öğretim üyelerinin muhasebe birimi değer ve performans beklentilerindeki tutumu gibi konulara dair ölçüt Kriter 2: Yöneticilerin ve fakültenin, muhasebe biriminin başarısını ve değişen muhasebe birimi ihtiyaçlarını karşılamak becerisini değerlendirmek için muhasebe birimi performansını ve yeteneklerini gözden geçirmesine dair ölçüt.
Standart 2: Stratejik Planlama (Strategic Planning) Muhasebe birimi, kilit öğrenci ve program performans gerekliliklerini daha iyi ele almak için stratejik yönergeler belirleme sürecine sahip olmalıdır. Strateji geliştirme süreci, temel plan performans gereksinimlerinin yerleştirilmesi ve sıralanması için bir eylem planına yol açmalıdır. Ayrıca yenilikçiliği ve yaratıcılığı teşvik eden ve tanıyan bir ortam yaratmalıdır.	Kriter 1: a. Muhasebe biriminin temel stratejik hedeflerini ve cari planlama dönemi için zaman çizelgesinin raporlanması b. Kısa ve uzun vadeli eylem planlarının raporlanması Kriter 2: a. Temel insan kaynakları planlarının muhasebe biriminin stratejik hedefleri ve eylem planlarının bir parçası olarak geliştirilmesi konusunda ölçüt. b. Eylem planlarına göre ilerlemeyi izlemek için performans ölçütlerinin oluşturulması
Standart 3: Öğrenci ve Paydaş Odaklılık (Student and Stakeholder Focus) Bir muhasebe birimi, muhasebe biriminin öğrenciler ve paydaşlarla ilişkileri nasıl geliştirdiği ve memnuniyetlerini nasıl belirlediği de dahil olmak üzere, mevcut ve gelecekteki öğrencilerin ve paydaşların gereksinimlerini ve beklentilerini belirlemek için sistematik bir prosedüre sahip olmalıdır. Paydaşlar arasında ebeveynler, işverenler, mezunlar, profesyonel muhasebe topluluğu, bağışta bulunanlar, diğer okullar, topluluklar vb. yer alabilir.	Kriter 1: Eğitim programlarının ele alacağı hedeflenen öğrenci segmentlerinin belirlenmesi. Kriter 2: Öğrenci ve paydaş gereksinimlerini belirlemeye yönelik dinlemek ve öğrenmek için hangi yöntemlerin kullanıldığının belirtilmesi. Öğrencilerden ve paydaşlardan edinilen bilgilerin eğitim programları, teklifleri ve hizmetleri planlamak; pazarlama, süreç iyileştirmeleri ve diğer hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla nasıl kullanıldığının belirtilmesi
Standart 4: Öğrenci Öğrenmesi ve Performansının Ölçülmesi ve Analizi (Measurement and Analysis of Student Learning and Performance) Muhasebe birimleri, sonuçların belgelendiği ve sonuçların kurumun akademik programlarının geliştirilmesi ve/veya iyileştirilmesi için kullanıldığına dair kanıtlar içeren bir sonuç değerlendirme programına sahip olmalıdır. Her muhasebe birimi, kendi sonuç değerlendirme programını geliştirmekten sorumludur.	Kriter 1: Bilgi ve verilerin seçimi ve kullanımı kriterine uygunluğunun gösterilmesi için; a. Öğrenme hedeflerinin belirlenmesi b. Öğrenme çıktıları değerlendirme sürecinin tamamlanması c. Dahili ve harici öğrenme sonuçları değerlendirme verilerinin tanımlanması d. Karşılaştırmalı öğrenme sonuçları değerlendirme verilerinin tanımlanması e. Biçimlendirici ve özetleyici öğrenme çıktıları değerlendirme bilgilerini ve verilerinin tanımlanması f. Mezun öğrencilerin profesyonel sertifika almaları için teşvik edilme durumu (CPA, CMA vb.) g. Profesyonel sertifika alan mezunların takip edilme durumu

	h. Program tasarımının analiz, anlama, iletişim ve etkili araştırma gibi becerilerin gösterilmesi durumu i. Program tasarımının finansal ve diğer bilgileri geliştirme, ölçme, analiz etme, doğrulama ve iletme ve etik temsilin profesyonel muhasebe standartlarına uygunluğunu sağlama becerilerinin gösterilmesi durumu Kriter 2: Bilgi sonuçlarının seçimi ve kullanımı a. Temel ölçüler ve/veya göstergelerdeki mevcut seviyeleriniz ve eğilimlerin gösterilmesi b. Her muhasebe programı için mevcut trend verilerin raporlanması Kriter 3: Karşılaştırmalı bilgi verilerinin seçimi ve kullanımı Kriter 4: Sürekli Süreç İyileştirme: Öğrenci Öğrenmesi ve Performansı Öğrenci öğrenme değerlendirme sonuçlarından öğrenilenlere dayanarak eğitim süreçlerindeki iyileştirmelerin raporlaması ve açıklanması. a. Eğitim süreçlerinde değişiklik veya iyileştirme yapmak için bu değerlendirmenin sonuçlarını nasıl kullanıldığının belirtilmesi
Standart 5: Fakülte ve Personel Odaklılığı (Faculty and Staff Focus) Bir muhasebe biriminin misyonunu yerine getirme ve hedeflerine ulaşma yeteneği, fakülte ve personelin kalitesine, sayısına ve konuşlandırılmasına bağlıdır. Bu nedenle, muhasebe birimi için ACBSP akreditasyonu talep eden her kurum: (1) fakülte kimlik bilgilerini ve özelliklerini program hedefleriyle eşleştiren bir personel planı da dahil olmak üzere mükemmel bir fakülte sağlayan politikalar ve planlar geliştirmeli ve uygulamalı (2) fakülteyi tanımlanmış kriterlere ve hedeflere göre değerlendirmeli, (3) bölüm ve bireysel fakülte gelişim planlarını ve program hedeflerini desteklemek için akademik üretkenliği sağlamak üzere fakülte gelişimi için fırsatlar sağlamalı ve (4) üstün öğretime elverişli bir atmosferi teşvik etmelidir.	Kriter 1: İnsan kaynakları planlaması İnsan kaynakları planının varlığına, geliştirilmesi, fakülte ve personel tanıtım sürecine dair ölçüt Kriter 2: İstihdam Öğretim üyelerinin istihdamı, akademik ve mesleki nitelikler açısından öğretim üyelerinin istihdam oranı gibi veriler Kriter 3: Fakülte yerleşimi Öğretim üyelerinin her bir muhasebe derecesi ve programları için dağılımı vb. verilerin belirtilmesi Kriter 4: Fakülte büyüklüğü ve yükü Fakülte ve personelin temel sorumlulukları ile bu sorumlulukların yerine getirilmesine yönelik yeterli öğretim üyesi ve personelin mevcut olduğunun belirtilmesi vb. veriler Kriter 5: Fakülte ve personel gelişimi Her muhasebe biriminin öğretim üyesi ve personel gelişimine yönelik fırsat sağlamasına dair ölçüt; fakülte ve personel geliştirme ihtiyaçlarının belirlenmesi, dağıtımı ve süreci vb. veriler Kriter 6: Bilimsel ve mesleki faaliyetler Öğretim üyelerinin bilgilerinin kapsamının ve öğretimlerinin etkinliğini artıracak bilimsel ve mesleki faaliyetlere katılımları ve bu faaliyetlere ilişkin veriler, açıklamalar vb.

Standart 6: Eğitim ve İş Süreçleri Yönetimi (Educational and Business Process Management) Muhasebe mezunlarını profesyonel kariyerlere hazırlamak için müfredat, küresel işyerinin özellikleri ve küresel toplumun daha genel yönleriyle ilgilenen konuları kapsamalıdır. Muhasebe mezunları, toplumun diğer üyeleriyle etkileşime girmek, toplumsal değişimlere uyum sağlamak ve iş savunucuları olarak hizmet etmek ve nicel performans raporlamasında güvenilirliği somutlaştırmak için donatılması gerektiğinden, öğrenciler kendilerini bu zorluklara hazırlayacak küresel konuları incelemeye teşvik edilmelidir. Bu akademik talepler göz önüne alındığında, muhasebe birimleri yenilikçi olmaya ve esnek müfredat seçenekleri sunmaya teşvik edilmektedir. Müfredatın iki ana amacı, entelektüel merakın ve bağımsız düşünce ve eylem için yaratıcı kapasitenin geliştirilmesi olmalıdır. Ancak, muhasebede herhangi bir uzmanlaşmadan bağımsız olarak, tüm muhasebe mezunlarının ekonomik kurumlara, işletme, hükümet ve tüketiciler arasında var olan karmaşık ilişkilere genel bir maruz kalmaları; muhasebeciler için işlevsel iş alanları, etik ve düzenleyici beklentiler hakkında temel bilgi ve finansal ve diğer bilgilerin yönetiminde teknolojinin kullanımı beklenir. Dolayısıyla, muhasebe öğrencileri ortak mesleki gereksinimleri paylaşırlar. Bu nedenle, belirli ortak ders konu ve uzmanlık alanlarının herhangi bir muhasebe lisans ve yüksek lisans programının parçası olması beklenir. Mali kaynaklar, fiziksel tesisler, kütüphane ve diğer öğrenme kaynakları, bilgisayar donanımı ve yazılımı dahil ekipman ve kampüs dışı sitelerdeki kaynaklar, güçlü bir müfredatı ve öğretimde mükemmelliği desteklemek için yeterli olmalıdır. Her muhasebe birimi, öğrencilerini alma, kabul etme ve destekleme alanlarına yönelik politika ve prosedürlere sahip olmalıdır.	Kriter 1: Eğitim Tasarımı ve Sunumu Öğrenci, paydaş ve kurumsal değer yaratan temel öğrenme merkezli süreçlere dair nitelikler; süreçlerin ve programların tasarımı vb. faaliyetler Kriter 2: Derece Programları Derece tamamlama süreleri, krediler vb. bilgiler Kriter 3: Muhasebe Ortak Mesleki Bileşeni (ACPC) ACPC'nin kapsamı ve müfredatta yer alma durumuna dair ölçüt Kriter 4: Muhasebe Lisans Programlarında Önemli (Ana dal) Hususlar Müfredatın en az %20'sinin belirtilen konuların tamamını ya da bazılarını kapsayan muhasebe ana dalına uygun derslere ayrılması gerektiğine ve bu konulara dair bilgiler Kriter 5: Lisansüstü Programlar Lisansüstü düzey çalışma saatlerine dair ölçüt Kriter 6: Eğitim (Tasarım ve Uygulama) Değerlendirmesi Muhasebe programlarının, eğitim programlarında tasarım gereksinimlerini karşılama durumuna dair göstergeler (mezuniyet oranları, işe yerleştirme oranları, CPA geçme oranları, başarı oranları vb.); eğitimsel iş operasyon süreçlerinin yönetimi (süreçler, performans izleme, değerlendirme vb.)
--	---

KAYNAK:

https://cdn.ymaws.com/acbsp.org/resource/collection/0E6C17FF-C71B-46C7-9A69-2B5A815DB06E/ACBSP_Separate_Accounting_Standards_and_Criteria.pdf (Erişim Tarihi: 21.08.2021)

1.3.7.3. IACBE Muhasebe Akreditasyon İlkeleri

IACBE muhasebe akreditasyonu almak isteyen muhasebe akademik birimleri; her bir ilkenin gerektirdiği niteliklere yönelik olarak tavsiyeler, hedefler, değerlendirme kriterlerinin yanı sıra akredite olmak isteyen birimin ilgili ilkeye uyumlu olduğunu göstermesi gereken bireysel çalışma yönergeleri ve gerekli

belgelendirme çalışmalarını içeriğinde barındıran muhasebe akreditasyon ilkelerine uyumlu olması gerekir. Bu ilkeler aşağıdaki Tablo 8’de gösterilmiştir:

Tablo 8: IACBE Muhasebe Akreditasyon İlkeleri

İlke A1: Dürüstlük, Sorumluluk ve Etik Davranış Taahhüdü (Commitment to Integrity, Responsibility, and Ethical Behavior)	A1.1: Dürüstlük, Sorumluluk ve Etik Davranış Taahhüdü
	A1.2: Dürüstlük, Sorumluluk ve Etik Davranış Taahhüdü Üzerine Özet Düşünce
İlke A2: Kalite Değerlendirmesi ve İlerleme (Quality Assessment and Advancement)	A2.1: Değerlendirme Planlaması
	A2.2: Öğrenci Öğrenmesinin ve Operasyonel Etkinliğin Değerlendirilmesi
	A2.3: Sürekli Kalite İyileştirme
	A2.4: Kalite Değerlendirmesi ve İlerleme Üzerine Özet Düşünce
İlke A3: Stratejik Planlama (Strategic Planning)	A3.1: Stratejik Planlama
	A3.2: Stratejik Planlamaya İlişkin Özet Yansıma
İlke A4: Muhasebe Müfredatı ve Öğrenme Fırsatları (Accounting Curricula and Learning Opportunities)	A4.1: Muhasebe Programı Geliştirme ve Tasarım
	A4.2: Lisans Düzeyinde Muhasebe Programları Müfredatı
	A4.3: Yüksek Lisans Düzeyinde Muhasebe Programları Müfredatı
	A4.4: Doktora Düzeyinde Muhasebe Programları Müfredatı
	A4.5: Muhasebenin Uluslararası Boyutları
	A4.6: Bilgi Teknolojisi Becerileri
	A4.7: Müfredat Gözden Geçirme, Yenileme ve Geliştirme
	A4.8: Muhasebe Müfredatı ve Öğrenme Fırsatları Üzerine Özet Düşünce
İlke A5: Muhasebe Fakültesi Özellikleri, Faaliyetleri ve Süreçleri (Accounting Faculty Characteristics, Activities, and Processes)	A5.1: Muhasebe Fakültesinin Nitelikleri
	A5.2: Muhasebe Fakültesinin Yerleştirilmesi
	A5.3: Muhasebe Fakültesinin Bilimsel ve Mesleki Faaliyetleri
	A5.4: Muhasebe Fakültesinin Mesleki Gelişimi
	A5.5: Muhasebe Fakültesinin Değerlendirilmesi
	A5.6: Muhasebe Fakültesi Özellikleri, Faaliyetleri ve Süreçleri Üzerine Özet Düşünce
İlke A6: Öğrenci Politikaları, Prosedürleri ve Süreçleri (Student Policies, Procedures, and Processes)	A6.1: Kabul Politikaları ve Prosedürleri
	A6.2: Akademik Politikalar ve Prosedürler
	A6.3: Kariyer Geliştirme ve Planlama Hizmetleri
	A6.4: Öğrenci Politikaları, Prosedürleri ve Süreçleri Üzerine Özet Düşünce
İlke A7: Muhasebe Programlarını Destekleyen Kaynaklar (Resources Supporting Accounting Programs)	A7.1: Muhasebe Programlarını Destekleyen Mali Kaynaklar
	A7.2: Muhasebe Programlarını Destekleyen Tesisler
	A7.3: Muhasebe Programlarını Destekleyen Öğrenme Kaynakları
	A7.4: Muhasebe Programlarını Destekleyen Teknolojik Kaynaklar

	A7.5: Diğer Öğretim Konumları
	A7.6: Muhasebe Programlarını Destekleyen Kaynaklar Üzerine Özet Düşünce
İlke A8: Dış İlişkiler (External Relationships)	A8.1: Muhasebe Topluluğu ile Dış Bağlantılar
	A8.2: Dış Hesap Verebilirlik
	A8.3: Dış İlişkiler Üzerine Özet Düşünce
İlke A9: Muhasebe Eğitiminde Yenilik (Innovation in Accounting Education)	A9.1: Muhasebe Eğitiminde Yenilik
	A9.2: Muhasebe Eğitiminde Yenilik Üzerine Özet Düşünce

KAYNAK: <https://iacbe.org/wp-content/uploads/2017/09/Accreditation-Principles-and-Criteria-Accounting.pdf> (Erişim Tarihi:25.08.2021)

1.3.7.4. EFMD PROGRAMI AKREDİTASYON STANDARTLARI

EFMD program akreditasyon standartları beş alanda tanımlanmış olup, standartlar ayrıca kriterlerle açıklanmıştır. Akreditasyon standartlarının kapsamı aşağıdaki Tablo 9’da özetlenmiştir:

Tablo 9: EFMD Programı Akreditasyon Standartları

ALAN	STANDART	KRİTERLER
1. Bölüm Ulusal ve Uluslararası Bağlamda Kurum (The Institution in its National and International Context)	1. Kurumsal Bağlam a. Çevresel bağlam b. Kurum (Okul) 2. Kaynaklar ve Tesisler 3. Fakülte	Okulun ulusal ve uluslararası bağlamda konumu, imkanlarının yeterliliği, yönetim süreçleri, akademik gelişim ve pedagojik gelişmeler gibi konularda yeterliliğine ilişkin kriterler
2. Bölüm Program Tasarımı (Programme Design)	1. Program Amaçları ve Hedef Pazarlar a. Program hedefleri b. Hedef pazar ve hedef mezun profili 2. Müfredat tasarımı a. Amaçlanan öğrenme çıktıları b. Programın kapsamı ve içeriği c. Akademik derinlik ve titizlik d. Diğer müfredat tasarım yönleri 3. Teslimat Şekillerinin ve Değerlendirme Yöntemlerinin Tasarımı a. Teslimat şekilleri b. Değerlendirme yöntemleri	Program hedeflerinin okulun stratejisi ve paydaşların ihtiyaçları ile uyumlu olması, hedeflenen öğrenme çıktılarının açıklanması, müfredat tasarımının hedeflenen öğrenme çıktıları nasıl başardığı; program hedefleri, öğrenci profilleri, müfredat yapısının açıklanması ve niteliği, uygulama dünyasının ihtiyaçlarının müfredata dahil edilme ölçüsü; değerlendirme yöntemlerinin uygun şekilde tasarlanması gibi konulara ilişkin kriterler
3. Program Teslimi ve Faaliyetleri (Programme Delivery & Operations)	1. Öğrenci Alımı 2. Pedagoji 3. Öğrencilerin Kişisel Gelişimi 4. Uluslararası Yönler 5. Uygulama Dünyası ile Etkileşimler 6. Etik, Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik (ERS)	Öğrencilerin giriş nitelikleri ve gereksinimleri; programın kalitesi, güncel teknolojilerin kullanımı, öğrencilerin gelişimini destekleyici unsurlar, uluslararası öğrenme deneyimi, iş dünyası ile olan bağlantılar ve programa etkisi, etik, sorumluluk ve sürdürülebilirliği destekleyici unsurlar gibi konulara ilişkin kriterler
4. Program Çıktıları (Programme Outcomes)	1. Öğrenci/Katılımcı Çalışmasının Kalitesi 2. Mezun Kalitesi ve Kariyer Yerleştirme a. Mezun kalitesi b. Kariyer yerleştirme 3. Mezunlar 4. Program İtibarı	Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, hedeflenen mezun kalitesi ve niteliklerinin yeterliliği, mezunlara yönelik hizmetler, programın ulusal ve uluslararası itibarı ve mezunların işe yerleşmeleri gibi konulara ilişkin kriterler

5. Kalite Güvence Süreçleri (Quality Assurance Processes)	1. Tasarım ve İnceleme Süreçleri a. Kurumsal sistemler b. Program tasarımı/inceleme ve onay süreci c. Periyodik program incelemesi 2. Faaliyetlerde Kalite Güvencesi	Okulun etkili ve beklentilere yönelik kalite güvence sistemleri uygulaması, program tasarımı, onaylanması ve gözden geçirilmesi süreçlerine ilişkin kriterler
---	--	--

KAYNAK:

https://efmdglobal.org/wp-content/uploads/EFMD_Global_Prog_Accred_Standards_and_Criteria.pdf (Erişim Tarihi: 17.08.2021)

İKİNCİ BÖLÜM

DİJİTALLEŞME VE MUHASEBE EĞİTİMİ

Çalışmanın ikinci bölümünde, sanayi devrimleri, endüstri 4.0, dijitalleşme kavramları ve dijital dönüşümde yeni teknolojilere dair bilgiler verilmiştir. Bölümün devamında, dijitalleşme ve muhasebe mesleğinin geleceği ele alınarak bu açıdan muhasebe eğitiminin önemi, muhasebe eğitiminde müfredat, akreditasyon ve muhasebe müfredatlarında teknoloji vurgusu konularına yer verilmiştir.

2.1. SANAYİ DEVRİMLERİ

Geçmişten itibaren dünyada dört sanayi devrimi gerçekleşmiş ve bu dönemlerdeki yenilikler önceki teknolojiler ile varlığını sürdürmüştür. Endüstri 1.0'dan Endüstri 4.0'a kadar bu sanayi devrimleri ile bu evrelerde ortaya çıkan önemli kilometre taşları şunlardır (Fırat ve Fırat Ü., 2017: 212; <https://www.mahfiegilmez.com/2017/05/endustri-40.html>, Erişim Tarihi: 23.10.2021):

1. **Birinci Sanayi Devrimi (Endüstri 1.0):** 18. yüzyılda yaşanan gelişmelerle üretimin makineleşmesi ve elde edilen ürünlerin demiryolu ağlarıyla tüketim merkezlerine taşınması olarak ifade edilmektedir.
 - Mekanik Üretim Tesislerinin Uygulanması: 1712 Buhar Makinesinin İcadı
2. **İkinci Sanayi Devrimi (Endüstri 2.0):** 19. yüzyılda elektriğin kullanılmaya başlanması; üretimde makineleşerek seri üretime geçilmesi ve üretilen malların tüketim merkezlerine ulaştırılmasında demiryolunun yanı sıra karayolu ağının da kullanılarak yaygınlaşmasıdır.
 - Elektrik ve İş Bölümüne Dayalı Seri Üretime Geçilmesi: 1840 Telgraf ve 1880 Telefon İcatları, 1920 Taylorizm (Bilimsel Yönetim)
3. **Üçüncü Sanayi Devrimi (Endüstri 3.0):** 20. yüzyılda yaşanan üretimde insan emeğinin en aza indirilmesi ve üretimin otomasyonu olarak tanımlanan bu süreçte, algılayıcılardan alınan bilginin bir program çerçevesinde iş elemanlarına aktaran mikroişlemci tabanlı programlanabilir mantık devresi geliştirilerek üretim sistemlerinde kullanılmıştır.
 - Üretim Süreçlerinin Otomasyonu: 1971 İlk mikro bilgisayar (Altair 8800), 1976 Apple I (S. Jobs ve S. Wozniak)

4. Dördüncü Sanayi Devrimi (Endüstri 4.0): 21. yüzyılda bilgisayarlaşmanın en üst seviyeye çıkarılarak üretimin yüksek teknolojiyle donatılmasını hedefleyen, ilk olarak 2011 yılında Hannover fuarında Almanlar tarafından ifade edilen sanayi devrimidir.

- Otonom Makineler ve Sanal Ortamlar: 1988 AutoIDLab. (MIT), 2000 Nesnelerin İnterneti, 2010 Hücresel Taşıma Sistemi, 2020 Otonom Etkileşim ve Sanallaştırma

2.2. ENDÜSTRİ 4.0

Küresel ölçekte artan rekabette avantaj elde etmek isteyen ülkelerin geliştirdiği bir sanayi tekniği olarak tanımlanan Endüstri 4.0, bilgi teknolojileri ile operasyon teknolojilerinin bütünleşik bir şekilde çalışmasını ifade etmekte; vasıfsız iş gücü gerektiren işlerin otomasyonlaştırılıp, vasıflı işlerde uzmanlaşarak katma değer yaratma devrimidir (Banger'den aktaran Rasgen ve Gönen, 2019: 2901; Şener ve Elevli, 2017: 26). Dijital dönüşüm olarak da ifade edilen bu dönem teknolojinin hakimiyeti ön plana çıkmakta ve birçok sektör süreçlerini dijital temeller üzerinde konumlandırmaktadır.

Endüstri 4.0 devriminin ayırıcı özellikleri şunlardır (Fırat ve Fırat Ü., 2017: 213):

- 1. Hız:** Diğer devrimlerden farklı olarak doğrusal değil, üstel bir hız söz konusudur. Sürekli yeni ve daha üstün teknolojilerin üretilmesini gerektirir.
- 2. Genişlik ve Derinlik:** Dijital teknolojiler alt yapısı üzerinde benzersiz paradigmlar ile ilerlemekte, hızlı teknolojik değişimler ile donanımları geliştirmektedir. Dolayısıyla diğer dönemlerden daha fazla kuşaklar arası farkı artırmaktadır.
- 3. Sistem Etkisi:** Yönetim bilişim sistemlerinin beraberinde her şeyin birbiriyle bağlantılı olabildiği bir ağ sistemi ile gelişmesi; bütünleşik bir dönüşümü içerir.

Endüstri 4.0'ın avantajları şunlardır (Erdoğan, 2019: 815):

- Sistemin izlenmesinin ve arıza teşhisinin kolaylaştırılması,
- Sistemlerin ve bileşenlerinin öz farkındalık kazanması,
- Sistemin çevre dostu ve kaynak tasarrufu davranışlarıyla sürdürülebilir olması,
- Daha yüksek verimliliğin sağlanması,
- Üretimde esnekliğin artırılması,

- Maliyetlerin azaltılması,
- Yeni hizmet ve iş modellerinin geliştirilmesi.

Endüstri 4.0'ın yapısını oluşturan temel bileşimler şunlardır (Rasgen ve Gönen, 2019: 2902):

- Siber Fiziksel Sistemler
- Otonom Robotlar
- Nesnelerin İnterneti
- Üç Boyutlu Yazıcılar
- Bulut Bilişim
- Büyük Veri

Sanayide yaşanan evrilme ve dönüşüm süreci küresel olarak Muhasebenin genetik kodlarında aşağıdaki stratejik değerleri oluşturmuştur (Elmacı ve Sevim, 2015: 107):

- ✓ Ekonomik aydınlanma,
- ✓ Eşitlik,
- ✓ Şeffaflık,
- ✓ Hesap verebilirlik,
- ✓ Sorumluluk ilkeleri çerçevesinde işletme faaliyetlerinin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması,
- ✓ İşletme ile pay sahipleri dahil tüm menfaat sahipleri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve hakların korunmasında en yüksek yararın sağlanması,
- ✓ Kurumsallaşma,
- ✓ İşletmenin finansal tablolarının şeffaflığı ve güvenilirliği.

2.3. DİJİTALLEŞME İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

2.3.1. Dijitalleşme

Türk Dil Kurumu sözlüğünde kelime anlamı “sayısal”, “verilerin bir ekran üzerinde elektronik olarak gösterilmesi” olarak tanımlanan dijital kavramından, dijitalleşme “sayısallaştırma” olarak tanımlanabilir. 1999 yılında ilk olarak Kevin Ashton tarafından bir şirket için hazırlanan sunumda kullanılan dijitalleşme kavramı, kısaca “manuel olarak oluşturulan verilerin, bilgisayar ortamına ya da dijital ortama

aktarılması” olarak ifade edilebilir. Sadece bilginin depolanabileceği ve kullanılabileceği alanlardan ibaret olmayan, her alanda etkisini gösteren, toplum ve dünya için köklü değişiklikler getiren bir teknolojidir. (<https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 01.11.2021; Tekbaş, İ., 2019: 99).

2.3.2. Dijital Dönüşüm

“Hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu imkanlar ve değişen toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda, organizasyonların daha etkin, verimli hizmet vermek ve faydalanıcı memnuniyeti sağlamak üzere insan, iş süreçleri ve teknoloji unsurlarında gerçekleştirdiği bütüncül dönüşümdür” (<https://dijitalakademi.bilgem.tubitak.gov.tr/dijital-donusum-nedir>, Erişim Tarihi: 19.10.2021).

2.4. DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YENİ TEKNOLOJİLER

2.4.1. Otonom Robotlar

Otonom robotlar, “içerisinde bulunan bilişim donanımı ve yazımı sayesinde yapay zekâ uygulamalarını kullanarak üretim sürecinde karar alabilen, eyleme dönüştürebilen, diğer robotlarla haberleşebilen ve veri alışverişi yapabilen makineler olarak” tanımlanmaktadır (Banger, 2018’den aktaran Rasgen ve Gönen, 2019: 2904).

2.4.2. Akıllı Fabrikalar

Akıllı fabrika, “yalnızca tüm üretim kaynaklarının (sensorlar, aktuatörler, makineler, robotlar, konveyörler vb.) birbirlerine bağlı ve otomatik olarak bilgi alışverişinde bulundukları değil; aynı zamanda makine arızalarını öngören ve önleyen, üretim sürecini yönetip kontrol eden dijital bir entegrasyonu içeren bilinçli ve zeki bir sistem” olarak tanımlanmaktadır (Qin ve ark., 2016’dan aktaran Toker, 2018: 55).

Akıllı fabrikalar ve akıllı üretim sistemleri, çeşitli arayüzler üzerinden sistemlerin ağlara bağlanarak farklı servislerle iletişim kurulmasına ve veri analizine dayanmakta, böylece sistemlerin sorunsuz tam kapasiteyle çalışması mümkün olmaktadır. Akıllı fabrikalardaki sistemlerin ihtiyaç doğrultusunda değişken ve güncellenebilir özellikleri olacaktır (Erturan ve Ergin, 2018: 157).

2.4.3. Nesnelerin İnterneti

Dünya üzerinde bulunan nesnelerin internete erişmek suretiyle diğer cihazlarla iletişime geçmesi olarak tanımlanmaktadır (Özsoylu, 2017: 50).

Nesnelerin İnterneti ile üretim hattındaki makineler, robotlar ve bunlar gibi fiziksel nesneler gerçek zamanlı olarak hem birbirleriyle hem de kişisel bilgisayar, tablet, akıllı telefon ya da internet bağlantısı olan başka bir cihaz vasıtasıyla insanlarla iletişim ve iş birliği içinde çalışabilecek; sensörlerin, kameraların ve iş sürecindeki diğer cihazların, işletme çevresinden gerçek zamanlı veri toplamasını sağlayan bir iletişim ağı oluşacaktır (Onay, 2020: 129).

2.4.4. Simülasyon

“Gerçek sistemin yapısı ve davranışını anlayabilmek için mantıksal ve matematiksel ilişkiler içeren, sistem dışında bilgisayar veya başka araçlarla deney yapma olanağı sağlayan yöntem simülasyon (benzetim) olarak” tanımlanmaktadır (Soylu, 2018: 48).

2.4.5. Siber Fiziksel Sistemler

Siber fiziksel sistemler, “fiziksel varlıkları ve hesaplama yetenekleri arasında birbirine bağlı sistemleri yönetmek için kullanılan transformasyon teknolojileri” olarak tanımlanmaktadır (Lee vd., 2015’ten aktaran Rasgen ve Gönen, 2019: 2902). Bir başka ifadeyle; sanal ve fiziksel dünyaların bir araya getirildiği, akıllı nesnelerin birbirleri ile iletişim ve etkileşiminin olduğu, gerçekten ağa bağlı bir dünyanın oluşturulmasını sağlayan teknolojilerin etkinleştirilmesidir (Soylu, 2018: 46).

Siber fiziksel sistemlerin iki önemli unsuru vardır. Bunlar: internet üzerinden ve atanmış bir internet adresi vasıtasıyla haberleşen nesne ile sistemlerden meydana gelen ağ (nesnelerin interneti) ve gerçek dünya nesnelerinin ve davranışlarının simülasyonu ile oluşan sanal ortamdır (Özsoylu, 2017: 53).

2.4.6. Bulut Teknolojileri

Nesnelerin interneti teknolojisi ile toplanan büyük miktardaki çeşitli verilerin depolanması ve istenildiğinde kullanılması bulut bilişim teknolojileri ile mümkün olmaktadır.

Bulut Teknolojisi, “internet üzerinden, erişimde bulunan yazılım uygulamaları, veri depolama hizmeti ve işlem kapasitesi olarak tanımlanmaktadır” (<https://www.endustri40.com/bulut-bilisim-cloud-computing-nedir/>, Erişim Tarihi: 12.12.2021).

Bulut Bilişim Sistemi, “temel kaynaktaki yazılım ve bilgilerin paylaşımını sağlayarak mevcut bilişim hizmetinin bilgisayarlar ve diğer aygıtlardan elektrik dağıtıcılarına benzer bir biçimde bilişim ağı üzerinden her türlü veri ve bilgi dağıtılmasını sağlayan sistemdir” (Lu, 2017’den aktaran Annaç Göv ve Erdoğan, 2020: 302).

Büyük kuruluşlar tarafından kurulan ve paylaşılan bulut teknolojisi sayesinde internette barındırılan uygulamalar, programlar ve veriler sanal makine üzerinde (bulutta) depolanması ve istenildiğinde internet bağlantısı olan cihaz ile bunlara kolaylıkla ulaşılması mümkün olmaktadır (<https://www.endustri40.com/bulut-bilisim-cloud-computing-nedir/>, Erişim Tarihi: 12.12.2021).

2.4.7. Arttırılmış Gerçeklik

Arttırılmış Gerçeklik (AG), “gerçek dünyada yaşayan nesnelerin, bilgisayar tarafından oluşturulan algısal bilgilerle çeşitli duyuşal modellerde “arttırıldığı” bir gerçek dünya çevresinin interaktif bir deneyimidir” (Schueffel, 2017’den aktaran Metin, 2019: 26).

2.4.8. Büyük Veri (Big Data)

Büyük veri, “sensörler, sayısallaştırıcılar, tarayıcılar, yazılım tabanlı modelleme, cep telefonları, internet, videolar, e-postalar ve sosyal ağ iletişimleri dahil olmak üzere birçok kaynaktan gelen artan dijital veri akışını” ifade etmektedir (Berkovich and Liao, 2012’den aktaran Chen vd., 2015: 1666).

Büyük veri, verinin aşağıdaki beş boyutunu yönetme, işleme ve analiz etme yaklaşımı olarak ifade edilebilir (Ferraris vd., 2018: 1925):

1. **Hacim:** Hiç bitmeyen teknolojik yenilikle birlikte, her gün oluşturulan veri miktarı katlanarak artıyor. İnternette her saniye üretilen veri miktarı, 20 yıl önceki tüm internetin depolama kapasitesinden daha fazladır.

2. **Çeşitlilik:** Büyük veri kaynakları çoktur ve nispeten yenidir. Aslında veriler farklı dijital platformlardan üretiliyor. Tüketiciler, sayısız dijital cihazdaki girdileri aracılığıyla alışkanlıkları, ihtiyaçları ve arzuları hakkında bilgi sağlar. Örneğin, büyük veri, mesajlar, güncellemeler, sosyal ağlarda yayınlanan görüntüler, sensörlerden gelen okumalar, cep telefonlarından gelen GPS sinyalleri ve daha fazlası şeklinde olabilir.
3. **Hız:** Veri oluşturma hızı, hacimden daha da önemlidir, çünkü ekonomik dünya giderek daha rekabetçi hale gelmektedir ve başarının temel faktörlerinden biri de daha hızlı karar verme yeteneğidir. Günümüzde veriler gerçek zamanlı veya neredeyse gerçek zamanlı olarak elde edilebiliyor ve bu da bir şirketin karar verme sürecinde çok daha çevik ve hızlı olmasını mümkün kılıyor.
4. **Doğruluk:** Toplanan veriler kaliteli olmalı ve orijinal kaynak belirli bir güven düzeyine sahip olmalıdır. Doğruluk, verilerin anlamsız bilgi içerebileceği veya tamamlanmamış ve güncelliğini yitirmiş olabileceği gerçeğini ifade eder.
5. **Değer:** Mevcut büyük verilerden ekonomik faydaların çıkarılması büyük önem taşımaktadır. Bu değer genellikle organizasyonun daha iyi kararlar verme yeteneği ile bağlantılıdır.

Büyük Veri, finansal tablolar gibi tablo durumunda veya özetlenen veri olarak ifade edilen yapılandırılmış verinin yanı sıra XML, HTML ve XBRL gibi işaretleme diliyle oluşturulan yarı-yapılandırılmış veriler ile videolar, resimler, GPS konumları gibi yapılandırılmamış verileri kapsamaktadır (Onay, 2020: 132).

2.4.9. Üç Boyutlu (3D) Yazıcılar

Dijital üç boyutlu bilgisayar verisini somut gerçek nesnelere dönüştüren makineler olan üç boyutlu yazıcılar ile elektronik parçalar ve motorlar hariç mekanik bütün parçalar oluşturulabilmektedir. Üretim maliyetlerini önemli ölçüde azaltan bu tür yazıcılar ile modelleme, 3D baskı, yüzey iyileştirme gibi işlerin yapılmasının yanı sıra birçok alanda kullanılmakta ve müzik aletleri, oyuncaklar, insan dokuları gibi çeşitli ürünler üretilmektedir (Vaidya, Ambad, ve Bhosle, 2018'den aktaran Annaç Göv ve Erdoğan, 2020: 302-303).

2.5. DİJİTALLEŞME VE MUHASEBE MESLEĞİNİN GELECEĞİ

Değişen ve hızla gelişen teknolojilerin birçok alanda ağırlığı her geçen gün artmaktadır. İşletmelerdeki kilit noktalardan biri olan muhasebe birimlerinde de dijitalleşme etkisiyle iş süreçlerinde farklılaşmaların yaşanması ve yeni görev tanımlamalarının doğması kaçınılmazdır.

Dijitalleşen dünyada, “veri giriş, kayıt ve raporlama gibi muhasebenin klasik fonksiyonlarını gerçekleştiren meslek mensuplarına değil, işletme için mali konularında çözümler geliştiren meslek mensuplarına gereksinim duyulacağı düşünülmektedir” (Dursun vd., 2019: 268). Dolayısıyla, dijital teknolojilerin etkisi muhasebe meslek mensuplarından ağırlıklı olarak sistem tasarımı, sistemsel problemlere çözüm üretme, verilerin analiz ve yorumu, karar alma ile danışmanlık gibi konularda beklentiler oluşturacaktır.

Dijitalleşme ile birlikte muhasebe mesleğinin geleceğine dair ortaya atılan görüşlerden bir kısmı mesleğe olan ihtiyacın ortadan kalkmayacağına fakat iş tanımı ve meslek mensuplarından beklenen yeterliliklerin farklılaşacağıdır (Dursun vd., 2019: 269). Dijital dönüşüm ile değişen muhasebeci görevlerinin ihtiyaç duyduğu yetkinlikler üç grupta incelenebilir (Karcıoğlu ve Binici, 2021: 234):

- **Mesleki Yetkinlik:** Muhasebe süreçlerinin başarılı bir şekilde yerine getirilmesi, desteklenmesi, sorunların çözümü ve iş performansının artırılmasına yönelik mesleki bilgi ve becerilerin kullanmasını içermektedir.
- **Dijital Yetkinlik:** Muhasebe süreçlerinin başarılı bir şekilde yerine getirilmesi, desteklenmesi, sorunların çözümü, verilerin analizi ve iş performansının artırılmasına yönelik teknolojinin kullanılmasını içermektedir.
- **Soft (Yumuşak) Yetkinlik:** Mesleki ve dijital yetkinliğin yanı sıra yazılı ve sözlü iletişim, problem çözme ve takım çalışması gibi sosyal becerileri içermektedir.

Gelecekte farklılaşan görevler ve bu görevlerin yerine getirilmesinde ihtiyaç duyulan yeterlilikler çerçevesinde muhasebe mesleğinin yeni isimler ile iş dünyasında yer alacağı ön görülmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır: “Muhasebe Veri Stratejisti” (Serçemeli, 2018: 383), “Mali Mühendis” (Tekbaş, 2018: 55; Kablan,

2018: 1568), “Muhasebe Mühendisi” (Erdoğan, 2019: 832); “Finansal (Muhasebe) Veri Bilimcisi” (Erturan ve Ergin, 2018: 162).

Aşağıdaki tabloda, dijitalleşmenin muhasebe mesleği ve muhasebe mensuplarının üzerindeki temel etkileri gösterilmektedir (Gulin vd., 2019’dan aktaran Büyükarıkan, 2021: 276):

Tablo 10: Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleği ve Performansı Üzerindeki Temel Etkileri

Alan	Etkiler
Ana Dijital Çözümler	▪ Yapay Zekâ ▪ Blockchain ▪ Bulut Bilişim ▪ Büyük Veri
Muhasebe Görevlerini Yerine Getirme	▪ Rutin, tekrarlayan ve yapılandırılmış görevlerin otomatikleştirilmesi (Örneğin faturalandırma, bordro) ▪ Rutin olmayan ve yapılandırılmamış görevler, insan düşüncesi ve ek beceri ve bilgi gerektirir (Örneğin finansal bilgileri yorumlama ve analiz etme)
Eğitim ve Öğretim	▪ Üniversite programlarının şekillendirilmesi ve değiştirilmesi ▪ Kritik düşünce ▪ Problem çözme ▪ Yapay zekâ kullanımına ilişkin beceriler ▪ Muhasebe mühendisliği ▪ Kişilerarası etkileşim ve iletişim

KAYNAK: Gulin vd., 2019’dan aktaran Büyükarıkan, 2021: 276.

Endüstri 4.0 olarak literatürde nitelendirilen dijital sanayi devriminin muhasebe ve muhasebe mesleği üzerindeki etkileri göz önünde bulundurularak geçiş süreci ve sonrasında geliştirilen öneriler ve yapılan tespitler aşağıda sıralanmıştır (Dursun vd., 2019: 269):

- ✓ Üniversitelerin muhasebe bölümlerinin yanı sıra diğer bölümlerdeki muhasebe dersleri de dijital ortamlar ve araçlar ile yürütülmelidir. Böylece mesleğe yeni başlayanların adaptasyonu daha etkin bir hale gelecektir.

- ✓ TÜRMOB ile SMMM ve YMM odaları tarafından düzenlenecek eğitim ve seminerler vasıtasıyla meslek mensuplarının eğitim ve gelişimleri sağlanarak, dijital sanayi devriminin dönüştüreceği muhasebe işlevleri kazandırılmalıdır.
- ✓ Meslek mensupları, yapay sinir ağları, algoritma, tahminleme, bulut sistemler gibi bilişim teknolojisinde yaşanan gelişmeleri takip edebilir olmalıdırlar.
- ✓ İşletmelerin daha az personelle ve yoğun otomasyon sistemi ile faaliyetlerini gerçekleştirmelerine imkân veren dijital dönüşüm, işçilik maliyetlerini düşürecektir. Bu nedenle nitelikli meslek mensubu olma noktasında çalışanların kendilerini gerçekleştirmeleri beklenmektedir.
- ✓ Yasal düzenlemeler, dijital sanayi devriminin mesleki faaliyetlerine etkisini kapsayacak şekilde yapılmalıdır. Mesleğin konusu, kayıt ortamı, işletmelerin muhasebe defterlerinin zorunluluğu, arşivleme, raporlama gibi konularda yasal mevzuat açık hale getirilmelidir.
- ✓ Endüstri 4.0, karşılıklı ve gerçek zamanlı kayıt sistemi yaratacak ve dolayısıyla muhasebe hataları azalacaktır. Bu durum; denetimde mutabakatın yerini alırken, devletin vergi takibini de kolaylaştıracaktır.
- ✓ Dijital dönüşüm, e-belgeler aracılığı ile gerçekleşeceğinden, işletmelerin yapmadıkları harcamalarını mali tablolarında göstermeleri söz konusu olmayacaktır. Böylece sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge olarak bilinen ve ülke ekonomisinde kayıp yaratan yanıltıcı araçlar kendiliğinden ortadan kalkacaktır.

2.6. DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE MUHASEBE EĞİTİMİ

2.6.1. Muhasebe Eğitiminin Önemi

Muhasebe eğitimi, öğrencilerin toplumda kişisel ve mesleki anlamda gelişmelerini sağlayacak alanlarda profesyonelleşmelerine destek sağlamakta ve bu doğrultuda motive ederek öğrenmeyi yaşam boyu öğrenme haline getirmektedir (Karasioğlu ve Duman, 2011'dan aktaran Demir ve Temelli, 2019: 35).

2000'li yılların başından itibaren dünya genelinde yaşanan muhasebe skandalları, yapılan hatalı muhasebe uygulamalarının doğurduğu olumsuz sonuçlar ile tüm dünyada başta işletme sahipleri, yöneticileri, muhasebecilik meslek mensuplarına

ve denetim firmalarına önemli sorumluluklar düştüğünü net bir şekilde gözler önüne sermiştir. Günümüz rekabet odaklı dünyada, işletmelerin muhasebe ve finans birimlerinde çalışan personele verilerin doğru işlenmesinden, analizleri ve alınacak kararlara kadar birçok noktada önemli sorumluluklar düşmektedir. Aynı şekilde serbest çalışan meslek elemanlarının da hem hizmet sunduğu kesim hem de ülkelerin refah seviyesine etkisi düşünüldüğünde, nitelikli ve sorumluluk sahibi meslek elemanları ve personellerinin yetiştirilmesi ihtiyacını karşılayabilmek şüphesiz muhasebe eğitimi ile mümkün olmaktadır.

Sürekli bir değişim içinde olan muhasebe mesleğinin günümüzde dijitalleşme ile birlikte yeni teknolojik uygulamalara kolay uyum sağlayabilecek ve çağın gerektirdiği becerileri kazanmış bireylere ihtiyacı olacaktır. Dolayısıyla değişen dünyada var olacak akıllı sistemlerde farklılaşan mesleki uygulamalardan verim alabilmenin de en önemli şartı, içinde bulunduğumuz yüzyılda geçerli bilgi ve becerileri kazandırabilecek kaliteli bir eğitimidir.

Hammer, (2021)’a göre, “Dijital dönüşüm, öğretim ve öğrenmenin insani boyutunun yerini almayacak, onu geliştirecektir”. İşletme okulları da bu dijital dönüşümü takip ederek, yeniliği benimseyerek ve bu süreçte pedagojiden faydalanarak iyi bir geleceğe ulaşabilirler. Dolayısıyla pedagoji dönüşüm sürecinin merkezinde yer almalıdır (Hammer, 2021: <https://www.aacsb.edu/insights/2021/march/the-digital-future-of-education-3-insights>, Erişim Tarihi: 20.05.2021).

2.6.2. Muhasebe Eğitiminde Müfredat

Üniversite düzeyinde verilen muhasebe eğitimindeki müfredatın iş dünyasında yaşanan değişimlerin gerektirdiği mesleki bilgi ve becerileri kazandıracak şekilde güncellenemediği yapılan araştırmalarda ulaşılan sonuçlardandır.

Muhasebe müfredatı ile sektörde kullanılan teknolojiler arasında var olan fark, iki temel soruna yol açmaktadır (Qasim ve Kharbat, 2020: 107):

1. Mezunların beklenen piyasa teknolojisi bilgisinden uzak olması
2. Bu teknolojilerin benimsenmesinin yavaş ve uygulanmasının zor olması

Cheng (2007), muhasebe eğitimi sağlayıcılarına üniversite düzeyinde muhasebe eğitiminde “müfredat tasarımı”nın geleceğine ilişkin tespitler yapmaya çalıştığı araştırmasında, iş dünyası ve akademik uygulayıcılar arasındaki var olan beklenti boşluğunu azaltmaya yönelik üniversitelerde muhasebe eğitimini geliştirmek için şu beş adımın izlenmesi gerektiğini belirtmiştir:

- Temel muhasebe, orta seviye muhasebe, ileri düzey muhasebe, maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi ve denetim entegre edilmelidir.
- İş İngilizcesi, İngilizce konuşma, iletişim becerileri ve yetenekleri, e-ticaret, stratejik maliyet yönetimi ve kurumsal kaynak planlaması (ERP) gibi bazı kurslar eklenmelidir.
- Öğrenciler ilgi alanları doğrultusunda istihdam ve ileri düzey öğrenim gruplarına ayrılmalıdır.
- Vaka çalışmalarına daha fazla önem verilmeli ve teşvik edilmelidir.
- Daha esnek bir okul yılı sistemi önerilmelidir.

Endüstri 4.0 ile yaşanan dijitalleşme döneminde muhasebe eğitiminin değişime ve dönüşüme ihtiyacı bulunmaktadır. Muhasebe müfredatlarının teknolojik ve dijital sistemler konusunda önemli eksiklikleri tespit edilmektedir (Kurnaz vd. 2020: 94). Günümüzde meslek mensupları tarafından yapılan birçok işlemin yakın gelecekte tamamen yapay zekâ uygulamaları tarafından yapılacak olması, muhasebe meslek mensuplarına yeni analitik becerilerin kazandırılmasında çalışma hayatında uyumu yakalayabilmek açısından büyük önem taşımaktadır (Ucoğlu, 2020:20). Başarılı bir lisans üniversite müfredatı tasarlamak, müfredatın endüstrinin teknik becerilerine, bilgisine ve yeterliliğine hizmet edebilmesi ile mümkündür (Qasim ve Kharbat, 2020: 107).

Amerika Mali Müşavirler Enstitüsü’nün (American Institute of Certified Public Accountants) öncülüğünde kurulan The Pathways Komisyonu tarafından yapılan “Geleceğin Muhasebe Müfredatının Peşinde (In Pursuit of Accounting’s Curricula of the Future)” konusundaki araştırma sonucuna göre, 2014 yılında akademisyen ve uygulayıcı odak grupları tarafından belirlenen gelecekte muhasebe meslek adaylarının teknoloji yeterliliğine yönelik en iyi ilk 25 teknoloji ve tanımları Tablo 11’de gösterilmiştir (In Pursuit of Accounting’s Curricula of the Future, 2015:

Tablo 11: En İyi 25 Teknoloji

Derece	Teknoloji	Açıklama
1.	Elektronik Tablolar	Satırlar ve sütunlar halinde düzenlenmiş verileri oluşturmak, düzenlemek ve analiz etmek için kullanılan bir bilgisayar uygulaması. Örnek: Microsoft Excel
2.	İş Zekâsı ve Analitik Teknolojileri	Bir kuruluşun operasyonları, finansal performansı ve pazarlarının anlaşılmasını artırmak ve zamanında iş kararları almak için kritik iş verilerinin analizini desteklemek için kullanılır. Örnekler: Cognos, Tableau
3.	Veri Tabanı Yönetim Yazılımı	Kullanıcılara ve programcılara elektronik verileri oluşturmak, güncellemek, almak ve yönetmek için sistematik bir yol sağlar. Örnekler: Microsoft Access, Oracle
4.	Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Yazılımı	Finans, insan kaynakları yönetimi, malzeme yönetimi, satış ve dağıtım gibi iş fonksiyonlarını planlamak, iletmek ve kontrol etmek için kullanılan ortak bir veritabanına bağlı entegre yazılım modülleri seti. Örnek: Oracle, SAP
5.	Muhasebe ve Vergi Araştırma Yazılımı	Genel anlamda, profesyonel yetkili muhasebe ve vergi literatürünü, araştırma yayınları gibi diğer ilgili kaynakları araştırmak için kullanılan İnternet uygulamaları. Örnekler: Accounting Research Manager, Checkpoint, FASB Codification.
6.	Güvenlik Teknolojileri	Bilgi ve bilgi sistemlerine yetkisiz erişim, kullanım, ifşa, kesinti, değişiklik veya imhadan korumaya yardımcı olan uygulamalar. Örnek: McAfee Security Scan Plus
7.	İletişim Yazılımı	Bireylerin mesafeler üzerinden bilgi iletmesine ve almasına izin verir.

		Örnekler: Outlook (e-posta yazılımı), Twitter (sosyal medya yazılımı) ve WebEx (web konferans yazılımı)
8.	Genel Muhasebe Yazılımı	Ekonomik işlemleri kaydetmek ve gelir tabloları, bilançolar ve nakit akış tabloları gibi finansal raporlar oluşturmak için kullanılır. Örnek: Quickbooks
9.	Kelime İşleme Yazılımı	Mektuplar ve raporlar gibi belgelerin girişini ve hazırlanmasını kolaylaştırır. Örnek: Microsoft Word
10.	Bulut Bilişim	Minimum yönetim çabası veya hizmet sağlayıcı etkileşimi ile hızlı bir şekilde sağlanabilen ve serbest bırakılabilen, yapılandırılabilir bilgi işlem kaynaklarının Örnekler: NetSuite ve QuickBooks çevrimiçi (hizmet olarak yazılım), Amazon Web Hizmetleri ve DropBox (hizmet olarak altyapı), Windows Azure (hizmet olarak platform)
11.	Genelleştirilmiş Denetim Yazılımı	Denetçilerin çeşitli veri tabanları, uygulama yazılımları ile diğer kaynaklardan veri çıkardığı, sonrasında bunlar üzerinde analizler ve denetim işlemlerini yapmalarını sağlayan teknolojilerdir. Örnekler: ACL, IDEA.
12.	Yönetim, Risk Yönetimi ve Uyumluluk (GRC) Yazılımı	Kuruluş çapında yönetim, risk ve uyumluluk için entegre, bütünsel bir yaklaşımı desteklemek için kullanılır. Örnek: SAP GRC
13.	Sunum Yazılımı	Fikirleri ve diğer bilgileri bir gruba iletmek için görsel yardımlar oluşturmak amacıyla kullanılan bir bilgisayar uygulaması. Örnek: PowerPoint
14.	Sorgu Dilleri	Elektronik verilerin alınması ve değiştirilmesi için bilgisayar dilleri. Örnek: SQL
15.	Büyük Veri Teknolojileri (Big Data)	Yüksek hızlı yakalama, keşif ve/veya analiz yaparak, çok çeşitli verilerden ekonomik olarak değer elde etmek için tasarlanmıştır. Örnek: Hadoop

16.	Diyagram Oluşturma Yazılımı	İş süreci özellikleri, akış şemaları ve organizasyon şemaları gibi diyagramları oluşturmak, değiştirmek ve doğrulamak için kullanılır. Örnek: Visio
17.	İnternet Araştırma Yazılımı	İnternette belirli bir konuyla ilgili bilgileri aramak ve bunları ele geçirmek için kullanılır. Örnek: Google
18.	Ağ Teknolojileri	Bilgisayarları ve cihazları birbirine bağlamak ve iletişimi, veri ile uygulamalara erişim ve bilgi paylaşımını sağlamak için kullanılır. Örnekler: TCP / IP (İletim Kontrol Protokolü / İnternet Protokolü), VPN (Sanal Özel Ağ)
19.	Raporlama Yazılımı	Verileri anlamlı ve anlaşılır bir şekilde sunmaya yardımcı olur. Örnek: Crystal Reports
20.	Vergi Hazırlama Yazılımı	Vergi beyannamelerini tamamlamak için tasarlanmış bilgisayar yazılımı. Örnek: TurboTax
21.	XBRL (Genişletilebilir İşletme Raporlama Dili)	İşletme ve finansal verilerin elektronik iletişimi için XML tabanlı bir dil.
22.	Gizlilik Teknolojileri	Bilginin uygun kullanımının kontrol edilmesine yardımcı olur; bir kuruluş hakkında başkaları tarafından ne ve ne kadar bilginin mevcut olduğu ve bu bilgilerin kimler için mevcut olduğu. Örnekler: BitLocker, GnuPG
23.	Uygulama Entegrasyon Teknolojileri	Çeşitli yazılım uygulamalarının entegrasyonunu ve aralarında bilgi paylaşımını sağlar. Örnekler: Verileri paylaşmak için XML (Genişletilebilir İşaretleme Dili), ODBC (Açık Veritabanı Bağlantısı), Mule (Kurumsal Hizmet Veriyolu)
24.	Programlama Dili	Bilgisayarlara belirli görevleri yerine getirmeleri talimatı veren komut kümeleri oluşturmak için kullanılır. Örnekler: Java, Visual Basic
25.	Mobil Teknolojiler	Yazılımı (arayüz ve uygulamalar) ve iletişim (ağ hizmetleri) içeren el cihazları.

	Örnek: iPhone (akıllı telefon)
--	--------------------------------

KAYNAK:

<https://aaahq.org/Portals/0/images/education/Pathways/15-9-61866.pdf?ver=2021-02-23-175219-123> (Erişim Tarihi: 28.08.2021)

Yüksel ve Kayalı (2021), muhasebe eğitiminde kalitenin somut göstergelerinden olan muhasebe müfredatlarının içeriklerinin belirlenmesi, oluşturulması ve değiştirilmesinde aşağıdaki noktalara değinmişlerdir:

- Okulun stratejisi, misyon ve vizyonunun dikkate alınması,
- IAESB, AACSB, ACBSP, EQUIS gibi kuruluşlar tarafından yayınlanan standartların göz önünde bulundurulması,
- Tüm paydaşların fikrinin alınması,
- Mesleki bilgi, beceri, etik değerler ve sürdürülebilirlik bilinci kazandırabilecek nitelikte olması,
- Öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlayacak etkinliklerin bulunması.

2.6.3. Akreditasyon ve Muhasebe Müfredatlarında Teknoloji Vurgusu

Öğrenme ve öğretim süreçlerinde önemli bir yeri olan program müfredatları, muhasebe program akreditasyonu veren AACSB, ACBSP, IACBE ile EFMD Program Akreditasyonunun standartları, ilkeleri ve kriterleri kapsamında akredite olmak isteyen programlarda değerlendirilen ortak konulardan biridir.

AACSB (Association to Advance Collegiate Schools of Business)'nin 2018 yılında yayımladığı **“Muhasebe Akreditasyon Standardı A5”**, muhasebe programlarının, bilgi teknolojisinin muhasebe ve işletmeye entegrasyonu ile ilgili bilgi ve becerilerin geliştirilmesine yönelik öğrenme deneyimlerini içerdiğini ifade etmektedir. Muhasebe lisans programlarının; bilgi sistemleri ve iş süreçleri, veri analitiği, ihtiyaç duyulan yeni becerilerin sürekli öğrenilmesi gerekliliğinin var olduğunun bilicinde olarak öğrenci ve öğretim üyeleri arasında teknoloji çevikliğinin geliştirilmesi gibi bileşenlerde, mevcut ve gelişmekte olan muhasebe ve iş uygulamalarının müfredatta bütünleştirilmesine değinilmiştir. Bu standarda göre, sıradan yazılım programları hariç her muhasebe dersinde kullanılan mevcut ve

gelişmekte olan teknolojilerin bir listesinin belirtilen belge formatında sunulması istenmektedir

(https://www.aacsb.edu/-/media/documents/accreditation/accounting/standards-and-tables/accounting2018standards_2021.pdf?rev=425fc1cf5bc54dc59997e1694250c3c3, Erişim Tarihi: 05.12.2021).

EFMD Program Akreditasyonu tarafından 2021 yılı yayımlanan “**Müfredat Tasarımı Standardı 2.2**”, hedeflenen öğrenme çıktılarının açıklanması, müfredat tasarımının hedeflenen öğrenme çıktıları başarması, uygulama ile bağlantıları; program hedefleri, öğrenci profilleri, müfredat yapısının açıklanması ve niteliği, uygulama dünyasının ihtiyaçlarının müfredata dahil edilmesi, müfredat tasarımının güncelliği ve yeniliği gibi müfredata ilişkin kriterleri içermektedir. Ayrıca kurumun yüksek kaliteli eğitim sunmasını belirten “**Pedagoji Standardı 3.2**” nin, yeniliklerin ve modern teknolojilerin uygun olarak kullanılması gibi kriterleri; “**Öğrencilerin Kişisel Gelişimi Standardı 3.3**” ün, programın öğrencilerin dijital ortamlarda iletişim ve iş birliğini destekleyici, analitik ve eleştirel sonuçlar çıkarma gibi konularda genel eğitim amaçlarına dair kriterleri ve “**Uygulama Dünyası ile Etkileşimler Standardı 3.5**” kapsamında belirtilen, müfredat ve modül tasarımında, programda kullanılan teknolojiler ve yazılımlar gibi konular açısından iş dünyasındaki bağlantılara ilişkin kriterleri de bulunmaktadır (https://efmdglobal.org/wp-content/uploads/EFMD_Global_Prog_Accred_Standards_and_Criteria.pdf, Erişim Tarihi: 05.12.2021).

ACBSP tarafından yayımlanan “**Eğitim ve İş Süreçleri Yönetimi Standardı 6**”, programların yenilikçi olması ve esnek müfredat seçeneklerinin sunulması konularında desteklendiği; finansal ve diğer bilgilerin yönetiminde teknolojinin kullanımı, kampüs içi ve dışı kaynakların güçlü bir müfredatı desteklemede yeterli olması gerektiğini belirtmektedir (https://cdn.ymaws.com/acbsp.org/resource/collection/0E6C17FF-C71B-46C7-9A69-2B5A815DB06E/ACBSP_Separate_Accounting_Standards_and_Criteria.pdf, Erişim Tarihi: 06.12.2021).

IACBE’nin muhasebe programları akreditasyonu için yayımladığı “**Bilgi Teknolojisi Becerileri İlkesi A4.6**” da mevcut ve gelişmekte olan işletme bilgi teknolojileriyle ilgili öğrenme fırsatlarının muhasebe programlarının müfredatına entegre edilmesi ile eğitimde mükemmelliğin sağlanacağı ifade edilmiştir. Standartta, muhasebe müfredatının güncellik ve uygunluğunun sağlanması, veri analizi ve

yönetimine yönelik iş bilgi teknolojilerinin program müfredatına entegre edilmesi; müfredatların anlamlı ve güvenilir bilgi üretmek amacıyla veri oluşturma, veri madenciliği, veri analizi ve veri depolama gibi bilgi teknolojilerinin gerektirdiği becerileri geliştirmeye dair öğrenme fırsatlarını içermesi gibi değerlendirme kriterleri yer almaktadır (<https://iacbe.org/wp-content/uploads/2017/09/Accreditation-Principles-and-Criteria-Accounting.pdf>, Erişim Tarihi: 06.12.2021).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AKREDİTE OLAN MUHASEBE LİSANS PROGRAMLARI İLE AKREDİTE OLMAYAN MUHASEBE VE İŞLETME LİSANS PROGRAMLARI MÜFREDATLARININ DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

3.1. LİTERATÜR TARAMASI

Çalışmanın bu bölümünde, akreditasyon ve dijitalleşme konularıyla ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar özetlenmiştir.

3.1.1. Akreditasyon ile İlgili Çalışmalar

ProQuest veri tabanında yer alan tezlere bakıldığında yurt dışında yükseköğretimde akreditasyonu konu alan çalışmaların 1990'lı yıllardan itibaren ağırlık kazanarak özellikle 2000 ile 2019 yılları arasında oldukça fazla yapıldığı görülmektedir. Ülkemizdeki tezler incelendiğinde bu konudaki çalışmaların 2000'li yıllardan itibaren yapılmaya başlandığı fark edilmektedir.

3.1.1.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

a. Tezler:

Elliott (2010), “Kanada Üniversitesi İşletme Okulları Üzerindeki Akreditasyonun Bağlamını, Etkilerini ve Sonuçlarını Anlamak” (Understanding the Context, Impacts and Consequences of Accreditation on Canadian University Business Schools) başlıklı çalışması ile yöneticiler ve öğretim üyeleri tarafından algılanan olası sonuçları araştırmak amaçlanmıştır. “Akreditasyon, organizasyonel eylemleri kısıtlıyor mu, yoksa tersine, organizasyonel öğrenmeyi kolaylaştırıyor mu?”, “Bu potansiyel sonuçları etkileyen bağlamsal faktörler nelerdir?” sorularına cevap bulmak amacıyla nitel, çoklu vaka çalışması yaklaşımı kullanılan araştırmada, Kanada Üniversitesi İşletme Okulları tarafından akreditasyon arayışındaki birincil itici güçlerin pazarlamayla ilgili olduğu; akreditasyonun itibarı artırmak ve rekabet avantajı sağlamak amacıyla güçlü bir pazarlama aracı olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Akreditasyon hem okulda hem de merkezi yönetimde değişim için bir kaldıraç olarak

görülmüştür. Algılanan etkilerin bu itici güçlerle ilişkili olduğu; akreditasyonun itici güçlerini, etkilerini ve sonuçlarını etkilemede artan itibar, değişim için kaldıraç, yönetim verimliliği, araştırma ve kaliteye artan odaklanma ve program değişiklikleri olmak üzere beş bağlamsal faktörün etkili olduğu ve liderliğin en yaygın olduğu görülmüştür. Mümkün kılan veya kısıtlayıcı sonuçlar açısından, bu etkide AACSB akreditasyonunun biraz imkân sağlayan veya nötr olarak algılanmıştır. Akreditasyon dört okuldan üçünde örgütsel öğrenmenin bazı unsurlarını teşvik ederken (sürekli iyileştirme), öğrenme etkilerinin kapsam, süre ve önem bakımından sınırlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çift döngü öğrenmenin gerçekleştiğini gösteren yeterli kanıt yoktur. Akreditasyonun çeşitli şekillerde kısıtlayıcı olduğu görülmesine rağmen, genel olarak aşırı derecede kısıtlayıcı olarak algılanmamıştır.

Jewett (2012), “Öğrencilerin İşletme Akreditasyonu Algıları ve Bir MBA Programı Seçmedeki Gerekçeleri Üzerine Bir Araştırma” (A Survey of Students’ Perceptions of Business Accreditation and Their Rationale in Selecting an MBA Program) başlıklı tez çalışmasında, bir MBA programının öğrenciler tarafından seçilirken işletme akreditasyonunun oynadığı rolü ve öğrencilerin işletme akreditasyonunu önemli bulup bulmadıklarını tespit etmek amaçlanmış, bu doğrultuda da ACBSP, AACSB ve IACBE tarafından akredite edilen programlardan öğrencilerin programlarını seçme kararlarında hangi faktörlerin önemli görüldüğü araştırılmıştır. Araştırma sonucunda, ankete katılan dört üniversitenin her birindeki öğrencilerin çoğunluğunun MBA programlarının işletme akreditasyona sahip olduklarını bildikleri fakat sadece AACSB akredite programındaki öğrencilerin çoğunluğunun ilgili akreditasyonlarını doğru bir şekilde tanımlayabildiği görülmüştür. Söz konusu dört üniversitenin her birindeki öğrencilerin bir programı seçerken ortak temaları onlara bir lisans olarak katılmaları, kariyer geliştirme fırsatları, mevcut işverenleri tarafından desteklenmeleri, format ve kolaylık ile maliyet ve uygun fiyat faktörleri olarak tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan öğrenciler işletme akreditasyonundan bağımsız olarak akademik kalitenin de kendileri için önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

Beem (2017), “Bir Suburban Philadelphia Topluluk Kolejinde İş Okulları ve Programları Akreditasyon Konseyi Akreditasyonunun Fonksiyonel Etkisine İlişkin Bir Durum Çalışması” (A Case of The Functional Impact of Accreditation Council For Business School and Programs Accreditation on Business Education at a Suburban Philadelphia Community College) adlı çalışmasında, Banliyö’deki bir

Filadelphia Topluluk Kolejinde iç ve dış paydaşlar tarafından açıklandığı üzere İşletme Okulları ve Programları Akreditasyon Konseyi akreditasyonunun işletme eğitiminin kalitesi üzerindeki etkisini incelenmiştir. Yöneticiler, öğretim üyeleri, personel ve öğrencilerden oluşan her katılımcı grubun ACBSP akreditasyonunun işletme eğitiminin kalitesini kendi bakış açısından nasıl etkilediğine ilişkin “kendi hikayelerini anlatmasına” olanak tanıyan yapılandırılmış, derinlemesine görüşmeler yapılan çalışma, fenomenolojik bir metodoloji kullanılan vaka analizine dayanmaktadır. Araştırma verileri bu kurumda ACBSP akreditasyonunun akademik programların ve derslerin iyileştirilmesinde, öğrenci öğrenme çıktılarının değerlendirmesinde ve öğrencilerin işletmelerde staj yapabilmeleri için geliştirilmiş fırsatlarının artmasında etkisi olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğrenciler açısından iç ve dış paydaş katılımının işletme eğitiminin kalitesini artırdığı algılanmıştır.

Bennerson (2017), “Muhasebeciler ve Muhasebe Eğitimcilerinin Muhasebe Sertifikaları / Akreditasyonları ve İletişim Bölümlerine İlişkin Algıları” (Accountants and Accounting Educators’ Perceptions of Accounting Certifications/Accreditations and Communication Divides) başlıklı nitel çalışmada, muhasebe uygulayıcıları ile eğitimcilerin Yeminli Mali Müşavirlik ve diğer muhasebe sertifikasyonları ve akreditasyonlarına ilişkin algıları ile birlikte muhasebe akademisi ve profesyoneller arasındaki, işverenlerin beklentileri ile mezunlardan aldıkları arasında bir boşluk yaratabilecek olası iletişim ayrımlarını keşfetmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre muhasebe işverenleri ve uzmanları, hızla değişen ve küreselleşen bir iş ortamında, muhasebe mezunlarının becerilerinde bir boşluk belirlemişler. Eğitimcilerin ve uygulayıcıların CPA sertifikasını en değerli ve en çok tanınan olarak gördükleri çalışmada, katılımcıların yarıdan fazlası akademi ile endüstri arasında bir iletişim boşluğu olduğunu algılamış ve tüm katılımcılar, muhasebe mezunlarının hazırlanmasına ilişkin eğitimciler ve uygulayıcılar arasında daha fazla iletişim sağlanması konusunda aynı düşüncede oldukları tespit edilmiştir.

b. Makaleler:

Zammuto (2008), “Akreditasyon ve İşletmenin Küreselleşmesi” (Accreditation and the Globalization of Business) adlı çalışmada, **Julian ve Ofori-Dankwa (2006)**’nın çevrimiçi eğitimin ve kurumsal üniversitelerin geleneksel ABD işletme okulları için potansiyel olarak yıkıcı tehditler olduğu iddialarına ve

akreditasyon süreçlerinin bu tehditlere uyum sağlama becerilerini engelleyebileceği konusundaki görüşlerinin aksine, on-line eğitimin ve kurumsal üniversitelerin geleneksel işletme okullarının çevresini bozmasının olası olmadığını göstererek onların iddialarına karşı çıkmıştır. Bununla birlikte iki uzun vadeli eğilim olan, kâr amacı güden üniversitelerin büyümesi ve akreditasyonun yaygınlaşmasıyla birlikte işletme eğitiminin küreselleşmesi hususlarının Amerika Birleşik Devletleri'nin hem içinde hem de dışında işletme okulu kayıt pazarları üzerinde olası bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmada akreditasyon süreçlerinin işletme okullarının hizmet ettikleri pazarlar ve sundukları hizmetler hakkında netlik kazanmasını gerektirmesi ve yarı zamanlı çalışan öğrenciler ile uluslararası öğrenciler için bir kalite farklılaştırıcısı olarak akreditasyonun değerinin piyasalarda yükseliyor görünmesi nedenlerinden dolayı akreditasyonun birçok işletme okuluna faydalı olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Lejeune (2011), kaynakların, faaliyetlerin ve performansın dış değerlendirmesinin işletme okulları için yetenekleri sürekli geliştirmeye nasıl katkıda bulunduğunu anlamayı “Akreditasyon Yoluyla Sürekli İyileştirme Sürdürülebilir mi? Yeteneğe Dayalı Bir Görüş” (Is Continuous Improvement Through Accreditation Sustainable? A Capability-Based View) başlıklı çalışma ile amaçlamıştır. Çalışmada, akreditasyon kavramı ve EQUIS kısaca tanıtarak EQUIS kalite çerçevesinden işletme okulları için yeteneklere dayalı bir model oluşturulmuş ve son olarak bir işletme okulunun EQUIS ile olan deneyimine ilişkin bir vaka çalışması, bu süreçte geliştirdiği üç temel yeteneği tanımlamak için açıklanmıştır. EQUIS akreditasyon bağlamına uygulanan yetenek temelli model, iyileştirmenin var olması için iki baskı olduğu sürece akredite işletme okulları için kalite iyileştirmenin sürdürülebileceğinin anlaşılmasına olanak tanımaktadır. Bunlardan birincisi, gelişme gösteren ve böylece akredite grupta kıyaslamayı yükselten diğer okullardan gelen dış baskılar diğeri ise, okul üyelerinin hem nicelik hem de nitelik açısından yenilik yapmaya ve ilerlemeye devam etmesine yönelik iç baskılarıdır. Bu iki tür baskının aynı anda var olduğu sürece, akredite okullar için sürekli iyileştirmenin sürdürülebilir olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Morgan (2011), “CPA Sınavı Başarı Oranları ile Ölçümüne Göre AACSB İşletme Okulu Akreditasyonunun Muhasebe Eğitiminin Kalitesi Üzerindeki Etkisi” (The Impact Of AACSB Business School Accreditation on Quality of Accounting

Education as Measured by CPA Exam Success Rates) adlı çalışmasında, AACSB akreditasyonu verildikten sonra zaman içerisinde bu akredite edilen işletme okullarının ortalama CPA sınavı başarı oranlarında, aynı zaman diliminde akredite olmayan işletme okullarına göre daha büyük bir gelişme gösterip göstermediğini her iki grubun sınav başarı oranlarının başlangıç seviyelerine bakılmaksızın araştırmak amaçlanmıştır. Zaman içerisinde CPA sınav başarı oranlarındaki değişimi inceleyen ilk boylamsal çalışma olma özelliğini taşıyan araştırmanın sonuçları, CPA sınavlarında başarı oranlarındaki daha büyük olumlu değişiklikler ve AACSB işletme okulu akreditasyonu arasında sistematik bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Zhao ve Ferran (2016), “Değişen Küresel Pazarda İşletme Okulu Akreditasyonu Ajansları ve Rekabetçi Stratejileri Hakkında Karşılaştırmalı Bir Çalışma” (Business School Accreditation in the Changing Global Marketplace A Comparative Study of the Agencies and Their Competitive Strategies) başlıklı araştırmalarında, başlıca uluslararası işletme akreditasyon ajanslarını tanımlamak ve karşılaştırmak suretiyle işletme akreditasyonundaki güncel eğilimleri incelemek ve bu ajansların son günlerdeki pazar genişletme stratejilerini analiz etmek amaçlanmıştır. Akreditasyonun bir lüks değil, bir gereklilik olduğuna vurgu yaparak; günümüzde yükseköğretim kurumlarının küresel güçler, teknolojik değişiklikler, öğrenci kitlesinin farklılaşan demografisi ve azalan kamu bütçeleri gibi yükseköğretimin şekillenmesinde etkili olan dış güçlerin de mevcut olduğu sürekli değişen bir ortamda faaliyet gösterdiklerine ve uluslararası arenada rekabet edebilmek için bu farklılaşan güçlere yanıt verilmesi gerektiğine değinmişlerdir. Maliyetli ve zaman alıcı olabileceğine fakat etkili bir yönetim süreci ile akreditasyon faydalarının maliyet ve potansiyel sakıncalarından baskın olabileceği gibi okulların küresel pazarda rekabetçi avantajlar yaratmaya çalıştıklarında onlara değer katabileceğini ifade etmişlerdir. İşletme okulu liderlerinin akreditasyona sahip olmak amacıyla üniversite yönetimi ve hizmet verdiği iş dünyasından güçlü destek alması, bu doğrultuda da onların işletme akreditasyonunun değeri konusunda eğitilmeleri gerektiği; üniversite misyonunun gözden geçirilmesi, misyon ve müfredatın uyumlaştırılması, işletme eğitimi ve uygulamasının entegrasyonu gibi akreditasyon ile ilgili faaliyetlere katılımları amacıyla iş liderlerinin danışma kurulunda aktif bir şekilde yer almasının pratik önerilerden olduğu da araştırmalarında ulaştıkları sonuçlardandır. Ajansların kalitenin bir göstergesi olmasına rağmen her birinde kalite vurgusu ve seviyesinin

değişebileceği gibi her okulun her akreditasyonu alamayacağını, bununla birlikte her birinin maliyetlerinde farklılaşma olduğu ve okulların doğru akreditasyonu seçmeleri gerektiği belirtilerek uygun uyuma dikkat çekilmiştir.

MacKenzie, Scherer, Wilkinson ve Solomon (2019), tarafından yapılan “AACSB Uluslararası Akreditasyon Kalite ve Değer Araştırmasının Sistemik Bir İncelemesi” (A Systematic Review of AACSB International Accreditation Quality and Value Research) adlı çalışma ile kurum, öğrenciler, öğretim üyeleri, personel ve dış paydaşlar açısından AACSB uluslararası akreditasyonunun kalitesi ve değeri üzerine yapılan 2003 ve 2017 yılları arasında yayınlanan dergi makalelerinden bilinenleri tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma bulgularından AACSB uluslararası akreditasyonunun kalitesi ve değeri açısından olumlu ve destekleyici olarak görülebileceğine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma projesinde yer alan çalışmaların çoğu pozitivist veya tarafsız bir bakış açısıyla yazılmış olduğu bulgusunun yüksek öğretim topluluğundaki işletme okulları için uzman akreditasyonunun önemi kavramına sürekli destek olduğunu ve dış paydaşlar için akreditasyonun kalitesi ve değerinin kanıtını sağladığı ulaşılan sonuçlardandır. Araştırma kapsamındaki bazı çalışmalar ise doğrudan değer ve kalite önermelerini test ederek bu iki önermeyi desteklemek için kanıt sağlamıştır. Bu bulgunun da AACSB akreditasyonundan kaynaklanan değer ve kaliteyi geliştirme açısından destekleyici olduğu belirtilmiştir. Ayrıca araştırma sonucunda gelecekte yapılacak araştırmalarda odaklanılması gereken alanlar konusunda önerilerde bulunulmuştur.

3.1.1.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

a. Tezler:

Melek (2003), genel olarak bir yükseköğretim kurumunda öğrenci beklentilerinin tespit edilmesi yoluyla öğrenci tatminini etkileyen faktörleri ortaya koymayı amaçladığı “Yükseköğretim Kurumlarında Kalite Yönetimi, Akreditasyon ve Bir Vakıf Üniversitesinde Kalite Kontrol Aracı Olarak Öğrenci Geribildiriminden Yararlanmaya Yönelik Bir Araştırma” başlıklı tez çalışmasında, öğrencilerin beklenti ve ihtiyaçlarının tespiti ile bir öğrenci tatmin ölçüm aracı geliştirmek hedeflenmiş; araştırmanın kullanılan beklenti tespiti çalışması ve elde edilen tatmin ölçüm aracı vasıtasıyla kontrol faaliyetlerini iyileştirmek, kaliteyi etkileyen faaliyetleri güvence

altına almak, kalite sisteminin sürekliliğini ve değişen şartlara uyumunu, sözleşme, vb. gerekliliklere uygunluğunu göstermek imkânına sahip olacakları ifade edilmiştir. Kalite sistemleri ve yükseköğretimde kalite konularına değinildikten sonra öğrenciden geribildirim alma sürecine temel oluşturmak üzere bir beklenti tespit anketi geliştirilerek uygulanmıştır. Beklentilerle ilgili değişkenler arasındaki ilişkiler ve önem dereceleri incelenerek, çeşitli istatistiksel analizler yardımıyla geniş bir beklenti anketinde yer alan değişkenlerin belli faktörler altında toplandığı gözlenmiştir. Böylece daha az ifadenin yer aldığı bir tatmin ölçüm aracı geliştirilerek bir yükseköğretim kurumunda öğrenci beklentilerine dayalı bir tatmin ölçüm aracı geliştirme modeli oluşturulmuştur.

Özakça (2007), “Yükseköğretimde Kalite Geliştirme: İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri için Bir Özdeğerlendirme Model Önerisi” başlıklı tez çalışmasında, İİBF’de uygulanabilecek kalite geliştirme çalışmalarını standartlar, süreçler, ölçme ve değerlendirme sistemleri ile maliyetler bakımından inceleyerek İİBF için en uygun kalite geliştirme sistem(ler)ini seçmeyi ve bu seçimin ilke ve standartları dahilinde İİBF için bir özdeğerlendirme modeli hazırlamayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, İİBF’nin kalite geliştirme çalışmalarında kullanılabilecek, akreditasyon ve dış değerlendirme kuruluşlarının genel standart ve kriterlerinin dikkate alındığı kapsamlı bir özdeğerlendirme modeli oluşturulmuştur. Söz konusu özdeğerlendirme modelinde, AACSB standartları ve süreçleri, Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliğinde belirtilen süreçler ve performans kriterlerinin yanı sıra Avrupa kalite güvence standart ve ilkeleri de göz önünde bulundurulması nedeniyle bu modele göre yapılacak özdeğerlendirme çalışmasının fakültenin vereceği karara bağlı olarak kurumsal değerlendirme, akreditasyon ve/veya kalite güvence çalışmalarında temel olarak kullanılabileceği belirtilmiştir.

Aydınalp (2011), “Almanya, Danimarka, Birleşik Krallık, Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Programlarında Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreci” adlı tez çalışmasında, Bologna sürecine dahil olan Almanya, Danimarka, Birleşik Krallık ile Avustralya ve Amerika Birleşik Devletleri’nde yükseköğretim programlarında uygulanan kalite güvence sistemlerinin inceleyerek karşılaştırmak ve Türkiye için yükseköğretim programlarında etkin bir kalite güvence sistemi önerisinde bulunmayı amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular; Almanya, Danimarka, Birleşik Krallık, Avustralya, Amerika Birleşik

Devletleri ve Türkiye’de kalite güvencesi ve akreditasyon süreçlerinin, yükseköğretim kurumları ve/ veya programlarında kalitenin geliştirilmesi ve güvenilirliğinin artırılması, kurum ya da programa mali destek sağlanması, akademik arenada saygınlık kazanılması, öğrenci hareketliliğinin sağlanabilmesi ve derece programlarının şeffaflığının artırılması gibi amaçlarla gerçekleştirildiğini göstermekle birlikte incelenen ülkelerde uygulanan kalite güvencesi ve akreditasyon süreçlerinin işleyişinde çeşitli farklılıklar olduğu da tespit edilmiştir. Ayrıca elde edilen bulgular doğrultusunda Türkiye’deki yükseköğretim programlarında dış kalite güvencesinin işleyişi konusunda eksiklikler belirlenerek bunların giderilmesi amacıyla önerilerde bulunulmuştur.

Can (2012), “Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyinin İncelenmesi” başlıklı çalışmada, Türkiye’de yükseköğretimde açık ve uzaktan eğitim alanında akreditasyon yeterlilik düzeyini öğretmen, öğrenci, yönetici, personel ve öğretim elemanlarının görüşlerine göre belirlemek ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesine yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamıştır. Nicel ve nitel veri toplama ve çözümleme tekniklerinin birlikte kullanıldığı araştırma bulgularına göre, açık ve uzaktan eğitim kurumlarının belli standartlardan uzak olduğu, bu alana yönelik yasal düzenlemelerin (akademik, yönetsel, malî) yapılması gerektiği tespit edilmiştir.

Çakmak (2020), “Amerika, Avustralya, İngiltere, Japonya ve Türkiye’de Yükseköğretim Kurum ve Programlarında Akreditasyon Süreçleri” başlıklı tez çalışması ile Amerika, Avustralya, İngiltere ve Japonya’daki yükseköğretim kurum ve programlarında uygulanan akreditasyon süreçlerini incelemek, karşılaştırmak ve Türkiye için yükseköğretim kurum ve programlarında etkin bir akreditasyon sistemi önerisinde bulunmayı amaçlamıştır. Araştırma ile elde edilen bulgular akreditasyon sisteminin araştırmaya konu olan ülkelerde yükseköğretim kurum ya da programları tarafından kullanılması, kurum ya da programın kalitesinin geliştirilmesi, kamuoyunun kuruma ya da programa olan güveninin artması, kurum ya da programa mali destek sağlanması, akademik arenada saygınlık kazanılması ve öğrenci hareketliliğinin sağlanabilmesi gibi hedefleri gerçekleştirdiğini göstermiştir. Her ülkede akreditasyon sisteminin işleyişinde farklılıklar olduğu da ulaşılan sonuçlardandır. Ayrıca, Türkiye’de yükseköğretimde akreditasyon süreci ile ilgili birtakım aksaklıklar ve eksiklikler belirlenerek bunların giderilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

b. Makaleler:

Süngü ve Bayrakçı (2010) tarafından yazılan “Bolonya Süreci Sonrası Yükseköğretimde Akreditasyon Çalışmaları” başlıklı makalede, Bolonya Süreci sonrası Avrupa’da daha da gelişen yükseköğretimde akreditasyon çalışmalarına değinilerek ülkemizdeki akreditasyon uygulamalarından örnekler verilmiş, kalite güvence sistemi konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Aktan ve Gencel (2010), “Yükseköğretimde Akreditasyon” adlı araştırmada genel olarak yükseköğretimde akreditasyon kavramı, amaçları, faydaları, akreditasyon süreci ve standartları açıklanarak dünyada yükseköğretimde akreditasyon uygulamaları anlatılmıştır. Akreditasyonun en önemli sonucunun yükseköğretim kurumunun ya da programının ülke içinde ve dışında tanınmasını sağladığı belirtilerek, akreditasyonun öz değerlendirme ve dış değerlendirmeden oluşan isteğe bağlı bir süreç olduğu, yükseköğretim sektöründe yaşanan gelişmelerin günümüzde bu sistemi gerekli hale getirdiğine değinilmiş ve akreditasyonun kaliteli bir yüksek öğretim için ciddi yararlar sağlayacak bir sistem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türel ve Altıntaş (2018) tarafından yazılan “AACSB Akreditasyonunun Faydaları ve Akreditasyon Sürecinin Güçlükleri” adlı makalede, işletme okullarının akreditasyon sürecinde atmaları gereken adımlar, akreditasyon ile elde edilecek faydalar ile süreçte karşılaşılabilecek zorluklar anlatılmıştır. Eğitimde akreditasyon ile elde edilecek başlıca fayda, kurum prosedürlerinin yazılı hale getirilmesi, öğretim üyeleri ve öğrenciler için standartlar tespit edilmesi, müfredatın güncel gelişmeler dikkate alınarak güncellenmesi ile eksik ve zayıf yönlerin analiz edilerek bu konularda gerekli adımlar atılmasını sağladığı olarak belirtilmiş, kurumun bu sayede de misyonu ve vizyonu ile uyumlu olarak yönetilebileceği ifade edilmiştir. Ayrıca çalışmada akreditasyon sürecine dair okul ile «danışman (mentor)» arasında etkin bir iletişimin olması, sürecin tüm paydaşlarca kabul edilmesi, iyi bir dokümantasyon çalışmasının yapılması ve sürecin başlangıcından itibaren üniversite desteğinin olması gibi önemli noktalara değinilmiştir.

Aslan, Yılmaz ve Kızıl (2018), akreditasyon kavramı, akreditasyon süreci, muhasebe programları akreditasyonunun tarihi, ulusal ve uluslararası akreditasyon veren kurumlar ile akreditasyonun önemi ve faydalarını açıkladıkları “Muhasebe Eğitiminde Uluslararası Akreditasyon: Çeşitleri, Kriterleri, Süreci ve Faydaları

Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışmada, araştırmanın sonuçlarının değerlendirilerek her üniversite ve programın sürece dair fayda-maliyet analizi yapmaları önerilmiştir. İşletme ve muhasebe alanında akreditasyonun birçok paydaş açısından çeşitli avantaj ve faydalarının olmasının yanı sıra akreditasyon sürecinin üniversiteler için maliyetli, zaman alıcı ve fedakârlık gerektiren bir süreç olup, birtakım maliyetlere katlanmayı, kaynakları kullanmayı, işgücü harcamayı ve çeşitli yatırımlar yapmayı gerektirdiği ifade edilmiştir. Üniversite ve programın kendine özgü bir değerlendirmede bulunarak akreditasyon sürecinin artı ve eksilerinin birlikte düşünülmesi gerektiği; akreditasyon sürecinin üniversitelerin ve programların misyonuna, vizyonuna, kültürüne ve stratejik planlamasına entegre edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Güney (2019), “Akreditasyon Sürecinde Muhasebe Eğitimi” başlıklı araştırmasında, akreditasyon kavramını açıklamak ve yükseköğretimde akreditasyon çalışmalarını ele alarak değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda yükseköğretim kurum ve programlarının hedeflerinin farklı olması uygulanan muhasebe programlarında farklılık yaratmasının akredite çalışmalarını zorlaştırdığı; dolayısıyla muhasebe eğitiminde akreditasyonun yapılabilmesi için ulusal akreditasyon standartlarının belirlenmesi, bu standartlara göre muhasebe eğitimi içinde bulunan dersler, derslerin içerikleri, öğretim elemanlarının özellikleri, öğrencilerin yeterlilikleri, yönetimin yapısı, idari personelin yeterlilik düzeyleri, fiziki alt yapı gibi niteliklerin sağlanması ve sonrasında uluslararası standartların gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Muhasebe eğitiminde kalitenin artırılması için bir akredite kurumuna, akreditasyon standartlarına ve bu konudaki çalışmalara ihtiyaç olduğu, muhasebe eğitiminde kaliteyi artırmanın akreditasyon süreci ile sağlanacağı da tespit edilmiştir.

3.1.2. Dijitalleşme ile İlgili Çalışmalar

3.1.2.1. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Coyne, Coyne ve Walker (2016), “Gelişen Teknolojiler İçin Muhasebe Müfredatının Güncellenmesine Yönelik Bir Model” (A Model to Update Accounting Curricula for Emerging Technologies) başlıklı çalışmalarında, mevcut muhasebe bilgi sistemleri dersi eğitim modelini, teknolojiye ilişkin değişiklikleri kapsayan bir modelle

karşılaştırarak, muhasebe bilgi sistemleri müfredatını modernize etmek için önerilerde bulunulmuştur. Araştırma kapsamında, muhasebecilerin bilgi sistemlerini anlamalarına yardımcı olacak temel yetkinlikler tanımlanarak, bu temel yeterliliklere odaklanmak için mevcut müfredatta muhasebecilere bilgi teknolojileri ve bilgi teknolojileri denetim rollerine aktif olarak katılabilmeleri için yeterli bilgi ve teknoloji anlayışı sağlamaya yönelik revizyonlar önerilmiştir. Bu doğrultuda, mevcut ve önerilen tüm konuların bir listesi gösterilmekte ve müfredat değişiklikleri vurgulanmaktadır. Önerilen müfredatın öğrencileri yeni ve hızla gelişen kariyerlere hazırlayacağı ifade edilmiştir.

Zhan, Her, Hu ve Du (2018), “Veri Analitiğini Lisans Muhasebe Müfredatına Entegre Etme” (Integrating Data Analytics into the Undergraduate Accounting Curriculum) başlıklı çalışmalarında, veri analitiğinin lisans muhasebe müfredatına entegrasyonu için temel stratejiler, prosedürler, içerikler ve özel pedagojiler tartışılmıştır. Dzurinin ve arkadaşlarının (2018) muhasebe programında veri analitiği konularının ne, nasıl, nerede ve ne zaman öğretilmesi gerektiğine ilişkin olarak önerdikleri veri analitiği uygulama çerçevesini takiben, ABD'deki büyük bir devlet üniversitesinde öğretim uygulamaları tanıtılarak ABD'deki bir devlet üniversitesinde veri analitiği konularını mevcut muhasebe müfredatlarına dahil etmenin bütünleştirici süreci ve faaliyetleri örneklendirilmiştir.

Dewu ve Barghathi (2019), meslekte Büyük Veri'nin ortaya çıkmasıyla birlikte muhasebe müfredatının öğrencileri muhasebe uygulayıcısı olmaları için gerekli yeterliliklerle ne ölçüde donatabildiğini araştırmayı amaçladığı “Muhasebe Müfredatı ve Büyük Verinin Ortaya Çıkışı” (The Accounting Curriculum and The Emergence of Big Data) isimli çalışmalarında, ihtiyaç duyulan yetkinlikleri ve potansiyel olarak müfredattaki eksiklikleri belirlemek üzere muhasebe profesörleri ve uygulayıcıları ile görüşmeler yapılmış, ayrıca muhasebe öğrencilerine ders notları, ders çalışmaları ve sınavlar şeklinde sağlanan öğrenme materyallerini incelemek için doküman analizi de kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, muhasebe müfredatının öğrencileri Büyük Veri Analitiği ile ilgili olarak gerekli yeterliliklerle donatmak üzere yeterli bilgiye sahip olmadığı ve muhasebe mezunlarının yeteneklerini kısıtladığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara dayalı olarak, muhasebe öğrencilerinin Büyük

Veri analitiğini işleyebilmeleri için sahip olmaları gereken gerekli yetkinlikleri içeren bir çerçeve geliştirilmiştir.

Qasim ve Kharbat (2020), “Blockchain Teknolojisi, İş Veri Analitiği ve Yapay Zekâ: Muhasebe Mesleğinde Kullanım ve Muhasebe Müfredatına Dahil Edilme Fikirleri” (Blockchain Technology, Business Data Analytics, and Artificial Intelligence: Use in the Accounting Profession and Ideas for Inclusion into the Accounting Curriculum) başlıklı çalışmalarında, muhasebe ve denetim mesleklerinde önemlerinin artması nedeniyle blockchain teknolojisi, iş veri analitiği ve yapay zekayı muhasebe müfredatına entegre etmenin gerekliliğine değinilmiştir. Muhasebe mesleğinde blockchain teknolojisi, iş veri analitiği ve yapay zeka istihdamını yansıtacak şekilde müfredatın yeniden tasarlanması için entegre bir model izlenen çalışmada, bu teknolojilerin muhasebe müfredatına dahil edilmesinin mevcut derslerin, yani müfredatın “deneyimlerinin” bir parçası olması önerilmektedir.

Mcbride ve Philippou (2020), “‘Büyük Sonuçlar Büyük Hedefler Gerektirir’: Yüksek Lisans Derslerinde Büyük Veri, Veri Analitiği ve Muhasebe” (“Big Results Require Big Ambitions”: Big Data, Data Analytics and Accounting in Masters Courses) isimli çalışmalarında, veri analitiğiyle bağlantılı muhasebe yüksek lisans derslerindeki mevcut becerilerin akademik ve profesyonel beklentilerle karşılaştırıldığında niteliksel olarak analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, Büyük Veri ve veri analitiğinin muhasebe eğitime etkisi ile ilgili mesleğin akademik beklenti ve gereksinimleri incelenerek, yüksek lisans programları şeklinde bu muhasebe eğitiminin mevcut hükümleri ile karşılaştırılmıştır. Araştırma kapsamında; Büyük Veri ve veri analitiğinin etkin kullanımı için gerekli becerilerden “sorgulama ve şüphecilik, eleştirel düşünme becerileri, anlama ve analiz etme ile sonuçları iletilme yeteneği” olarak dört tema belirlenerek bunların, nitelikli muhasebeciler olmak için eğitim ve sınavlara katılmak için mevcut mesleki gerekliliklere dahil edilip edilmediği araştırılmış, bununla birlikte bu derslerin belirlenen alanlarda eğitim verip vermediğini tespit etmek amacıyla dünya çapında sunulan yüksek lisans dersleri belirlenmiştir. Halihazırda sunulan yüksek lisans derslerine bakıldığında, akademisyenlerin önceliklendirilmesi gerektiğini önerdikleri ile öğrencilere sunulanlar arasında bir beklenti farkı olduğu tespit edilmiştir.

Woodside, Augustine, Chambers ve Mendoza (2020), muhasebe müfredatının araştırmak ve entegre muhasebe bilgi sistemleri dersleri için fırsatlar geliştirmek amacıyla “Muhasebe Analitiğinde Bütünleştirici Öğrenme ve Disiplinlerarası Bilgi Sistemleri Müfredatı Geliştirme” (Integrative Learning and Interdisciplinary Information Systems Curriculum Development in Accounting Analytics) isimli çalışmalarında, öğrencilere veri analitiği uygulamasıyla birlikte alan bilgisi geliştirme fırsatları sunan, mezunları yeni çağ işgücünde başarılı olmak için kritik bilgi, beceri ve yeteneklerle daha iyi hazırlamaya yönelik Muhasebe Analitiği alanında disiplinler arası bir müfredatın yapısı geliştirilmiştir. Araştırma, AACSB akreditasyon gerekliliklerini, muhasebe programlarının müfredat incelemesini, muhasebe analitiği dersini endüstrinin gerektirdiği becerilerle uyumlu hale getirmek için temel beceri boşluklarını ele alan resmi bir müfredat haritasını, muhasebe veri becerileri matrisini ve profesyonel fırsatları içermektedir.

Wang (2021), “Gelişen Teknolojilerin Muhasebe Müfredatına ve Muhasebe Mesleğine Etkisi” (The Impact of Emerging Technologies on Accounting Curriculum and The Accounting Profession) başlıklı çalışmada, veri analitiği müfredatı geliştirirken karşılaşılan zorlukların ve deneyimlerin tartışılması amacıyla örnek olarak DePaul Üniversitesi'ndeki veri analitiği müfredatının geliştirilmesini ele almıştır. Bir veri analitiği programının yürütülmesinin zorlu bir süreç olduğu; derslerin geliştirilmesi ve revize edilmesi, hızla değişen doğası ve hazır materyal eksikliği nedeniyle rutin olarak verilen diğer derslerle karşılaştırıldığında çok zorlayıcı olabileceğinin yanı sıra teknoloji kaynaklarının da dikkate alındığında, dersin iş uygulamalarıyla ilgili olmasını sağlamanın da zaman alıcı olabileceği gibi noktalara değinilmiştir. Bu dersleri veren öğretim üyelerinin çabaları için desteğe ve takdire ihtiyaçlarının olduğu, öğrencilerin iş operasyonlarından sorulara, verilere, analizlere ve kararlara kadar noktaları birleştirmelerine yardımcı olması amacıyla çok fazla pratik yapılması gerektiği belirtilmiştir. Muhasebe programları ile işletme mesleği arasındaki iş birliklerinin kritik önemine de dikkat çekilmiştir.

3.1.2.2. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Ciğer, Kınay ve Angı (2018), “Büyük Verinin Muhasebe Uygulamaları ve Muhasebe Eğitimi Üzerindeki Etkileri” isimli çalışmalarında, yapılandırılmamış

verilerin muhasebe alanında nasıl faydalı şekilde kullanılacağı anlatılmıştır. Büyük Veriyi verimli ve etkin bir şekilde kullanabilecek veri analitiği becerilerine sahip nitelikli bir işgücüne ihtiyaç bulunduğu, fakat yetişmiş akademisyen ve sınırlı öğretim kaynakları olmasının müfredatların yenilenmesinde engel olduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla yazılım araçlarını sunan işletmeler ile iş birliği yapılarak müfredatlara entegrasyonların yapılabilmesi, öğrencilerin veri analitiği ile ilgili seçmeli derslere ya da yan dal yapmaya yönlendirilmesinin yanı sıra akademisyenlere de bu alanda sertifika programları, seminerler gibi etkinliklerin düzenlenebileceği önerilmiştir. Ayrıca, mevcut “veri analitiği” yüksek lisans programlarının yanında sadece muhasebe ve finans uzmanlarının ihtiyaç duyacağı bilgilere yönelik “muhasebe ve veri analitiği” yüksek lisans programlarının açılması önerilmiştir.

Tekbaş (2018), dijitalleşmenin ve teknolojik gelişmelerin muhasebe mesleğine ve meslek mensuplarına etkilerini göstermeyi amaçladığı “Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleğine ve Meslek Mensuplarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma ve Yeni Bir Kavram Önerisi: Mali Mühendislik” başlıklı tez çalışmada, muhasebe meslek mensuplarının dijitalleşme ve teknolojik değişimlere kendilerini hazır hissettikleri, uyum sağlayabilecekleri ve verilen muhasebe yeterlilik eğitimlerinin gelecekte yaşanacak teknolojik gelişmelere uyumlu olmadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda muhasebe mesleğinin teknolojik gelişmeler ışığında geleceğe hazırlayacak yeni bir model olan mali mühendisliğin muhasebe meslek mensuplarınca destekleneceği sonucuna ulaşılmıştır.

Avcı (2020), “Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleğine Getirdiği Yenilikler ve Uygulamalar” başlıklı tez çalışmada, dijital/elektronik muhasebe konusunda meslek uzmanlarının görüşleri incelenerek ilgili alan yazından örneklerle konu tartışılmıştır. Araştırmaya katılan uzmanların görüşleri doğrultusunda dijital muhasebenin meslek çalışanlarının işlerini kolaylaştırdığı gibi sorumluluklarını artırdığı, Türkiye’nin dijital muhasebe konusunda yetişmiş elaman gücüne sahip olmasına karşın sektördeki tüm paydaşlar ile ülkenin genel koşulları dikkate alındığında, bu konularda ivme kazanılmasının gerekli olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca muhasebe süreçlerini etkileyecek teknolojilerin muhasebe eğitimlerinde ders programlarına yansıtılması, bununla birlikte öğrencilerin pratik bilgilerini de arttıracak etkinliklere de yönlendirilmesinin önemine değinilmiştir.

Uçoğlu (2020), yapay zekâ teknolojisinin muhasebe mesleğine ve eğitimine etkilerinin belirlenmesinin amacıyla yapılan “Yapay Zeka Teknolojisinin Muhasebe Mesleğine ve Eğitimine Etkileri” isimli araştırmasında, Amerika’daki AACSB tarafından akredite olan üniversitelerin muhasebe yüksek lisans programları incelenmiş, muhasebeci ve denetçilere yeni beceriler kazandırmak için programlarına ekledikleri dersler analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada programların içeriğinde iş/veri analitiği, yönetim/muhasebe bilgi sistemleri, büyük veri, veri madenciliği ve benzer konularda birçok dersin bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye’de meslek mensuplarınca teknolojik gelişmelere uyumun hızlı olması ve muhasebe mesleğinin dönüşüm sürecinin kısa sürede tamamlanabilmesi için üniversitelerin öncelikle lisansüstü, sonrasında lisans programlarına gerekli becerileri ve yetkinlikleri kazandıracak derslerin eklenerek müfredatların güncellenmesinin önemi vurgulanmıştır. Yapay zekâ gibi yeni teknolojilerle ilgili olarak bu şekilde, muhasebe profesyonellerinin ihtiyaçlarının karşılanarak muhasebe eğitiminin kalitesinin arttırılacağına değinilmiştir.

Yüksel ve Kayalı (2021), “Muhasebe Eğitiminde Müfredatlarının Oluşturulması ve Değiştirilmesine Etki Eden Faktörler: Türkiye Yükseköğretim Kurumları Örneği” başlıklı çalışmalarında, Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında muhasebe müfredatlarının oluşturulması, değiştirilmesi ve içeriğinin belirlenmesinde etkili olan faktörlere ilişkin genel bir durum tespiti yapılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Türkiye’de yükseköğretim kurumları muhasebe programlarında eğitim veren öğretim elemanlarının anket ile görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda muhasebe müfredatlarının oluşturulması, değiştirilmesi veya içeriğinin belirlenmesinde okulun stratejisi, misyon ve vizyonunun dikkate alınması; IAESB, IAAER, AACSB, ACBSP, EQUIS gibi kuruluşlar tarafından yayınlanan standartlar doğrultusunda, tüm paydaşların fikri alınarak mesleki bilgi, beceri, etik değerler ve sürdürülebilirlik bilinci kazandıracak şekilde ve öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlayacak etkinliklerin de yer alacak şekilde oluşturulması önerilmektedir.

İşbil, Köroğlu ve Zaif (2021), Türkiye’de muhasebe eğitimi veren 4 yıllık üniversite müfredatlarının XBRL konusunu kapsayıp kapsamadığını tespit etmek amacıyla yaptıkları “Muhasebede Dijital raporlama: XBRL ve Muhasebe Bölümü

Müfredatına Entegrasyon” (Digital Reporting in Accounting: XBRL and Integration to Accounting Department Curriculum) başlıklı araştırmalarında 13 üniversitenin muhasebe öğretim programlarının ders içeriklerini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda programlardaki derslerin XBRL ile ilgili bilgileri içermediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte çalışma kapsamında giriş derslerinde XBRL ile ilgili kısa bilgilerin verilmesi, üst sınıf derslerinde ise XBRL'nin daha detaylı bir boyutta ele alınması şeklinde zorunlu derslerde XBRL'nin mevcut müfredata entegre edilebileceğine dair önerilerde bulunulmuştur.

3.2. MUHASEBE EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, önemi, kapsamı ve modeli gibi araştırmaya dair bilgiler açıklanmıştır. Bölümün devamında, AACSB, ACBSP, IACBE ve EFMD (EQUIS) tarafından akredite olan “muhasebe” ile ilgili lisans programları ile Türkiye’de akredite olmayan “Muhasebe ve Finans Yönetimi” ve “İşletme” lisans programları müfredatlarının incelenmesi sonucu, hem genel olarak dijital içerikli derslerin hem de dijital dönüşümde muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli derslerin programlardaki mevcut durumu gösterilmiş, ülkemizdeki “Muhasebe ve Finans Yönetimi” ile “İşletme” programlarının da dijital içerikli dersler bakımından karşılaştırılması yapılmıştır. Sonrasında da elde edilen bulgulara yönelik olarak sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

3.2.1. Araştırmanın Amacı

Dijital dönüşümünde akıllı sistemlerin, birçok mesleğin görev tanımlamasında değişiklikler meydana getirmesi ve mezunlardan beklentilerin de bu doğrultuda şekillenmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Muhasebe mesleğinin de bu dönüşümün etkisiyle yeni isimler ile devam edeceği ön görülmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır: “Muhasebe Veri Stratejisti” (Serçemeli, 2018: 383), “Mali Mühendis” (Tekbaş, 2018: 55; Kablan, 2018: 1568), “Finansal (Muhasebe) Veri Bilimcisi” (Erturan ve Ergin, 2018: 162), “Muhasebe Mühendisi” (Erdoğan, 2019: 832). Dolayısıyla değişen dünyada nitelikli mezunlar verebilmek; iş süreçlerindeki yaşanan değişikliklere kolay uyum sağlayabilen, güncel işgücü ihtiyaçlarına cevap verebilen

bilgi ve becerileri kazanmış donanımlı meslek elemanları yetiştirmek kaliteli bir muhasebe eğitimi ile mümkündür.

Yükseköğretimde artan kalite beklentilerini karşılamak noktasında her geçen gün önemi artan akreditasyon, ilk olarak ABD’nde ortaya çıkmış ve sonrasında diğer ülkelerde de uygulanmaya başlayarak yükseköğretimde önemli bir kalite güvence uygulaması olarak yaygınlaşmıştır. Eğitim kurumunun gönüllülük esasına dayalı olarak dahil olduğu, kurum içi ve kurum dışı değerlendirilme süreçlerinden oluşan, akreditasyon kuruluşlarınca belirlenen belirli standartların karşılandığının güvencesinin verildiği, yükseköğretim kurumları arasında hareketlilik ile iş birliğine imkân veren ve devamlılık arz eden bir süreçtir.

Dünyada işletme okullarını akredite eden birçok akreditasyon kurumu mevcuttur. Bu akreditasyon kuruluşlarından AACSB, ACBSP, IACBE, ABD merkezli; EQUIS, Avrupa merkezli kuruluşlardır. Bunlardan AACSB, ACBSP ve IACBE’nin işletme lisans programları akreditasyonunun yanı sıra muhasebe lisans programları akreditasyonu da bulunurken EFMD ise, EQUIS tarafından sunulan program akreditasyonudur. Ülkemizde, yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin ulusal ve uluslararası kalite standartlarına göre değerlendirmeler yapmak, iç ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerini yürütmek amacıyla Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) oluşturulmuştur (<https://yokak.gov.tr/hakkinda>, Erişim Tarihi: 23.05.2021). Ulusal akreditasyon kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve uluslararası akreditasyon kuruluşlarının tanınması süreci YÖKAK tarafından belirlenen ilke ve ölçütler doğrultusunda yürütülmektedir (https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/GenelDegerlendirme20152019.pdf, Erişim Tarihi: 23.05.2021).

Muhasebe eğitiminde akreditasyon, nitelikli mezunların verilmesinde büyük katkıları olan uygun birçok koşulun eğitim kurumlarında sağlanması ve sürdürülmesinin yanı sıra program müfredatlarında da güncelliğinin sürdürülmesinde etkili olan bir uygulamadır. Muhasebe eğitiminin kalitesine etki eden unsurlardan biri olan program müfredatları; muhasebe program akreditasyonu veren AACSB, ACBSP, IACBE ile EFMD program akreditasyonunun standartları, ilkeleri ve kriterleri kapsamında değerlendirilen ortak konulardan biridir. Söz konusu akreditasyon standartları incelendiğinde, program müfredatlarında teknoloji vurgusu ve

müfredatların güncelliğine dair ifadeler akreditasyon kuruluşlarınca dikkate alınan ortak konular olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu doğrultuda yapılan araştırma ile akredite olan ve akredite olmayan programlardaki müfredatların hem genel olarak dijital içerikli dersler bakımından hem de dijital dönüşümde muhasebe mesleğinin değişen rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli dersler bakımından incelenerek, yükseköğretimde verilen muhasebe eğitiminin dijitalleşme açısından mevcut durumunu göstermek ve akreditasyonun program müfredatlarına etkisi hakkında fikir edinmek amaçlanmıştır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmak istenmiştir:

1. Akredite olan ve akredite olmayan lisans programlarında verilen muhasebe eğitiminin dijital içerikli dersler bakımından mevcut durumu nedir?
2. Muhasebe eğitiminde akreditasyonun, dijital dönüşümde lisans program müfredatlarına etkisi nasıldır?
3. Lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitiminde yeni dijital teknolojilere yönelik dersler nelerdir?
4. Akredite olan ve akredite olmayan lisans programlarında verilen muhasebe eğitiminin, muhasebe mesleğinin dijital dönüşümde değişen rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital dersler bakımından mevcut durumu nedir?
5. Türkiye’de “Muhasebe ve Finans Yönetimi” ile “İşletme” lisans programlarının dijital içerikli dersler bakımından farklılıkları nelerdir?

3.2.2. Araştırmanın Önemi

Eğitimde kalitenin her geçen gün öneminin daha da arttığı, sürekli gelişen teknolojilerin etkisiyle farklılaşan iş süreçlerinin mezunlardan teorik bilgilerden ziyade yeni beceriler ve yetkinlik beklentilerini öncelikli hale getirdiği günümüzde yükseköğretimde akreditasyon, eğitim kalitesinin güvence altına alındığı devamlılık arz eden bir süreçtir.

Literatür incelendiğinde, yurt dışında işletme ve muhasebe eğitimlerinde akreditasyona yönelik araştırmaların sayısının ve çeşitliliğinin ülkemize göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Ülkemizde muhasebe eğitiminde akreditasyona yönelik

Çalışmaların az sayıda olmakla birlikte bu çalışmalar daha çok muhasebe eğitiminde akreditasyon sürecinin anlaşılmasına yonelikler. Bu noktada yapılan araştırma, muhasebe eğitiminde akreditasyonun daha iyi anlaşılması ve dijital dnşmde muhasebe eğitimi akreditasyonunun lisans program mfredatlarındaki etkisini göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Araştırma, akredite olan ve akredite olmayan programlardaki müfredatların incelenmesi sonucu; yükseköğretimde verilen muhasebe eğitiminin genel olarak programlardaki dijital içerikli dersler bakımından mevcut durumunu göstermesinin yanı sıra dijital dönüşümün etkisiyle muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli dersler bakımından da mevcut durumunu göstermeyi amaçlamaktadır. Ayrıca araştırma ile ülkemizde yükseköğretimde muhasebe eğitiminin verildiği muhasebe ve finans yönetimi lisans programları ile işletme lisans programlarının da dijital içerikli dersler bakımından karşılaştırılması yapılmıştır. Bunlarla birlikte, günümüzde muhasebe eğitiminde yeni dijital teknolojilere yönelik bilgi ve becerilerin geliştirilmesine katkısı olabilecek derslerin de neler olduğu hakkında da fikir verecektir.

3.2.3. Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın birinci aşamasında; akredite muhasebe programlarının belirlenmesi amacıyla literatürde en çok adı geçen, işletme okullarını akredite eden akreditasyon kuruluşları belirlenmiştir. Bunlardan ABD merkezli AACSB, ACBSP, IACBE; Avrupa merkezli EFMD (EQUIS) tarafından akredite edilen muhasebe programlarının tamamının müfredatları incelenmek istenmiş fakat resmî web sayfalarına ve müfredatlarına ulaşılabilen 254 akredite “Muhasebe” lisans programı araştırma kapsamında değerlendirilebilmiştir. Akredite olmayan muhasebe programları olarak ise ülkemizdeki akredite olmayan muhasebe lisans programları belirlenmiş fakat akredite programlara göre sayısının az olması nedeniyle işletme lisans programlarının da araştırmaya dahil edilmesi düşünülmüştür. Dolayısıyla 13 tanesi “Muhasebe ve Finans Yönetimi” programı, 24 tanesi ise “İşletme” programı olmak üzere toplam 37 adet akredite olmayan programın müfredatları araştırma kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırma amacı doğrultusunda da müfredatlarına ulaşılabilen akredite olan ve akredite olmayan programların müfredatları dijital içerikli

dersler bakımından incelenmiş, dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranları tespit edilmiş, elde edilen bulgular doğrultusunda karşılaştırılması yapılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında; akredite olan muhasebe lisans programları ve akredite olmayan muhasebe ve finans yönetimi ile işletme lisans programlarının müfredatlarında, muhasebe mesleğinin değişen rollerine yönelik olarak mezunların ihtiyacı olacağı düşünülen veri odaklı; doğrudan muhasebe alanına ve iş süreçlerine özgü veriye dayalı çeşitli beceriler kazandırmaya yönelik dijital içerikli derslerin neler olduğu ve bulunma oranları tespit edilmiş, elde edilen bulgular doğrultusunda karşılaştırılması yapılmıştır.

Araştırmanın üçüncü aşamasında ise; ülkemizde muhasebe eğitimi verilen muhasebe ve finans yönetimi ile işletme lisans programlarının müfredatlarında bulunan dijital içerikli dersler bakımından karşılaştırılması yapılmıştır.

3.2.4. Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma modeli olup, doküman analizi tekniği ile akredite olan ve akredite olmayan muhasebe lisans programları müfredatları incelenerek veriler toplanmıştır.

Nitel araştırma, “insanın kendi sırlarını çözmek ve kendi çabasıyla biçimlendirdiği toplumsal sistemlerin derinliklerini keşfetmek üzere geliştirdiği bilgi üretme yollarından birisi” şeklinde tanımlanabilir (Özdemir, 2010: 326). Dünyanın sosyal yönü ile ilgilenen nitel araştırmada, evrensel genellemelerden ziyade araştırma sonuçlarının sınırlandırılması ve farklı durumlara uyarlanabilen, tekrarlanabilen genellemelere ulaşılması amaçlanmaktadır. “Niçin, nasıl ve ne şekilde” gibi soyut sorulara cevap aranan nitel araştırmalarda; kişilerin kanaatleri, tecrübeleri, algıları ve duyguları gibi sübjektif veriler analiz edilmekte, olay ve olgulara ilişkin anlamlar oluşturma çabası söz konusudur. (Baltacı, 2019: 382-383).

Doküman analizi; anlam çıkarmak, araştırılan konu ile ilgili bir anlayış oluşturmak, ampirik bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesini ve yorumlanmasını gerektiren, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir (Corbin & Strauss, 2008’den aktaran Kırıl, 2020: 173).

Toplanan veriler içerik analizi yöntemine göre analiz edilmiştir. İçerik analizi, “sosyoloji, kriminoloji, psikoloji, eğitim, işletme, gazetecilik, sanat ve politik bilimler

gibi çok çeşitli disiplinlerde kullanılmaktadır” (Bogdan ve Biklen, 2007’den aktaran Berg ve Lune, 2016: 345). Nitel veri analiz türleri içerisinde en çok tercih edilen yöntemlerden biri olan ve tümdengelimci bir yol takip edilen içerik analizi, ağırlıklı olarak yazılı ve görsel verilerin analizinde kullanılmaktadır (Silverman, 2001’den aktaran Özdemir, 2010: 335).

3.2.5. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında akredite olan muhasebe lisans programlarına ilişkin veri toplayabilmek amacıyla AACSB, ACBSP, IACBE ve EFMD (EQUIS) akreditasyon kurumlarının resmî web sitelerinden muhasebe programı akreditasyonuna sahip olan üniversitelere ulaşılmıştır. Bunlardan 189 üniversiteye AACSB, 106 üniversiteye ACBSP, 9 üniversiteye IACBE muhasebe program akreditasyonu; 4 üniversitenin ise muhasebe lisans programının EFMD (EQUIS) tarafından program akreditasyonu verildiği tespit edilmiştir. Akredite muhasebe lisans programı bulunan toplam **308 üniversiteden** bazı üniversitelerin web sayfalarında ders planı ya da katalogları bulunamadığı, bazı üniversitelerin web sayfalarına ulaşamadığı ve bir üniversitenin ise yüksek lisans muhasebe programı akredite edildiği (EFMD akredite programında) için verileri alınamamıştır. Üniversitelerin resmî web sitelerinde yer alan akademik kataloglar, ders planları ve ders bilgi paketleri incelenerek **veri elde edilen okul sayısı 202’dir**. Bu üniversitelerde bulunan 193 “Muhasebe” lisans programının yanı sıra belirli alanlarda konsantrasyon gibi seçenekli programlar da çalışmaya dahil edilerek toplam **254 akredite programının** dersleri incelenmiştir.

Akredite olmayan lisans programlarına ilişkin veriler ülkemizdeki üniversitelerin lisans programlarından alınmıştır. Yükseköğretim Kurulu’nun Yükseköğretim Program Atlası’nda yapılan taramada ülkemizde 16 üniversitede muhasebe ile ilgili lisans programı bulunduğu görülmüştür. Bu programların 15 üniversitede “Muhasebe ve Finans Yönetimi”, bir üniversitede ise “Muhasebe ve Denetim” olarak yer aldığı tespit edilmiştir. Bunlardan bir tanesi ACCA (Association of Chartered Certified Accountants- Fermanlı Ruhsatlı Muhasebeciler Birliği) akreditasyonu bulunduğu, iki üniversitenin de müfredatına ulaşamadığı için verileri alınamamıştır. Fakat, verilerini aldığımız muhasebe lisans programı sayısının az olması ve ülkemizde muhasebe eğitiminin lisans düzeyinde büyük ölçüde işletme bölümlerinde verilmesi (Aktaş ve Kargın, 2013: 69) göz önünde bulundurularak

işletme programlarından da araştırmaya dahil edilmiştir. Bu doğrultuda, Yükseköğretim Kurulu'nun Yükseköğretim Program Atlası'nda yapılan tarama ile tespit edilen işletme programı bulunan 97 adet İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, eski ve yeni kurulan üniversiteler arasında veri seçimine yönelik dengeli dağılım elde edebilmek amacıyla, üniversitelerin kuruluş yıllarına göre dört gruba ayırıp, her bir grubun %25'i oranında işletme programı araştırmaya dahil edilmiştir. Dolayısıyla, üniversitelerin resmî web sitelerinin incelenmesi sonucunda, 13 tanesi "Muhasebe ve Finans Yönetimi" programı, 24 tanesi ise "İşletme" programı olmak üzere toplam **37 akredite olmayan programın** dersleri incelenmiştir.

Araştırma kapsamına giren okulların lisans programları müfredatında ders içerikleri incelenerek dijital içerikli ve dijital içerik kapsamında sayılabilecek olan dersler alınmıştır. Bazı programlarda, ders planlarında isim olarak belirtilmesine rağmen içeriğine ulaşamayan fakat isim olarak dijital içerikli olduğu düşünülen dersler de değerlendirmeye alınmıştır. Müfredatların bazılarında ise açık seçmeli ders ya da serbest seçmeli ders grubu olarak belirtilen öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda alabilecekleri dersler kredi olarak ders planlarında belirtilip, isim olarak belirtilmemesi nedeniyle alınamamış fakat net olan planlarda bu derslerden de dijital içerikli olanlar alınmıştır. Dolayısıyla belli olmayan bu ders grubunda da dijital içerikli ders olabilir.

Ders içeriklerinde yer alan şu kavramlara dikkat edilerek veri seçimi yapılmıştır:

- Yazılım - Analitik beceri - Veri tabanı
- WRDS Wharton araştırma veri hizmeti - Temel veri analitiği araçları
- Bulut bilişim - Ağ yönetimi - Kelime işlemci
- Veri analizi - Görselleştirme - Simülasyon
- Modelleme - Sanal
- İş bilgi sistemleri için Excel - EDP sistemleri
- Bilgisayar programlama - Elektronik tablolar
- İleri Excel, analitik - Bilgi teknolojisi - Veri madenciliği
- Ağlar, telekomünikasyon, güvenlik -Dijital
- İnteraktif, uygulama geliştirme - Veri sorgulama aracı (SQL)
- Uygulama programı arabirimleri (API) - IS geliştirme
- Programlama, algoritma tasarımı -E-ticaret, çevrimiçi teknolojiler
- Bilgisayar modelleme - Veri modelleme - EDP kontrol sistemleri

- Elektronik tablo, işletim sistemi - Bilgi sistemi - Bilgisayar ağları
- Web sitesi tasarımı -Veri iletişimi kavramları
- Kullanıcı ara yüzü - Veri analitiği -Veri tabanı tasarımı
- Algoritma tasarımı - Ağların işletilmesi - Bilgi teknolojileri
- Sanal - İleri Excel - EDP tabanlı muhasebe sistemleri
- Bilgisayar programlama... gibi kavramlar

3.2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, verilerine ulaşılabilen; AACSB, ACBSP, IACBE ve EFMD (EQUIS) tarafından akredite edilen muhasebe lisans programları ile Türkiye’de muhasebe ve finans yönetimi lisans programları ve belirli oranda araştırmaya dahil edilen işletme lisans programları ile sınırlı tutulmuştur. Akredite olmayan muhasebe ve finans yönetimi programlarının ülkemizde az olması, araştırmanın diğer kısıtını oluşturmaktadır.

Veri toplanan üniversitelerin küçük bir kısmında, web sayfalarında yer alan ders planları ile içeriklerinde seçmeli-zorunlu ders ayrımının olmamasından ötürü incelenmek istenen program sayısının azalmaması düşüncesiyle bu programların da araştırmaya dahil edilmesi, analizlerde derslerin seçmeli ve zorunlu ders ayrımı yapılmadan değerlendirilmesine neden olmuştur.

Araştırma kapsamında incelenen ders içeriklerinin, bazı üniversitelerde detaylı ve açıklayıcı bir şekilde bulunurken bazı üniversitelerde çok kısa olması nedeniyle araştırma beyan edilen bu bilgiler ile sınırlıdır.

3.3. ARAŞTIRMA BULGULARI

3.3.1. AKREDİTE OLAN VE AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLARDAKİ DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

3.3.1.1. Akredite Olan Muhasebe Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular

Araştırma kapsamında ilgili üniversitelerin müfredatlarının incelenmesi sonucunda akredite olan programlarda dijital içerikli ve dijital içerik kapsamında

sayılabilecek toplam 975 adet ders tespit edilmiştir. Araştırma sonucunun daha kolay yorumlanabilmesi amacıyla ağırlıklı olarak isimleri olmak üzere içeriklerindeki konu yoğunluğu da göz önünde bulundurularak bu dersler gruplandırılmış ve toplam 14 adet ders grubu elde edilmiştir. Bu ders grupları ve gruplara dahil edilen ders sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 12: Akredite Programlarda Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları

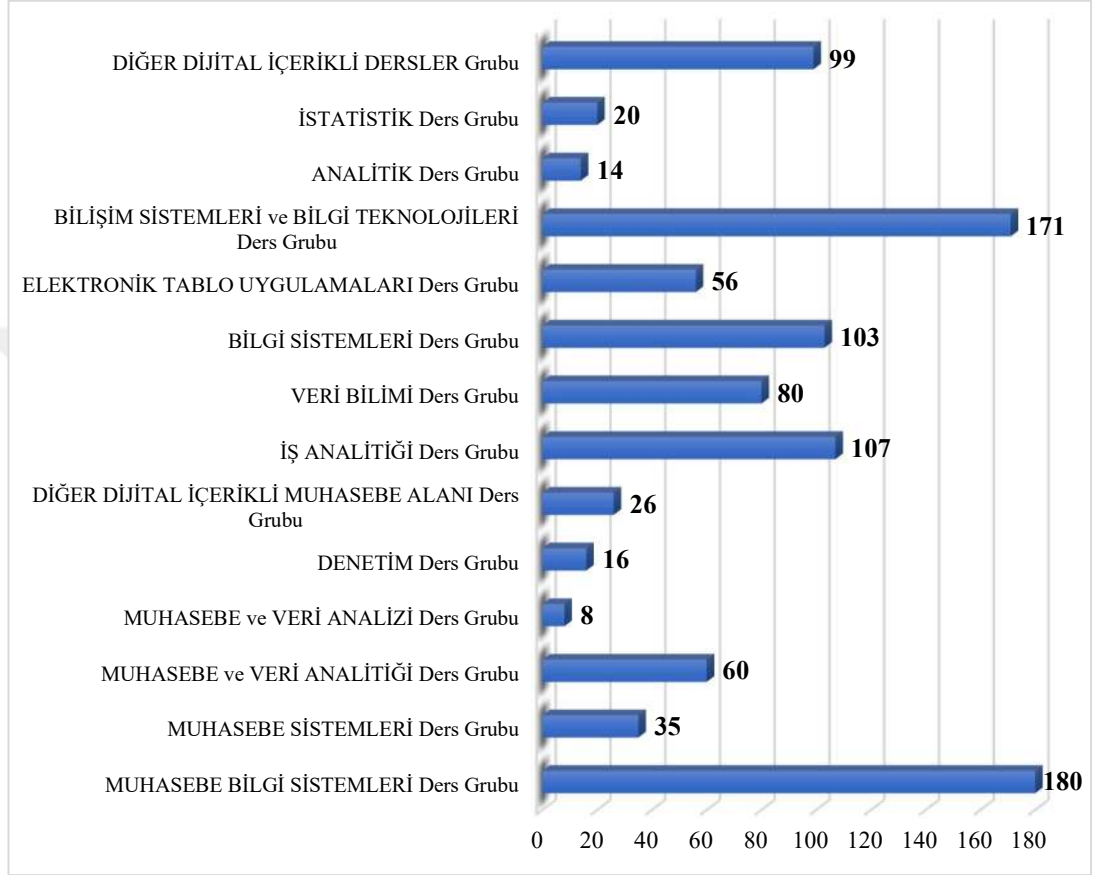
	Grup Adı	f
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	180
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	35
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	60
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	8
5.	DENETİM Ders Grubu	16
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	26
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	107
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	80
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	103
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	56
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	171
12.	ANALİTİK Ders Grubu	14
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	20
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	99
	Toplam Ders Sayısı:	975

Bazı dersler hem içerik hem de isim açısından bakıldığında birden fazla gruba dahil edilebilme durumu mevcut olduğu için gruplandırmada ders adı ve içerik yoğunluğu dikkate alınmıştır. Örneğin; “Bilgi Teknolojisi ve Veri Uygulamaları” dersi hem “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri” hem de “Veri Bilimi” grubuna dahil edilebilirdi. Fakat yapılan incelemede “Veri Bilimi” ders grubuna dahil edilmesi uygun bulunmuştur. Bununla birlikte içeriği bakımından benzer konuları olmasına rağmen “muhasabe sistemleri” ve “muhasabe bilgi sistemleri” ile ilgili dersler de içerik açısından tek bir grupta değerlendirmek yerine isim olarak farklılığı göz önünde bulundurularak ayrı gruplandırma yapılmıştır.

Denetim ve istatistik ile ilgili derslerin programlarda yaygın olduğu fakat dijital içeriği bulunanların sayıca az olduğu görülmektedir. Dolayısıyla içerik açısından

dijital bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik vurgusu olanların dikkate alınarak oluşturulduğu “Denetim Ders Grubu”nda 16 ders, “İstatistik Ders Grubu”nda ise 20 ders değerlendirmeye alınabilmektedir.

Grafik 1: Akredite Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı

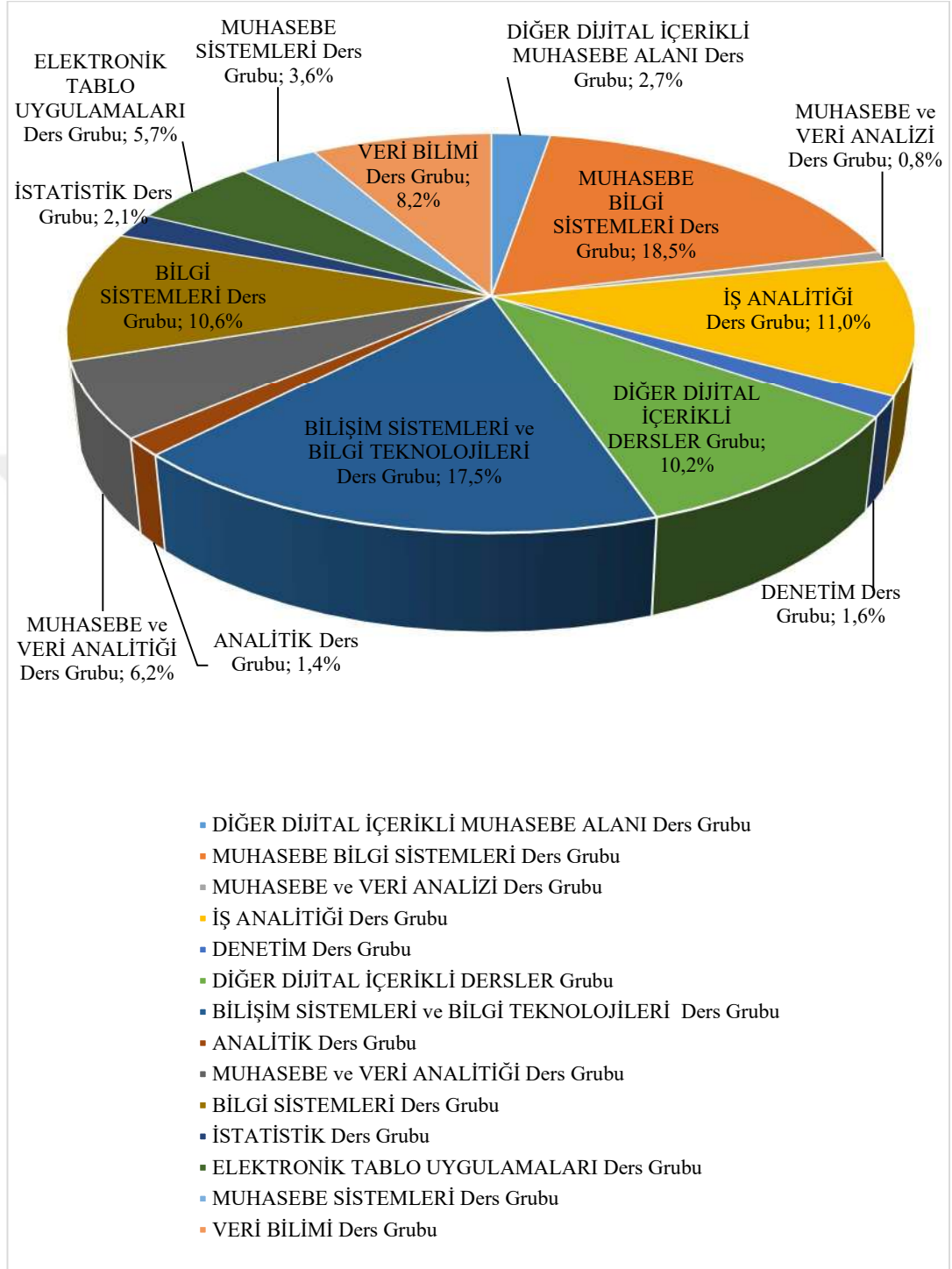
Tablo 13: Akredite Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	18,5%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	3,6%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	6,2%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,8%
5.	DENETİM Ders Grubu	1,6%
6.	DIĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	2,7%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	11,0%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	8,2%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	10,6%

10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	5,7%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	17,5%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	1,4%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	2,1%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	10,2%

Akredite 254 programda bulunan dijital içerikli 975 adet dersin kendi aralarındaki dağılım oranları Tablo 13’de gösterilmiştir. Tablo 13’de görüldüğü üzere, %18,5 oranı ile “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ve %17,5 oranı ile “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu” en yaygın olan derslerdir. Bu iki ders grubundan sonra %11,0 oranında “İş Analitiği Ders Grubu”, %10,6 oranında “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile %10,2 oranında da oluşturulan gruplara dahil edilemeyen dijital içeriği olan çeşitli derslerden oluşan “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” karşımıza çıkmaktadır. “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu”nda bulunan dersler ile içerik bakımından benzer olan fakat isim olarak ayrı gruplarda değerlendirilen “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na ait derslerin toplam dijital içerikli dersler içerisindeki payı %3,6’dır. “Muhasebe Bilgi Sistemleri” ve “Muhasebe Sistemleri” grupları dışında, doğrudan muhasebe alanına özgü dijital içeriği bulunan derslerden oluşan “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu” %6,2 oranında, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” %0,8 oranında, “Denetim Ders Grubu” %1,6 oranında ve %2,7 oranında da “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu” akredite programlarda tespit edilen dijital içerikli dersler içerisinde belirlenmiştir. Bunların dışında “Veri Bilimi Ders Grubu” %8,2 oranında, “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” %5,7 oranında, “İstatistik Ders Grubu” %2,1 oranında ve “Analitik Ders Grubu”nun da payı %1,4 oranında tespit edilmiştir.

Grafik 2: Akredite Programlarda Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

Özetle, akredite 254 programda bulunan dijital içerikli 975 dersin kendi aralarındaki dağılımına bakıldığında, en büyük payın %18,5 oran ile “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu”na, en küçük payın ise %0,8 oran ile “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”na ait olduğu görülmektedir.

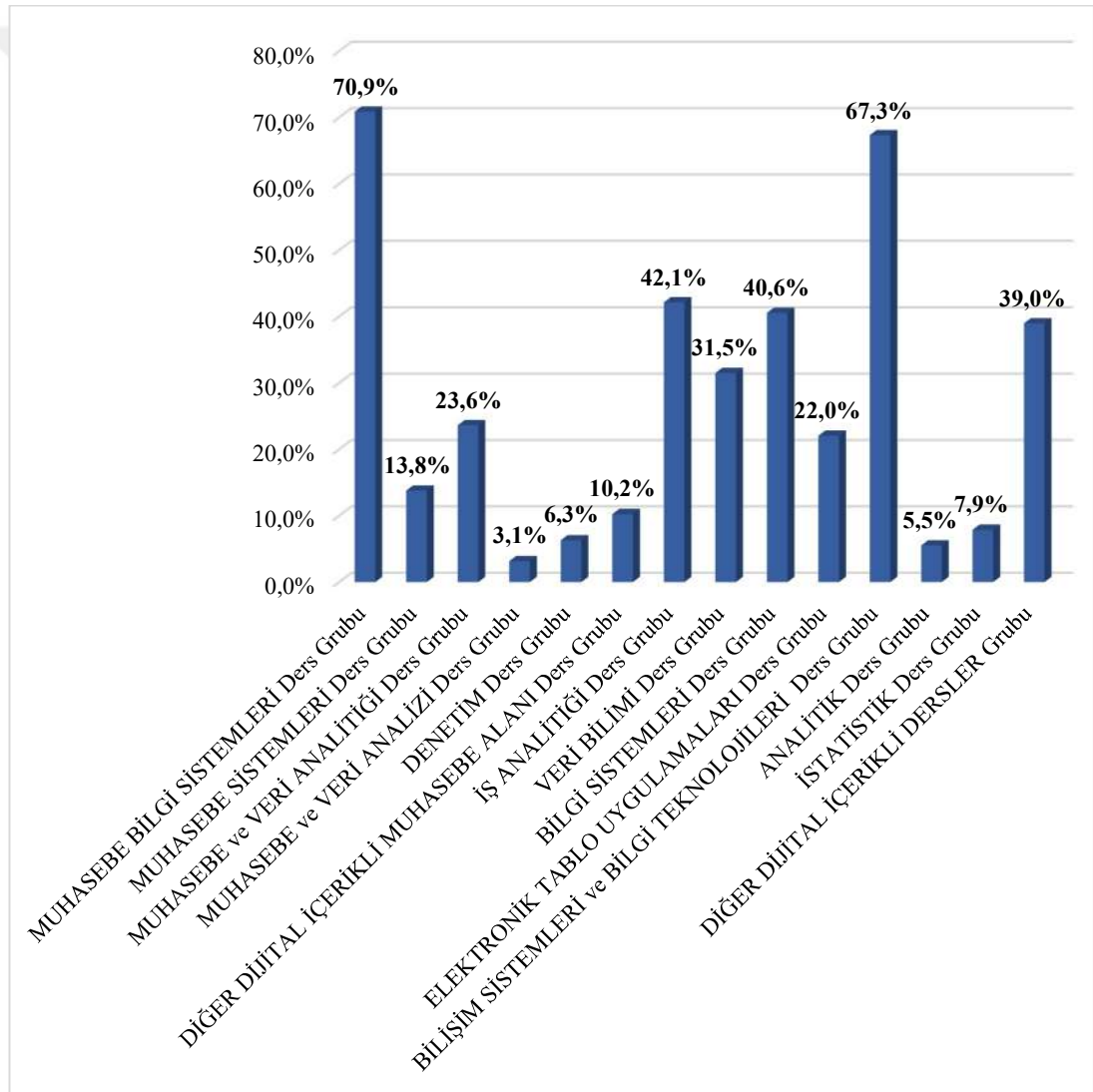
Tablo 14: Akredite Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	70,9%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	13,8%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	23,6%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	3,1%
5.	DENETİM Ders Grubu	6,3%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	10,2%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	42,1%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	31,5%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	40,6%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	22,0%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	67,3%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	5,5%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	7,9%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	39,0%

Akredite 254 programda bulunan dijital içerikli 975 adet dersin programlardaki dağılım oranları Tablo 14’de gösterilmiştir. Akredite programların %70,9’unda “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile %13,8’inde “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na ait olmak üzere toplam programların %84,7’sinde, muhasebe bilgi sistemi kavramları ve uygulamaları; muhasebe alanına dair bilgi teknolojileri, yazılımları, iş süreçleri, bilgisayar uygulamaları gibi benzer içeriklere sahip muhasebe bilgi sistemlerini kapsayan dersler tespit edilmiştir. Veri analitiği ve veri analizi konularına çeşitli derslerde de yer verilmesinin yanı sıra programların %23,6’sında “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, %3,1’inde de “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”nu oluşturan doğrudan muhasebede veri analitiği ve veri analizine ilişkin bilgi ve becerileri kapsayan konu yoğunlukları olan dersler bulunmaktadır. Programlarda denetim ile ilgili dersler yaygın olarak görülmüştür. Fakat içeriklerine göre değerlendirildiğinde dijital içeriğe sahip olanların oluşturduğu “Denetim Ders Grubu”na ait derslerin programların %6,3’ünde yer aldığı görülmektedir. Bunların dışında, doğrudan muhasebe alanına özgü dijital içeriği bulunan çeşitli derslerin oluşturduğu “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”, programların %10,2’sinde yer almaktadır. Programların %67,3’ünde “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu”, %40,6’sında “Bilgi Sistemleri Ders Grubu”, %22’sinde ise

“Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu”na ait derslerin bulunduğu tespit edilmiştir. İstatistik derslerinin de içeriklerindeki dijital konu yoğunluğuna dayalı olarak oluşturulan “İstatistik Ders Grubu” programların %7,9’unda bulunmaktadır. Programların %42,1’inde “İş Analitiği Ders Grubu”, %5,5’inde “Analitik Ders Grubu”, %31,5’inde “Veri Bilimi Ders Grubu” ve oluşturulan gruplara isim ve içerik olarak dahil edilemeyen fakat dijital içeriği bulunan çeşitli derslerden oluşan “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”na ait derslerin ise programların %39,0’unda bulunduğu tespit edilmiştir.

Grafik 3: Akredite Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Akredite olan 254 muhasebe ile ilgili lisans programının müfredatlarında tespit edilen dijital içerikli 975 dersin, programlarda bulunma oranının gösterildiği Grafik 3’de en büyük oranın %70,9 ile “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” na ait olduğu, en düşük oranın ise %3,1 ile “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” na ait olduğu görülmektedir.

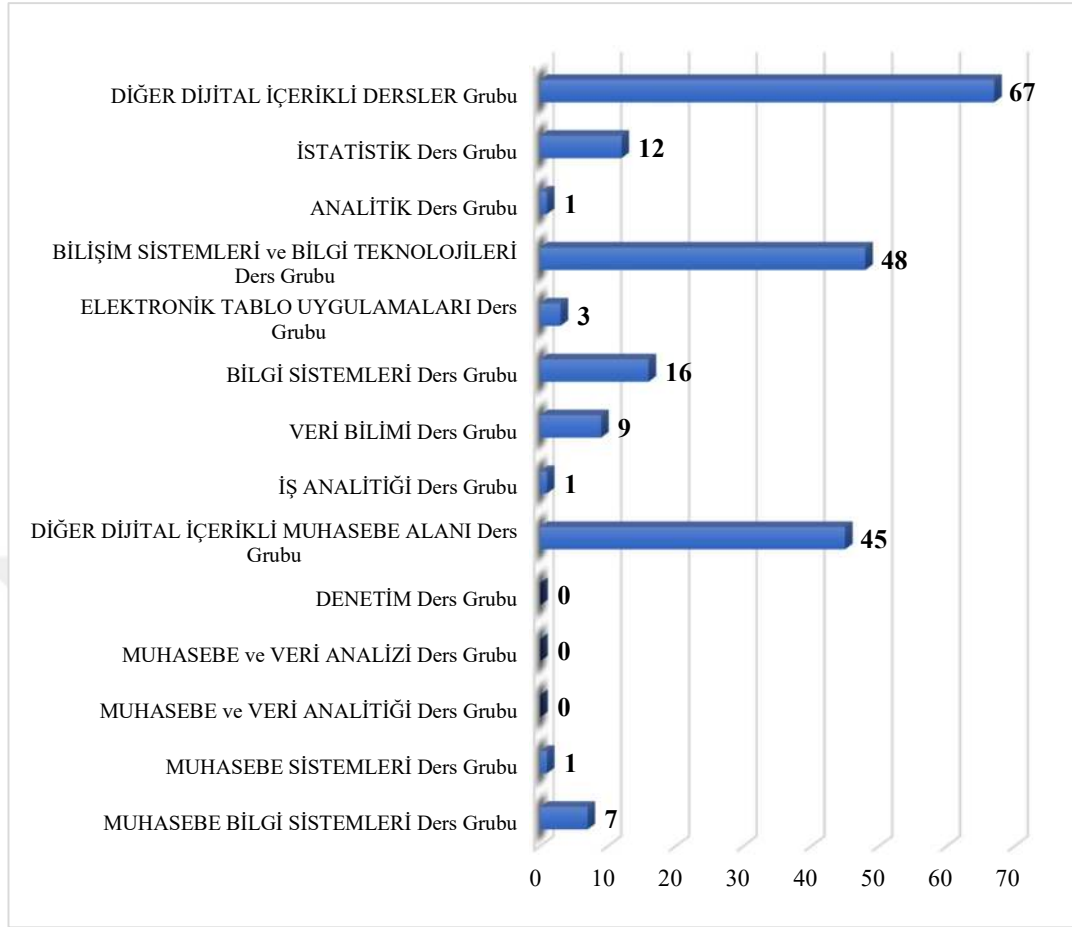
3.3.1.2. Akredite Olmayan Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular

Verilerine ulaşılabilen ülkemizde akredite olmayan programların müfredatlarının incelenmesi sonucunda dijital içerikli ve dijital içerik kapsamında sayılabilecek toplam 210 adet ders olduğu tespit edilmiştir. Bu dersler de akredite programların derslerinde olduğu gibi araştırma sonucunun kolay yorumlanabilmesi amacıyla ağırlıklı olarak isimleri olmak üzere içeriklerindeki konu yoğunluğu da göz önünde bulundurularak gruplandırılmış ve akredite programlarda olduğu gibi 14 adet ders grubunda değerlendirilmiştir. Bu ders grupları ve gruplara dahil edilen ders sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 15: Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları

	Grup Adı	f
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	7
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	1
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0
5.	DENETİM Ders Grubu	0
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	45
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	1
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	9
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	16
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	3
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	48
12.	ANALİTİK Ders Grubu	1
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	12
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	67
	Toplam Ders Sayısı:	210

Grafik 4: Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı

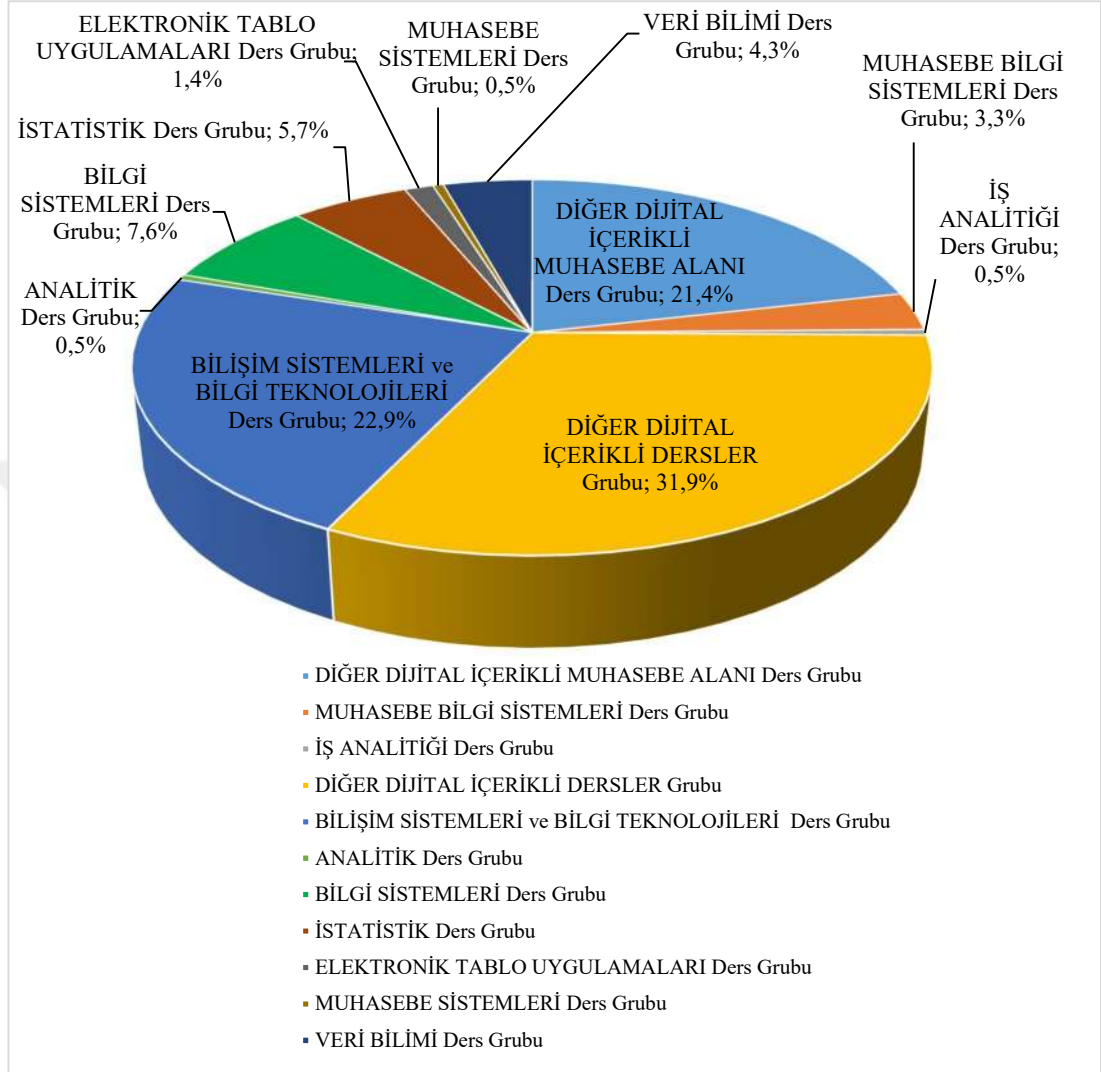
Tablo 16: Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	3,3%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	0,5%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	21,4%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,5%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	4,3%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	7,6%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	1,4%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	22,9%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	0,5%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	5,7%

14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	31,9%
-----	--------------------------------------	-------

Türkiye’de akredite olmayan, 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı ve 24 tanesi işletme programı olmak üzere toplam 37 adet lisans programında bulunan 210 adet dijital içerikli dersin kendi aralarındaki dağılım oranları Tablo 16’da gösterilmiştir. Tablo 16’da görüldüğü üzere, %31,9 oranı ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” başta olmak üzere %22,9 oranı ile “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu”, %21,4 oranı ile “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu” tespit edilen toplam 210 adet dijital içerikli dersin içerisinde yaygın olan derslerdir. “Bilgi Sistemleri Ders Grubu”nun %7,6, “Veri Bilimi Ders Grubu”nun %4,3, “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu”nun %1,4, “İstatistik Ders Grubu”nun ise %5,7 oranlarında payları olduğu tespit edilmiştir. “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”na dahil edilen derslerin paylarının %0,5 olduğu görülmektedir. Akredite olmayan programlarda “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu”na dahil edilecek dijital içerikli derslere rastlanmadığı için tespit edilen 210 dersin içerisinde bu grupların payı bulunmamaktadır.

Grafik 5: Akredite Olmayan Programlarda Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

Akredite olmayan programlarda bulunan dijital içerikli derslerin kendi aralarındaki dağılımına bakıldığında en büyük oranın %31,9 ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” na ait olduğu, “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”nun ise %0,5 oranlarıyla en küçük payları olan ders grupları olduğu görülmektedir. Ülkemizde incelenen akredite olmayan programlarda “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu”na dahil edilecek dijital içerikli dersler bulunmadığı için Grafik 5’ te bu üç gruba yer verilememiştir.

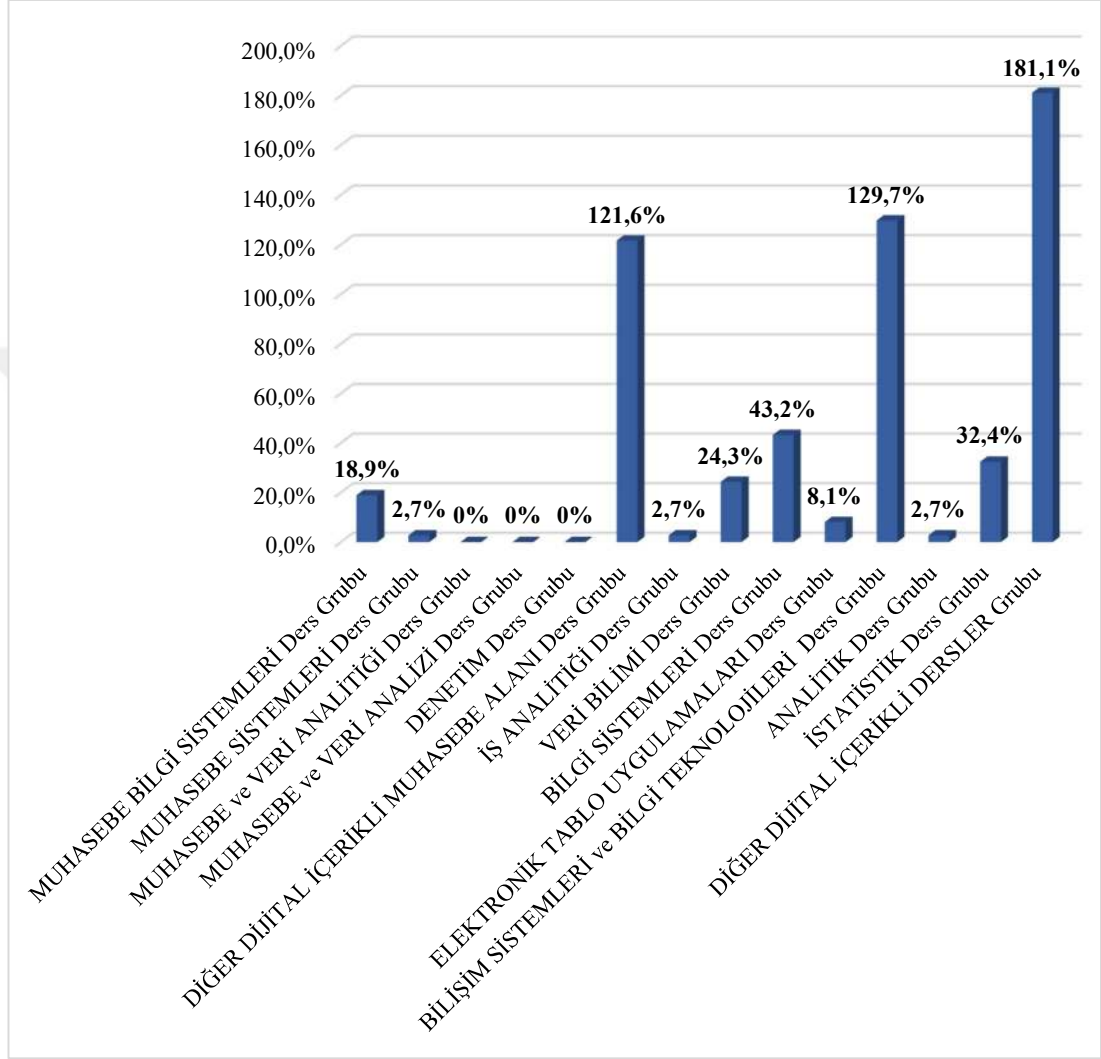
Tablo 17: Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	18,9%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	2,7%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	121,6%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	2,7%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	24,3%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	43,2%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	8,1%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	129,7%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	2,7%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	32,4%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	181,1%

Türkiye’de akredite olmayan, 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı ve 24 tanesi işletme programı olmak üzere toplam 37 adet lisans programında bulunan 210 adet dijital içerikli dersin programlarda bulunma oranları Tablo 17’de gösterilmiştir. Tablo 17’de görüldüğü üzere %181,1 oranı ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” başta olmak üzere, %129,7 oranında “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu” ve %121,6 oranında “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”na ait dersler programlarda yaygın olarak bulunmaktadır. “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu” ve “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”nu oluşturan doğrudan muhasebede veri analitiği ve veri analizine ilişkin bilgi ve becerileri kapsayan konu yoğunlukları olan dersler akredite olmayan programlarda bulunmamaktadır. Buna karşın, muhasebe alanında veri analitiği ve veri analizine dair konulara çeşitli bazı derslerde kapsam olarak az da olsa yer verilmesi muhtemeldir. Denetim ve istatistik derslerinden de dijital içerik yoğunluğu olanların dahil edildiği “Denetim Ders Grubu”na ait dersin bulunmadığı, “İstatistik Ders Grubu”na ait derslerin de programların %32,4’ünde bulunduğu tespit edilmiştir. Akredite olmayan programların %18,9’unda “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ve %2,7’sinde “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu” na ait olmak üzere toplam %21,6’sında benzer içerikleri olan muhasebe bilgi sistemlerine dair dersler tespit edilmiştir. Bunların dışında programların %24,3’ünde “Veri Bilimi Ders Grubu”, %8,1’inde “Elektronik

Tablo Uygulamaları Ders Grubu” ile %2,7’sinde de “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”na ait derslerin olduğu belirlenmiştir.

Grafik 6: Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Türkiye’de akredite olmayan, 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı ve 24 tanesi işletme programı olmak üzere toplam 37 adet lisans programının müfredatlarında tespit edilen dijital içerikli 210 dersin programlarda bulunma oranının gösterildiği Grafik 6’da en büyük oranın %181,1 ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”na ait olduğu; en düşük oranda ise %2,7 ile “İş Analitiği Ders Grubu”, “Analitik Ders Grubu” ve “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”nun olduğu görülmektedir.

3.3.1.3. Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programların Dijital İçerikli Dersler Bakımından Karşılaştırılması

Akredite olan 254 muhasebe lisans programında bulunan 975 dijital içerikli dersler ile Türkiye’de akredite olmayan 13 tanesi “Muhasebe ve Finans Yönetimi” programı ve 24 tanesi “İşletme” programı olmak üzere toplam 37 adet lisans programında bulunan 210 adet dijital içerikli dersin programlarda bulunma oranları aşağıda Tablo 18’de gösterilmiştir:

Tablo 18: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Derslerin Oranları

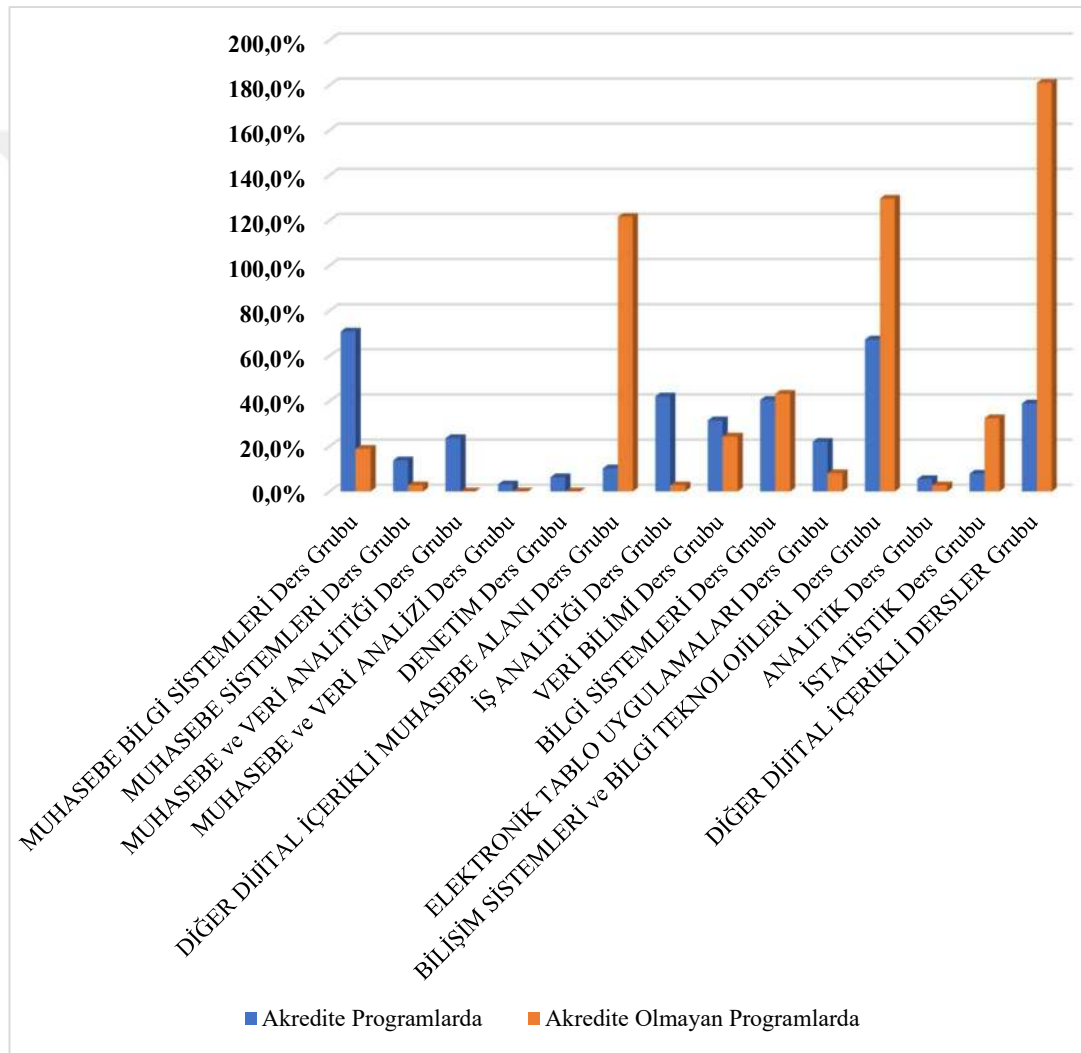
	Grup Adı	Akredite Programlarda	Akredite Olmayan Programlarda
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	70,9%	18,9%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	13,8%	2,7%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	23,6%	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	3,1%	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	6,3%	0,0%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	10,2%	121,6%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	42,1%	2,7%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	31,5%	24,3%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	40,6%	43,2%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	22,0%	8,1%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	67,3%	129,7%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	5,5%	2,7%

13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	7,9%	32,4%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	39,0%	181,1%

Tablo 18’de görüldüğü üzere, benzer ders konuları olan “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu” nda bulunan derslerin toplam olarak akredite programların %84,7’sinde, bu iki ders grubundaki derslerin toplam olarak akredite olmayan programların ise %21,6’sında olduğu tespit edilmiştir. Akredite programların %23,6’sında “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, %3,1’inde de “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”na ait dersler bulunmasına rağmen akredite olmayan programlarda doğrudan muhasebe verilerine odaklı dijitalleşen iş süreçlerine yönelik bu derslere rastlanmamıştır. Bununla birlikte akredite olmayan programlarda yer alan bazı derslerde konu olarak veri analitiği ve veri analizi konularına da yer verilmesi muhtemeldir. Denetim ve istatistik ile ilgili dersler programlarda genel olarak yaygın olmakla birlikte içeriklerinde dijital bilgi ve beceri vurgusu olanların dikkate alındığı “Denetim Ders Grubu”nun akredite programların %6,3’ünde bulunduğu, akredite olmayan programlarda bulunmadığı; “İstatistik Ders Grubu”nun ise akredite programların %7,9’unda, akredite olmayanların ise %32,4’ünde bulunduğu belirlenmiştir. Araştırmaya dahil edilen akredite olmayan programlarda “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu” ile “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu” na dahil edilen derslerden birden fazla bulunması nedeniyle (örneğin; Bilgisayarlı Muhasebe I ve Bilgisayarlı Muhasebe II veya Temel Bilgi Teknolojileri I ve Temel Bilgi Teknolojileri II) bu iki grubun oranları %129,7 ve %121,6 olarak %100’ün üzerinde bulunmuştur (Bkz. EK 4). Elektronik tablo yazılımlarının kullanılmasına yönelik derslerden oluşan “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” akredite programların %22,0’sinde bulunurken, akredite olmayan programların %8,1’inde bu ders grubunun bulunduğu görülmektedir. İş dünyasında etkin bilgi sistemleri ve teknolojilerine yönelik kavramlar, bunlara ait araçların etkileri ve kullanımı gibi bilgi sistemleri ile ilgili konulardan oluşan derslerin dahil edildiği “Bilgi Sistemleri Ders Grubu”nun akredite programların %40,6’sında, akredite olmayan programların %43,2’sinde olduğu tespit edilmiştir. Veriye dayalı bilgi ve beceriler çeşitli derslerle de kazandırılıyor olsa da içeriğinde yoğun olarak veri analizi, veri görselleştirme, veri yönetimi, veri

madenciliği gibi veri odaklı konuları olan derslerden oluşan “Veri Bilimi Ders Grubu”nun akredite programların %31,5’inde, akredite olmayan programların ise %24,3’ünde bulunduğu görülmektedir. Akredite programların %42,1’inde “İş Analitiği Ders Grubu”, %5,5’inde ise “Analitik Ders Grubu” yer alırken akredite olmayan programlarda bu iki ders grubunda değerlendirilen sadece birer tane derse rastlanmış olup (Bkz. EK 4) oranları %2,7 olarak tespit edilmiştir.

Grafik 7: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlardaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Akredite olan 254 muhasebe lisans programı müfredatında tespit edilen 975 adet dijital içerikli dersin ile Türkiye’de akredite olmayan 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı ve 24 tanesi işletme programı olmak üzere toplam 37 lisans programı müfredatında tespit edilen 210 adet dijital içerikli dersin programlardaki

dağılımı Grafik 7’de gösterilmiştir. Görüldüğü üzere, akredite programlarda “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” %70,9 payı ile, akredite olmayan programlarda ise “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” %181,1 payı ile en yüksek oranda yer alan dijital içerikli ders gruplarıdır. Bununla birlikte akredite programlarda “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” %3,1 oranıyla, akredite olmayan programlarda ise “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”nda birer ders olup (Bkz. EK 4), bu üç ders grupları %2,7 oranlarıyla en az olan dersler olarak karşımıza çıkmaktadır. “Muhasebe Bilgi Sistemleri” ve “Muhasebe Sistemleri” ile ilgili dersler hem akredite hem de akredite olmayan programlarda bulunmakla birlikte, akredite olan programlarda bu iki ders grubunun toplam bulunma oranı %84,7 iken akredite olmayan programlarda bulunma oranı %21,6 olarak hesaplanmıştır. Akredite programların %23,6 ‘sında “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, %3,1’inde “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve %6,3’ünde de “Denetim Ders Grubu”na ait dijital içerikli derslere rastlanmış fakat akredite olmayan programlarda bu üç gruba ait ders bulunamamıştır.

Tablo 19: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlarda Dijital İçerikli Ortalama Ders Sayıları

	Program Sayısı	Ders Sayısı	Programlarda Ortalama Ders Sayısı
Akredite Programlarda	254	975	3,84
Akredite Olmayan Programlarda	37	210	5,68

Tablo 19’da görüldüğü üzere, genel olarak akredite bir programın müfredatında ortalama 3 veya 4 adet dijital içerikli ders bulunurken, akredite olmayan bir programın müfredatında ortalama 5 veya 6 adet dijital içerikli ders bulunmaktadır.

Akredite olmayan programlarda bulunan dijital içerikli derslerin oranı akredite programlara göre daha fazla olup, ülkemizdeki programlarda verilen bilgi teknolojilerine yönelik temel giriş düzeyinde derslerin sayıca yeterli olduğu söylenilebilir (Bkz. EK 4). Fakat akredite programlarda bulunan derslerin oranının akredite olmayan programlara göre daha az olmasına karşın, bu programlarda

dijitalleşmeye yönelik daha üst düzey bilgi ve becerilere yönelik dersler olduğu görülmektedir (Bkz. EK 1).

3.3.2. MUHASEBE MESLEĞİNİN DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE DEĞİŞEN MESLEKİ ROLLERİNE YÖNELİK OLARAK AKREDİTE OLAN VE AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLARDAKİ VERİ ODAKLI DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

Dijitalleşen dünyada muhasebe mesleğinin geleceği göz önünde bulundurulduğunda, iş süreçlerinin odağında veriye dayalı beceriler ön plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda akredite olan muhasebe lisans programları ve akredite olmayan muhasebe ve finans yönetimi ile işletme lisans programlarının müfredatlarında, muhasebe mezunlarının ihtiyacı olacağı düşünülen; doğrudan muhasebe alanına ve iş süreçlerine özgü veriye dayalı çeşitli beceriler kazandırmaya yönelik dijital içerikli derslerin neler olduğunu ve programlarda bulunma oranlarını tespit etmek amacıyla bir önceki bölümde yapılan dijital içerikli ders gruplarında yer alan derslerin içerikleri, konu yoğunlukları açısından aşağıdaki kavramlar göz önünde bulundurularak ilgili dersler tespit edilmiştir:

- Veri analitiği
- İş analitiği
- Veri ambarı
- Veri analizi
- Veri madenciliği
- Büyük veri
- Analitik çözüm stratejileri
- Veriye dayalı karar verme.....gibi kavramlar.

Araştırma kapsamında incelenen, akredite 254 muhasebe lisans programı ile akredite olmayan 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı, 24 tanesi ise işletme programı olmak üzere toplam 37 lisans programı müfredatlarında tespit edilen; doğrudan muhasebe alanı ve iş süreçlerine özgü veriye dayalı beceriler kazandırmaya yönelik dijital içerikli ders grupları ve gruplara dahil edilen ders sayıları aşağıda Tablo 20’de gösterilmiştir:

Tablo 20: Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Programlarda Bulunan Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Grupları ve Ders Sayıları

AKREDİTE PROGRAMLAR		AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLAR	
Ders Grubu Adı	f	Ders Grubu Adı	f
MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	180	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	7

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	35	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	1
MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	60	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0
MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	8	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0
DENETİM Ders Grubu	5	DENETİM Ders Grubu	0
DİĞER MUHASEBE ALANI Ders Grubu	5	DİĞER MUHASEBE ALANI Ders Grubu	2
İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	107	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	1
VERİ BİLİMİ Ders Grubu	80	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	9
ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	56	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	3
ANALİTİK Ders Grubu	14	ANALİTİK Ders Grubu	1
BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	103	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	16
İSTATİSTİK Ders Grubu	20	İSTATİSTİK Ders Grubu	12
DİĞER DERSLER Grubu	24	DİĞER DERSLER Grubu	4
Toplam Ders Sayısı:	697	Toplam Ders Sayısı:	56

Tablo 20’de görüldüğü üzere, akredite olan 254 muhasebe lisans programında bulunan 975 dijital içerikli dersin 697 tanesi, akredite olmayan 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı ile 24 tanesi işletme programı olmak üzere toplam 37 adet lisans programında bulunan 210 adet dijital içerikli dersin ise 56 tanesinin veriye dayalı dijital becerilere yönelik dersler olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu veri odaklı bu derslerin programlarda bulunma oranları aşağıda Tablo 21’de gösterilmiştir:

Tablo 21: Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Programlarda Bulunma Oranları

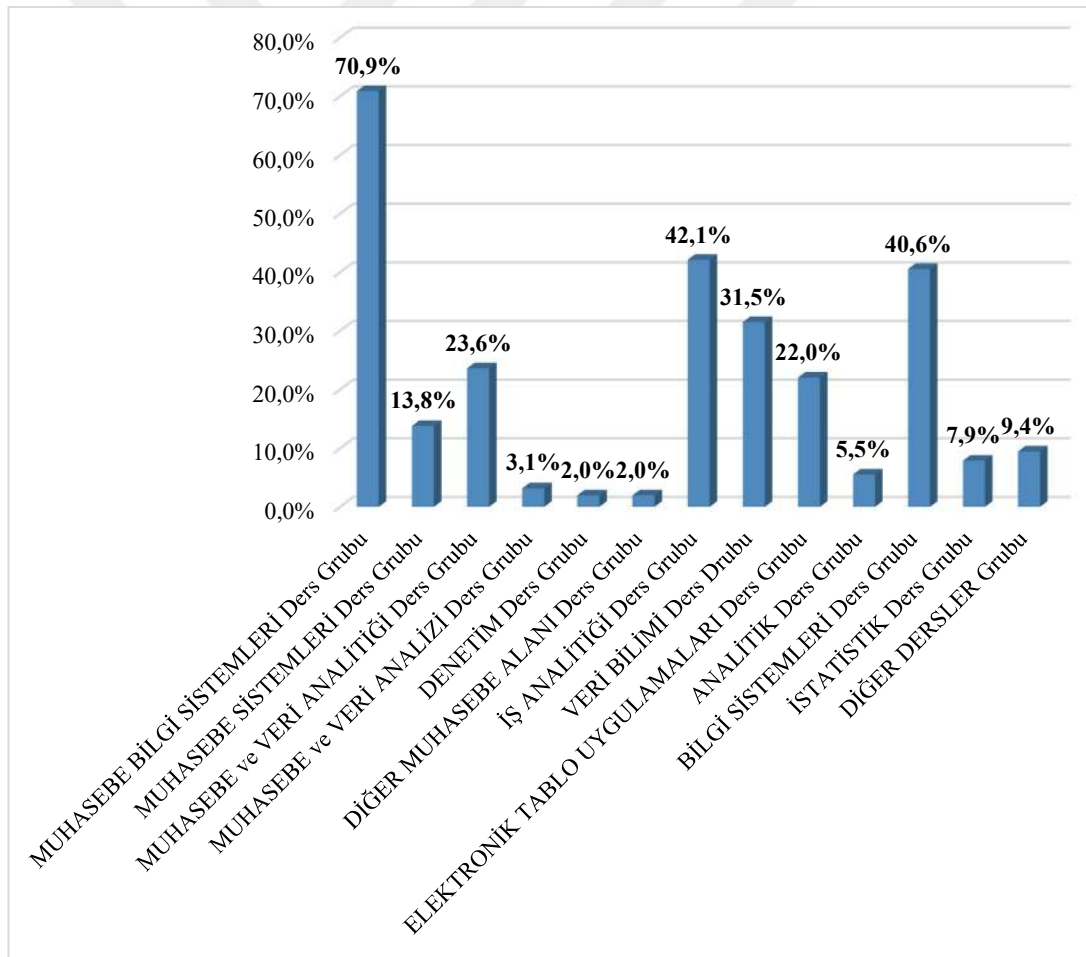
AKREDİTE PROGRAMLARDA		AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLARDA	
Ders Grubu Adı	%	Ders Grubu Adı	%
MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	70,9%	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	18,9%
MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	13,8%	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	2,7%
MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	23,6%	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	3,1%	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
DENETİM Ders Grubu	2,0%	DENETİM Ders Grubu	0,0%
DİĞER MUHASEBE ALANI Ders Grubu	2,0%	DİĞER MUHASEBE ALANI Ders Grubu	5,4%
İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	42,1%	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	2,7%

VERİ BİLİMİ Ders Grubu	31,5%	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	24,3%
ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	22,0%	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	8,1%
ANALİTİK Ders Grubu	5,5%	ANALİTİK Ders Grubu	2,7%
BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	40,6%	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	43,2%
İSTATİSTİK Ders Grubu	7,9%	İSTATİSTİK Ders Grubu	32,4%
DİĞER DERSLER Grubu	9,4%	DİĞER DERSLER Grubu	10,8%

Akredite programların %70,9’unda “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile %13,8’inde “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na ait olmak üzere programların toplam %84,7’sinde, akredite olmayan programların ise %18,9’unda “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile %2,7’sinde “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu” olmak üzere programların toplam %21,6’sında muhasebe bilgi sistemi kavramları ve uygulamaları, muhasebe bilgi teknolojileri kullanımı, muhasebe bilgi ve verilerine dair benzer içerikli derslerin olduğu tespit edilmiştir. Akredite programların %23,6’sında “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”nu oluşturan, muhasebe alanına özgü veri analitiği kavramları, teknikleri ve teknolojileri gibi odak noktası doğrudan muhasebe alanında veri analitiği olan dersler ile %3,1’inde muhasebe veri analitiği ile içerik açısından benzer konuları da olan, odak noktası doğrudan muhasebe alanında veri analizi olan derslerden oluşan “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” tespit edilmiştir. Akredite programların %2,0’sinde ise büyük veri, veri analizi ve analitiği gibi konuları bulunan denetim ile ilgili dijital içerikli derslerden oluşan “Denetim Ders Grubu” tespit edilmiştir. Akredite olmayan programlarda ise bu üç gruba dahil edilebilecek ders tespit edilememiştir. Bunların dışında, doğrudan muhasebe alanına özgü veri odaklı dijital içeriği bulunan çeşitli derslerin oluşturduğu “Diğer Muhasebe Alanı Ders Grubu”nun akredite programların %2,0’sinde, akredite olmayan programların ise %5,4’ünde bulunduğu görülmektedir. Büyük veri, iş zekası, iş analitiği kavramları ve araçları, veri görselleştirme, veri tahmini, veri madenciliği, veriye dayalı kararlar gibi veri odaklı konuları kapsayan “İş Analitiği Ders Grubu” na dahil edilen derslerin akredite programların %42,1’inde, akredite olmayan programların ise %2,7’sinde bulunurken; bu dersler ile benzer veri analitiğine dair konuları olan “Analitik Ders Grubu” akredite programların %5,5’inde, akredite olmayan programların ise %2,7’sinde bulunmaktadır. Genel olarak veri analizi, veri görselleştirme, veri yönetimi ve veri madenciliği gibi veriye dayalı bilgi ve becerilere dair konulara yer verilen derslerden oluşan “Veri Bilimi Ders Grubu”nun akredite olan

programların %31,5’inde, akredite olmayan programların ise %24,3’ünde bulunduğu görülmektedir. Akredite programların “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” %22,0’inde, “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” %40,6’sında, “İstatistik Ders Grubu” %7,9’unda bulunurken; akredite olmayan programların “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” %8,1’inde, “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” %43,2’sinde, “İstatistik Ders Grubu” ise 32,4’ünde bulunmaktadır. Muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veriye dayalı becerileri kapsayan, oluşturulan ders gruplarının dışında çeşitli dijital içerikli derslerden oluşan “Diğer Dersler Grubu” akredite programların %9,4’ünde, akredite olmayan programların ise %10,8’inde tespit edilmiştir.

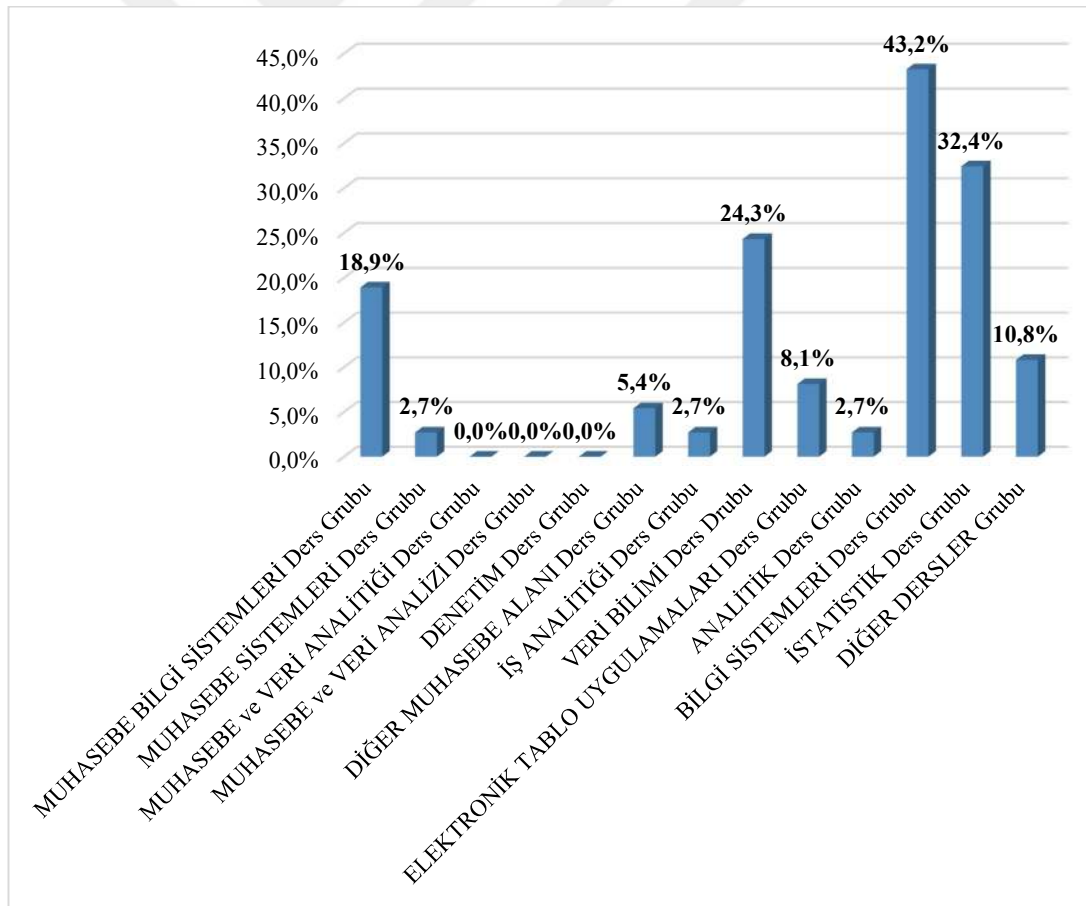
Grafik 8: Akredite Programlardaki Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Akredite 254 muhasebe lisans programı müfredatlarının incelenmesi sonucu tespit edilen, muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veriye

dayalı becerileri kapsayan dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranlarının yer aldığı Grafik 8’de gösterildiği üzere en büyük oran %70,9 ile “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu”na aittir. “Denetim Ders Grubu” ve “Diğer Muhasebe Alanı Ders Grubu” %2,0 oranlarında programlarda en az bulunan ders grupları olarak karşımıza çıkmaktadır. Akredite programlarda, dijitalleşen dünyada var olan ve yakın gelecekte iş yaşamında ağırlığının artacağı düşünülen dijital teknolojilerin muhasebe mesleğinin değişen görev tanımlamalarının gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırmaya yönelik içeriği olan; örneğin “İş Veri Analitiği”, “Muhasebe Veri Analitiği”, “Muhasebe Analitiği” gibi doğrudan muhasebe birimlerinin analitik ihtiyaçlarına cevap verebilecek öğrenme kazanımlarına sahip derslerin olduğu görülmektedir (Bkz. EK 8).

Grafik 9: Akredite Olmayan Programlardaki Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Akredite olmayan 13 tanesi muhasebe ve finans yönetimi programı, 24 tanesi işletme programı olmak üzere toplam 37 lisans programı müfredatlarında tespit edilen,

muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veriye dayalı becerileri kapsayan dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranlarının yer aldığı Grafik 9’da gösterildiği üzere en büyük oran %43,2 ile “Bilgi Sistemleri Ders Grubu”na aittir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu” %2,7 oranlarıyla programlarda en az oranda bulunan ders gruplarıdır. “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu” ile “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”nu oluşturan doğrudan muhasebe alanına özgü veri analitiği ve veri analizi odaklı dijital içerikli dersler akredite olmayan programlarda bulunmamaktadır. Buna karşın, muhasebe alanında veri analitiği ve veri analizine dair konulara çeşitli bazı derslerde kapsam olarak kısmen de olsa yer verilmesi muhtemeldir. “Denetim Ders Grubu”na da dahil edilebilecek veri odaklı dijital içerikli dersin akredite olmayan programlarda bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 22: Akredite Olan ve Akredite Olmayan Programlarda Dijital Dönüşümde Değişen Mesleki Rollere Yönelik Veri Odaklı Dijital İçerikli Ortalama Ders Sayıları

	Program Sayısı	Ders Sayısı	Programlarda Ortalama Ders Sayısı
Akredite Programlarda	254	697	2,74
Akredite Olmayan Programlarda	37	56	1,51

Dijital dönüşümde muhasebe mesleğinin değişen mesleki rollerine yönelik olarak veriye dayalı becerileri kapsayan dijital içerikli dersler bakımından yapılan karşılaştırmada; Tablo 22’de görüldüğü üzere, genel olarak akredite bir programın müfredatında ortalama 2 veya 3 adet veri odaklı dijital içerikli ders bulunurken, akredite olmayan bir programın müfredatında ortalama 1 veya 2 adet veri odaklı dijital içerikli dersin bulunduğu tespit edilmiştir.

3.3.3. TÜRKİYE’DE MUHASEBE VE FİNANS YÖNETİMİ LİSANS PROGRAMLARI İLE İŞLETME LİSANS PROGRAMLARINDAKİ DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

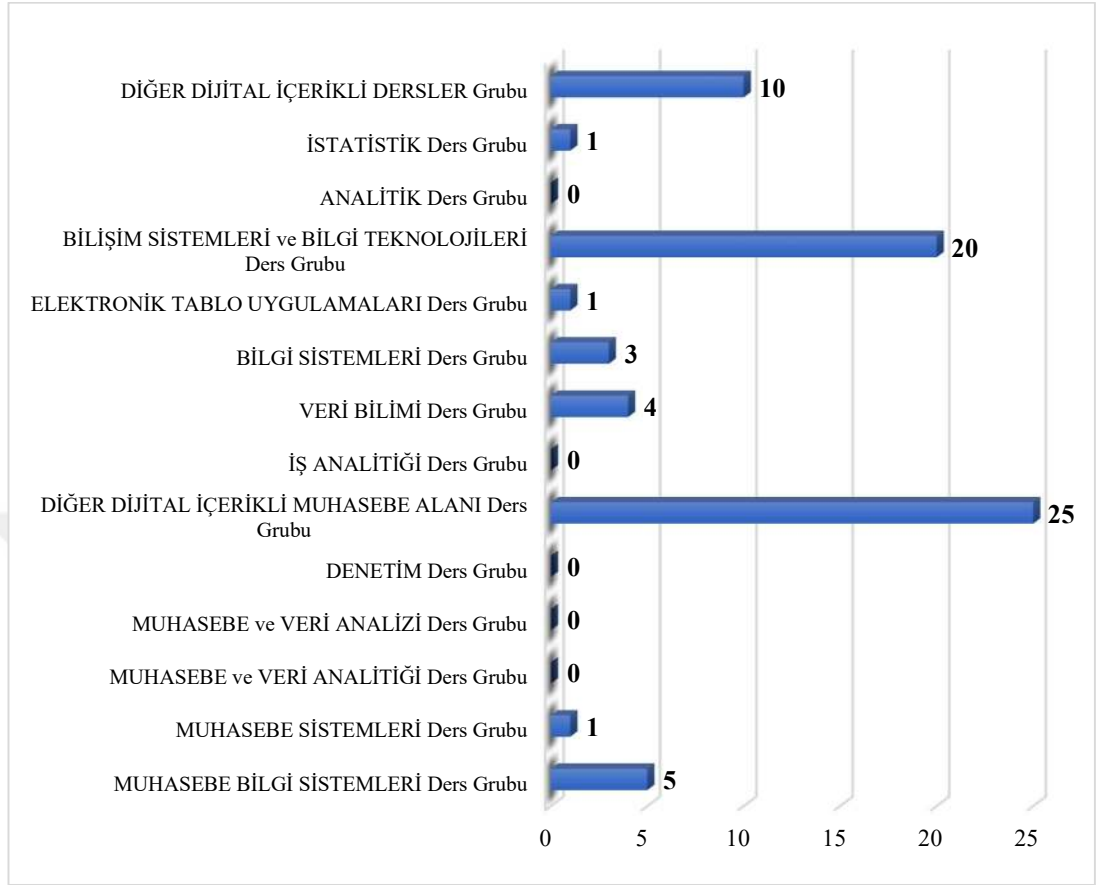
3.3.3.1. Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular

Araştırma kapsamında Türkiye’de bulunan 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programının müfredatlarının incelenmesi sonucu tespit edilen dijital içerikli derslerin, oluşturulan ders gruplarındaki dağılımına göre sayıları aşağıda Tablo 23’te gösterilmiştir:

Tablo 23: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları

	Grup Adı	f
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	5
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	1
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0
5.	DENETİM Ders Grubu	0
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	25
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	4
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	3
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	1
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	20
12.	ANALİTİK Ders Grubu	0
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	1
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	10
	Toplam Ders Sayısı:	70

Grafik 10: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı

Ülkemizde araştırma kapsamında incelenen 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programının müfredatlarında yer alan 70 adet dijital içerikli derslerin kendi aralarındaki dağılım oranları aşağıda Tablo 24’de gösterilmiştir:

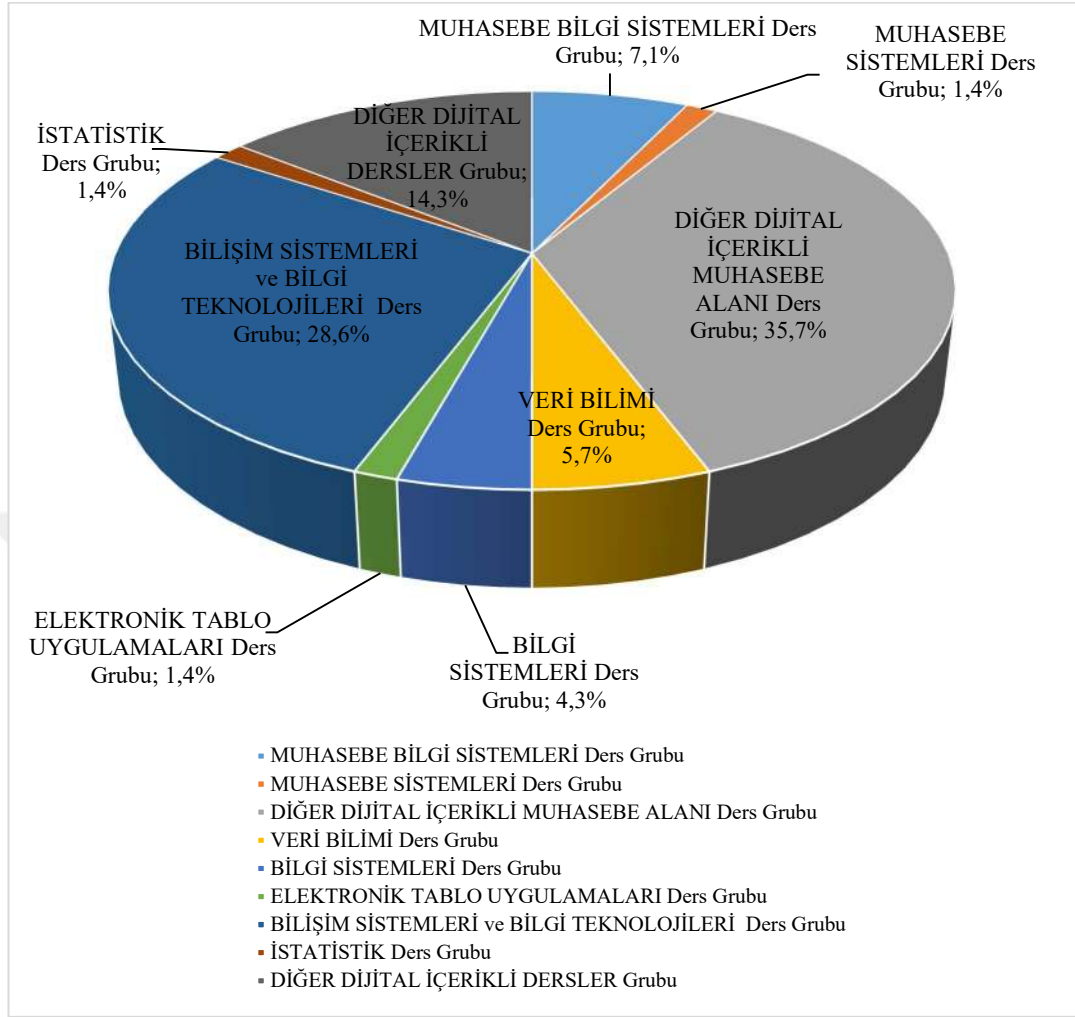
Tablo 24: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	7,1%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	1,4%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%
6.	Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu	35,7%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	5,7%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	4,3%

10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	1,4%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	28,6%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	0,0%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	1,4%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	14,3%

Tablo 24’de görüldüğü üzere ülkemizde incelenen 13 muhasebe ve finans lisans programında tespit edilen dijital içerikli 70 dersin kendi aralarında en büyük pay, %35,7 oranı ile dijital içerikli çeşitli muhasebe alanı derslerinden oluşan “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”na aittir. “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu”nun %28,6 oranında, ilgili grupların dışında kalan çeşitli derslerin dahil edildiği “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”nun da %14,3 oranında payları bulunmaktadır. Tespit edilen 70 ders içerisinde, “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” %7,1, “Veri Bilimi Ders Grubu” %5,7 ve “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” da %4,3 oranlarında payları olan derslerdir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” ve “İstatistik Ders Grubu” %1,4 oranlarıyla en az payı olan dersler olarak karşımıza çıkmaktadır. “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu”na dahil edilecek dijital içerikli derslere rastlanmadığı için bu üç grubun paylarının olmadığı görülmektedir.

Grafik 11: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

Türkiye’de müfredatı incelenen 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programında bulunan 70 adet dijital içerikli dersin kendi aralarındaki dağılım oranlarının gösterildiği Grafik 11’de, en büyük oranın %35,7 ile “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”nun olduğu görülmektedir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” ve “İstatistik Ders Grubu” %1,4 oranları ile en küçük payları olan derslerdir. “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu”nun ise grafikte payları olmadığı görülmektedir.

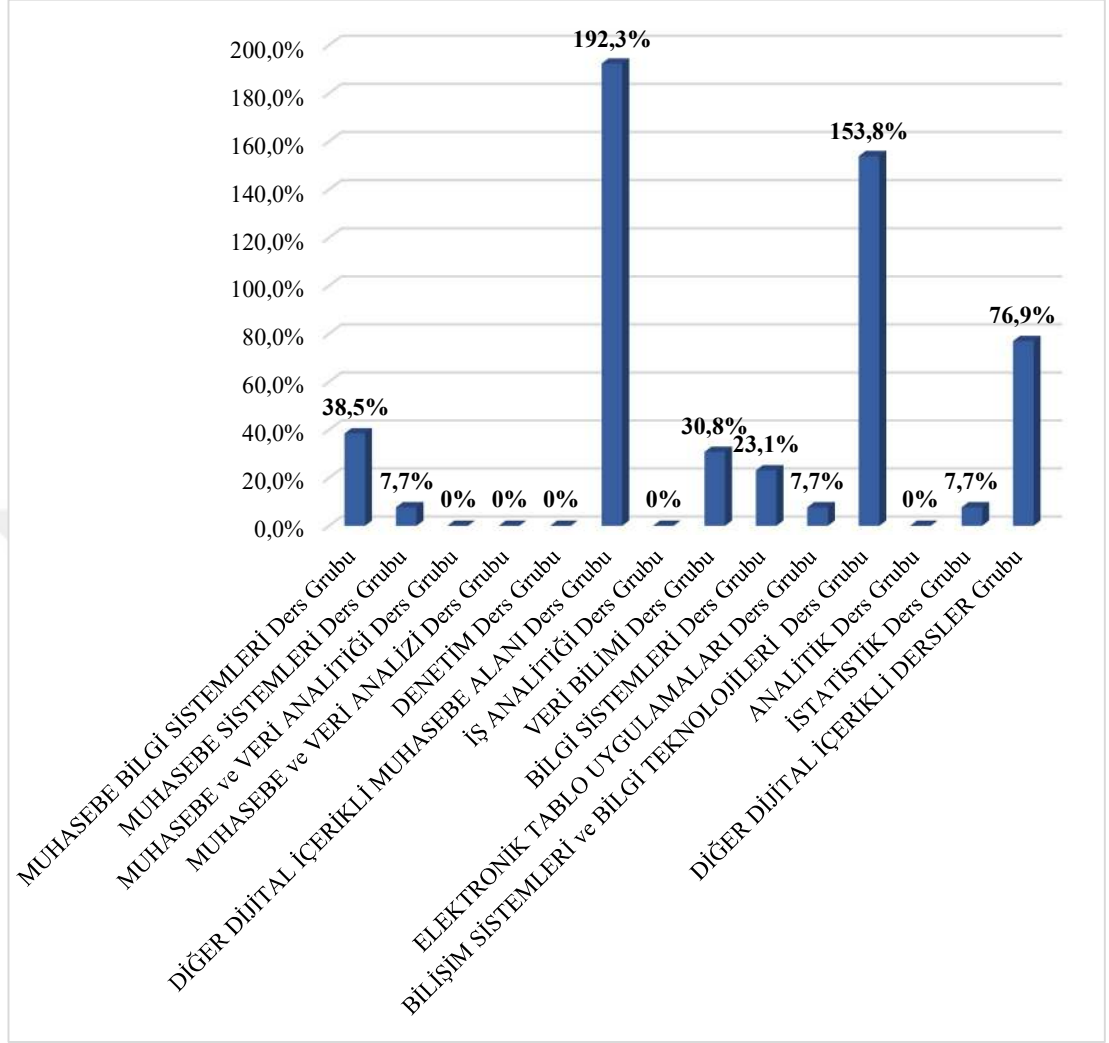
Tablo 25: Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	38,5%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	7,7%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	192,3%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	30,8%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	23,1%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	7,7%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	153,8%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	0,0%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	7,7%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	76,9%

Türkiye’de incelenen 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programı müfredatında tespit edilen 70 adet dijital içerikli dersin programlardaki bulunma oranları Tablo 25’te gösterilmiştir. Muhasebe ve finans yönetimi lisans programlarının %38,5’inde “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile %7,7’sinde “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na ait dersler bulunmaktadır. Bu iki ders grubunda değerlendirilen derslerin muhasebe bilgi sistemi kavramları ve uygulamaları, muhasebe bilgi teknolojileri kullanımı, muhasebe bilgi ve verilerine dair benzer içerikleri dersler olduğu düşünüldüğünde toplam oranın %46,2 olduğunu söylemek mümkündür. “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu”na ait derslerden programların her birinde en az bir tane olmasının yanı sıra bazı programlarda birden fazla da bulunması (örneğin; Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri I, Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri II gibi) nedeniyle bu ders grubuna ait, bilişim teknolojilerine dair temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı derslerin programlarda bulunma oranı %153,8 olarak tespit edilip, temel teknolojik yeterlilikleri kazandırması bakımından yeterli olduğu düşünülebilir. Oluşturulan grupların dışında kalan, muhasebe alanında dijital içerikli çeşitli derslerden oluşturulan “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu” programların %192,3’ünde olup, bu ders grubunun genel olarak bilgisayarlı muhasebe uygulamalarını kapsayan derslerden oluştuğu görülmektedir (Bkz. EK 10).

Araştırma kapsamında incelenen 13 muhasebe ve finans yönetimi programları müfredatlarında en az bir tane olmak üzere bazı programlarda birden fazla da bulunması (örneğin; Bilgisayarlı Muhasebe I ve Bilgisayarlı Muhasebe II gibi) göz önünde bulundurulduğunda muhasebe paket programlarının kullanımına yönelik derslerin de az olmadığı söylenebilir (Bkz. EK 10). Veri analizi ve veri analitiğine dair konulara kısmen dahi başka derslerde de yer veriliyor olsa da doğrudan muhasebe alanında veri analizi, veri analitiği gibi konuların kapsamlı olarak ele alındığı “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ile “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”nda değerlendirilebilecek derse rastlanmamıştır. Tabloda “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu” na ait derslerin de programlarda bulunmadığı görülmektedir. Yapılan incelemede denetim ile ilgili derslerin müfredatlarda yer almasına rağmen dijital içeriğe sahip herhangi bir denetim dersine rastlanamamıştır. “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” ve içeriklerinde dijital bilgi ve beceri vurgusu olanların dahil edildiği “İstatistik Ders Grubu” programların %7,7’sinde mevcuttur. Bilgi sistemleri, bilgi yönetimi, iş dünyasında etkin olan teknolojiler ve iş süreçlerindeki uygulamalar gibi konulardan oluşan derslerin dahil edildiği “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” programların %23,1’inde bulunduğu görülmektedir. Genel olarak veri analizi, veri madenciliği ve veri yönetimi gibi konuların yoğun olarak bulunduğu veri odaklı derslerin programların %30,8’inde olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte veriye dayalı becerilerin farklı derslerde de kısmen de olsa kazandırılabilmesi mümkündür. Oluşturulan grupların dışında kalan çeşitli dijital içerikli derslerin değerlendirildiği “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”nun ise programların %76,9’unda bulunduğu görülmektedir.

Grafik 12: Muhasebe ve Finans Yönetimi Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Ülkemizde bulunan 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programının müfredatlarının incelenmesi sonucu tespit edilen dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranlarının yer aldığı Grafik 12’de gösterildiği üzere en büyük oran %192,3 ile “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”na aittir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” ve “İstatistik Ders Grubu” olarak üç grup ise %7,7 oranlarıyla programlarda en az oranlarda yer alan dersler olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi”, “Denetim Ders Grubu”, “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”na dair dijital içerikli derse rastlanmadığı görülmektedir.

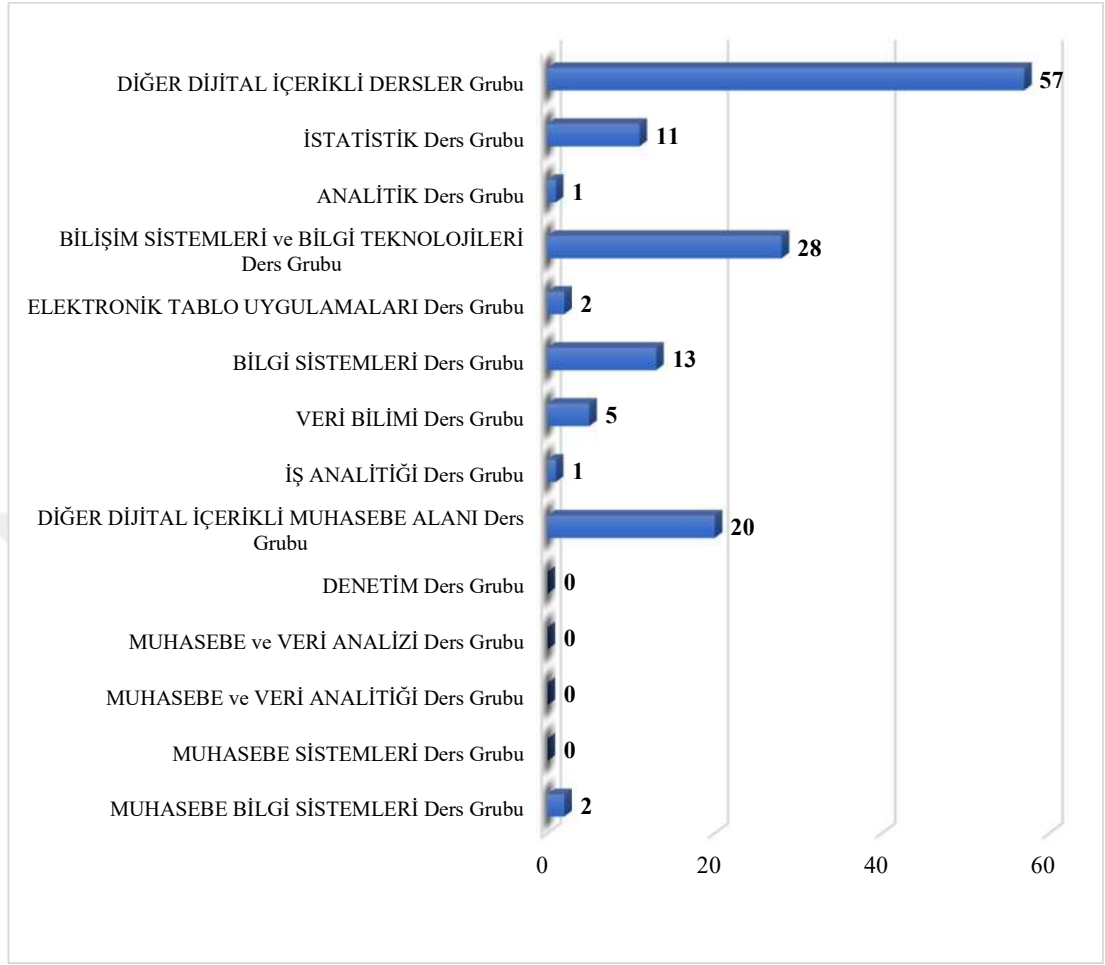
3.3.3.2. Türkiye’de İşletme Lisans Programlarındaki Derslerin Dijital İçerik Bakımından Analizi ve Bulgular

Araştırma kapsamında Türkiye’de bulunan 24 işletme lisans programı müfredatlarının incelenmesi sonucu tespit edilen dijital içerikli derslerin, oluşturulan ders gruplarındaki dağılımına göre sayıları aşağıda Tablo 26’da gösterilmiştir:

Tablo 26: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ders Grupları ve Ders Sayıları

	Grup Adı	f
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	2
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	0
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0
5.	DENETİM Ders Grubu	0
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	20
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	1
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	5
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	13
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	2
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	28
12.	ANALİTİK Ders Grubu	1
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	11
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	57
	Toplam Ders Sayısı:	140

Grafik 13: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Sayısı

Araştırma kapsamında incelenen Türkiye’deki 24 işletme lisans programının müfredatlarında bulunan 140 adet dijital içerikli derslerin kendi aralarındaki dağılım oranları aşağıda Tablo 27’de gösterilmiştir:

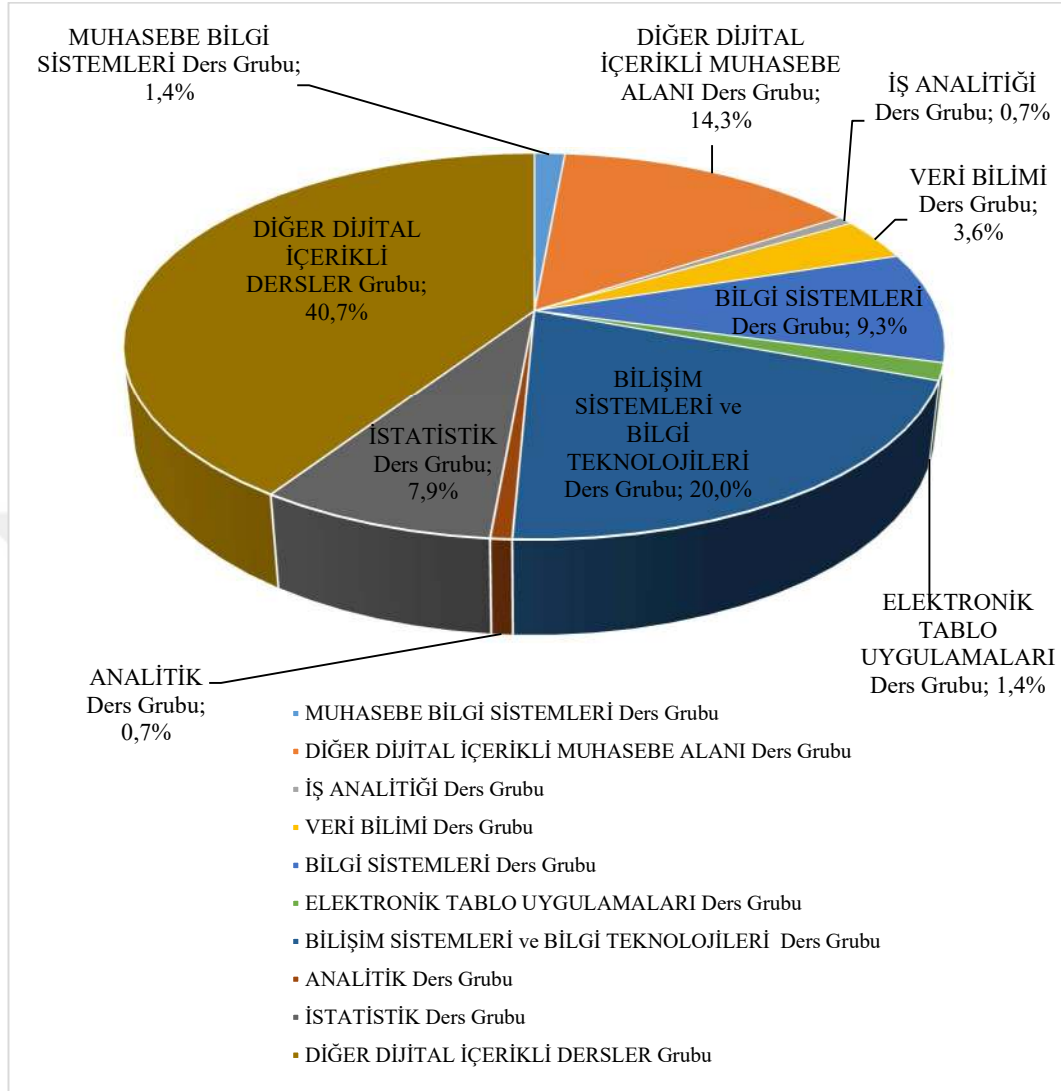
Tablo 27: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	1,4%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	0,0%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%
6.	Diğer Dijital İçerikli MUHASEBE ALANI Ders Grubu	14,3%

7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,7%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	3,6%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	9,3%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	1,4%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	20,0%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	0,7%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	7,9%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	40,7%

Tablo 27’de görüldüğü üzere ülkemizde incelenen 24 işletme lisans programında tespit edilen dijital içerikli 140 dersin kendi aralarındaki dağılımında en büyük pay %40,7 oranı ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”nundur. “Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri Ders Grubu” %20,0 oranında, “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu” %14,3 oranında, “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” %9,3 oranında ve %7,9 oranında “İstatistik Ders Grubu” tespit edilen dersler içerisinde bulunmaktadır. “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”nun %0,7 oranlarıyla tespit edilen dijital içerikli derslerin içerisinde en az payı olan dersler olduğu görülmektedir. Bunların dışında “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu”nun da %1,4 oranlarıyla payı az olan dersler olduğu söylenilebilir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu”na dahil edilebilecek dersler ise işletme lisans programlarında bulunan 140 dijital içerikli dersin içerisinde tespit edilemediği için tabloda bu ders gruplarının paylarının olmadığı görülmektedir.

Grafik 14: Türkiye’de İşletme Lisans Programlarında Bulunan Dijital İçerikli Derslerin Kendi Aralarındaki Dağılımı

Türkiye’de müfredatı incelenen 24 işletme lisans programında bulunan 140 adet dijital içerikli dersin kendi aralarındaki dağılım oranlarının gösterildiği Grafik 14’de görüldüğü üzere, en büyük pay %40,7 ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”nda değerlendirilen derslerindir. %0,7 oranlarıyla “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu” derslerinin ise tespit edilen dijital içerikli derslerin içerisinde en az payı olan dersler olduğu görülmektedir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu”nun ise grafikte payları bulunmamaktadır.

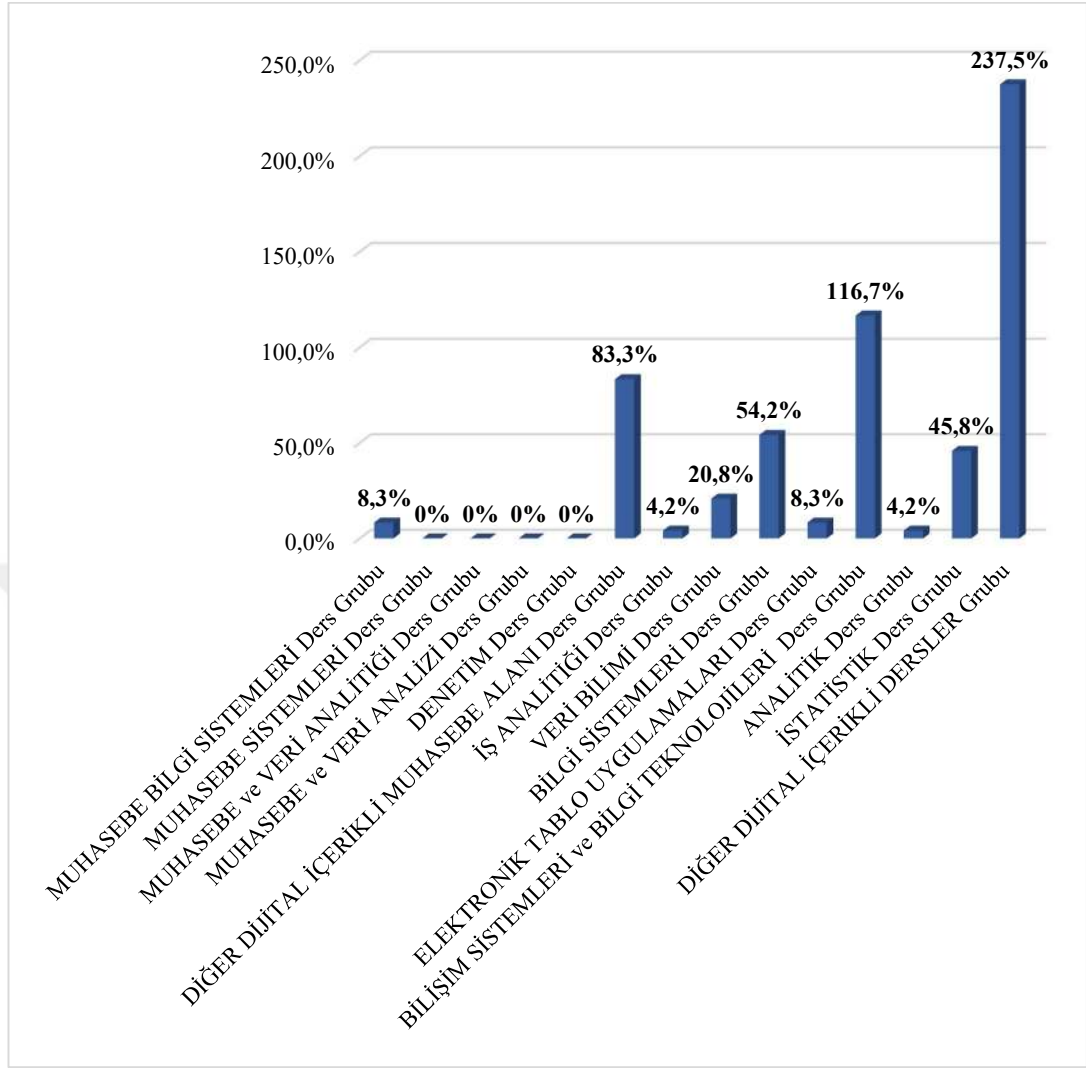
Tablo 28: İşletme Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

	Grup Adı	%
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	8,3%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	0,0%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	83,3%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	4,2%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	20,8%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	54,2%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	8,3%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	116,7%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	4,2%
13.	İSTATİSTİK Ders Grubu	45,8%
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	237,5%

Türkiye’de bulunan 24 işletme lisans programının müfredatının incelenmesi sonucu tespit edilen 140 adet dijital içerikli dersin programlarda bulunma oranları Tablo 28’de gösterilmiştir. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na ait dersin programlarda bulunmadığı, “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu”nun programların %8,3’ünde yer aldığı görülmektedir. Bu iki ders grubunda değerlendirilen derslerin benzer konularının olması göz önünde bulundurulduğunda, muhasebe sistemleri ile ilgili bilgi ve becerilerin muhasebe bilgi sistemleri dersi ile büyük ölçüde sağlanabileceği düşünülmesine rağmen muhasebe bilgi sistemlerine ve teknolojilerine yönelik süreçlerin anlaşılması ve bu süreçlere yönelik temel bilgi ve becerilerinin kazandırılması noktasında bu ders grubunun işletme lisans programlarında bulunma oranının düşük olduğunu söylemek mümkündür. Buna karşın bilgi sistemleri, bilgi yönetimi, iş dünyasında etkin olan teknolojiler ve iş süreçlerindeki uygulamalara dair konuları olan derslerin dahil edildiği “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” programların %54,2’sinde tespit edilmiştir. Veri analizi ve veri analitiğine dair bilgi ve beceriler kısmen çeşitli dersler de kazandırılıyor olsa da muhasebe alanına özgü veri analizi ve veri analitiği konularının yoğun bulunduğu “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu” ile “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”na dahil edilebilecek derslere rastlanmamıştır. “Denetim Ders Grubu”na da dair dijital içerikli ders bulunmadığı fakat muhasebe alanında oluşturulan grupların dışında kalan dijital bilgi ve becerilerin

kazandırıldığı çeşitli derslerden oluşturulan “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”nun programların %83,3’ünde bulunduğu görülmektedir. Benzer konuları olan “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu”nda yer alan derslerin programlarda verilme oranları, bu iki ders grubunda birer ders olduğu için %4,2 olarak tespit edilmiştir (Bkz. EK 11). Genel olarak veri analizi, veri madenciliği ve veri yönetimi gibi konuların yoğun olarak bulunduğu veri odaklı derslerden oluşan “Veri Bilimi Ders Grubu”nun programların %20,8’inde yer aldığı tespit edilmiştir. “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu”na ait derslerden programların her birinde en az bir tane olmasının yanı sıra bazı programlarda birden fazla da bulunması (örneğin; Temel Bilgi Teknolojileri I, Temel Bilgi Teknolojileri II gibi) nedeniyle bu ders grubuna ait bilişim teknolojilerine dair temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı dersler programların %116,7’sinde tespit edilip, giriş düzeyinde değerlendirilebilecek temel teknolojik yeterlilikleri kazandırması bakımından yeterli olduğu düşünülebilir (Bkz. EK 11). İçeriklerinde dijital bilgi ve beceri vurgusu olanların dahil edildiği “İstatistik Ders Grubu” programların %45,8’inde bulunurken, oluşturulan grupların dışında kalan çeşitli dijital içerikli derslerin programların çoğunda birden fazla bulunduğu, dolayısıyla bu derslerden oluşan “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”nun ise programların %237,5’inde bulunduğu görülmektedir (Bkz. EK 11).

Grafik 15: İşletme Lisans Programlarındaki Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Ülkemizde bulunan 24 işletme lisans programının müfredatlarının incelenmesi sonucu tespit edilen dijital içerikli derslerin programlarda bulunma oranlarının yer aldığı Grafik 15’de gösterildiği üzere en büyük oran %237,5 ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu”na aittir. “İş Analitiği Ders Grubu” ve “Analitik Ders Grubu” ise %4,2 oranlarıyla programlarda en az bulunan dersler olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte programlarda “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu” ve “Denetim Ders Grubu” olmak üzere dört gruba ait dijital içerikli derse rastlanmadığı görülmektedir.

3.3.3.3. Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarının Dijital İçerikli Dersler Bakımından Karşılaştırılması

Ülkemizde müfredatları incelenen 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programında tespit edilen 70 adet dijital içerikli ders ile 24 işletme lisans programında tespit edilen 140 adet dijital içerikli dersin programlarda bulunma oranları aşağıda Tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Oranları

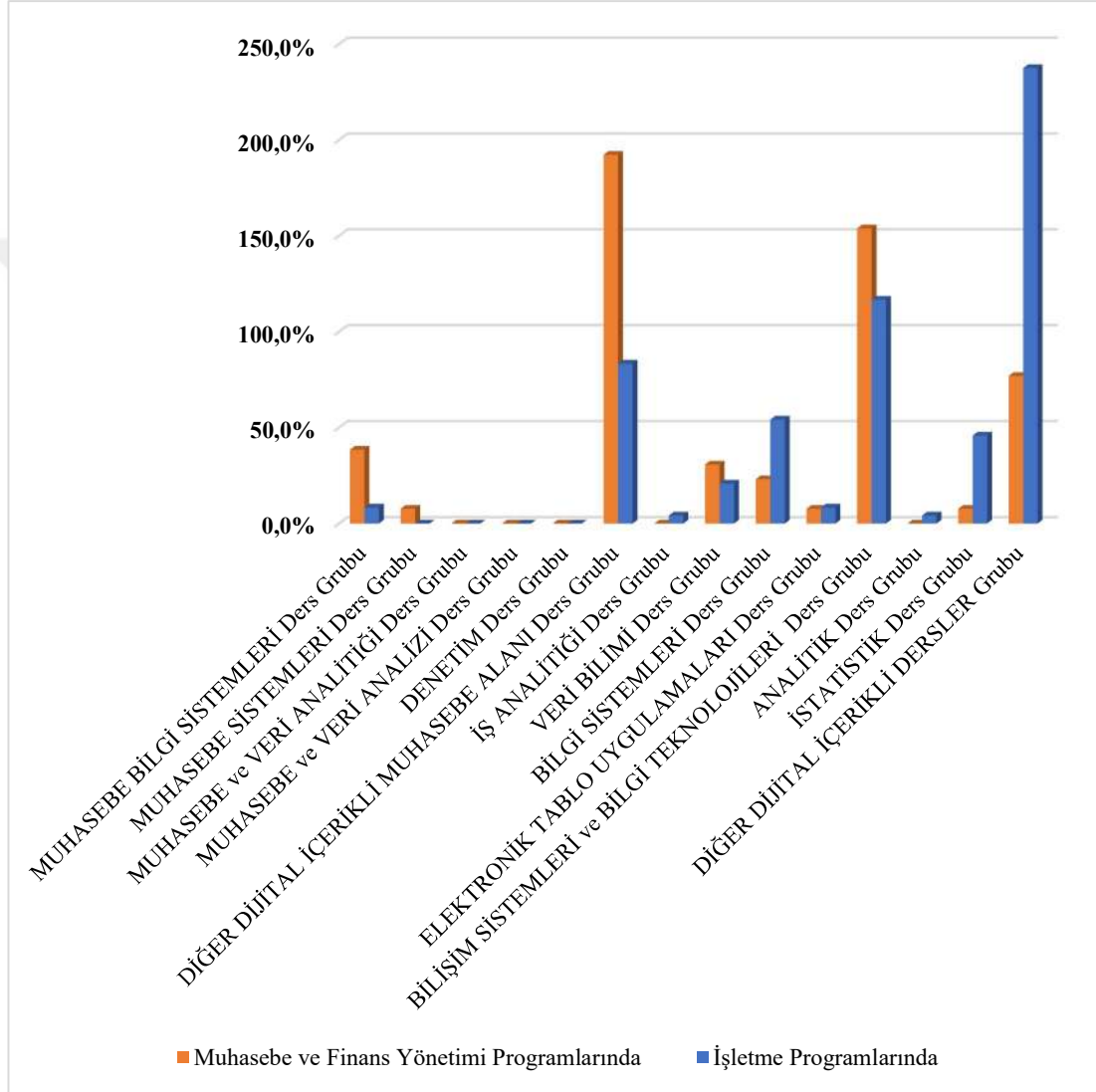
	Grup Adı	Muhasebe ve Finans Yönetimi	İşletme
1.	MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	38,5%	8,3%
2.	MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu	7,7%	0,0%
3.	MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%	0,0%
4.	MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu	0,0%	0,0%
5.	DENETİM Ders Grubu	0,0%	0,0%
6.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu	192,3%	83,3%
7.	İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu	0,0%	4,2%
8.	VERİ BİLİMİ Ders Grubu	30,8%	20,8%
9.	BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu	23,1%	54,2%
10.	ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu	7,7%	8,3%
11.	BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu	153,8%	116,7%
12.	ANALİTİK Ders Grubu	0,0%	4,2%
13.	İSTATİSTİK	7,7%	45,8%

	Ders Grubu		
14.	DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu	76,9%	237,5%

Tablo 29’da görüldüğü üzere, benzer konuları olan “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” ile “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu” muhasebe ve finans yönetimi programlarının toplam %46,2’sinde verilirken, işletme programlarında “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na dair ders bulunmamakla birlikte “Muhasebe Bilgi Sistemleri Ders Grubu” %8,3’ünde verilmektedir. Bilgi sistemleri, bilgi yönetimi, iş dünyasında etkin olan teknolojiler ve uygulamalara dair konuları olan derslerin dahil edildiği “Bilgi Sistemleri Ders Grubu” muhasebe ve finans yönetimi programlarının %23,1’inde, işletme programlarının ise %54,2’sinde tespit edilmiştir. Muhasebe verilerine özgü bilgi ve becerilerin kazandırılmasına yönelik veri analizi ve veri analitiği konularının yoğun bulunduğu “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu” ile “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu”na dair derslere programlarda rastlamamıştır. Fakat genel olarak kısmen de olsa çeşitli derslerde muhasebe veri analizi ve veri analitiği konularının bulunuyor olması muhtemeldir. Dijital içerikli olanların dahil edildiği “Denetim Ders Grubu”na dair derslerin programlarda bulunmadığı, “İstatistik Ders Grubu”nun ise muhasebe ve finans yönetimi programlarının %7,7’sinde, işletme programlarının 45,8’sinde yer aldığı görülmektedir. Genel olarak veri analizi, veri görselleştirme, veri yönetimi ve veri madenciliği gibi veriye dayalı bilgi ve becerilere dair konulara yer verilen derslerden oluşan “Veri Bilimi Ders Grubu”, muhasebe ve finans yönetimi programlarının %30,8’inde bulunurken işletme programlarının %20,8’inde bulunmaktadır. Muhasebe ve finans yönetimi programlarında “İş Analitiği Ders Grubu” ile “Analitik Ders Grubu”na dahil edilebilecek ders tespit edilememiş, işletme programlarında ise bu iki ders grubunda değerlendirilen sadece birer ders tespit edilerek oranları %4,2 olarak hesaplanmıştır (Bkz. EK 10 ve EK 11). Bilişim teknolojilerine dair temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı derslerden oluşan “Bilişim Sistemleri ve Bilgi Teknolojileri Ders Grubu” muhasebe ve finans programlarının %153,8’inde, işletme programlarının 116,7’sinde olmak üzere, her iki programa dair incelenen müfredatların her birinde en az birer dersin bulunduğu tespit edilmiştir. Çeşitli dijital içerikli dersin dahil edildiği “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” muhasebe ve finans yönetimi programlarının %76,9’unda, işletme programlarının ise %237,5’inde olup; işletme programlarında genel olarak bu derslerden birden fazla

olduğu ve doğrudan dijitalleşmeye yönelik bilgi ve becerileri kapsayan konuların yoğun olduğu derslerin (örneğin; Yapay Zeka Uygulamaları, Dijital Pazarlama, Kripto Para ve Blokzincir Teknolojisi gibi) de grup içerisinde bulunduğu görülmektedir (Bkz. EK 10 ve EK 11).

Grafik 16: Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Derslerin Dağılımı

Türkiye’de bulunan, 13 muhasebe ve finans yönetimi lisans programı müfredatlarında tespit edilen 70 adet dijital içerikli ders ile 24 işletme lisans programı müfredatlarında tespit edilen 140 adet dijital içerikli dersin programlardaki dağılımı Grafik 16’da gösterilmiştir. Görüldüğü üzere, muhasebe ve finans yönetimi programlarında %192,3 oranı ile “Diğer Dijital İçerikli Muhasebe Alanı Ders Grubu”, işletme programlarında ise %237,5 oranı ile “Diğer Dijital İçerikli Dersler Grubu” en

yüksek oranda yer alan dijital içerikli ders gruplarıdır. “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”, “Elektronik Tablo Uygulamaları Ders Grubu” ile “İstatistik Ders Grubu” muhasebe ve finans yönetimi programlarında %7,7 oranlarıyla en düşük oranda tespit edilen derslerdir. “İş Analitiği Ders Grubu” ile “Analitik Ders Grubu” ise %4,2 oranlarıyla işletme programlarında en düşük oranlarda tespit edilen derslerdir. Muhasebe ve finans yönetimi programlarında, “Muhasebe ve Veri Analitiği Ders Grubu”, “Muhasebe ve Veri Analizi Ders Grubu” ile “Denetim Ders Grubu”na dahil edilebilecek dijital içerikli derslere rastlanmamıştır. İşletme programlarında ise bu üç grubun yanı sıra “Muhasebe Sistemleri Ders Grubu”na dair de ders bulunmamaktadır.

Tablo 30: Türkiye’de Muhasebe ve Finans Yönetimi ile İşletme Lisans Programlarında Dijital İçerikli Ortalama Ders Sayıları

	Program Sayısı	Ders Sayısı	Programlarda Ortalama Ders Sayısı
Muhasebe ve Finans Yönetimi Programlarında	13	70	5,38
İşletme Programlarında	24	140	5,83

Türkiye’de bulunan muhasebe ve finans yönetimi ile işletme lisans programlarını sayılarına göre müfredatlarında yer verilen dijital içerikli dersler bakımından incelediğimizde Tablo 30’da görüldüğü üzere, genel olarak hem muhasebe ve finans yönetimi hem de işletme programlarında ortalama bir programda 5 veya 6 adet dijital içerikli ders bulunduğu tespit edilmiştir.

3.4. SONUÇ VE ÖNERİLER

3.4.1. Sonuç

Endüstri 4.0 olarak da ifade edilen dijital dönüşümün etkisiyle iş dünyasında gelişen ve gelişmeye devam eden teknolojiler, muhasebe meslek mensupları ile muhasebe meslek elemanlarının yeni bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olması

gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. İş dünyasında muhasebe alanında bu ihtiyaçları karşılayabilecek nitelikli meslek elemanlarının yetiştirilmesi kaliteli muhasebe eğitimi ile mümkündür. Muhasebe eğitiminin kalitesinde; müfredatın güncelliği, öğretme ve öğrenme süreçleri, öğrenme ortamları ve kullanılan teknolojiler, öğrenciler, öğretim elemanları, ölçme ve değerlendirme gibi birçok unsur etkilidir. Hem artan kalite beklentisinin karşılanması hem de mesleki ve teknolojik beceriler ile donatılmış, iş hayatına olabildiğince hazır mezunların yetiştirilmesinde akreditasyon önemli bir araç olup, eğitim kurumlarında kalitenin sağlanması ve sürdürülmesinde devamlılık arz etmektedir. Araştırma kapsamında ele alınan akreditasyon kuruluşlarının standartlarında ve kriterlerinde farklılıklar olmasına rağmen, bu akreditasyon kuruluşlarınca akredite edilecek yükseköğretim kurumlarının genel olarak misyon, strateji, fakülte nitelikleri, eğitim süreçleri, müfredat gibi benzer konular bakımından değerlendirildiği görülmektedir.

Araştırmada AACSB, ACBSP, IACBE ve EFMD tarafından akredite edilen “muhasebe” ile ilgili lisans programları ile Türkiye’de akredite olmayan “muhasebe ve finans yönetimi” ve “işletme” lisans programlarının müfredatları incelenip; genel olarak dijital içeriği bulunan derslerin yanı sıra dijital dönüşümün etkisiyle muhasebe mesleğinin değişen rollerine yönelik olarak veri odaklı dijital içerikli derslerin de programlarda bulunma oranı tespit edilmiştir. Araştırmanın devamında, ülkemizde muhasebe ve finans yönetimi lisans programları ile işletme lisans programlarının dijital içerikli dersler bakımından karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırma bulguları, programlardaki dijital içerikli ve veri odaklı dijital içerikli derslerin bulunma oranları ile birlikte yeni teknolojilere yönelik derslerin bilgisini de vermektedir.

Araştırma bulguları doğrultusunda;

- Akredite olmayan programlarda genel olarak dijital içerikli derslerin akredite olan programlara göre daha fazla verildiği, ülkemizdeki programlarda verilen bilgi teknolojilerine yönelik temel giriş düzeyinde derslerin sayıca yeterli olduğu; fakat ders isimleri ve içeriklerindeki konu yoğunlukları göz önünde bulundurulduğunda, akredite olan programlarda dijitalleşmenin etkisiyle öneminin artacağı düşünülen yeni teknolojilere ve değişen iş süreçlerine dair daha üst düzey bilgi ve becerilere yönelik derslerin akredite olmayan programlara göre fazla olduğu görülmüştür.
- Akredite programlarda, dijitalleşen dünyada muhasebe mesleğinin değişen rollerine yönelik olarak iş yaşamında önemi artacağı düşünülen veriye dayalı

çeşitli bilgi ve becerileri (veri analitiği, veri analizi, veriye dayalı karar verme gibi) kazandırmaya yönelik derslerin, akredite olmayan programlara oranla daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte veri odaklı dijital ders konularının kısmen de olsa faklı dersler içerisinde yer alması muhtemeldir.

- Araştırma kapsamında ele alınan akreditasyon kuruluşlarının akreditasyon standartları incelendiğinde; program müfredatlarında teknoloji vurgusu, öğretim süreçlerinde teknoloji kullanımı ve müfredatların güncelliği gibi kriterlerin olduğu görülmektedir. Bu durumun dijitalleşme ile farklılaşan iş süreçlerine yönelik dijital içerikli derslerin akredite programlarda bulunma oranını etkilediği düşünülmektedir.
- Ülkemizde bulunan muhasebe ve finans yönetimi lisans programları ile işletme lisans programları dijital içerikli dersler bakımından karşılaştırıldığında, işletme programı müfredatlarında genel olarak muhasebe ve finans yönetimi lisans programı müfredatlarına göre daha fazla dijital içerikli ders olduğu görülmekle birlikte muhasebe ve finans yönetimi programlarında en fazla dijital içerikli dersin muhasebe alanı ile ilgili dersler olduğu, işletme programlarında ise dijital içerikli çeşitli derslerin (dijital pazarlama, dijital okuryazarlık gibi) oranının en fazla olduğu tespit edilmiştir.

Ülkemizde muhasebe eğitimi verilen akredite olmayan lisans programlarında, temel becerilerin edinilmesi açısından dijital içerikli derslerin yeterli olduğu fakat güncel teknolojiler ile farklılaşan iş süreçlerinde ihtiyaç duyulacak beceriler ve yetkinlikler açısından programların güncellenmesi gerektiği görülmektedir. Muhasebe eğitimlerinde müfredatlara ağ güvenliği, bilgi teknolojileri (IT) kontrolleri, ERP, kodlama dilleri, iş zekâsı ve stratejik kurumsal yönetim gibi yazılım ve uygulamalar (Kurnaz vd. 2020: 95); iş analitiği, veri madenciliği, büyük veri yönetimi gibi dersler (Ucoğlu, D. 2020:20) ile endüstri 4.0, yapay zekâ teknikleri konularının (Büyükarıkan, U. 2021:283) dahil edilmesi, dijital iş yaşamına nitelikli mezunlar yetiştirilmesinde önemli bir adımdır.

Dijital dönüşüm, çeşitli kaynaklardan hızlı bir şekilde verilerin elde edilmesi sonucu bu verilerin muhasebeciler ve muhasebe meslek elemanlarınca doğru bir şekilde analizi, yorumlanması ve veriye dayalı karar verme becerilerinin edinilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle oluşacak muhasebe mesleğinin görev tanımlamalarındaki değişimler; muhasebe eğitiminin de müfredat, derslerde kullanılan teknolojiler, öğretim elemanlarının nitelikleri ve iş dünyası ile etkileşimler gibi birçok

açından yeniden tasarlanması ihtiyacını doğurmuştur. Bu noktada akreditasyon ile yapılan iyileştirmeler, eğitim kurumlarını teşvik edecek süreçlerden biri olarak düşünülmektedir.

“Eğitimde akreditasyonun başlıca faydası; kurumun tüm prosedürlerini yazılı hale getirmesi, öğretim üyeleri ve öğrenciler için standartlar belirlemesi (öğrenme amaçları gibi), müfredatın güncel gelişmeler dikkate alınarak güncellenmesi ve bu sayede eksik ve zayıf yönlerin analiz edilerek bu konularda adımlar atılmasını sağlamaktır. Bir eğitim kurumu ancak bu şekilde misyonu ve vizyonu ile uyumlu bir şekilde yönetilebilir” (Türel ve Altıntaş, 2018: 1037). Akreditasyon süreci maliyetli, zaman alıcı ve fedakârlık isteyen bir süreç olup, birçok prosedürü barındırır (Aslan vd., 2018: 15). Bu bakımdan, üniversitelerin akreditasyona geçememe nedenlerinden biri olarak akreditasyon maliyetleri de düşünülebilir. Fakat akredite olmamak, müfredat açısından eğitim kurumlarının değişim ve dönüşümü takip edemedikleri anlamına gelmez. Müfredatlarda güncelliği yansıtabilmenin dışında da eğitim süreçlerinin birçok açıdan kalitesine etkisi düşünüldüğünde, diğer faktörlerde de kaliteyi yakalayabilmek ve sürdürülebilmek için günümüzde akreditasyonun önemli olduğu unutulmamalıdır.

3.4.2. Öneriler

- Yurt dışında işletme ve muhasebe eğitimlerinde akreditasyona yönelik araştırmaların sayısının ve çeşitliliğinin ülkemize göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Ülkemizde muhasebe eğitiminde akreditasyona yönelik çalışmaların yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Akreditasyonun muhasebe eğitimine etkilerini gösterecek daha çok araştırmanın yapılmasına ihtiyaç vardır.
- Veri toplanan üniversitelerin küçük bir kısmında, web sayfalarında yer alan ders planları ile içeriklerinde seçmeli-zorunlu ders ayrımının olmamasından ötürü incelenmek istenen program sayısının azalmaması düşüncesiyle bu programların da araştırmaya dahil edilmesi, analizlerde derslerin seçmeli ve zorunlu ders ayrımı yapılmadan değerlendirilmesine neden olmuştur. Seçmeli-zorunlu derslerin ayrımına yer verilerek bir başka araştırma yapılabilir.
- Araştırma kapsamında incelenen ders içeriklerinin, bazı üniversitelerde detaylı ve açıklayıcı bir şekilde bulunurken, bazı üniversitelerde çok kısa olması

nedeniyle araştırma, beyan edilen bu bilgiler ile sınırlıdır. Bu bakımdan gelecekte yapılacak araştırmalarda müfredatları destekleyici daha detaylı veriler elde edilebilmesi amacıyla «doküman analizi» tekniğinin yanı sıra dersleri veren öğretim üyeleri ve öğretim görevlileri ile görüşmeler yapılarak daha ayrıntılı verilere ulaşılabilir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, H., (2017). Geçmişten Günümüze Muhasebe Mesleği ve Öğretiminde Yaşanan Gelişmeler. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Aksu, İ. ve Gül, M. (2018). Lisansüstü Programlardaki Muhasebe Derslerinin Dünya ve Türkiye Üniversiteleri Açısından Karşılaştırılması. İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi. 7(1): 96-117.
- Aktan, C.C. ve Gencel, U. (2010). Yükseköğretimde Akreditasyon. Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi (Online). 2(2): 137-155.
- Aktaş, R. ve Karğın, S. (2013). Muhasebe Eğitimi Yapan Yükseköğretim Kurumlarında Kurumsal Yönetim Derslerinin Durum Analizi. *Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsal Yönetim Perspektifinde Muhasebe Eğitiminde Beklenen Dönüşümler XXXII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu Kitabı* (ss. 62-80), Düzenleyen Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi. Antalya. 24-28 Nisan 2013.
- Annaç Göv S. ve Erdoğan D. (2020). Dördüncü Endüstri Devriminin (Endüstri 4.0) Neresindeyiz?. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 7 (2): 299-318.
- Aslan, M., Erol, M. ve Öztürk, K. E. (2020). Türkiye’de Yükseköğretimde Muhasebe-Finans Öğretim Elemanı Dağılımlarının İncelenmesi. Muhasebe ve Denetime Bakış. (60): 117-132.
- Aslan, T., Yılmaz, E. ve Kızıl, C. (2018). Muhasebe Eğitiminde Uluslararası Akreditasyon: Çeşitleri, Kriterleri, Süreci ve Faydaları Üzerine Bir İnceleme. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 11(2): 1-18.
- Atatekin, E. ve Dulupçu, M. A. (2018). Kalitede Yeni Bir Sayfa mı Yoksa Eskilerin Tekrarı mı? Bazı Devlet Üniversitelerinin Kurumsal İç Değerlendirme Raporlarının Eğitim Perspektifi. Üniversite Araştırmaları Dergisi. 1(1): 14-24.
- Avcı, B. (2020), Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleğine Getirdiği Yenililer ve Uygulamalar. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü.
- Aydın, S. (2007). Muhasebe Eğitiminin İşletme Beklentilerini Karşılama Derecesinin Ölçülmesi ve Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartlarına Uygunluğunun

Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydınalp, D. (2011). Almanya, Danimarka, Birleşik Krallık, Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye’de Yükseköğretim Programlarında Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreci. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED). 5(2): 368-388.

Beem, C. W. (2017). A Case of The Functional İmpact of Accreditation Council For Business School and Programs Accreditation on Business Education at a Suburban Philadelphia Community College. (Doctoral Dissertation). Delaware Valley University.

Belverd, E. Needles Jr, (2010). (Conference Panel Report) Accounting Education: The Impact of Globalization. Accounting Education: An International Journal. 19(6): 601-605.

Bennerson, B. (2017). Accountants and Accounting Educators’ Perceptions of Accounting Certifications/Accreditations and Communication Divides. (Doctoral Dissertation). Walden University.

Berg, B. L. ve Lune, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (Çev. Dr. Emel Şentuna Akay). Konya: Eğitim Yayınevi.

Büyükarıkın, U. (2021). Teknolojik Gelişmelerin Muhasebe Mesleği Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. (52): 269-288.

Can, E. (2012). Açık ve Uzaktan Eğitimde Akreditasyon Yeterlilik Düzeyinin İncelenmesi. (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Chen, K., Li, X. ve Wang, H. (2015). On the Model Design of Integrated Intelligent Big Data Analytics Systems. Industrial Management & Data Systems Vol. 115(9): 1666-1682.

Cheng, K.W. (2007). The Curriculum Design in Universities from the Perspective of Providers in Accounting Education. *Education*, 127(4): 581-590.

Ciğer, A., Kınay, B. ve Angı G.G. (2018). Büyük Verinin Muhasebe Uygulamaları ve Muhasebe Eğitimi Üzerindeki Etkileri. *Muhasebe ve Denetime Bakış*. (53): 215-234.

“Civan, M.ve Yıldız, F. (2003). Globalleşme Sürecinden Muhasebe Meslek Eğitiminin Etkilenmesi.”

http://archive.ismmmo.org.tr/docs/SEMPOZYUMLAR/SEMPOZYUM_06/3Oturum/MehmetCivan.pdf (Erişim Tarihi: 11.04.2021).

Coyne, J. G., Coyne, E. M. ve Walker, K. B. (2016). A Model to Update Accounting Curricula for Emerging Technologies. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*. 13(1): 161–169.

Çakmak, Ç. (2020). Amerika, Avustralya, İngiltere, Japonya ve Türkiye’de Yükseköğretim Kurum ve Programlarında Akreditasyon Süreçleri. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Demir, İ. ve Temelli, F. (2019). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyon ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği. *ETÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ETÜSBED)*. (9): 33-50.

Dewu, K. ve Barghathi, Y. (2019). The Accounting Curriculum and The Emergence of Big Data. *Accounting and Management Information Systems*. 18(3): 417-442.

Dursun, G. D., Ektik, D. ve Tutcu B. (2019). Mesleğin Dijitalleşmesi: Muhasebe 4.0. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*. 6(6): 263-271.

Eaton, J. S. (2015). An Overview of U.S. Accreditation. Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (<https://www.chea.org/overview-us-accreditation>, Erişim Tarihi: 04.05.2021)

Eaton, J. S. (2015). Accreditation and Recognition in The United States. Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (<https://www.chea.org/accreditation-recognition-united-states>, Erişim Tarihi: 04.05.2021).

Eğilmez, M. (2017). Endüstri 4.0. Web Sitesi: <https://www.mahfiegilmez.com/2017/05/endustri-40.html> (Erişim tarihi: 23.10.2021)

Elliott, C. J. (2010). Understanding the Context, Impacts and Consequences of Accreditation on Canadian University Business Schools. (Doctoral Dissertation). Ottawa: Faculty of Education University of Ottawa.

Elmacı, O. ve Sevim, Ş. (2015). Endüstri 4.0 Paradigması Çerçevesinde Muhasebe Eğitiminde Temel Yetenekler ve Stratejik Değerler Nasıl Geliştirilir? Kaynak Tabanlı Bir Model Önerisi. *Muhasebe Eğitimi Yeniden Düşünmek ve Yapılandırmak XXXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu Kitabı* (ss. 99 – 130), Düzenleyen Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü. Antalya. 13-17 Mayıs 2015.

Erdoğan, M. (2019). Denetim 4.0 ve Ötesi. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*. 12(3): 809- 834.

Eren, T. (2021). Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları 2 Çerçevesinde Muhasebe Mesleğine Girişte Eğitim Şartının Değerlendirilmesi: Konya Örneği. *Mali Çözüm Dergisi*. 31(164), 37-58.

Erol, M. ve Erkan, G. (2008). Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Bir Araştırma. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 10 (14): 284-301.

Erturan, İ. E. ve Ergin E. (2018). Muhasebe Mesleğinde Dijitalleşme: Endüstri 4.0 Etkisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 6(72): 153-165.

Ferraris, A., Mazzoleni, A., Devalle, A. ve Couturier, J. (2018). Big Data Analytics Capabilities and Knowledge Management: Impact on Firm Performance. *Management Decision*. 57(8): 1923-1936

Fındık, H., Atalay, B., Zeytin, M., Tarakcıoğlu Altınay, A., Ülkü, S. (2016). Ortaöğretim Düzeyinde Muhasebe Eğitimi. *Türkiye’de Muhasebe Eğitimi* (ss.5-53). Bursa: Ekin.

Fındık, H., Atalay, B., Zeytin, M., Tarakcıoğlu Altınay, A., Ülkü, S. (2016). Ön Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi. *Türkiye’de Muhasebe Eğitimi* (ss.55-99). Bursa: Ekin.

Fındık, H., Atalay, B., Zeytin, M., Tarakcıoğlu Altınay, A., Ülkü, S. (2016). Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi. *Türkiye’de Muhasebe Eğitimi* (ss.107-156). Bursa: Ekin.

Fırat, O. Z. ve Fırat, S. Ü. (2017). Endüstri 4.0 Yolculuğunda Trendler ve Robotlar. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi. 46 (2): 211-223.

Güney, A. (2003). Finansal Muhasebe Eğitiminin Yükseköğretimde Programlanması ve Ders İçeriklerinin Oluşturulması. (Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Güney, A. (2019). Akreditasyon Sürecinde Muhasebe Eğitimi. Kastamonu Eğitim Dergisi. 27 (2): 939 – 947.

Güvemli, O., Güvemli, B. ve Aslan, M. (2018). Cumhuriyet'in Muhasebe Düşüncesinde İkinci Evre: Liberal İktisat Politikalarının Uygulanma Dönemi (1950-1980) (14): 157-201.

Gökten Okan, P. ve Gökten, S. (2016). Uluslararası Eğitim Standartlarına Genel Bakış: Geçerliliğinin Türkiye Açısından Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 3(6): 49-66.

Hammer, S. (2021). The Digital Future of Education: 3 Insights. <https://www.aacsb.edu/insights/2021/march/the-digital-future-of-education-3-insights> (Erişim Tarihi: 20.05.2021)

İşbil, N., Köroğlu A. G. N., Zaif, F. (2021). Digital Reporting in Accounting: XBRL and Integration to Accounting Department Curriculum. Gazi İktisat ve İşletme Dergisi. 7(3): 188-202.

Jewett, J. (2012). A Survey of Students' Perceptions of Business Accreditation and Their Rationale in Selecting an MBA Program. (Doctoral Dissertation). Saint Louis University.

Kablan, A. (2018). Endüstri 4.0, “Nesnelerin İnterneti”- Akıllı İşletmeler ve Muhasebe Denetimi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 23 (Endüstri 4.0 ve Örgütsel Değişim Özel Sayısı): 1561-1579.

Kalmış ve Yılmaz (2004). Lisans Seviyesindeki Muhasebe Eğitiminin Mevcut Durumu ve Geliştirilmesi için Yapılması Gereken Geliştirmeler. *Üniversitelerimizin Lisans ve Lisansüstü Programlarında Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Artırma Yollarının Araştırılması XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu Kitabı* (ss. 37-

51), Düzenleyen İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü. Antalya. 19- 23 Mayıs 2004.

Karakaya, G. (2020). Bilgi Çağında Yükseköğretim Muhasebe Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi. 9(2): 1218-1226.

Karasioğlu, F., Alagöz A. ve Allahverdi M. (2018). Türkiye’de Muhasebe Meslek Elemanı Niteliklerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi. (17. UİK Özel Sayısı): 19-40.

Karlıkl, M. (2016). Ortaöğretim Kurumlarında Verilen Muhasebe Eğitiminin Muhasebecilik Mesleğine Uygunluğunun Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karcıoğlu, R. ve Binici F.Ö. (2021). Dijital Dönüşümün Muhasebe Meslek Mensupları Üzerine Etkisi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 7(2): 226-241.

Kelly M., Davey H. ve Haigh N. (1999). Contemporary Accounting Education and Society. Accounting Education 8 (4): 321-340.

Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. (15): 170-189.

Kurnaz, E., Tekbaş, İ., Bozdoğan, T. ve Çetin O. (2020). Dijitalleşmeyle Birlikte Muhasebe Eğitiminin Muhasebe Meslek Mensupları Açısından Değerlendirilmesi. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi: 22(özel sayı): 81-96.

Lejeune, C. (2011). Is Continuous Improvement Through Accreditation Sustainable? A Capability-Based View. Management Decision. 49(9): 1535-1548.

MacKenzie Jr, W. I., Scherer, R. F., Wilkinson, T. J. ve Solomon, N. A. (2019). A Systematic Review of AACSB International Accreditation Quality and Value Research. Journal of Economic and Administrative Sciences. 36(1): 1-15.

Mcbride, K. ve Philippou, C. (2020). “Big Results Require Big Ambitions”: Big Data, Data Analytics and Accounting in Masters Courses. Accounting Research Journal. (<https://www.emerald.com/insight/1030-9616.htm>, Erişim Tarihi: 27.08.2021)

McPeak, D., Pincus, V. P. ve Sundem, G. L. (2012). The International Accounting Education Standards Board: Influencing Global Accounting Education. American Accounting Association. 27(3): 743–750.

Melek, M. (2003). Yükseköğretim Kurumlarında Kalite Yönetimi, Akreditasyon ve Bir Vakıf Üniversitesinde Kalite Kontrol Aracı Olarak Öğrenci Geribildiriminden Yararlanmaya Yönelik Bir Araştırma. (Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Metin, S. (2019). İşletmelerin Dijital Dönüşüm (Endüstri 4.0) Farkındalık ve Algı Düzeyinin Değerlendirilmesi: Elazığ OSB Örneği. (Doktora Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Morgan, J. (2011). The Impact Of AACSB Business School Accreditation on Quality of Accounting Education as Measured by CPA Exam Success Rates. Business Education Digest Foundation. (18): 1-10.

Onay, A. (2020). Büyük Veri Çağında İç Denetimin Dönüşümü. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi. 22(1): 127-163.

Özsoylu, A. F. (2017). Endüstri 4.0. Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi. 21(1): 41-64.

Özakça, V. S. (2007). Yükseköğretimde Kalite Geliştirme: İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri İçin Bir Özdeğerlendirme Model Önerisi. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 11(1): 323-343.

Öztürk, E. ve Fındık, H. (2016). Türkiye’de Muhasebe Eğitiminin Uluslararası Muhasebe Standartları ile Uyumlaştırılması Sürecinde Karşılaşılan Adaptasyon Problemlerinin Muhasebe Alt Kültür Değerleri Çerçevesinde Tartışılması. Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi. 9(3): 241-256.

Öztürk, R. (2012). YÖK’te Kalite Güvence Çalışmaları. *Türkiye’de Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması ve Kalite Güvence Sistemi SETA Çalıştay Kitabı* (ss.55-62), Düzenleyen Bülent Ecevit Üniversitesi ve SETA. Zonguldak. 20 Şubat 2012.

Pond, W. K. (2002). Twenty-first Century Education and Training Implications for Quality Assurance. *The Internet and Higher Education*. 4 (2002): 185–192.

Qasim, A. ve Kharbat F.F. (2020). Blockchain Technology, Business Data Analytics, and Artificial Intelligence: Use in the Accounting Profession and Ideas for Inclusion into the Accounting Curriculum. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*. 17(1): 107-117.

Rasgen, M. ve Gönen, S. (2019). Endüstri 4.0 ve Muhasebenin Dijital Dönüşümü. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 8(3): 2898 -2917.

Serçemeli, M. (2018). Muhasebe ve denetim Mesleklerinin Dijital Dönüşümünde Yapay Zekâ. *Turkish Studies Economics, Finance and Politics*. 13(30): 369-386.

Süngü, H. ve Bayrakcı, M. (2010). Bolonya Süreci Sonrası Yükseköğretimde Akreditasyon Çalışmaları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 8(4): 895-912.

Soylu, A. (2018). Endüstri 4.0 ve Girişimcilikte Yeni Yaklaşımlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (32): 43-57.

Şener, S. ve Elevli B. (2017). Endüstri 4.0’da Yeni İş Kolları ve Yüksek Öğrenim. *Mühendis Beyinler Dergisi. Bilim, Mühendislik ve Teknoloji Yayınları*. 1(2): 25-37.

Şengel, S. (2010). Sürekli Muhasebe Meslek Eğitiminin Önemi ve Bir Değerlendirme. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. (47): 81-94.

Tekbaş, İ. (2018). Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleğine ve Meslek Mensuplarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma ve Yeni Bir Kavram Önerisi: Mali Mühendislik. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Tekbaş, İ. (2019). Muhasebenin Dijital Dönüşümü ve Mali Mühendislik. İstanbul: Hümanist Kitap Yayıncılık.

Terzi, S., Kıymetli Şen, İ. ve Solak, B. (2013). Bologna Sürecinin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Üniversitelerin İşletme Bölümlerinin Ders Programları Üzerine Bir İnceleme. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. (59): 83-100.

Toker, K. (2018). Endüstri 4.0 ve Sürdürülebilirliğe Etkileri. *Istanbul Management Journal*. 29(84): 51–64.

Türel, A. ve Altıntaş, A. T. (2018). AACSB Akreditasyonunun Faydaları ve Akreditasyon Sürecinin Güçlükleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11(6): 1031-1038.

Uçoğlu, D. (2020). Yapay Zeka Teknolojisinin Muhasebe Mesleğine ve Eğitimine Etkileri. *Global Business Research Congress*. 1(4): 16-21.

Wang, T. (2021). The Impact of Emerging Technologies on Accounting Curriculum and the Accounting Profession. *Pacific Accounting Review*. (<https://www.emerald.com/insight/0114-0582.htm>, Erişim Tarihi: 19,11,2021)

Woodside, J. M., Augustine, F. K., Chambers, V. ve Mendoza, M. (2020). Integrative Learning and Interdisciplinary Information Systems Curriculum Development in Accounting Analytics. *Journal of Information Systems Education*. 31(2): 147-156.

Yılmaz, S. ve Ciğer, A. (2004). Küreselleşme ve Ön lisans Muhasebe Eğitiminde Kalite Arayışı. *Üniversitelerimizin Lisans ve Lisansüstü Programlarında Muhasebe Eğitiminin Kalitesini Arttırma Yollarının Araştırılması XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu Kitabı*. (ss. 217-228), Düzenleyen İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü. Antalya. 19-23 Mayıs 2004.

Yüksel, F. ve Kayalı, N. (2021). Muhasebe Eğitiminde Müfredatlarının Oluşturulması ve Değiştirilmesine Etki Eden Faktörler: Türkiye Yükseköğretim Kurumları Örneği. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*. 14 (1): 161-188.

Zaif, F. ve Ayanoglu, Y. (2007). Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye’de Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 9(1): 115-136.

Zammuto, R. F. (2008). Accreditation and the Globalization of Business. *Academy of Management Learning & Education*. 7(2): 256-268.

Zhan, J., Her, Y., Hu, T. ve Du, C. (2018). Integrating Data Analytics into the Undergraduate Accounting Curriculum. *Business Education Innovation Journal*. 10(2): 169-178.

Zhao, J. ve Ferran, C. (2016). Business School Accreditation in the Changing Global Marketplace A Comparative Study of the Agencies and Their Competitive Strategies. *Journal of International Education in Business* 9(1): 52-69.

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://www.aacsb.edu/about/who-we-are/timeline>, (Erişim Tarihi: 15.05.2021)

<https://www.aacsb.edu/about>, (Erişim Tarihi: 15.05.2021)

<https://www.aacsb.edu/accreditation/journey/process-overview>, (Erişim Tarihi: 15.05.2021):

<https://www.aacsb.edu/accreditation/journey>, (Erişim Tarihi: 16.05.2021)

<https://acbsp.org/page/about-who-we-are> (Erişim Tarihi: 16.05.2021)

<https://acbsp.org/page/about-our-history> (Erişim Tarihi: 16.05.2021)

https://acbsp.org/page/search_accredited, Erişim Tarihi: 16.05.2021)

https://www.aacsb.edu/membership/listings/all-educational-members?F_Country=Turkey (Erişim Tarihi: 01.06.2021)

<https://acbsp.org/page/accreditation-eligibility> (Erişim Tarihi: 24.06.2021)

https://cdn.ymaws.com/acbsp.org/resource/resmgr/docs/estimated_costsoutside_the_u.pdf (Erişim Tarihi: 24.06.2021)

https://efmdglobal.org/wp-content/uploads/EFMD_Global-About_brochure.pdf (Erişim Tarihi: 16.05.2021)

<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/equis/equis-process/> (Erişim Tarihi: 17.05.2021)

<http://meslekitanitim.meb.gov.tr/#alanlar> (Erişim Tarihi: 15.03.2021)

<http://meslek.eba.gov.tr/upload/hdc/muhasebe.pdf> (Erişim Tarihi: 15.03.2021)

<http://meslekiegitimharitasi.meb.gov.tr/alan.php> (Erişim Tarihi: 15.03.2021)

<http://meslekitanitim.meb.gov.tr/meslekegitimsurec.html> (Erişim Tarihi: 15.03.2021)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/07/20080726-2.htm> (Erişim Tarihi: 06.04.2021)

https://www.turmob.org.tr/Arsiv/FCKEditor/userfiles/file/3568%20SAYILI%20YAS A/3568Say%C4%B1liYasa_14_11_2018.pdf (Erişim Tarihi: 06.04.2021)

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3568.pdf> (Erişim Tarihi: 07.04.2021)

<https://www.ifac.org/who-we-are/our-purpose> (Erişim Tarihi: 01.05.2021).

https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/turkiyede_ogretmen_egitiminde_standartlar_ve_akreditasyon.pdf (Erişim Tarihi: 03.05.2021)

https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/GenelDegerlendirme20152019.pdf (Erişim Tarihi: 23.05.2021)

<https://yokak.gov.tr/hakkinda> (Erişim Tarihi: 23.05.2020)

<https://www.yokak.gov.tr/Common/Docs/24072018/MuzafferElmas.pdf> (Erişim Tarihi: 23.05.2021)

https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_degerlendirme_prog_doc/GenelDegerlendirme20152019.pdf (Erişim Tarihi: 23.05.2021)

<https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/uluslararasi-taninan-akreditasyon-kuruluslari> (Erişim Tarihi: 23.05.2021)

<https://sozluk.gov.tr/> (Erişim tarihi:03.05.2021)

<https://denklik.yok.gov.tr/akreditasyon-tanima-denklik-nedir> (Erişim Tarihi: 03.05.2021)

<https://www.chen.org/what-is-accreditation> (Erişim Tarihi: 04.05.2021).

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-higher-education-86_tr (Erişim Tarihi: 23.05.2021)

<https://www.associationofmbas.com/about-us/history-and-heritage/> (Erişim Tarihi: 24.06.2021).

<https://www.associationofmbas.com/wp-content/uploads/2020/11/Accreditation-Guidance-for-Business-Schools-updated-Nov-20.pdf> (Erişim Tarihi: 24.06.2021)

<https://www.associationofmbas.com/business-schools/accreditation/> (Erişim Tarihi: 24.06.2021)

<https://iacbe.org/about-page/> (Erişim Tarihi: 16.05.2021).

<https://iacbe.org/accreditation/process-and-requirements/first-time-accreditation-process/> (Erişim tarihi: 26.06.2021):

<https://iacbe.org/accreditation/process-and-requirements/> (Erişim Tarihi: 16.05.2021)

<https://www.aacsb.edu/insights/2021/march/the-digital-future-of-education-3-insights> (Erişim Tarihi: 20.05.2021)

https://www.aacsb.edu/accreditation/accredited-schools?F_Accreditation=Business (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://www.aacsb.edu/accreditation/accredited-schools> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://acbspsearch.org/Home/Results> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://iacbe.org/wp-content/uploads/2018/01/Accredited-Accounting-Programs-July-2020.pdf> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://iacbe.org/accreditation/member-status-information/results/?BCountry=&BState=&BStatus=Member+with+Accredited+Programs&BAlpha=> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/equis/equis-accredited-schools/> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/efmd-accredited/efmd-accredited-programmes/> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://www.associationofmbas.com/business-schools/accreditation/accredited-schools/> (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

<https://www.aacsb.edu/accreditation/standards/accounting> (Erişim Tarihi: 19.08.2021)

https://www.aacsb.edu/-/media/aacsb/docs/accreditation/accounting/standards-and-tables/accounting2018standards_2021.ashx?la=en&hash=0F5C273E42BEF9236D7A7678F7ACC9CD22BE251B (Erişim Tarihi: 19.08.2021)

(https://www.aacsb.edu/-/media/aacsb/docs/accreditation/accounting/standards-and-tables/accounting2018standards_2021.ashx?la=en&hash=0F5C273E42BEF9236D7A7678F7ACC9CD22BE251B) (Erişim Tarihi: 19.08.2021)

https://efmdglobal.org/wp-content/uploads/EFMD_Global_Prog_Accred_Standards_and_Criteria.pdf (Erişim Tarihi: 17.08.2021)

https://cdn.ymaws.com/acbsp.org/resource/collection/0E6C17FF-C71B-46C7-9A69-2B5A815DB06E/ACBSP_Separate_Accounting_Standards_and_Criteria.pdf (Erişim Tarihi: 21.08.2021)

<https://iacbe.org/wp-content/uploads/2017/09/Accreditation-Principles-and-Criteria-Accounting.pdf> (Erişim Tarihi:25.08.2021)

<https://aaahq.org/Portals/0/images/education/Pathways/15-9-61866.pdf?ver=2021-02-23-175219-123> (Erişim Tarihi: 28.08.2021)

<https://dijitalakademi.bilgem.tubitak.gov.tr/dijital-donusum-nedir> (Erişim Tarihi: 19.10.2021)

<https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 01.11.2021)

https://www.aacsb.edu/-/media/documents/accreditation/accounting/standards-and-tables/accounting2018standards_2021.pdf?rev=425fc1cf5bc54dc59997e1694250c3c3 (Erişim Tarihi: 05.12.2021).

https://efmdglobal.org/wp-content/uploads/EFMD_Global_Prog_Accred_Standards_and_Criteria.pdf (Erişim Tarihi: 05.12.2021).

https://cdn.ymaws.com/acbsp.org/resource/collection/0E6C17FF-C71B-46C7-9A69-2B5A815DB06E/ACBSP_Separate_Accounting_Standards_and_Criteria.pdf (Erişim Tarihi: 06.12.2021).

<https://iacbe.org/wp-content/uploads/2017/09/Accreditation-Principles-and-Criteria-Accounting.pdf> (Erişim Tarihi: 06.12.2021).

<https://www.endustri40.com/bulut-bilisim-cloud-computing-nedir/> (Erişim Tarihi: 12.12.2021)

<https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10117> (Erişim Tarihi: 16.01.2022)

https://www.ktu.edu.tr/dosyalar/iibf_69351.pdf (Erişim Tarihi: 18.01.2022)

<http://www.katalog.ktu.edu.tr/DersBilgiPaketi/semester.aspx?pid=75&lang=1&sid=10> (Erişim Tarihi: 18.01.2022)

<http://isletme.iibf.firat.edu.tr/tr/page/4608> (Erişim Tarihi: 18.01.2022)

<https://ebs.cu.edu.tr/?upage=fak&page=bol&f=5&b=216&ch=1&yil=2021&lang=tr#ts7> (Erişim Tarihi: 18.01.2022)

<http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/340?AyID=27> (Erişim Tarihi: 18.01.2022)

https://bologna.selcuk.edu.tr/tr/Dersler/iktisadi_ve_idari_bilimler-isletme-isletme-lisans (Erişim Tarihi: 18.01.2022)

https://debis.deu.edu.tr/ders-katalog/2019-2020/tr/bolum_1176_tr.html (Erişim Tarihi: 19.01.2022)

<https://isletme.aku.edu.tr/wp-content/uploads/sites/109/2019/01/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M-REHBER%C4%B0-2019.pdf> (Erişim Tarihi: 19.01.2022)

<https://obs.balikesir.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=24&curSunit=4881#> (Erişim Tarihi: 19.01.2022)

<https://www.mku.edu.tr/departments.aspx?birim=11&icerik=16373> (Erişim Tarihi: 20.01.2022)

<https://www.mku.edu.tr/departments.aspx?birim=1304&icerik=19284> (Erişim Tarihi: 20.01.2022)

<https://iibf.mcbu.edu.tr/isletmedersprogrami.297.tr.html> (Erişim Tarihi: 20.01.2022)

<https://obs.sdu.edu.tr/Public/EctsShowProgramDetails.aspx?BolumNo=1402&BirimNo=14> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://ects.mu.edu.tr/tr/program/9> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://obs.kku.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=3&curSunit=23#> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

http://bipa.ufuk.edu.tr/anasayfa/akademik-programlar/lisans/iktisadi-ve-idari-bilimler-fakultesi/isletme/#Department_CoursesCredits_Header (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://iibf.adiyaman.edu.tr/files/iibf.adiyaman.edu.tr/tr/sayfalar/dokumanlar/i%C5%9Fletme%20b%C3%B6l%C3%BCm%C3%BC%20ders%20katalo%C4%9Fu%2021.pdf> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://iibf.kastamonu.edu.tr/images/2018/bolumler/mufredat/isletme-mufredat.pdf>

(Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://iibf.kastamonu.edu.tr/index.php/tr/isletme/ders-icerikleri> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://iibf.giresun.edu.tr/Files/ckFiles/iibf-giresun-edu-tr/%C4%B0%C5%9Fletme%202021-2022%20Ders%20%C4%B0%C3%A7erikleri.pdf> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

https://iibf.usak.edu.tr/upload/iibf/dg0m7z1eya_%C4%B0%C5%9ELETME%20DERS%20%C4%B0%C3%87ER%C4%B0KLER%C4%B0-compressed-pages-1-16.pdf (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

https://isletme.usak.edu.tr/upload/isletme/7UqLwwGd11_QpmwvUZBul_%C4%B0%C5%9ELETME%20DERS%20%C4%B0%C3%87ER%C4%B0KLER%C4%B0-compressed-pages-17-32.pdf (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://obs.agri.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=63&curSunit=97&dil=tr-TR#> (Erişim Tarihi: 21.01.2022)

<https://ubys.bartın.edu.tr/AIS/OutcomeBasedLearning/Home/Index?id=204&culture=tr-TR#> (Erişim Tarihi: 22.01.2022)

<https://eobs.arel.edu.tr/program/isletme-bolumu/120/ders-plani> (Erişim Tarihi: 22.01.2022)

<https://obs.kmu.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=10&curSunit=117> (Erişim Tarihi: 22.01.2022)

<https://iibf.alanya.edu.tr/media/zjhno50y/i%C5%9Fletme-ders-i%C3%A7erikleri.pdf> (Erişim Tarihi: 22.01.2022)

https://iibf.alanya.edu.tr/media/hfuj1ode/letme-b%C3%B6l%C3%BCm%C3%BCg%C3%BCncel-katalog_524565.pdf (Erişim Tarihi: 22.01.2022)

<https://ubs.ikc.edu.tr/AIS/OutcomeBasedLearning/Home/Index?id=94&culture=tr-TR> (Erişim Tarihi: 22.01.2022)

<http://w3.bilecik.edu.tr/uygulamalibilimler-muhasebevefinans/bolumler/ders-plani/> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

https://bubfa.isparta.edu.tr/assets/uploads/sites/471/files/muhasebe_ders_icerikleri-17092020.pdf (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<http://dbp.kayseri.edu.tr/Program/P3.aspx> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

https://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/13/files/Muhasebe_ve_Finans_Yonetimi_Boeluemue_Ders_cerikleri_PDF.pdf (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://obs.ozal.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=03&curSunit=1578#> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<http://truva.baskent.edu.tr/bilgipaketi/?dil=TR&menu=akademik&inner=katalog&birim=497> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://eobs.arel.edu.tr/program/muhasebe-ve-finans-yonetimi-bolumu/136/ders-plani> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

https://bubfa.aku.edu.tr/wp-content/uploads/sites/53/2020/10/2020-28-g-i_MuhaseveveFinansYonetimi.pdf (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://obs.mehmetakif.edu.tr/oibs/bologna/progCourses.aspx?lang=tr&curSunit=2501> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

https://ects.mu.edu.tr/tr/program/3291#link_14 (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://bys.trakya.edu.tr/file/open/98174269> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://bys.trakya.edu.tr/file/open/95813038> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://obs.usak.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=15&curSunit=1646#> (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

http://mvf.klu.edu.tr/dosyalar/birimler/mvf/dosyalar/dosya_ve_belgeler/ders_plani.pdf (Erişim Tarihi: 24.01.2022)

<https://yokak.gov.tr/akreditasyon-kuruluslari/tescil-suresi-devam-edenler>, Erişim Tarihi:23.05.2021)

<https://star.org.tr/misyon-ve-vizyon/> (Erişim Tarihi:23.05.2021)

EKLER

EK 1:

AKREDİTE PROGRAMLARDA DİJİTAL İÇERİKLİ DERS GRUPLARI

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	108
2.	Muhasebe Bilgi Sistemlerine Giriş	3
3.	Muhasebe Bilgi Sistemleri: Planlama ve Analiz	1
4.	Muhasebe Bilgi Sistemleri I	1
5.	Muhasebe Bilgi Sistemleri II	1
6.	İleri (Gelişmiş) Muhasebe Bilgi Sistemleri	4
7.	Muhasebe Bilgi Sistemleri: Denetim ve Kontrol	1
8.	Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Kontrolleri	1
9.	Muhasebe ve Bilgi Sistemleri	1
10.	Muhasebe Bilgi Sistemi	2
11.	QUICKBOOKS (Muhasebe Bilgi Sistemleri)	10
12.	Muhasebe Bilgi Sistemlerinin Denetimi	2
13.	Muhasebe Bilgi Sistemleri için Stratejik Planlama	1
14.	Muhasebe Bilgi Sistemleri Teorisi	1
15.	Muhasebe Bilgi Sistemleri Semineri	1
16.	İşletme ve Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
17.	Entegre Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
18.	İş Süreçleri ve Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
19.	Muhasebe ve Finansal Bilgi Sistemleri	1
20.	Yönetim Muhasebesi Bilgi Sistemleri	1
21.	Finansal Bilgi Sistemleri	2
22.	Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi I	1
23.	Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi II	1
24.	Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi III	1
25.	Laboratuvar Muhasebesi ile Muhasebe Bilgi Sistemleri	32
	Toplam:	180

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Sistemleri	20
2.	Muhasebe Sistemleri ve Kontrolleri	2
3.	Muhasebe Sistemleri Tasarımı ve Uygulaması	1

4.	Muhasebe Sistemleri Denetimi ve Kontrolü	1
5.	Muhasebe Sistemlerine Giriş	2
6.	Muhasebe Sistemleri I	2
7.	Muhasebe Sistemleri II	1
8.	Muhasebe Sistemleri İşlemleri	1
9.	Muhasebe Sistemlerinin Analizi ve Tasarımı	1
10.	Kurumsal Muhasebe Sistemleri	1
11.	Muhasebe Sistemleri ve İç Kontrol	1
12.	Muhasebe Kontrol Sistemleri	1
13.	Muhasebe Sistemleri ve Kontrol	1
	Toplam:	35

MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	Muhasebede Veri Analitiği	1
2.	Muhasebe için Veri Analitiği	4
3.	Muhasebe Analitiği	10
4.	Gelişmiş Muhasebe Analitiği	1
5.	Gelişmiş Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Muhasebe Analitiği	1
6.	Muhasebe Veri Analitiğine Giriş	1
7.	Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Veri Analitiği	2
8.	Muhasebe için Analitikler	1
9.	Muhasebe Bilgi Sistemleri/Veri Tabanları	1
10.	Muhasebe Analitiğine Giriş	2
11.	Muhasebeciler için Gelişmiş Analitik	1
12.	Muhasebe için Uygulamalı Analitikler	1
13.	Excel ve Muhasebe Analitiği Teknolojisi	1
14.	Muhasebe Karar Verme Analitiği	1
15.	Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Analitik	2
16.	Muhasebe ve Analitik I	1
17.	Muhasebe ve Analitik II	1
18.	Muhasebeciler için Veri Analitiği	4
19.	Muhasebe ve Finansa Analitik	1
20.	Maliyet Muhasebesi Analitiği	1
21.	Muhasebe Veri Analitiği	11
22.	Yönetim Muhasebesi ve Analitik I	1
23.	Muhasebe Verileri ve Analitiği	1
24.	Temel Muhasebe ve Veri Becerileri	2
25.	Finansal Analitik	1

26.	Finansal Veri Analitiği	1
27.	Finansal Planlama, Performans ve Analitik	4
28.	Yönetim Muhasebesi ve Analitik II	1
	Toplam:	60

MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu		
1.	Muhasebeciler için Veri Analizi	1
2.	Muhasebe Veri Analizi ve Görselleştirme	2
3.	Muhasebeciler için Kantitatif Analiz	1
4.	Muhasebe için Veri Analizi	1
5.	Finansal Veri Analizi ve Teknik İletişim	1
6.	Muhasebe I ve Veri Analizi	2
	Toplam:	8

İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	İş Analitiği	27
2.	İş Analitiğine Giriş	19
3.	İş Analitiğinin Temelleri	7
4.	İş Analitiği I	9
5.	İş Analitiği II	9
6.	İş Analitiğinin Temelleri I	1
7.	İş Analitiğinin Temelleri II	1
8.	İş Analitiği ve Bilgi Sistemleri	1
9.	İş Analitiği: Veriye Dayalı Karar Verme	1
10.	İş Veri Analitiğine Giriş	1
11.	İş Analitiği-İstatistik	1
12.	İş Analitiği-Araçlar	1
13.	İş Analitiği / Bilgi Analizi	1
14.	İş Analitikleri için Tanıtıcı İstatistikler	1
15.	İş Analitikleri için İstatistikler	1
16.	İş Analitiğinde İstatistiksel Modelleme	2
17.	İş Bilginleri: İş Analitiğinde İstatistiksel Modelleme	2
18.	İş Analitiği ve İş Zekasına Giriş	2
19.	İş İstatistikleri, Analitikler ve Modelleme	2
20.	İş Veri Analitiği	11
21.	Uygulamalı İş Analitiği	1

22.	Gelişmiş İş Analitiği	2
23.	İşletme İstatistikleri ve Veri Analitiği	1
24.	İş Uygulamaları: Temel İş Analitiği Araçları	1
25.	İstatistik ve İş Analitiğine Giriş	1
26.	İş Analitiği V: Tahmine Dayalı Analitik	1
	Toplam:	107

VERİ BİLİMİ Ders Grubu		
1.	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	6
2.	Verileri Anlamlandırma	1
3.	Veri Tanımlama, Hazırlama, Tanımlayıcı Analitik	1
4.	Veri Analitiği ve Bilgi Sistemleri	1
5.	Veri Tabanı Sistemleri Tasarımı, Yönetimi ve Yönetimi	2
6.	Veri Madenciliğine Giriş	2
7.	Veri Modelleme, Analiz ve Görselleştirme	1
8.	İş Veri Bilimi Teknolojileri	3
9.	Veri Analitiği İlkeleri	3
10.	Veri Biliminin Temelleri	1
11.	Bilgi Yönetimi ve Veri Analitiği	1
12.	Veri Toplama, Hazırlama ve Görselleştirme	3
13.	Veri Madenciliği ve Bilgi Edinimi	1
14.	Veri Tabanı Tasarımı ve Uygulaması	2
15.	Veri Tabanı Sistemleri	2
16.	Veri Tabanı Tasarımı ve İşletme Zekâ Uygulaması	1
17.	İş İçin Veri Modelleme	1
18.	Bilgi Teknolojisi ve Veri Analitiği	1
19.	Yönetim Bilgi Sistemleri ve Veri İşlemeye Giriş	1
20.	Veri Yönetimi ve Görselleştirme	1
21.	Veri Madenciliği ve Tahmini	1
22.	Veri Analitiğine Giriş	2
23.	Veri Görselleştirmeleri ve Analitiği	1
24.	İş Zekâsı ve Veri Madenciliği	1
25.	Finansal Veri Modellemesi	1
26.	Veri Tabanı Temelleri	1
27.	Veriye Dayalı Karar Verme	4
28.	Veri Yönetimi Analizi	1
29.	Verilerle Karar Verme	1
30.	Veri Madenciliği	1

31.	Veri Tabanı ve Veri Ambarı Sistemleri	1
32.	İşletmeler için Veri Analitiği	1
33.	Veri Görselleştirme ve İş Zekâsı	1
34.	Gelişmiş Veri Analitiği	1
35.	İş Veri Analizi	1
36.	Veri ve Karar Analizi	2
37.	Karar Verme için Veri Analizi	1
38.	Veri Madenciliği ve Tahmine Dayalı Analitik	1
39.	Veri Analitiği	2
40.	Analitik: Verilerden Kararlara	1
41.	İş Veri İletişimi	1
42.	Modern Veri Analitiğine Giriş	1
43.	Veri Yolunda Kantitatif Yöntemler	1
44.	Veri Görüntüleme	1
45.	Veri Tabanı Muhasebe Sistemleri	1
46.	Veri Hakkında Her Şey: Tasarım, Sorgulama ve Görselleştirme	1
47.	İşletme Veri Yönetimi ve Analizi	1
48.	Veri Tabanı Modelleme, Tasarım ve Analizi	1
49.	Büyük Veri Analitiği	1
50.	Kurumsal Veri Yönetimi	1
51.	İş Dünyasında Veri ve Bilgi	1
52.	İş Veri Tabanı Kavramları	1
53.	Veri Tabanı Konuları	1
54.	Bilgi Teknolojisi ve Veri Uygulamaları	3
55.	İş Veri Akışları ve Sorunları	1
56.	Bilgi Sistemlerine ve Veri Analitiğine Giriş	1
57.	İş Veri Yönetimi	1
	Toplam:	80

BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	İş Bilgi Sistemleri	7
2.	İş Bilgi Sistemlerine Genel Bakış	3
3.	Kurumsal Bilgi Sistemleri	1
4.	Bilgi Sistemleri Denetimi	2
5.	Bilgi Sistemleri ile İşletmeyi Etkinleştirme	1
6.	İş Süreçleri ve Bilgi Sistemleri	1

7.	İş Bilgi Sistemlerine Giriş	2
8.	Kuruluşlarda Bilgi Sistemleri	4
9.	Yönetim Bilgi Sistemleri	19
10.	Bilgi Sistemleri Yönetimi	1
11.	Bilgi Sistemleri ve İletişim	1
12.	Yönetim Bilgi Sistemlerine Giriş	4
13.	Organizasyonlarda Bilgi Sistemleri	3
14.	Bilgi Sistemlerine Giriş	12
15.	Bilgi Sistemleri Temelleri	1
16.	Küresel Tedarik Zinciri Yönetimi için Yönetim Bilgi Sistemleri	1
17.	Yönetim için Bilgi Sistemleri Kavramları	1
18.	İşletmeler için Bilgi Sistemleri	1
19.	Bilgi Sistemlerinin Temelleri	2
20.	Yönetim Bilgi Sistemleri Kavramları	1
21.	Yöneticiler için Bilgi Sistemleri	1
22.	Yönetim için Bilgi Sistemlerinin İlkeleri	1
23.	Temel/Bilgi Sistemleri	1
24.	Kurumsal Süreçler ve Bilgi Sistemleri	3
25.	Yönetim için Bilgi Sistemleri	1
26.	Bilgi Sistemleri İş Uygulamaları	1
27.	Mali Yönetim Bilgi Sistemleri	1
28.	İşletmeler için Yönetim Bilgi Sistemleri Temelleri	1
29.	Bilgisayar Tabanlı Bilgi Sistemleri	2
30.	Karar Verme Bilgi Sistemleri	1
31.	Yönetim Bilgi Sistemleri Teknolojisi	1
32.	Bilgi Sistemleri Güvenliği	2
33.	İş Bilgi Sistemleri I	1
34.	Bilgi Sistemleri ve Teknolojisine Giriş	1
35.	Bilgisayar Bilgi Sistemleri	1
36.	Bilgi Sistemleri Denetim ve Kontrolleri	1
37.	Bilgi Sistemleri Güvenliği ve Güvence	1
38.	İş Bilgi Sistemleri Akıcılığı	1
39.	Bilgisayar Bilgi Sistemlerine Giriş	1
40.	Bilgi Sistemlerinin İlkeleri	1
41.	Capstone Kıdemli Projesi-Bilgi Sistemleri	1
42.	Bilgi Sistemleri	10
	Toplam:	103

DENETİM Ders Grubu		
1.	Denetim Uygulaması	1
2.	Denetim Teorisi ve Uygulaması	2
3.	Muhasebe ve Denetim Araştırması	1
4.	Denetim ve Güvence	1
5.	Gelişmiş Denetim Analitiği	2
6.	Denetim Esasları	1
7.	Gelişmiş Denetim	1
8.	Denetim ve Kontrol için Veri Analitiği	1
9.	Denetim /Güvence Hizmetleri	1
10.	İç Denetim (Internal Auditing)	1
11.	Denetim	1
12.	Bilgisayar Destekli Denetim Teknikleri	1
13.	Denetim II	1
14.	Gelişmiş Denetim ve Analitik	1
	Toplam:	16

ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu		
1.	Elektronik Tablo Uygulamaları	3
2.	Elektronik Tablo Becerileri ve İş Analizi	1
3.	Elektronik Tablolara ve Veritabanlarına Giriş	1
4.	Lab. ile Elektronik Tablolarla Veri Analizi	32
5.	Elektronik Tablo Kullanan İş Uygulamaları	1
6.	Elektronik Tablo Modelleme ve Analitik	1
7.	Elektronik Tablolarla Veri Analizi	1
8.	Elektronik Tabloları Kullanan Analitik Temelleri	1
9.	Elektronik Tablo Analitiği	1
10.	Elektronik Tablo Modelleme ve Karar Analizi	1
11.	Elektronik Tablolara Giriş	1
12.	İşletmeler için Elektronik Tablolar	1
13.	Gelişmiş Elektronik Tablo Becerileri - Teste Hazırlık	3
14.	Mikrobilgisayar Uygulamaları: Elektronik Tablo	1
15.	Muhasebe Bilgilerinin Analizi ve Raporlanması için	1
	Temel Elektronik Tablo Becerileri	
16.	Muhasebe Bilgilerinin Analizi ve Raporlanması için	1
	Gelişmiş Elektronik Tablo Becerileri	
17.	Gelişmiş Excel Programlama	1
18.	İş Analizi için Excel	1

19.	İş Yazılımı: Excel	1
20.	Excel'de İleri Muhasebe Uygulamaları	1
21.	İş Bilgi Sistemleri için Excel	1
	Toplam:	56

BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu		
1.	Bilgisayar Uygulamaları ve Bilgi Teknolojisi	2
2.	Bilgisayar Tabanlı Karar Modelleme	1
3.	İş Bilgisayarı	2
4.	Bilişim ve Programlama I	3
5.	Bilgisayar Bilimi ve Programlama I	3
6.	Programlama Yoluyla Bilgisayar Bilimi	1
7.	İşletme Bilgisayar Uygulamaları	1
8.	İşletmeler için Bilgisayar Programlama	4
9.	İşletmelerde Bilgisayar Uygulamaları	1
10.	Mikrobilgisayar Uygulamalarına Giriş	1
11.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
12.	Bilgisayar Simülasyon Sistemleri	1
13.	İş Bilgisayarı Uygulamaları	1
14.	Bilgisayar Uygulamaları	2
15.	Bilgisayar Güvenliği, Kontrolleri ve Bilgi Güvencesi	1
16.	İnternet Programlama I	1
17.	İnternet Programlama II	1
18.	İşletme Bilgisayarına Giriş	1
19.	İşletmeler için Bilgisayar Uygulamaları	1
20.	Bilişim ve Analitiğe Giriş	3
21.	Gelişmiş Bilgisayar Uygulamaları	1
22.	İşletme Teknolojisinde Bilgisayar Uygulamaları I	1
23.	İş Bilgisayarları	1
24.	Gelişmiş Mikrobilgisayar İş Uygulamaları	1
25.	Bilgisayar Programlama Bilimi/Müh.	1
26.	İşletmelerde Mikro Bilgisayar Uygulamaları	1
27.	Bilgisayar Uygulamalarının Temelleri	1
28.	İşletme Bilgisayar Becerileri	1
29.	Bilgisayarlar ve Uygulama Yazılımları	1
30.	Bilgisayar Uygulamaları ve Sistemlerine Giriş	10
31.	İş Uygulamaları için Programlamaya Giriş	1
32.	Java'da Programlamaya Giriş	1

33.	İşletmeler için Bilgisayar Becerileri	9
34.	İşletmeler için Mikrobilgisayar Uygulamaları	1
35.	Bilgisayar Uygulamalarına Giriş	1
36.	İş Karar Verme için Programlama	1
37.	Programlamaya Giriş	1
38.	Bilgisayar Bilimi I	1
39.	İş Bilgisayarı Uygulamaları	1
40.	Programlama: Temeller ve Algoritmalar	3
41.	Nesneye Yönelik Programlama	1
42.	Bilgisayar Modellemeye Giriş	1
43.	Bilişime Giriş	3
44.	İnsan Güçlendirme İçin Bilgisayarlar	3
45.	Bilgisayar Yazılımını Kullanarak Problem Çözme	1
46.	Python	1
47.	Bilgisayarlar, Robotlar ve Zihinler: Akıllı Bilgi İşleme Giriş	1
48.	Sanat ve Tasarımda Bilgisayarlar	1
49.	Laboratuvar ile İşletmeler için Bilgisayar Uygulamaları	32
50.	Programlama ve Analitik ile Karar Verme	1
51.	Web Sitesi Tasarımına Giriş	1
52.	Bilgisayar Ağları, Güvenlik ve Adli Bilim	1
53.	İnteraktif Mobil ve Web Uygulama Geliştirme	1
54.	Ağ ve Kablosuz Güvenliği	1
55.	EDP Bilgisayar Denetimi	1
56.	Ağlar, Telekomünikasyon & Güvence	1
57.	İş Uygulaması Geliştirmeye Giriş	1
58.	Sistem Analizi ve Tasarımı	3
59.	Stratejik Bilişim Sistemleri ve Muhasebe	1
60.	Sistemler ve Simülasyon	1
61.	Siber Güvenlik Yarışması	1
62.	Kişisel Bilgi İşlem Verimliliği Araçları	1
63.	Bilişim Bitirme Projesi	3
64.	İşletme ve Organizasyon Uygulama Programlama ve Geliştirme	1
65.	Siber Güvenliğe Giriş	1
66.	Ofis Uygulamalarında Problem Çözme	1
67.	İş Bilgisayarı Uygulamaları	1
68.	İş Telekom ve Ağ	1
69.	Dijital Temeller / Bilgisayar Uygulamaları	1
70.	Yönetim Simülasyonu	1
71.	Siber Güvenlik ve Dijital Adli Tıp	1

72.	Görselleştirme ve Simülasyon Yoluyla Karar Verme	9
73.	Java ile Uygulama Geliştirme	1
74.	Bilgi Teknolojileri Denetimi	1
75.	Bilgi Teknolojisini Kullanma	1
76.	İş Bilgi Teknolojisi Becerileri Yeterlilik	1
77.	İşletmeler için Bilgi Teknolojisi	2
78.	Bilgi Teknolojisinin İlkeleri	1
79.	Kurumsal Bilgi Teknolojisi ve İş Zekâsı	1
80.	Bilgi Teknolojileri ile İş Performansını Artırma	1
81.	Küresel Bilgi Teknolojisi	1
82.	Bilgi Teknolojileri Yönetimi Konuları	1
83.	Bilgi Teknolojileri Yönetimine Giriş	2
84.	Kurumsal Bilgi Teknolojisinin Yönetimi	1
85.	Bilgi Teknolojileri Yönetimi	1
86.	Profesyonel Bilgi İletişim Teknolojileri	2
87.	Bulut Alt Yapısı ve Uygulamaları	1
88.	Teknoloji Bootcamp	1
89.	İşletmeler için Bilgi Teknolojileri	1
90.	Bilgi Teknolojisi	1
	Toplam:	171

ANALİTİK Ders Grubu		
1.	Sorun Çözme ve İşlem Yapılabilir Analitik	2
2.	Uygulamalı Tahmine Dayalı Analitik	1
3.	Adli Analitik	1
4.	Tedarik Zinciri Analitiği	2
5.	Pazarlama Analitiği	1
6.	Bilgi Analizine ve Tanımlayıcı Analitiklere Giriş	1
7.	Tanımlayıcı Analitik ve Görselleştirme	1
8.	Tahmine Dayalı Analitik	2
9.	Küresel Bir Ortamda Muhasebe Analitik Bir Perspektif	1
10.	Gelişmiş Uygulamalı Analitik ve Karar Analizi	1
11.	Analitiklere Giriş	1
	Toplam:	14

İSTATİSTİK Ders Grubu		
1.	İş İstatistiklerine Giriş I	1
2.	İş İstatistiklerine Giriş II	1
3.	İş İstatistikleri	7
4.	Uygulamalı İstatistikler	1
5.	İstatistik ve Veri Analizi I	1
6.	İstatistik ve Veri Analizi II	1
7.	Bilgisayar Uygulamalı İş İstatistikleri I	1
8.	Bilgisayar Uygulamaları ile İş İstatistikleri II	1
9.	Uygulamadaki İstatistik (Statistics in Practice)	1
10.	İstatistiksel Yazılım Uygulamaları	1
11.	Uygulamalı İstatistiklere Giriş	1
12.	İleri İş İstatistikleri	3
Toplam:		20

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu		
1.	İleri Muhasebe Teknikleri	1
2.	İleri İşletme Finansmanı	1
3.	Stratejik Muhasebe Teknolojilerine Giriş	1
4.	Muhasebe Varlıkları (İleri Düzey)	1
5.	Maliyet Muhasebesi ve İleri Yönetim Muh. Konuları	1
6.	Karar Vermede Stratejik Muh. Teknolojilerinin Uygulanması	1
7.	Kişisel Finans	3
8.	İleri Muhasebe Araçları ve Teknolojileri	2
9.	İleri Yönetim Muhasebesi	1
10.	Muhasebe için Gelişmiş Uygulamalar	1
11.	Muhasebe Teknolojisi	1
12.	Muhasebe Arş. ve İletişim	1
13.	Muhasebe Yazılımları Anketi	1
14.	Muhasebeciler için Teknoloji	3
15.	Muhasebede E-Ticaret	1
16.	Muhasebe Teknolojisi ve Finansal Yönetim	1
17.	Muhasebe & Danışmanlık ile Kurumsal Kaynak Planlama (ERP)	1
18.	Finansal Modellemeye Giriş	1
19.	Muhasebe Bilgi Teknolojisi	2
20.	Muhasebe İçin Bilgi Teknolojisi	1
Toplam:		26

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu		
1.	Kurumsal Süreç Analizi ve Tasarımı	1
2.	İşin Temelleri: Çağdaş İş Ortamı	1
3.	Yeni Nesil İşletmeler	1
4.	İş Zekâsı	3
5.	Kişisel Verimlilik için Yazılım Araçları	1
6.	Elektronik Ticarete Giriş	1
7.	İş Zekasını Geliştirme	1
8.	İleri Modelleme Teknikleri	1
9.	Gelişmiş İş Uygulamaları	1
10.	İş Sistemleri Analizi	2
11.	Gelişmiş İş Sistemleri Analizi	1
12.	İş Uygulama Sistemlerinin Geliştirilmesi	2
13.	Hesaplamalı Düşünme: Robotik Aracılığıyla Bilgi İşlemi Keşfetmek	1
14.	Kurumsal Kaynak Planlama Sistemleri	1
15.	Kurumsal Sistemler ve İşbirliğine Dayalı Ticaret	2
16.	Çağdaş İşletmeye Giriş	1
17.	İş Uygulama Geliştirme	1
18.	Sanal Dünyalar İnşa Etme	1
19.	İş Teknolojisi ve İnovasyonun Temelleri	2
20.	İşletme Sistemleri Geliştirme	1
21.	Gelişmiş İş Sistemleri Geliştirme	1
22.	Elektronik Ticaret	1
23.	Uzman Sistemler ve Karar Destek Sistemleri	1
24.	Dijital İş İletişimi	1
25.	Yönetim Bilimi ve İşlem Teknolojisi	1
26.	Kurumsal Sistemler Kavramları ve Sorunları	1
27.	Bilgi ve Dijital Okuryazarlık	1
28.	İşletme ve Teknolojiye Giriş	32
29.	Kurumsal Sistemler, Raporlama ve Görselleştirme	4
30.	İş Analizi, Teknikler ve Araçlar	4
31.	İş Teknolojisine Giriş ve Karar Verme	1
32.	Kritik Güvenlik Kontrolleri	1
33.	Bilgi Okuryazarlığı	2
34.	Verimlilik Araçları	1
35.	Dijital İletişim Laboratuvarı	1
36.	Teknoloji Okuryazarlığı: Dijital Teknoloji Uygulamalarını Kullanarak Problem Çözme	1

37.	Yenilik Teknolojisi	1
38.	Dijital Ekonomide Tedarik Zincirlerini Yönetmek	2
39.	Reklam ve Dijital Pazarlama	1
40.	Dijital Bilgi Okuryazarlığı	3
41.	Teknoloji ve İş Analizi	1
42.	Dijital Dünyada Gezinmek	1
43.	İşletme Teknolojisi Yönetimine Giriş	1
44.	İş Teknolojisi ve İnovasyonun Temelleri	2
45.	Tedarik Zinciri Modelleme ve Analizi	1
46.	Teknoloji ve İnovasyonun Stratejik Yönetimi	1
47.	Uygulamalı Ekonometri	1
48.	Bilgi Kaynakları Yönetimi	1
49.	Sağlık Bilişimi	1
50.	Dijital Okuryazarlık ve Uygulama Yazılımı	1
51.	Nicel İş Modellemesi	1
	Toplam:	99

EK 2:

VERİ TOPLANAN AKREDİTE MUHASEBE LİSANS PROGRAMLARI

VERİ TOPLANAN MUHASEBE PROGRAMLARI		
1.	Muhasebe	193
2.	Kurumsal Muhasebe	1
3.	Muhasebe İş Analitiği Konsantrasyonu	1
4.	Muhasebe Pazarlama Konsantrasyonu	1
5.	Muhasebe Danışmanlık Konsantrasyonu	1
6.	Muhasebe Girişimcilik Konsantrasyonu	1
7.	Muhasebe Finans Konsantrasyonu	3
8.	Muhasebe İnovasyon ve Tasarım Konsantrasyonu	1
9.	Muhasebe Yönetim ve Örgütsel Liderlik Konsantrasyonu	1
10.	Muhasebe Tedarik Zinciri Analitiği Konsantrasyonu	1
11.	Muhasebe, Sürdürülebilirlik Konsantrasyonu	1
12.	Muhasebe İç Denetimde Konsantrasyon	1
13.	Muhasebe Konsantrasyonu	3
14.	Muhasebe Veri Analitiği Vurgusu	1
15.	Muhasebe Operasyon Yönetimi Vurgusu	1
16.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	3

17.	Muhasebe-İşletme Bilgi Sistemleri	1
18.	Muhasebe Kariyer Uzmanlığı	1
19.	Muhasebe-Finansal Muhasebe	1
20.	Muhasebe ve Analitik	1
21.	Muhasebe: Dış Raporlama, Kontrol ve Denetim	1
22.	Muhasebe: Dahili Raporlama, Kontrol ve Denetim	1
23.	Muhasebe: Bilgi Güvenliği, Güvencesi ve Analitik (odak alan)	1
24.	Muhasebe: Uluslararası İşletme (odak alan)	1
25.	Muhasebe, Adli Muhasebe Konsantrasyonu	1
26.	Muhasebe, İç Denetim Konsantrasyonu	1
27.	Muhasebe, Açık Seçmeli Seçenek	1
28.	Muhasebe, Kamu Muhasebesi (uzmanlaşma)	1
29.	Muhasebe, Finansal Hizmetler (uzmanlaşma)	1
30.	Muhasebe, Bilgi Sistemleri ve Finansal Yönetim (uzmanlaşma)	1
31.	Muhasebe, Uluslararası Muhasebe (uzmanlaşma)	1
32.	Kurumsal Muhasebe ve Finans	1
33.	Muhasebe, Uluslararası İşletme Konsantrasyonu	1
34.	Muhasebe, Hukuk Çalışmaları Konsantrasyonu	1
35.	Muhasebe ve Finans	1
36.	Muhasebe ve Bilgi Sistemleri	1
37.	Muhasebe Vurgusu	1
38.	Muhasebe ve Tedarik Zinciri Yönetimi Kombinasyonu	1
39.	Muhasebe ve Finans/Gayrimenkul Kombinasyonu	1
40.	Muhasebe ve Bilgi Sistemleri/Teknoloji Kombinasyonu	1
41.	Muhasebe, Opsiyonel İş Analitiği Konsantrasyonu	1
42.	Muhasebe ve Profesyonel Hizmetler	1
43.	Muhasebe ve Profesyonel Hizmetler Yatırım Vurgusu	1
44.	Muhasebe ve Profesyonel Hizmetler Vergilendirme Vurgusu	1
45.	Muhasebe: Veri Analizi	1
46.	Muhasebe Bilgi Sistemleri Denetimi	1
47.	Muhasebe Dolandırıcılığı Araştırması	1
48.	Adli Muhasebe	1
49.	Muhasebe, Denetim ve Mali Yönetim	1
50.	Muhasebe Lisans (Onur)	1
51.	Muhasebe Lisans (Bilgi Sistemleri) (Onur)	1
52.	Muhasebe, Muhasebe Analitiği Konsantrasyonu	1
53.	Muhasebe, Girişimcilik Konsantrasyonu	1
54.	Muhasebe, Hukuk ve Siyaset Konsantrasyonu	1
55.	Muhasebe, Ceza Soruşturamalarında Adli Muhasebe Konsantrasyonu	1

56.	Muhasebe, Kamu Muhasebesi Konsantrasyonu	1
	Toplam Program Sayısı:	254

EK 3:

VERİ TOPLANAN OKULLAR

	VERİ TOPLANAN OKULLAR
1.	Arizona State University (United States - AZ)
	W. P. Carey School of Business
2.	Ball State Üniversitesi (United States - IN)
	The Miller College of Business
3.	Baruch College-The City University of New York
	The Zicklin School of Business
4.	Belmont University (United States - TN)
	College of Business Administration
5.	Boise State University (United States - ID)
	College of Business and Economics
6.	Bowling Green State University (United States - OH)
	Allen W. and Carol M. Schmidthorst College of Business
7.	Bradley University (United States - IL)
	Foster College of Business
8.	Brigham Young University (United States - UT)
	Marriott School of Management
9.	Case Western Reserve University (United States - OH)
	Weatherhead School of Management
10.	Clemson University (United States - SC)
	College of Business
11.	Cleveland State University (United States - OH)
	Ahuja College of Business
12.	College of Charleston (United States - SC)
	School of Business
13.	College of William and Mary (United States - VA)
	Raymond A. Mason School of Business
14.	Creighton University (United States - NE)
	Heider College of Business
15.	DePaul University (United States - IL)
	Richard H. Driehaus College of Business

16.	East Tennessee State University (United States - TN)
	College of Business and Technology
17.	Eastern Illinois University (United States - IL)
	Lumpkin College of Business and Technology
18.	Florida State University (United States - FL)
	College of Business
19.	George Mason University (United States - VA)
	School of Business
20.	The George Washington University
	School of Business
21.	Georgia Southern University (United States - GA)
	Parker College of Business
22.	Gonzaga University (United States - WA)
	School of Business Administration
23.	Grand Valley State University (United States - MI)
	Seidman College of Business
24.	Hofstra University (United States - NY)
	Frank G. Zarb School of Business
25.	Idaho State University (United States - ID)
	College of Business
26.	Illinois State University (United States - IL)
	College of Business
27.	Indiana University Bloomington/Indianapolis
	Kelley School of Business
28.	Iowa State University (United States - IA)
	College of Business
29.	James Madison University (United States - VA)
	College of Business
30.	Kansas State University (United States - KS)
	College of Business Administration
31.	Kennesaw State University (United States - GA)
	Coles College of Business
32.	Kent State University (United States - OH)
	College of Business Administration
33.	Lehigh University (United States - PA)
	College of Business and Economics
34.	Louisiana Tech University (United States - LA)
	College of Business
35.	Loyola University Chicago (United States - IL)

	Quinlan School of Business
36.	Loyola University Maryland (United States - MD)
	Sellinger School of Business and Management
37.	Marquette University (United States - WI)
	College of Business Administration & Graduate School of Management
38.	Marshall University (United States - WV)
	Lewis College of Business
39.	Massey University (New Zealand)
	College of Business
40.	Michigan State University (United States - MI)
	The Eli Broad College of Business
41.	Middle Tennessee State University (United States - TN)
	Jennings A. Jones College of Business
42.	Mississippi State University (United States - MS)
	College of Business
43.	Morgan State University (United States - MD)
	Earl G. Graves School of Business and Management
44.	Nanyang Technological University (Singapore)
	Nanyang Business School
45.	New Mexico State University (United States - NM)
	College of Business
46.	North Carolina A&T State University (United States - NC)
	College of Business and Economics
47.	North Carolina State University (United States - NC)
	Poole College of Management
48.	Northern Illinois University (United States - IL)
	College of Business
49.	Northumbria University (United Kingdom - England)
	Newcastle Business School
50.	Oakland University (United States - MI)
	School of Business Administration
51.	The Ohio State University (United States - OH)
	Max M. Fisher College of Business
52.	Ohio University (United States - OH)
53.	Oklahoma State University (United States - OK)
	Spears School of Business
54.	Old Dominion University (United States - VA)
	Strome College of Business

55.	Oregon State University (United States - OR)
	College of Business
56.	Pace University (United States - NY)
	Lubin School of Business
57.	Quinnipiac University (United States - CT)
	School of Business
58.	Rider University Norm Brodsky College of Business (United States - NJ)
	Norm Brodsky College of Business
59.	Saint Joseph's University (United States - PA)
	Erivan K. Haub School of Business
60.	Saint Louis University (United States - MO)
	Richard A. Chaifetz School of Business
61.	Salisbury University (United States - MD)
	Franklin P. Perdue School of Business
62.	San Diego State University (United States - CA)
	Fowler College of Business
63.	Santa Clara University (United States - CA)
	Leavey School of Business
64.	Southern Illinois University Carbondale (United States - IL)
	College of Business and Analytics
65.	Southern Illinois University Edwardsville (United States - IL)
66.	St. John's University (United States - NY)
	The Peter J. Tobin College of Business
67.	Stetson University (United States - FL)
	School of Business Administration
68.	Suffolk University (United States - MA)
	Sawyer Business School
69.	Tennessee Technological University (United States - TN)
	College of Business
70.	Texas A&M University (United States - TX)
	Mays Business School
71.	Texas A&M University-Corpus Christi (United States - TX)
	College of Business
72.	Texas Christian University (United States - TX)
	Neeley School of Business
73.	Texas State University (United States - TX)
	McCoy College of Business
74.	Texas Tech University (United States - TX)

	Rawls College of Business Administration
75.	Towson University (United States - MD)
	College of Business and Economics
76.	Troy University (United States - AL)
	Sorrell College of Business
77.	Truman State University (United States - MO)
	School of Business
78.	United Arab Emirates University (United Arab Emirates)
	College of Business and Economics
79.	University at Albany, State University of New York (United States - NY)
	School of Business
80.	University at Buffalo, State University of New York (United States - NY)
	School of Management
81.	The University of Akron (United States - OH)
	College of Business Administration & School of Accountancy
82.	University of Alabama at Birmingham (United States - AL)
	Collat School of Business
83.	University of Alaska Fairbanks (United States - AK)
	School of Management
84.	University of Arkansas (United States - AR)
	Sam M. Walton College of Business
85.	University of Central Florida (United States - FL)
	College of Business Administration
86.	University of Central Missouri (United States - MO)
	Harmon College of Business and Professional Studies
87.	University of Connecticut (United States - CT)
	School of Business
88.	University of Delaware (United States - DE)
	Alfred Lerner College of Business and Economics
89.	University of Florida (United States - FL)
	Warrington College of Business
90.	The University of Georgia (United States - GA)
	Terry College of Business
91.	University of Houston (United States - TX)
	C.T. Bauer College of Business
92.	University of Houston-Clear Lake (United States - TX)
	College of Business
93.	University of Idaho (United States - ID)
	College of Business and Economics

94.	University of Illinois at Chicago (United States - IL)
	College of Business Administration
95.	University of Illinois at Urbana-Champaign (United States - IL)
	Gies College of Business
96.	The University of Iowa (United States - IA)
	Tippie College of Business
97.	University of Kansas (United States - KS)
	School of Business
98.	University of Kentucky (United States - KY)
	Carol Martin Gatton College of Business and Economics
99.	University of Louisiana at Lafayette (United States - LA)
	B. I. Moody, III College of Business Administration
100.	University of Louisiana at Monroe (United States - LA)
	College of Business and Social Sciences
101.	University of Louisville (United States - KY)
	College of Business
102.	The University of Memphis (United States - TN)
	Fogelman College of Business and Economics
103.	University of Miami (United States - FL)
	Miami Herbert Business School
104.	University of Montana (United States - MT)
	College of Business
105.	University of Nebraska at Omaha (United States - NE)
	College of Business Administration
106.	University of Nebraska-Lincoln (United States - NE)
	College of Business
107.	University of Nevada, Las Vegas (United States - NV)
	Lee Business School
108.	University of Nevada, Reno (United States - NV)
	College of Business
109.	The University of New Mexico (United States - NM)
	The Robert O. Anderson School of Management
110.	University of North Carolina at Charlotte (United States - NC)
	The Belk College of Business
111.	The University of North Carolina at Greensboro (United States - NC)
	Joseph M. Bryan School of Business and Economics
112.	University of North Florida (United States - FL)
	Coggin College of Business
113.	University of North Texas (United States - TX)

	G. Brint Ryan College of Business
114.	University of Northern Colorado (United States - CO)
	Kenneth W. Monfort College of Business
115.	University of Oklahoma (United States - OK)
	Michael F. Price College of Business
116.	University of Oregon (United States - OR)
	Charles H. Lundquist College of Business
117.	University of Richmond (United States - VA)
	Robins School of Business
118.	University of San Diego (United States - CA)
	School of Business
119.	University of South Alabama (United States - AL)
	Mitchell College of Business
120.	University of South Carolina (United States - SC)
	Darla Moore School of Business
121.	University of South Florida (United States - FL)
	Muma College of Business
122.	University of Southern Indiana (United States - IN)
	Romain College of Business
123.	University of Southern Mississippi (United States - MS)
	College of Business
124.	University of Tennessee at Chattanooga (United States - TN)
	Gary W. Rollins College of Business
125.	The University of Texas at Arlington (United States - TX)
	College of Business
126.	The University of Texas at Dallas (United States - TX)
	Naveen Jindal School of Management
127.	The University of Texas at El Paso (United States - TX)
	College of Business Administration
128.	The University of Texas at San Antonio (United States - TX)
	College of Business
129.	University of Toledo (United States - OH)
	College of Business and Innovation
130.	University of Wisconsin-Milwaukee (United States - WI)
	Sheldon B. Lubar School of Business
131.	Utah State University (United States - UT)
	Jon M. Huntsman School of Business
132.	Valdosta State University (United States - GA)
	Harley Langdale, Jr. College of Business Administration

133.	Victoria University of Wellington (New Zealand)
	Wellington School of Business and Government
134.	Virginia Commonwealth University (United States - VA)
	School of Business
135.	Virginia Polytechnic Institute and State University (United States - VA)
	Pamplin College of Business
136.	Wake Forest University (United States - NC)
	Schools of Business
137.	Weber State University (United States - UT)
	John B. Goddard School of Business & Economics
138.	Western Kentucky University (United States - KY)
	Gordon Ford College of Business
139.	Wichita State University (United States - KS)
	W. Frank Barton School of Business
140.	Wright State University (United States - OH)
	Raj Soin College of Business
141.	Chaminade University of Honolulu
	School of Business and Communication
142.	Daemen College
	Department of Accounting and Department of Business Administration
143.	Davenport University
	Donald W. Maine College of Business
144.	Franklin University
	Ross College of Business
145.	Grantham University
	College of Business, Management, and Economics
146.	University of the Cumberland
	Hutton School of Business
147.	Faculty of Economics, University of Belgrade, SERBIA
148.	Tunku Puteri Intan Safinaz School of Accountancy,
	Universiti Utara Malaysia, MALAYSIA
149.	American Public University System
	American Military University
150.	DeVry University - Addison Campus
151.	DeVry University - Keller Graduate School of Mng
	Alpharetta Campus
152.	DeVry University - Keller Graduate School of Mng

	Atlanta Cobb - Galeria Center
153.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Austin Campus
154.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Charlotte Campus
155.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Chicago Campus
156.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Chicago Loop Campus
157.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Cincinnati Campus
158.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Columbus Campus
159.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Decatur Campus
160.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Denver Campus
161.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Fort Washington Campus
162.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Fresno Campus
163.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Gurnee Center
164.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Jacksonville Campus
165.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Kansas City Campus
166.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Las Vegas Campus
167.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Long Beach Campus
168.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Miramar Campus
169.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Naperville Center
170.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	New York Campus
171.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Ontario Campus

172.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Orlando Campus
173.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Paramus Center
174.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Philadelphia Center City Center
175.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Phoenix Campus
176.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	San Antonio Campus
177.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	San Diego Campus
178.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	San Jose Center
179.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Sherman Oaks
180.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Tinley Park Campus
181.	DeVry University - Keller Graduate Scholl of Mng
	Washington D. C. Campus
182.	Keiser University - Ft. Lauderdale
183.	Keiser University - Ft. Lauderdale
184.	Lipscomb University
185.	Maryville University
186.	Mount Aloysius College
187.	Southeastern University
188.	Thomas More University
189.	University of Minnesota - Crookston
190.	Walden University
191.	William Woods University

192.	Immaculata University
193.	University of Phoenix - Atlanta
194.	University of Phoenix - Central Valley
195.	University of Phoenix - Dallas / Ft. Worth
196.	University of Phoenix - Hawaii
197.	University of Phoenix - Houston
198.	University of Phoenix - Las Vegas
199.	University of Phoenix - Sacramento Valley
200.	University of Phoenix - San Antonio
201.	University of Phoenix - San Diego
202.	University of Phoenix - Southern California

KAYNAK:

https://www.aacsb.edu/accreditation/accredited-schools?F_Accreditation=Business+%26+Accounting
; <https://acbspsearch.org/Home/Results>; <https://iacbe.org/wp-content/uploads/2018/01/Accredited-Accounting-Programs-July-2020.pdf>;
<https://www.efmdglobal.org/accreditations/business-schools/efmd-accredited/efmd-accredited-programmes/>

Erişim Tarihi: 06.07.2021-07.08.2021

EK 4:

TÜRKİYE'DE AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLARDA DİJİTAL İÇERİKLİ DERS GRUPLARI

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Bilgi Sistemi	3
2.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	4

	Toplam:	7
--	----------------	----------

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Sistemleri ve Organizasyonu	1
	Toplam:	1

MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	İş Analitiği ve Fizibilite	1
	Toplam:	1

VERİ BİLİMİ Ders Grubu		
1.	Veri Madenciliği	1
2.	Veri Yapıları Yönetimi	1
3.	Bilgisayarda Veri İşlemi ve Uygulamaları	1
4.	İşletmelerde Veri Analizi	1
5.	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	1
6.	Nicel Veri Analizi	1
7.	Bilgisayar Destekli Veri Analizi	1
8.	Veri Yapısı ve Algoritma	1
9.	Büyük Veri Yönetimi	1
	Toplam:	9

BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Yönetim Bilgi Sistemleri	7
2.	Yönetim Bilişim Sistemleri	9
	Toplam:	16

ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu		
1.	Excel ile Finansal Uygulamalar	1
2.	Muhasebe Finasta Excel Uygulamaları	1

3.	İleri Excel	1
	Toplam:	3

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu		
1.	E-Pazarlama	2
2.	Pazarlamada Paket Programlar	1
3.	İnternet Pazarlaması	1
4.	Güncel Pazarlama Teknikleri	1
5.	Yeni Pazarlama Trendleri	1
6.	Sosyal Medyada Pazarlama	1
7.	Sanal Pazarlama	1
8.	Dijital Pazarlama	6
9.	Sosyal Medya ve Pazarlama İletişiminin Değişen Yapısı	1
10.	Sosyal Medya Pazarlaması	1
11.	Pazarlama Araştırması	1
12.	Sosyal Medya yönetimi ve pazarlaması	1
13.	E-Ticaret	12
14.	E-Ticaret Uygulamaları	1
15.	E-Ticaret ve İnternette Pazarlama	1
16.	Elektronik Ticaret	2
17.	Yöneylem Araştırması I	2
18.	Yöneylem Araştırması II	2
19.	E-İşletme Sistemleri	1
20.	Üretim Planlaması ve Kontrolü	1
21.	Yönetmel Karar Verme Teknikleri	1
22.	Üretimde Paket Programlar	1
23.	İnsan Kaynaklarında Paket Programlar	1
24.	Örgütsel Yaşamda Dijital Dönüşüm	1
25.	Kurumsal Kaynak Planlaması II	1
26.	Dijital Okur-Yazarlık	3
27.	Dijital dönüşüm ve İş modelleri	1
28.	Yaratıcı Zeka ve Değişim	1
29.	İtibar Yönetimi ve sosyal Medya	1
30.	İşletmelerde Ekonometri Uygulamaları	1
31.	İşletmelerde Zaman Serileri Uygulamaları	1
32.	Yapay Zeka Uygulamaları	1
33.	Bilgi Okuryazarlığı	1
34.	Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Yönetimi	1
35.	Kripto Para ve Blokzincir Teknolojisi	1

36.	Dijital Dönüşüm ve Sektör Uygulamaları	1
37.	İşletme Sistemlerinin Simülasyonu	1
38.	İnsan Kaynakları Araştırmaları I	1
39.	Tahmin Yöntemleri Araştırmaları I	1
40.	İnsan Kaynakları Araştırmaları II	1
41.	Tahmin Yöntemleri Araştırmaları II	1
42.	Yöneylem Araştırması	2
43.	Kurumsal Kaynak Planlaması	1
44.	E-İşletmecilik	1
	Toplam:	67

DENETİM Ders Grubu		
	Toplam:	0

BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu		
1.	Ofis Yazılımları I	1
2.	Ofis Yazılımları II	1
3.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri	1
4.	Bilgisayar Kullanımı ve Ofis Uygulamaları	1
5.	Temel Bilgi Teknolojileri I	2
6.	Temel Bilgi Teknolojileri II	2
7.	Temel Bilgi Teknolojileri	5
8.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
9.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
10.	Bilişim Teknolojileri	2
11.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri I	1
12.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri II	1
13.	Bilgisayar Destekli Modelleme	1
14.	Bilgisayar Uygulamaları	1
15.	Ofis Programları Hesap Tabloları	1
16.	Ofis Programları-Kelime İşlem	1
17.	Bilgisayar ve Donanım İşl. Sistemleri	1
18.	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	5
19.	Bilgisayar Destekli Karar Verme Yöntemleri	1
20.	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
21.	Ofis Uygulamaları	1

22.	Bilgisayara Giriş	1
23.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
24.	Bilgi ve İletişim Teknolojisi I	1
25.	Bilgi ve İletişim Teknolojisi II	1
26.	Temel Bilgisayar Teknolojileri Kullanımı	1
27.	Temel Bilgisayar Bilimleri	1
28.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2
29.	Bilgi Teknolojisi	1
30.	İleri Bilgisayar Kullanımı	1
31.	Temel Bilgi Teknolojisi	1
32.	Temel Bilgisayar Bilimleri	1
33.	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	1
34.	Web Tasarımı	1
35.	Görsel Tasarım ve Animasyon	1
36.	Algoritma ve Programlama Temelleri	1
	Toplam:	48

İSTATİSTİK Ders Grubu		
1.	İstatistik Paket Programları	2
2.	İşletme İstatistiği I	1
3.	İşletme İstatistiği II	1
4.	İstatistiksel Paket Programları	2
5.	İstatistiksel Veri Analizi	1
6.	SPSS Uygulamalı İstatistik	1
7.	Uygulamalı İstatistik	1
8.	Bilgisayar Destekli İstatistik Uygulamaları	1
9.	Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz	1
10.	Bilgisayarda İstatistik Uygulamaları	1
	Toplam:	12

ANALİTİK Ders Grubu		
1.	Yönetimde Kararlar ve Analitik Çözümler	1
	Toplam:	1

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu		
1.	Muhasebede Paket Programlar I	1
2.	Muhasebede Paket Programlar II	1

3.	Muhasebe Paket Programları	2
4.	Bilgisayarlı Muhasebe I	4
5.	Bilgisayarlı Muhasebe II	4
6.	Muhasebe Paket Programları I	3
7.	Muhasebe Paket Programları II	3
8.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları	3
9.	Bilgisayarlı Muhasebe Programları I	1
10.	Bilgisayarlı Muhasebe Programları II	1
11.	Bilgisayarlı Muhasebe Paket Programları	1
12.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları I	1
13.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları II	1
14.	Muhasebe Paket Programları Kullanımı	1
15.	Muhasebede Paket Programlar	1
16.	Muhasebede Bilgisayar Uygulamaları	3
17.	Bilgisayar Destekli Finansal Uygulamalar	1
18.	Muhasebede Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
19.	Bilgisayarlı Muhasebe	4
20.	Bilgisayarda Finans Uygulamaları	1
21.	VIP Mikro Muhasebe ve İleri Teknoloji Uygulamaları	1
22.	E-Muhasebe	1
23.	E-Muhasebe Uygulamaları	1
24.	Finansal Tahmin ve Modelleme	1
25.	Dijital finansal Araçlar ve Yönetimi	1
26.	Niteliksel Yöntemler ve Finansal Model	1
27.	Muhasebe ve Denetimde Endüstri 4.0	1
	Toplam:	45

EK 5:

TÜRKİYE’DE AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLARDA BULUNAN DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLERİN GENEL LİSTESİ

DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER		Bulunduğu
		Program Sayısı
1.	Muhasebe Bilgi Sistemi	3
2.	VIP Mikro Muhasebe ve İleri Teknoloji Uygulamaları	1
3.	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	5

4.	Muhasebede Paket Programlar I	1
5.	Ofis Yazılımları I	1
6.	Muhasebede Paket Programlar II	1
7.	Ofis Yazılımları II	1
8.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	4
9.	Muhasebe Paket Programları	2
10.	Bilgisayar Kullanımı ve Ofis Uygulamaları	1
11.	Bilgisayarlı Muhasebe I	4
12.	Bilgisayarlı Muhasebe II	4
13.	Temel Bilgi Teknolojileri I	2
14.	Temel Bilgi Teknolojileri II	2
15.	Muhasebe Sistemleri ve Organizasyonu	1
16.	Muhasebe Paket Programları I	3
17.	Muhasebe Paket Programları II	3
18.	E-Ticaret	12
19.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri	1
20.	Yönetim Bilişim Sistemleri	9
21.	Kurumsal Kaynak Planlaması	1
22.	E-Muhasebe	1
23.	Veri Madenciliği	1
24.	Temel Bilgi Teknolojileri	5
25.	Algoritma ve Programlama Temelleri	1
26.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
27.	Bilgisayarda Veri İşlemi ve Uygulamaları	1
28.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
29.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları	3
30.	E-Muhasebe Uygulamaları	1
31.	Bilişim Teknolojileri	2
32.	Muhasebe Paket Programları Kullanımı	1
33.	İstatistik Paket Programları	2
34.	Finansal Tahmin ve Modelleme	1
35.	E-Ticaret Uygulamaları	1
36.	Bilgisayarlı Muhasebe	4
37.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri I	1
38.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri II	1
39.	Bilgisayar Destekli Modelleme	1
40.	Veri Yapıları Yönetimi	1
41.	Bilgisayarlı Muhasebe Programları I	1
42.	Bilgisayarlı Muhasebe Programları II	1

43.	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	1
44.	Excel ile Finansal Uygulamalar	1
45.	İşletmelerde Veri Analizi	1
46.	Yöneylem Araştırması I	2
47.	Yöneylem Araştırması II	2
48.	Bilgisayar Uygulamaları	1
49.	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	1
50.	E-Pazarlama	2
51.	Niteliksel Yöntemler ve Finansal Model	1
52.	E-İşletme Sistemleri	1
53.	İşletme İstatistiği I	1
54.	İşletme İstatistiği II	1
55.	Ofis Programları Hesap Tabloları	1
56.	Ofis Programları-Kelime İşlem	1
57.	Nicel Veri Analizi	1
58.	İstatistiksel Paket Programları	1
59.	İleri Excel	1
60.	Üretim Planlaması ve Kontrolü	1
61.	Yönetimsel Karar Verme Teknikleri	1
62.	Muhasebede Bilgisayar Uygulamaları	3
63.	Pazarlamada Paket Programlar	1
64.	İnternet Pazarlaması	1
65.	Muhasebede Paket Programlar	1
66.	Güncel Pazarlama Teknikleri	1
67.	Üretimde Paket Programlar	1
68.	İnsan Kaynaklarında Paket Programlar	1
69.	Bilgisayar ve Donanım İşl. Sistemleri	1
70.	Kurumsal Kaynak Planlaması II	1
71.	Yeni Pazarlama Trendleri	1
72.	Sosyal Medyada Pazarlama	1
73.	Bilgisayarlı Muhasebe Paket Programları	1
74.	Dijital Okur-Yazarlık	3
75.	Büyük Veri Yönetimi	1
76.	Sosyal Medya ve Pazarlama İletişiminin Değişen Yapısı	1
77.	Dijital Pazarlama	6
78.	Bilgisayar Destekli Karar Verme Yöntemleri	1
79.	Örgütsel Yaşamda Dijital Dönüşüm	1
80.	Yönetim Bilgi Sistemleri	7
81.	Dijital dönüşüm ve İş modelleri	1

82.	Dijital finansal Araçlar ve Yönetimi	1
83.	Temel Bilgisayar Bilimleri	1
84.	Yaratıcı Zeka ve Değişim	1
85.	Muhasebe Finansa Excel Uygulamaları	1
86.	İtibar Yönetimi ve sosyal Medya	1
87.	Veri Yapısı ve Algoritma	1
88.	İşletmelerde Ekonometri Uygulamaları	1
89.	İşletmelerde Zaman Serileri Uygulamaları	1
90.	Yapay Zeka Uygulamaları	1
91.	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
92.	Ofis Uygulamaları	1
93.	Bilgi Okuryazarlığı	1
94.	İstatistiksel Veri Analizi	1
95.	SPSS Uygulamalı İstatistik	1
96.	Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Yönetimi	1
97.	Kripto Para ve Blokzincir Teknolojisi	1
98.	Sosyal Medya yönetimi ve pazarlaması	1
99.	Bilgisayara Giriş	1
100.	Elektronik Ticaret	2
101.	Bilgisayar Destekli İstatistik Uygulamaları	1
102.	Dijital Dönüşüm ve Sektör Uygulamaları	1
103.	Bilgisayar Destekli Finansal Uygulamalar	1
104.	Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz	1
105.	İşletme Sistemlerinin Simülasyonu	1
106.	Yönetimde Kararlar ve Analitik Çözümler	1
107.	İstatistiksel Paketleme Programları	1
108.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
109.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları I	1
110.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları II	1
111.	Muhasebe ve Denetimde Endüstri 4.0	1
112.	Uygulamalı İstatistik	1
113.	E-Ticaret ve İnternette Pazarlama	1
114.	Temel Bilgi Teknolojisi	1
115.	Görsel Tasarım ve Animasyon	1
116.	İnsan Kaynakları Araştırmaları I	1
117.	Tahmin Yöntemleri Araştırmaları I	1
118.	Web Tasarımı	1
119.	İnsan Kaynakları Araştırmaları II	1
120.	Tahmin Yöntemleri Araştırmaları II	1

121.	Bilgi ve İletişim Teknolojisi I	1
122.	Bilgi ve İletişim Teknolojisi II	1
123.	Temel Bilgisayar Teknolojileri Kullanımı	1
124.	Temel Bilgisayar Bilimleri	1
125.	Yöneylem Araştırması	2
126.	Muhasebede Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
127.	Bilgisayar Destekli Veri Analizi	1
128.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	2
129.	İş Analitiği ve Fizibilite	1
130.	Sanal Pazarlama	1
131.	Bilgi Teknolojisi	1
132.	Pazarlama Araştırması	1
133.	Bilgisayarda İstatistik Uygulamaları	1
134.	Bilgisayarda Finans Uygulamaları	1
135.	İleri Bilgisayar Kullanımı	1
136.	E-İşletmecilik	1
137.	Sosyal Medya Pazarlaması	1
Toplam Ders Sayısı:		210

EK 6:

VERİ TOPLANAN TÜRKİYE'DEKİ PROGRAMLAR VE BULUNDUKLARI ÜNİVERSİTELER

	ÜNİVERSİTE	PROGRAM
1.	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
2.	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Büyükütlu Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
3.	Kayseri Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
4.	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
5.	Malatya Turgut Özal Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
6.	Başkent Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi

7.	İstanbul Arel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
8.	Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
9.	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	Muhasebe ve Finans Yönetimi
10.	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Seydikemer Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Muhasebe ve Finans Yönetimi
11.	Trakya Üniversitesi Uzunköprü Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Muhasebe ve Finans Yönetimi
12.	Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	Muhasebe ve Finans Yönetimi
13.	Kırklareli Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi	Muhasebe ve Finans Yönetimi
14.	Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF	İşletme
15.	Fırat Üniversitesi İİBF	İşletme
16.	Çukurova Üniversitesi İİBF	İşletme
17.	Bursa Uludağ Üniversitesi İİBF	İşletme
18.	Selçuk Üniversitesi İİBF	İşletme
19.	Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF	İşletme
20.	Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF	İşletme
21.	Balıkesir Üniversitesi İİBF	İşletme
22.	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İİBF	İşletme
23.	Manisa Celal Bayar Üniversitesi İİBF	İşletme
24.	Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF	İşletme
25.	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İİBF	İşletme
26.	Kırıkkale Üniversitesi İİBF	İşletme
27.	Ufuk Üniversitesi İİBF	İşletme
28.	Adıyaman Üniversitesi İİBF	İşletme
29.	Kastamonu Üniversitesi İİBF	İşletme
30.	Giresun Üniversitesi İİBF	İşletme

31.	Uşak Üniversitesi İİBF	İşletme
32.	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF	İşletme
33.	Bartın Üniversitesi İİBF	İşletme
34.	İstanbul Arel Üniversitesi İİBF	İşletme
35.	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İİBF	İşletme
36.	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi İİBF	İşletme
37.	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İİBF	İşletme

EK 7:

TÜRKİYE’DE İŞLETME BÖLÜMÜ OLAN İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTELERİ İLE BULUNDUKLARI ÜNİVERSİTELER

	Ülkemizde İşletme Bölümü Olan İİBF'ler ve Bulundukları Üniversiteler	Üniversite Kuruluş Yılı	Üniversite. Türü
1	Adıyaman Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
2	Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
3	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
4	Akdeniz Üniversitesi İİBF	1982	Devlet
5	Aksaray Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
6	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi İİBF	2015	Devlet
7	Anadolu Üniversitesi İİBF	1973	Devlet
8	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İİBF	2018	Devlet
9	Artvin Çoruh Üniversitesi Hopa İİBF	2007	Devlet
10	Atatürk Üniversitesi İİBF	1957	Devlet
11	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF	1992	Devlet
12	Balıkesir Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
13	Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi İİBF	2015	Devlet
14	Bartın Üniversitesi İİBF	2008	Devlet
15	Batman Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
16	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
17	Boğaziçi Üniversitesi İİBF	1971	Devlet
18	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
19	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
20	Bursa Uludağ Üniversitesi İİBF	1975	Devlet

21	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF	1992	Devlet
22	Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
23	Çukurova Üniversitesi İİBF	1973	Devlet
24	Dicle Üniversitesi İİBF	1973	Devlet
25	Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF	1982	Devlet
26	Ege Üniversitesi İİBF	1955	Devlet
27	Erciyes Üniversitesi İİBF	1982	Devlet
28	Erzincan Binali Yıldırım Üniversite İİBF	2006	Devlet
29	Erzurum Teknik Üniversitesi İİBF	2010	Devlet
30	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF	1993	Devlet
31	Fırat Üniversitesi İİBF	1975	Devlet
32	Galatasaray Üniversitesi İİBF	1994	Devlet
33	Gaziantep Üniversitesi İİBF	1987	Devlet
34	Giresun Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
35	Hacettepe Üniversitesi İİBF	1967	Devlet
36	Harran Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
37	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
38	İnönü Üniversitesi İİBF	1975	Devlet
39	İzmir Bakırçay Üniversitesi İİBF	2016	Devlet
40	İzmir Demokrasi Üniversitesi İİBF	2016	Devlet
41	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi İİBF	2010	Devlet
42	Kafkas Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
43	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
44	Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF	1955	Devlet
45	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
46	Kastamonu Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
47	Kırıkkale Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
48	Kırklareli Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
49	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
50	Kilis 7 Aralık Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
51	Kocaeli Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
52	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
53	Manisa Celal Bayar Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
54	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Salihli İİBF	1992	Devlet
55	Mardin Artuklu Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
56	Mersin Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
57	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
58	Muş Alparslan Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
59	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF	2007	Devlet

60	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
61	Ondokuz Mayıs Üniversitesi İİBF	1975	Devlet
62	Ordu Üniversitesi Ünye İİBF	2006	Devlet
63	Orta Doğu Teknik Üniversitesi İİBF	1956	Devlet
64	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi İİBF	2007	Devlet
65	Pamukkale Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
66	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
67	Selçuk Üniversitesi Akşehir İİBF	1975	Devlet
68	Selçuk Üniversitesi İİBF	1975	Devlet
69	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İİBF	1974	Devlet
70	Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
71	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
72	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
73	Trakya Üniversitesi İİBF	1982	Devlet
74	Türk-Alman Üniversitesi İİBF	2010	Devlet
75	Uşak Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
76	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İİBF	1982	Devlet
77	Yalova Üniversitesi Yalova İİBF	2008	Devlet
78	Yıldız Teknik Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
79	Yozgat Bozok Üniversitesi İİBF	2006	Devlet
80	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İİBF	1992	Devlet
81	Avrasya Üniversitesi İİBF	2010	Vakıf
82	Başkent Üniversitesi İİBF	1994	Vakıf
83	Beykent Üniversitesi İİBF	1997	Vakıf
84	Çankaya Üniversitesi İİBF	1997	Vakıf
85	Doğuş Üniversitesi İİBF	1997	Vakıf
86	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İİBF	2010	Vakıf
87	İstanbul Arel Üniversitesi İİBF	2007	Vakıf
88	İstanbul Aydın Üniversitesi İİBF	2007	Vakıf
89	İstanbul Kültür Üniversitesi İİBF	1997	Vakıf
90	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İİBF	2009	Vakıf
91	Koç Üniversitesi İİBF	1992	Vakıf
92	KTO Karatay Üniversitesi İİBF	2009	Vakıf
93	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi İİBF	2009	Vakıf
94	Ostim Teknik Üniversitesi İİBF	2017	Vakıf
95	TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi İİBF	2003	Vakıf
96	Ufuk Üniversitesi İİBF	1999	Vakıf
97	Yeditepe Üniversitesi İİBF	1996	Vakıf

KAYNAK: <https://yokatlas.yok.gov.tr/universite.php>, Erişim Tarihi: 16.01.2022.

EK 8:

**AKREDİTE PROGRAMLARDA DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE DEĞİŞEN
MESLEKİ ROLLERE YÖNELİK VERİ ODAKLI DİJİTAL İÇERİKLİ DERS
GRUPLARI**

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	108
2.	Muhasebe Bilgi Sistemlerine Giriş	3
3.	Muhasebe Bilgi Sistemleri: Planlama ve Analiz	1
4.	Muhasebe Bilgi Sistemleri I	1
5.	Muhasebe Bilgi Sistemleri II	1
6.	İleri (Gelişmiş) Muhasebe Bilgi Sistemleri	4
7.	Muhasebe Bilgi Sistemleri: Denetim ve Kontrol	1
8.	Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Kontrolleri	1
9.	Muhasebe ve Bilgi Sistemleri	1
10.	Muhasebe Bilgi Sistemi	2
11.	QUICKBOOKS (Muhasebe Bilgi Sistemleri)	10
12.	Muhasebe Bilgi Sistemlerinin Denetimi	2
13.	Muhasebe Bilgi Sistemleri için Stratejik Planlama	1
14.	Muhasebe Bilgi Sistemleri Teorisi	1
15.	Muhasebe Bilgi Sistemleri Semineri	1
16.	İşletme ve Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
17.	Entegre Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
18.	İş Süreçleri ve Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
19.	Muhasebe ve Finansal Bilgi Sistemleri	1
20.	Yönetim Muhasebesi Bilgi Sistemleri	1
21.	Finansal Bilgi Sistemleri	2
22.	Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi I	1
23.	Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi II	1
24.	Finansal Muhasebe Bilgi Sistemi III	1
25.	Laboratuvar Muhasebesi ile Muhasebe Bilgi Sistemleri	32
	Toplam:	180

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Sistemleri	20
2.	Muhasebe Sistemleri ve Kontrolleri	2
3.	Muhasebe Sistemleri Tasarımı ve Uygulaması	1
4.	Muhasebe Sistemleri Denetimi ve Kontrolü	1
5.	Muhasebe Sistemlerine Giriş	2

6.	Muhasebe Sistemleri I	2
7.	Muhasebe Sistemleri II	1
8.	Muhasebe Sistemleri İşlemleri	1
9.	Muhasebe Sistemlerinin Analizi ve Tasarımı	1
10.	Kurumsal Muhasebe Sistemleri	1
11.	Muhasebe Sistemleri ve İç Kontrol	1
12.	Muhasebe Kontrol Sistemleri	1
13.	Muhasebe Sistemleri ve Kontrol	1
	Toplam:	35

MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	Muhasebede Veri Analitiği	1
2.	Muhasebe için Veri Analitiği	4
3.	Muhasebe Analitiği	10
4.	Gelişmiş Muhasebe Analitiği	1
5.	Gelişmiş Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Muhasebe Analitiği	1
6.	Muhasebe Veri Analitiğine Giriş	1
7.	Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Veri Analitiği	2
8.	Muhasebe için Analitikler	1
9.	Muhasebe Bilgi Sistemleri/Veritabanları	1
10.	Muhasebe Analitiğine Giriş	2
11.	Muhasebeciler için Gelişmiş Analitik	1
12.	Muhasebe için Uygulamalı Analitikler	1
13.	Excel ve Muhasebe Analitiği Teknolojisi	1
14.	Muhasebe Karar Verme Analitiği	1
15.	Muhasebe Bilgi Sistemleri ve Analitik	2
16.	Muhasebe ve Analitik I	1
17.	Muhasebe ve Analitik II	1
18.	Muhasebeciler için Veri Analitiği	4
19.	Muhasebe ve Finansa Analitik	1
20.	Maliyet Muhasebesi Analitiği	1
21.	Muhasebe Veri Analitiği	11
22.	Yönetim Muhasebesi ve Analitik I	1
23.	Muhasebe Verileri ve Analitiği	1
24.	Temel Muhasebe ve Veri Becerileri	2
25.	Finansal Analitik	1
26.	Finansal Veri Analitiği	1
27.	Finansal Planlama, Performans ve Analitik	4
28.	Yönetim Muhasebesi ve Analitik II	1
	Toplam:	60

MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu		
1.	Muhasebeciler için Veri Analizi	1

2.	Muhasebe Veri Analizi ve Görselleştirme	2
3.	Muhasebeciler için Kantitatif Analiz	1
4.	Muhasebe için Veri Analizi	1
5.	Finansal Veri Analizi ve Teknik İletişim	1
6.	Muhasebe I ve Veri Analizi	2
	Toplam:	8

DENETİM Ders Grubu		
1.	Denetim ve Kontrol için Veri Analitiği	1
2.	İç Denetim	1
3.	Gelişmiş Denetim Analitiği	2
4.	Bilgisayar Destekli Denetim Teknikleri	1
	Toplam:	5

DİĞER MUHASEBE ALANI Ders Grubu		
1.	Karar Vermede Stratejik Muh. Teknolojilerinin Uygulanması	1
2.	Maliyet Muhasebesi ve İleri Yönetim Muh. Konuları	1
3.	Stratejik Muhasebe Teknolojilerine Giriş	1
4.	Finansal Modellemeye Giriş	1
5.	İleri Yönetim Muhasebesi	1
	Toplam:	5

İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	İş Analitiği	27
2.	İş Analitiğine Giriş	19
3.	İş Analitiğinin Temelleri	7
4.	İş Analitiği I	9
5.	İş Analitiği II	9
6.	İş Analitiğinin Temelleri I	1
7.	İş Analitiğinin Temelleri II	1
8.	İş Analitiği ve Bilgi Sistemleri	1
9.	İş Analitiği: Veriye Dayalı Karar Verme	1
10.	İş Veri Analitiğine Giriş	1
11.	İş Analitiği-İstatistik	1
12.	İş Analitiği-Araçlar	1
13.	İş Analitiği / Bilgi Analizi	1
14.	İş Analitikleri için Tanıtıcı İstatistikler	1
15.	İş Analitikleri için Ara İstatistikler	1
16.	İş Analitiğinde İstatistiksel Modelleme	2
17.	İş Bilginleri: İş Analit.'de İstatistiksel Modelleme	2
18.	İş Analitiği ve İş Zekasına Giriş	2
19.	İş İstatistikleri, Analitikler ve Modelleme	2
20.	İş Veri Analitiği	11

21.	Uygulamalı İş Analitiği	1
22.	Gelişmiş İş Analitiği	2
23.	İşletme İstatistikleri ve Veri Analitiği	1
24.	İş Uygulamaları: Temel İş Analitiği Araçları	1
25.	İstatistik ve İş Analitiğine Giriş	1
26.	İş Analitiği V: Tahmine Dayalı Analitik	1
	Toplam:	107

VERİ BİLİMİ Ders Grubu		
1.	Veritabanı Yönetim Sistemleri	6
2.	Verileri Anlamlandırma	1
3.	Veri Tanımlama, Hazırlama, Tanımlayıcı Analitik	1
4.	Veri Analitiği ve Bilgi Sistemleri	1
5.	Veritabanı Sistemleri Tasarımı, Yönetimi ve Yönetimi	2
6.	Veri Madenciliğine Giriş	2
7.	Veri Modelleme, Analiz ve Görselleştirme	1
8.	İş Veri Bilimi Teknolojileri	3
9.	Veri Analitiği İlkeleri	3
10.	Veri Biliminin Temelleri	1
11.	Bilgi Yönetimi ve Veri Analitiği	1
12.	Veri Toplama, Hazırlama ve Görselleştirme	3
13.	Veri Madenciliği ve Bilgi Edinimi	1
14.	Veri Tabanı Tasarımı ve Uygulaması	2
15.	Veritabanı Sistemleri	2
16.	Veritabanı Tasarımı ve İşletme Zeka Uygulaması	1
17.	İş İçin Veri Modelleme	1
18.	Bilgi Teknolojisi ve Veri Analitiği	1
19.	Yönetim Bilgi Sistemleri ve Veri İşlemeye Giriş	1
20.	Veri Yönetimi ve Görselleştirme	1
21.	Veri Madenciliği ve Tahmini	1
22.	Veri Analitiğine Giriş	2
23.	Veri Görselleştirmeleri ve Analitiği	1
24.	İş Zekası ve Veri Madenciliği	1
25.	Finansal Veri Modellemesi	1
26.	Veri Tabanı Temelleri	1
27.	Veriye Dayalı Karar Verme	4
28.	Veri Yönetimi Analizi	1
29.	Verilerle Karar Verme	1
30.	Veri Madenciliği	1

31.	Veritabanı ve Veri Ambarı Sistemleri	1
32.	İşletmeler için Veri Analitiği	1
33.	Veri Görselleştirme ve İş Zekası	1
34.	Gelişmiş Veri Analitiği	1
35.	İş Veri Analizi	1
36.	Veri ve Karar Analizi	2
37.	Karar Verme için Veri Analizi	1
38.	Veri Madenciliği ve Tahmine Dayalı Analitik	1
39.	Veri Analitiği	2
40.	Analitik: Verilerden Kararlara	1
41.	İş Veri İletişimi	1
42.	Modern Veri Analitiğine Giriş	1
43.	Veri Yolunda Kantitatif Yöntemler	1
44.	Veri Görüntüleme	1
45.	Veritabanı Muhasebe Sistemleri	1
46.	Veri Hakkında Her Şey: Tasarım, Sorgulama ve Görselleştirme	1
47.	İşletme Veri Yönetimi ve Analizi	1
48.	Veritabanı Modelleme, Tasarım ve Analizi	1
49.	Büyük Veri Analitiği	1
50.	Kurumsal Veri Yönetimi	1
51.	İş Dünyasında Veri ve Bilgi	1
52.	İş Veritabanı Kavramları	1
53.	Veritabanı Konuları	1
54.	Bilgi Teknolojisi ve Veri Uygulamaları	3
55.	İş Veri Akışları ve Sorunları	1
56.	Bilgi Sistemlerine ve Veri Analitiğine Giriş	1
57.	İş Veri Yönetimi	1
	Toplamı	80

ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu		
1.	Elektronik Tablo Uygulamaları	3
2.	Elektronik Tablo Becerileri ve İş Analizi	1
3.	Elektronik Tablolara ve Veritabanlarına Giriş	1
4.	Lab ile Elektronik Tablolarla Veri Analizi	32
5.	Elektronik Tablo Kullanan İş Uygulamaları	1
6.	Elektronik Tablo Modelleme ve Analitik	1
7.	Elektronik Tablolarla Veri Analizi	1
8.	Elektronik Tabloları Kullanan Analitik Temelleri	1
9.	Elektronik Tablo Analitiği	1

10.	Elektronik Tablo Modelleme ve Karar Analizi	1
11.	Elektronik Tablolara Giriş	1
12.	İşletmeler için Elektronik Tablolar	1
13.	Gelişmiş Elektronik Tablo Becerileri - Teste Hazırlık	3
14.	Mikrobilgisayar Uygulamaları: Elektronik Tablo	1
15.	Muhasebe Bilgilerinin Analizi ve Raporlanması için	1
	Temel Elektronik Tablo Becerileri	
16.	Muhasebe Bilgilerinin Analizi ve Raporlanması için	1
	Gelişmiş Elektronik Tablo Becerileri	
17.	Gelişmiş Excel Programlama	1
18.	İş Analizi için Excel	1
19.	İş Yazılımı: Excel	1
20.	Excel’de İleri Muhasebe Uygulamaları	1
21.	İş Bilgi Sistemleri için Excel	1
	Toplam:	56

ANALİTİK Ders Grubu		
1.	Sorun Çözme ve İşlem Yapılabilir Analitik	2
2.	Uygulamalı Tahmine Dayalı Analitik	1
3.	Adli Analitik	1
4.	Tedarik Zinciri Analitiği	2
5.	Pazarlama Analitiği	1
6.	Bilgi Analizine ve Tanımlayıcı Analitiklere Giriş	1
7.	Tanımlayıcı Analitik ve Görselleştirme	1
8.	Tahmine Dayalı Analitik	2
9.	Küresel Bir Ortamda Muhasebe Analitik Bir Perspektif	1
10.	Gelişmiş Uygulamalı Analitik ve Karar Analizi	1
11.	Analitiklere Giriş	1
	Toplam:	14

BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	İş Bilgi Sistemleri	7
2.	İş Bilgi Sistemlerine Genel Bakış	3
3.	Kurumsal Bilgi Sistemleri	1
4.	Bilgi Sistemleri Denetimi	2
5.	Bilgi Sistemleri ile İşletmeyi Etkinleştirme	1
6.	İş Süreçleri ve Bilgi Sistemleri	1
7.	İş Bilgi Sistemlerine Giriş	2
8.	Kuruluşlarda Bilgi Sistemleri	4

9.	Yönetim Bilgi Sistemleri	19
10.	Bilgi Sistemleri Yönetimi	1
11.	Bilgi Sistemleri ve İletişim	1
12.	Yönetim Bilgi Sistemlerine Giriş	4
13.	Organizasyonlarda Bilgi Sistemleri	3
14.	Bilgi Sistemlerine Giriş	12
15.	Bilgi Sistemleri Temelleri	1
16.	Küresel Tedarik Zinciri Yönetimi için Yön. Bil. Sistemleri	1
17.	Yönetim için Bilgi Sistemleri Kavramları	1
18.	İşletmeler için Bilgi Sistemleri	1
19.	Bilgi Sistemlerinin Temelleri (Fundamentals of IS)	2
20.	Yönetim Bilgi Sistemleri Kavramları	1
21.	Yöneticiler için Bilgi Sistemleri	1
22.	Yönetim için Bilgi Sistemlerinin İlkeleri	1
23.	Temel/Bilgi Sistemleri	1
24.	Kurumsal Süreçler ve Bilgi Sistemleri	3
25.	Yönetim için Bilgi Sistemleri	1
26.	Bilgi Sistemleri İş Uygulamaları	1
27.	Mali Yönetim Bilgi Sistemleri	1
28.	İşletmeler için Yönetim Bilgi Sistemleri Temelleri	1
29.	Bilgisayar Tabanlı Bilgi Sistemleri	2
30.	Karar Verme Bilgi Sistemleri	1
31.	Yönetim Bilgi Sistemleri Teknolojisi	1
32.	Bilgi Sistemleri Güvenliği	2
33.	İş Bilgi Sistemleri I	1
34.	Bilgi Sistemleri ve Teknolojisine Giriş	1
35.	Bilgisayar Bilgi Sistemleri	1
36.	Bilgi Sistemleri Denetim ve Kontrolleri	1
37.	Bilgi Sistemleri Güvenliği ve Güvence	1
38.	İş Bilgi Sistemleri Akıcılığı	1
39.	Bilgisayar Bilgi Sistemlerine Giriş	1
40.	Bilgi Sistemlerinin İlkeleri	1
41.	Capstone Kıdemli Projesi-Bilgi Sistemleri	1
42.	Bilgi Sistemleri	10
	Toplam:	103

İSTATİSTİK Ders Grubu		
1.	İş İstatistiklerine Giriş I	1
2.	İş İstatistiklerine Giriş II	1

3.	İş İstatistikleri	7
4.	Uygulamalı İstatistikler	1
5.	İstatistik ve Veri Analizi I	1
6.	İstatistik ve Veri Analizi II	1
7.	Bilgisayar Uygulamalı İş İstatistikleri I	1
8.	Bilgisayar Uygulamaları ile İş İstatistikleri II	1
9.	Uygulamadaki İstatistik	1
10.	İstatistiksel Yazılım Uygulamaları	1
11.	Uygulamalı İstatistiklere Giriş	1
12.	İleri İş İstatistikleri	3
	Toplam:	20

DİĞER DERSLER Grubu		
1.	Hesaplamalı Düşünme: Robotik Aracılığıyla Bilgi İşlemi Keşfetmek	1
2.	İş Zekası	3
3.	İş Zekasını Geliştirme	1
4.	Bilgisayarlar, Robotlar ve Zihinler: Akıllı Bilgi İşleme Giriş	1
5.	Kurumsal Süreç Analizi ve Tasarımı	1
6.	İş Teknolojisine Giriş ve Karar Verme	1
7.	Kurumsal Kaynak Planlama Sistemleri	1
8.	İş Teknolojisi ve İnovasyonun Temelleri	2
9.	Uzman Sistemler ve Karar Destek Sistemleri	1
10.	Görselleştirme ve Simülasyon Yoluyla Karar Verme	9
11.	Bilişim ve Analitik'e Giriş	3
	Toplam:	24

EK 9:

AKREDİTE OLMAYAN PROGRAMLARDA DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE DEĞİŞEN MESLEKİ ROLLERE YÖNELİK VERİ ODAKLI DİJİTAL İÇERİKLİ DERS GRUPLARI

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Bilgi Sistemi	3
2.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	4
	Toplam:	7

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Sistemleri ve Organizasyonu	1
	Toplam:	1

MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

DENETİM Ders Grubu		
	Toplam:	0

DİĞER MUHASEBE ALANI Ders Grubu		
1.	Muhasebede Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
2.	Muhasebe ve Denetimde Endüstri 4.0	1
	Toplam:	2

İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	İş Analitiği ve Fizibilite	1
	Toplam:	1

VERİ BİLİMİ Ders Grubu		
1.	Veri Madenciliği	1
2.	Veri Yapıları Yönetimi	1
3.	Bilgisayarda Veri İşlemi ve Uygulamaları	1
4.	İşletmelerde Veri Analizi	1
5.	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	1
6.	Nicel Veri Analizi	1
7.	Bilgisayar Destekli Veri Analizi	1
8.	Büyük Veri Yönetimi	1
9.	Veri Yapısı ve Algoritma	1
	Toplam:	9

ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu		
1.	Excel ile Finansal Uygulamalar	1

2.	Muhasebe Finansta Excel Uygulamaları	1
3.	İleri Excel	1
	Toplam:	3

ANALİTİK Ders Grubu		
1.	Yönetimde Kararlar ve Analitik Çözümler	1
	Toplam:	1

BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Yönetim Bilgi Sistemleri	7
2.	Yönetim Bilişim Sistemleri	9
	Toplam:	16

İSTATİSTİK Ders Grubu		
1.	İstatistik Paket Programları	2
2.	İşletme İstatistiği I	1
3.	İşletme İstatistiği II	1
4.	İstatistiksel Paket Programları	2
5.	İstatistiksel Veri Analizi	1
6.	SPSS Uygulamalı İstatistik	1
7.	Uygulamalı İstatistik	1
8.	Bilgisayar Destekli İstatistik Uygulamaları	1
9.	Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz	1
10.	Bilgisayarda İstatistik Uygulamaları	1
	Toplam:	12

DİĞER DERSLER Grubu		
1.	Yönetimsel Karar Verme Teknikleri	1
2.	Yapay Zeka Uygulamaları	1
3.	Yaratıcı Zeka ve Değişim	1
4.	İşletme Sistemlerinin Simülasyonu	1
	Toplam:	4

EK 10:**TÜRKİYE'DE MUHASEBE VE FİNANS YÖNETİMİ LİSANS PROGRAMLARINDA DİJİTAL İÇERİKLİ DERS GRUPLARI**

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	3
2.	Muhasebe Bilgi Sistemi	2
	Toplam:	5

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Sistemleri ve Organizasyonu	1
	Toplam:	1

MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

DENETİM Ders Grubu		
	Toplam:	0

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu		
1.	VIP Mikro Muhasebe ve İleri Teknoloji Uygulamaları	1
2.	Muhasebede Paket Programlar I	1
3.	Muhasebede Paket Programlar II	1
4.	Muhasebe Paket Programları	2
5.	Bilgisayarlı Muhasebe I	3
6.	Bilgisayarlı Muhasebe II	3
7.	Muhasebe Paket Programları I	3
8.	Muhasebe Paket Programları II	3
9.	E-Muhasebe	1
10.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları	1
11.	E-Muhasebe Uygulamaları	1

12.	Bilgisayarlı Muhasebe Programları I	1
13.	Bilgisayarlı Muhasebe Programları II	1
14.	Muhasebe Paket Programları Kullanımı	1
15.	Finansal Tahmin ve Modelleme	1
16.	Bilgisayarlı Muhasebe	1
	Toplam:	25

İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

VERİ BİLİMİ Ders Grubu		
1.	Veri Madenciliği	1
2.	Bilgisayarda Veri İşlemi ve Uygulamaları	1
3.	İşletmelerde Veri Analizi	1
4.	Veri Yapıları Yönetimi	1
	Toplam:	4

ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu		
1.	Excel ile Finansal Uygulamalar	1
	Toplam:	1

ANALİTİK Ders Grubu		
	Toplam:	0

İSTATİSTİK Ders Grubu		
1.	İstatistik Paket Programları	1
	Toplam:	1

BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Yönetim Bilişim Sistemleri	3
	Toplam:	3

BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu		
1.	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	3

2.	Ofis Yazılımları I	1
3.	Ofis Yazılımları II	1
4.	Bilgisayar Kullanımı ve Ofis Uygulamaları	1
5.	Temel Bilgi Teknolojileri I	1
6.	Temel Bilgi Teknolojileri II	1
7.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri	1
8.	Temel Bilgi Teknolojileri	1
9.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
10.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
11.	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	1
12.	Bilişim Teknolojileri	2
13.	Bilgisayar Destekli Modelleme	1
14.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri I	1
15.	Bilişim Sistemleri ve Teknolojileri II	1
16.	Algoritma ve Programlama Temelleri	1
17.	Bilişim Teknolojileri	1
	Toplam:	20

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu		
1.	Kurumsal Kaynak Planlaması	1
2.	E-Ticaret	7
3.	Elektronik Ticaret	1
4.	E-Ticaret Uygulamaları	1
	Toplam:	10

EK 11:

TÜRKİYE’DE İŞLETME LİSANS PROGRAMLARINDA DİJİTAL İÇERİKLİ DERS GRUPLARI

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
2.	Muhasebe Bilgi Sistemi	1
	Toplam:	2

MUHASEBE SİSTEMLERİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

MUHASEBE ve VERİ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
--	--	--

	Toplam:	0

MUHASEBE ve VERİ ANALİZİ Ders Grubu		
	Toplam:	0

DENETİM Ders Grubu		
	Toplam:	0

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ MUHASEBE ALANI Ders Grubu		
1.	Niteliksel Yöntemler ve Finansal Model	1
3.	Muhasebede Bilgisayar Uygulamaları	3
4.	Muhasebede Paket Programlar	1
5.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları	2
6.	Bilgisayarlı Muhasebe Paket Programları	1
7.	Dijital finansal Araçlar ve Yönetimi	1
9.	Bilgisayarlı Muhasebe	3
10.	Bilgisayarlı Muhasebe I	1
11.	Bilgisayarlı Muhasebe II	1
12.	Bilgisayar Destekli Finansal Uygulamalar	1
13.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları I	1
14.	Bilgisayarlı Muhasebe Uygulamaları II	1
15.	Muhasebe ve Denetimde Endüstri 4.0	1
16.	Muhasebede Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
17.	Bilgisayarda Finans Uygulamaları	1
	Toplam:	20

İŞ ANALİTİĞİ Ders Grubu		
1.	İş Analitiği ve Fizibilite	1
	Toplam:	1

VERİ BİLİMİ Ders Grubu		
1.	Veri Tabanı Yönetim Sistemleri	1
2.	Nicel Veri Analizi	1
3.	Büyük Veri Yönetimi	1
4.	Veri Yapısı ve Algoritma	1
5.	Bilgisayar Destekli Veri Analizi	1
	Toplam:	5

ELEKTRONİK TABLO UYGULAMALARI Ders Grubu		
1.	İleri Excel	1
2.	Muhasebe Finansta Excel Uygulamaları	1
	Toplam:	2

ANALİTİK Ders Grubu		
1.	Yönetimde Kararlar ve Analitik Çözümler	1
	Toplam:	1

İSTATİSTİK Ders Grubu		
1.	İşletme İstatistiği I	1
2.	İşletme İstatistiği II	1
3.	İstatistiksel Paket Programları	2
4.	İstatistik Paket Programları	1
5.	İstatistiksel Veri Analizi	1
6.	SPSS Uygulamalı İstatistik	1
7.	Bilgisayar Destekli İstatistik Uygulamaları	1
8.	Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz	1
9.	Uygulamalı İstatistik	1
10.	Bilgisayarda İstatistik Uygulamaları	1
	Toplam:	11

BİLGİ SİSTEMLERİ Ders Grubu		
1.	Yönetim Bilişim sistemleri	6
2.	Yönetim Bilgi Sistemleri	7
	Toplam:	13

BİLİŞİM SİSTEMLERİ ve BİLGİ TEKNOLOJİLERİ Ders Grubu		
1.	Bilgisayar Uygulamaları	1
2.	Ofis Programları Hesap Tabloları	1
3.	Ofis Programları-Kelime İşlem	1
4.	Temel Bilgi Teknolojileri	4
5.	Bilgisayar ve Donanım İşl. Sistemleri	1
6.	Temel Bilgi Teknolojileri I	1
7.	Temel Bilgi Teknolojileri II	1
8.	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	2
9.	Bilgisayar Destekli Karar Verme Yöntemleri	1
10.	Temel Bilgisayar Bilimleri	1
12.	Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1

13.	Ofis Uygulamaları	1
14.	Bilgisayara Giriş	1
15.	Bilgisayar Okuryazarlığı	1
16.	Temel Bilgi Teknolojisi	1
17.	Görsel Tasarım ve Animasyon	1
18.	Web Tasarımı	1
19.	Bilgi ve İletişim Teknolojisi I	1
20.	Bilgi ve İletişim Teknolojisi II	1
21.	Temel Bilgisayar Teknolojileri Kullanımı	1
22.	Temel Bilgisayar Bilimleri	1
23.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
24.	Bilgi Teknolojisi	1
25.	Bilgi Teknolojileri Kullanımı	1
	Toplam:	28

DİĞER DİJİTAL İÇERİKLİ DERSLER Grubu		
1.	Yöneylem Araştırması I	2
2.	Yöneylem Araştırması II	2
3.	E-Pazarlama	2
4.	E-İşletme Sistemleri	1
5.	Üretim Planlaması ve Kontrolü	1
6.	Yönetmel Karar Verme Teknikleri	1
7.	Pazarlamada Paket Programlar	1
8.	İnternet Pazarlaması	1
9.	Güncel Pazarlama Teknikleri	1
10.	Üretimde Paket Programlar	1
11.	İnsan Kaynaklarında Paket Programlar	1
12.	Kurumsal Kaynak Planlaması II	1
13.	Yeni Pazarlama Trendleri	1
14.	Sosyal Medyada Pazarlama	1
15.	Sosyal Medya ve Pazarlama İletişiminin Değişen Yapısı	1
16.	Örgütsel Yaşamda Dijital Dönüşüm	1
17.	Dijital dönüşüm ve İş modelleri	1
18.	Yaratıcı Zeka ve Değişim	1
19.	E-Ticaret	5
20.	İtibar Yönetimi ve sosyal Medya	1
21.	İşletmelerde Ekonometri Uygulamaları	1
22.	İşletmelerde Zaman Serileri Uygulamaları	1
23.	Yapay Zeka Uygulamaları	1
24.	Bilgi Okuryazarlığı	1
25.	Dijital Pazarlama	6
26.	Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Yönetimi	1
27.	Kripto Para ve Blokzincir Teknolojisi	1
28.	Sosyal Medya yönetimi ve pazarlaması	1

29.	Elektronik Ticaret	1
30.	Dijital Okuryazarlık	3
31.	Dijital Dönüşüm ve Sektör Uygulamaları	1
32.	İşletme Sistemlerinin Simülasyonu	1
33.	E-Ticaret ve İnternette Pazarlama	1
34.	İnsan Kaynakları Araştırmaları I	1
35.	Tahmin Yöntemleri Araştırmaları I	1
36.	İnsan Kaynakları Araştırmaları II	1
37.	Tahmin Yöntemleri Araştırmaları II	1
38.	Yöneylem Araştırması	2
39.	Sanal Pazarlama	1
40.	Pazarlama Araştırması	1
41.	E-İşletmecilik	1
42.	Sosyal Medya Pazarlaması	1
	Toplam:	57